

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

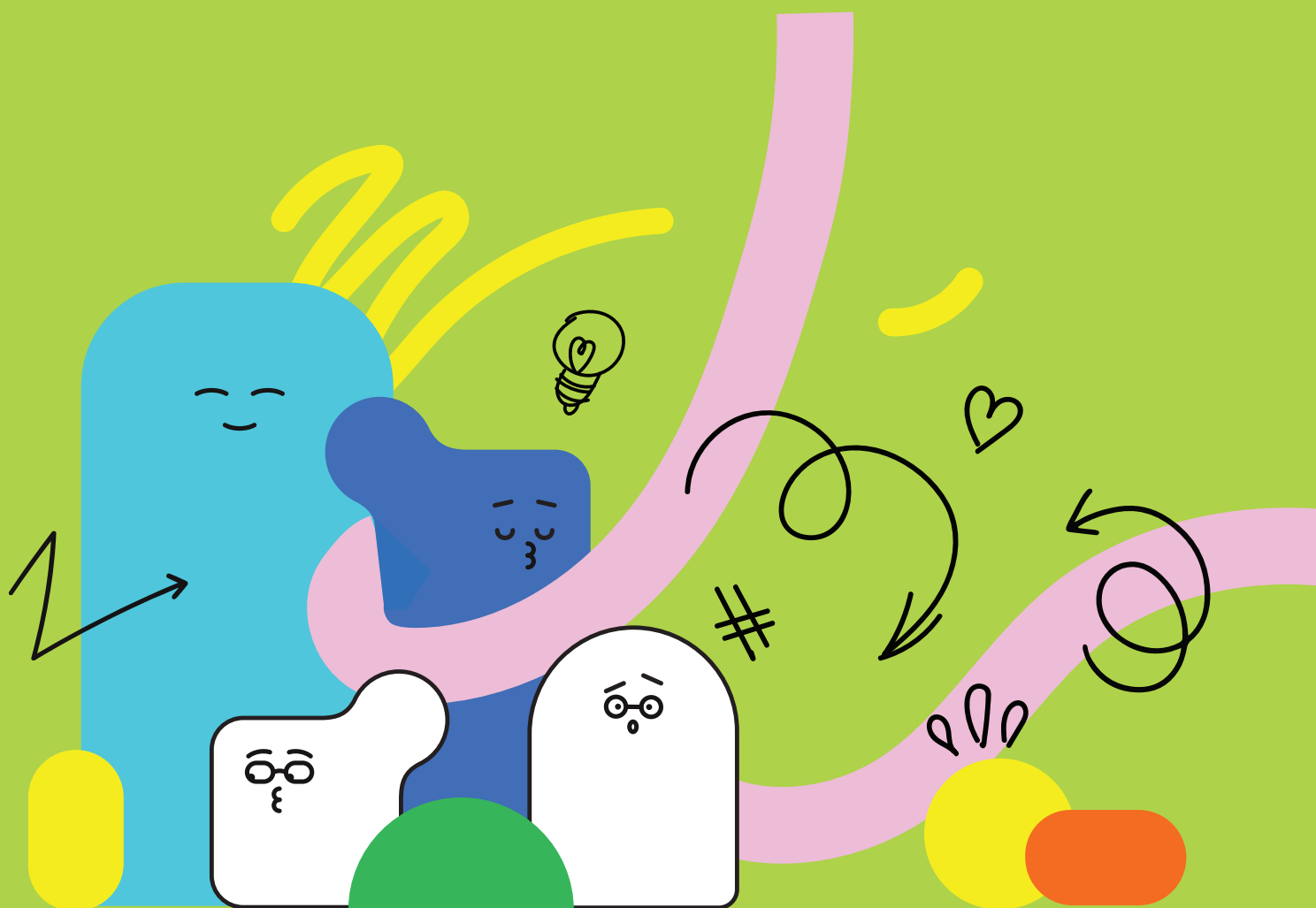
THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

для кожної дитини
(Розділ X)

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В АКАДЕМІЧНОМУ ЛІЦЕЇ

Практичний посібник

Підготовлено за участі 30 ліцеїв-амбасадорів
2026

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ I. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ	8
1.1. Навіщо профільна освіта	8
1.2. Нормативно-правова база	9
1.3. Глосарій ключових термінів.....	11
РОЗДІЛ II. ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ.....	13
2.1. Визначення та принципи ІОТ	13
2.2. Учасники процесу формування ІОТ	14
2.3. Алгоритм формування ІОТ.....	15
2.4. Документальне оформлення ІОТ	16
Нормативно-правова база	22
РОЗДІЛ III. СТВОРЕННЯ, РЕОРГАНІЗАЦІЯ, ЗМІНА ТИПУ ЗАКЛАДУ	23
3.1. Правові основи трансформації мережі	24
3.2. Типові сценарії трансформації та їхні правові наслідки	25
3.3. Ліцензування	26
3.4. Рішення засновника та громадське обговорення.....	27
3.5. Права учнів і забезпечення освітньої траєкторії	28
3.6. Кадрові питання	29
3.7. Документальне оформлення змін	30
3.9. Чекліст дій засновника та керівника закладу освіти	31
Джерела.....	34
РОЗДІЛ IV ПІДГОТОВКА ЗАКЛАДУ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	35
Стратегічне планування	35
Портрет випускника та випускниці.....	37
Визначення переліку профілів навчання.....	37
Дорожня карта впровадження профільного навчання.....	39
Комплексний аналіз ресурсного забезпечення	40
Формування та функціонування робочої групи	40
РОЗДІЛ V ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	49
Організація освітнього процесу	49
Організація навчання у змінних групах	51
Складання індивідуалізованого розкладу	52

РОЗДІЛ VI КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК.....	59
Управлінська команда та нові функціональні ролі	59
Залучення зовнішніх фахівців і партнерств	60
Професійний розвиток педагогічного колективу.....	61
РОЗДІЛ VII ІНФРАСТРУКТУРА ТА МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	66
Вимоги до інфраструктури за кластерами.....	69
Цифрова інфраструктура	71
РОЗДІЛ VIII ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ТА НАВЧАННЯ УЧНІВСТВА	76
Адаптація до профільного навчання	76
Професійна орієнтація та кар'єрне консультування	78
Психологічний супровід.....	80
Система менторства «рівний — рівному»	80
Цифрове портфоліо здобувача / здобувачки освіти.....	81
РОЗДІЛ IX КОМУНІКАЦІЯ.....	85
Комунікаційна стратегія.....	85
Інформаційні матеріали.....	88
Робота з батьківською спільнотою.....	90
Зовнішня комунікація та моніторинг.....	91
Приклади друкованої продукції	97
РОЗДІЛ X. ЯК ДИРЕКТОРУ/ДИРЕКТОРЦІ АКАДЕМІЧНОГО ЛІЦЕЮ ЗАПРОВАДИТИ СИСТЕ- МУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА КАР'ЄРНОГО ОСВІТНЬОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ	98
Нормативно-концептуальна рамка.....	98
Роль директора / директорки та внутрішні документи	99
Управлінська координація річного циклу роботи.....	102
Індивідуальне кар'єрне освітнє консультування.....	103
Управління партнерствами та практичним досвідом	104
Рівний доступ та моніторинг	105
Додатки до розділу X.....	107
ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ	116

ВСТУП

МЕТА ПОСІБНИКА

Цей практичний посібник розроблений для керівництва та педагогів академічних ліцеїв і покликаний стати надійним путівником у впровадженні інноваційної моделі профільної освіти. Його головна мета — систематизувати сучасний досвід організації освітнього процесу та запропонувати конкретні, перевірені практикою рекомендації, які допоможуть створити гнучке та індивідуалізоване навчальне середовище для здобувачів освіти 10–12-х класів.

В умовах сучасних викликів — глобалізації, технологічних зрушень, необхідності адаптації до цифрової епохи — реформа профільної освіти в Україні набуває особливого значення. Посібник спирається на досвід ліцеїв-амбасадорів, які першими апробують нову модель, а також на кращі міжнародні практики країн-членів ОЕСР, де індивідуалізація та гнучкість освітнього процесу вже довели свою ефективність.

Посібник містить покрокові рекомендації щодо:

- стратегічного планування переходу до профільного навчання;
- формування індивідуальних освітніх траєкторій;
- організації освітнього процесу в умовах змінних груп;
- кадрового забезпечення та професійного розвитку педагогів;
- облаштування інфраструктури та матеріальної бази;
- підтримки учнівства: адаптації, профорієнтації, психологічного супроводу;
- комунікації з батьками, громадою та партнерами;
- моніторингу та оцінювання результатів впровадження.

Посібник створено як живий робочий документ, який розвиватиметься разом із практикою ліцеїв. Кейси від ліцеїв-амбасадорів, наведені у кожному розділі, будуть доповнюватися та оновлюватися за результатами першого досвіду впровадження.

ДЛЯ КОГО ПРИЗНАЧЕНИЙ ЦЕЙ ПОСІБНИК

Посібник розроблений для широкого кола учасників освітнього процесу, які залучені до організації та впровадження профільного навчання:

ЧИТАЧ	ЩО ЗНАЙДЕ В ПОСІБНИКУ
Директори ліцеїв	Стратегічне бачення, дорожню карту впровадження, організаційні рішення, індикатори успішності, управлінські інструменти.
Заступники директорів	Конкретні рекомендації щодо організації навчального процесу, складання розкладу, ведення журналів, моніторингу.
Вчителі-предметники	Розуміння нових ролей у профільному навчанні, підходи до оцінювання компетентностей, організацію роботи в змінних групах.
Психологи та кар'єрні освітні радники	Систему адаптації учнівства, профорієнтаційні інструменти, алгоритми психологічного супроводу.
Методисти	Системне бачення реформи, шаблони документів, чеклісти, нормативну базу для методичної підтримки закладів.

ЯК КОРИСТУВАТИСЯ ПОСІБНИКОМ

Посібник побудований за модульним принципом: кожен розділ є самостійним і може використовуватися незалежно від інших. Водночас розділи пов'язані між собою перехресними посиланнями, що дозволяє легко переходити між темами.

СТРУКТУРА КОЖНОГО РОЗДІЛУ

Кожен розділ посібника побудований за єдиною структурою, що полегшує навігацію:

ЕЛЕМЕНТ	ПРИЗНАЧЕННЯ
ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ	Коротке пояснення (2–3 речення), що допоможе зрозуміти, чи потрібен вам цей розділ.
КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ	3–5 питань, на які розділ дає відповідь. Дозволяє швидко зорієнтуватися.
ОСНОВНИЙ ЗМІСТ	Структурований текст із таблицями, схемами та практичними рекомендаціями.
ЧЕКЛІСТ	Перелік для самоперевірки: чи все передбачено, чи готовий заклад до впровадження.
З ПРАКТИКИ	Реальні кейси від ліцеїв-амбасадорів із конкретними рішеннями та результатами.
ТИПОВІ ПОМИЛКИ	Найпоширеніші помилки та конкретні поради, як їх уникнути.
ПОВ'ЯЗАНО	Посилання на інші розділи та додатки для поглибленого вивчення теми.

РЕКОМЕНДОВАНІ СТРАТЕГІЇ ЧИТАННЯ

Послідовне читання. Для тих, хто починає впровадження з нуля, рекомендується читати посібник послідовно: від концептуальних засад (Розділ I) до моніторингу (Розділ IX). Це дасть цілісне розуміння процесу.

Вибіркове читання. Якщо ви вже на певному етапі впровадження, зверніться безпосередньо до потрібного розділу. Перехресні посилання допоможуть знайти пов'язану інформацію.

Використання чекістів. Чекісти наприкінці кожного розділу — зручний інструмент для самооаналізу готовності закладу. Їх можна роздрукувати та використовувати як робочі аркуші.

Робота з кейсами. Кейси від ліцеїв-амбасадорів — це не лише приклади, а й шаблони для адаптації до умов вашого закладу.

СТРУКТУРА ПОСІБНИКА

Посібник складається з десяти розділів та додатків, що послідовно охоплюють усі аспекти організації профільного навчання:

№	Розділ
I	Концептуальні та нормативні засади
II	Індивідуальні освітні траєкторії
III	На шляху до ліцею
III	Підготовка закладу до профільного навчання
IV	Організація освітнього процесу
V	Кадрове забезпечення
VI	Інфраструктура та матеріальне забезпечення
VII	Підтримка розвитку та навчання учнівства
VIII	Комунікація
IX	Моніторинг та оцінка
—	Додатки

КЛЮЧОВИЙ ПРИНЦИП ПОСІБНИКА

ОДНА ТЕМА — ОДИН РОЗДІЛ

Якщо тема детально розкрита в одному розділі, в інших місцях подається лише коротке посилання. Це дозволяє уникнути дублювання та забезпечити актуальність інформації.

Перехресні посилання (блок «ПОВ'ЯЗАНО» на початку кожного розділу) допоможуть швидко знайти пов'язану інформацію в інших частинах посібника.

РОЗДІЛ I

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ТА НОРМАТИВНІ ЗАСАДИ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Розділ пояснює, навіщо потрібна профільна освіта, які закони та нормативні документи її регулюють, і містить глосарій ключових термінів, якими оперує посібник. Це концептуальна основа, на якій ґрунтуються всі наступні розділи.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Чому традиційна модель навчання потребує змін?
- У чому суть профільного навчання та які його переваги?
- Які нормативні документи регулюють профільну освіту в Україні?
- Що таке академічний ліцей, профіль, кластер, ІОТ, змінна група?

ПОВ'ЯЗАНО

Індивідуальні освітні траєкторії — див. Розділ II.

Визначення профілів і кластерів — див. Розділ III, підрозділ 3.1.3.

Організація освітнього процесу в змінних групах — див. Розділ IV.

1.1. НАВІЩО ПРОФІЛЬНА ОСВІТА

Сучасний світ стрімко змінюється. Глобалізація, технологічні зрушення, цифрова трансформація та нові вимоги ринку праці визначають нові цілі для системи освіти. Традиційна модель навчання, де всі учні й учениці вивчають однаковий набір предметів на однаковому рівні, більше не відповідає цим реаліям. Профільна освіта — це відповідь на ці виклики.

ВИКЛИКИ, ЩО ПОТРЕБУЮТЬ ЗМІН

- Переорієнтація з механічного запам'ятовування на розвиток компетентностей. Сучасне учнівство потребує здатності до адаптації, вміння критично мислити, працювати з інформацією та приймати рішення — а не просто відтворювати факти.
- Демографічні виклики. Прогнози свідчать, що контингент учнівства в закладах загальної середньої освіти поступово зменшуватиметься вже з 2030 року, що вимагає оптимізації ресурсів та ефективного планування освітньої мережі.
- Нерівномірна наповнюваність закладів. У деяких регіонах, зокрема в сільській місцевості, фактична наповнюваність значно нижча від проєктної потужності, що призводить до неефективного використання інфраструктури.
- Розрив між освітою та ринком праці. Спроможність закладів забезпечувати якісну освіту безпосередньо залежить від їхньої здатності адаптуватися до змін попиту на освіту та вимог сучасного ринку.

СУТЬ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Профільне навчання передбачає якісно інший підхід до організації освітнього процесу, порівняно з традиційною моделлю:

Традиційна модель	Профільне навчання
Усі учні та учениці вивчають однаковий набір предметів здебільшого на однаковому рівні	Учнівство обирає профіль і вивчає профільні предмети (або курси) поглиблено, а решту — на базовому рівні
Єдиний клас протягом усього навчання	Навчання у змінних групах: склад групи змінюється залежно від обраних предметів і курсів
Стандартний розклад для всього класу	Індивідуалізований розклад, побудований на основі індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача
Обмежені можливості вибору, який переважно робить заклад освіти в межах Типової програми	Широкий вибір: профільні предмети, курси за вибором, вибіркові компоненти поза профілем обирають самі здобувачі освіти
Орієнтація переважно на знання	Орієнтація на компетентності, практичні вміння та підготовку до подальшої освіти чи професійної діяльності

ПЕРЕВАГИ ПРОФІЛІЗАЦІЇ

- Поглиблене вивчення обраних дисциплін — замість вивчення всіх навчальних предметів переважно на однаковому рівні, здобувачі освіти зосереджуються на тому, що відповідає їхнім інтересам та планам.
- Індивідуалізація навчання — побудова індивідуалізованої освітньої траєкторії через вибіркові компоненти.
- Профільно-адаптаційний період у 10 класі — шанс для учнівства надолужити прогалини, поступово зануритися в поглиблене вивчення профільних предметів. Цей період — можливість також переконатися у правильності обраного профілю чи за потреби скоригувати рішення / змінити профіль.
- Плавний перехід до вищої освіти — інтеграція профільних та загальноосвітніх компонентів створює підґрунтя для усвідомленого вступу до закладу вищої освіти.
- Кар'єрне консультування та профорієнтація — системна підтримка учнівства у визначенні свого подальшого шляху.
- Розвиток «м'яких навичок» (soft skills) — робота в різних групах, проєктна діяльність, публічні презентації формують навички, затребувані на ринку праці.

Профільна освіта орієнтована на створення умов для розвитку індивідуальних талантів, адаптації до вимог сучасного ринку праці та підготовки учнівства до життя у стрімко змінному середовищі.

1.2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

Профільна освіта в Україні регламентована низкою чинних нормативно-правових актів, що встановлюють правову основу для реформування та організації освітнього процесу в академічних ліцейх. Нижче наведено ключові документи.

Документ	Що регулює / визначає
Закон України «Про освіту» (2017)	Закон «Про освіту» — базовий закон, що визначає засади державної освітньої політики, права учасників освітнього процесу та загальну структуру системи освіти в Україні.

Документ	Що регулює / визначає
Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020)	Закон «Про повну загальну середню освіту» — спеціальний закон, що регулює організацію, зміст і функціонування закладів загальної середньої освіти, права та обов'язки учнів, батьків і педагогів.
Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року (2016)	Концепція НУШ до 2029 року (2016) — стратегічний документ, що окреслює напрями реформування української школи: компетентнісний підхід, нова роль учителя, партнерська взаємодія та сучасне освітнє середовище.
Державний стандарт профільної середньої освіти (2024)	Державний стандарт профільної середньої освіти — офіційний документ, що встановлює обов'язкові результати навчання та вимоги до освіти учнів 10–12 класів.
Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї) (2024)	Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (2024) — визначає принципи та підходи до створення академічних ліцеїв для здобуття профільної середньої освіти тощо.
Типова освітня програма для 10–12 класів академічних ліцеїв	Типова освітня програма для 10–12 класів академічних ліцеїв — документ, що визначає перелік навчальних предметів, кількість годин та організацію освітнього процесу в академічних ліцеях, зокрема структуру навчального плану за кластерами (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний), розподіл годин тощо.
Положення про ліцей (Постанова КМУ від 11.11.2021 №1062 зі змінами, затвердженими постановою КМУ від 22 квітня 2026 р. № 498)	Положення про ліцей (Постанова КМУ № 1062, зі змінами 2026 р.) — регулює порядок створення, діяльності, управління ліцеями. Містить роз'яснення щодо організації профільного навчання, рекомендації щодо складання навчальних планів, формування груп, ведення журналів тощо.
Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 13.12.2015 № 1187 зі змінами 2023 р.)	Постанова КМУ № 1187 (Ліцензійні умови освітньої діяльності) — встановлює вимоги, яким повинні відповідати заклади освіти для отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності.
Про затвердження Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів (інтегрованих курсів) у державних, комунальних закладах загальн...	Порядок поділу класів на групи — визначає, за яких умов і при якій наповнюваності класи можуть ділитися на групи під час вивчення окремих предметів у державних і комунальних закладах освіти.
Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти (наказ МОН № 367 від 16.04.2018 зі змінами від 08.09.2025)	Наказ МОН № 367 (Зарахування, відрахування та переведення учнів) — регулює процедури прийому дітей до школи, їх відрахування та переведення між закладами загальної середньої освіти.
Про затвердження Порядку проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти (постанова КМУ від 03.11.2021 № 1131 в редакції 2025 р.)	Постанова КМУ № 1131 (Проживання в пансіонах) — визначає умови та порядок проживання й утримання учнів у пансіонах при закладах освіти.

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Нормативна база профільної освіти активно оновлюється. Рекомендуємо відстежувати актуальні документи на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України (mon.gov.ua) та у базі законодавства (zakon.rada.gov.ua). Перед ухваленням організаційних рішень завжди звіряйтеся з чинною редакцією відповідних документів.

1.3. ГЛОСАРІЙ КЛЮЧОВИХ ТЕРМІНІВ

У посібнику використано терміни, чітке розуміння яких є необхідною передумовою для ефективної роботи з його змістом. Нижче наведено визначення ключових понять.

Термін	Визначення
Ліцей	Заклад загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти (10–12 класи) за академічним спрямуванням. Навчання спрямоване на поглиблене вивчення обраних освітніх предметів і курсів та підготовку до навчання у закладі вищої освіти.
Профіль навчання	Напрямок навчання, освітня траєкторія, яку обирає здобувач освіти. За обраним профілем одні предмети та курси вивчають поглиблено, а інші — на основному рівні. Профіль формується навколо однієї освітньої галузі (або кількох споріднених галузей).
Кластер	Група споріднених профілів, об'єднаних за освітніми галузями. Типова освітня програма передбачає три кластери: STEM (поглиблене вивчення математики фізики, хімії, біології, інформатики, технологій), мовно-літературний (поглиблене вивчення української мови, літератур, іноземних мов, мов та літератур корінних народів або національних меншин) та соціально-гуманітарний (поглиблене вивчення історії, громадянської освіти, географії та іноземної мови, мистецтва).
Індивідуалізована освітня траєкторія (ІОТ)	Персоналізований шлях здобуття знань, умінь і компетентностей, що формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб і мотивації конкретного здобувача. Охоплює вибір профілю, вибіркового предметів і курсів у межах і поза профілем.
Змінна група	Навчальна група, склад якої формується з метою вивчення предмета / курсу. Здобувачі з різних або одного класів, які обрали однаковий предмет / курс, навчаються разом. Склад групи може змінюватися залежно від предмета / курсу.
Курс за вибором (вибірковий компонент)	Навчальний курс, який здобувач обирає самостійно з переліку, запропонованого ліцеєм. Може бути як у межах профілю (поглиблений рівень), так і поза ним (основний рівень).
Освітня програма закладу	Документ, що визначає перелік та опис профілів, навчальні плани для кожного профілю з розподілом годин, переліки модельних навчальних та навчальних програм для всіх освітніх компонентів.
Навчальний план	Документ, що визначає перелік навчальних предметів і курсів (зокрема інтегрованих) та обсяг годин на вивчення їх для кожного профілю. Містить обов'язкові компоненти основного та поглибленого рівнів, а також вибіркові освітні компоненти в межах профілю та поза профілем.
Інтегрований курс	Навчальний курс, який цілісно охоплює зміст та результати навчання однієї освітньої галузі (моногалузовий інтегрований курс) або кількох освітніх галузей (міжгалузовий інтегрований курс).
Портфоліо здобувача	Збірка робіт та досягнень здобувача: проекти, дослідження, рефлексії, сертифікати. Відображає динаміку розвитку компетентностей та є інструментом самооцінки та планування.
Профільно-адаптаційний період	Період (зазвичай I семестр 10 класу), протягом якого здобувач адаптується до нового формату навчання, знайомиться з профілем і має можливість змінити його за результатами адаптації

ЯК УСЕ ПОВ'ЯЗАНО: ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ

Розуміння концептуальних засад та нормативної бази — це фундамент, на якому побудована вся система профільного навчання. Кожен наступний розділ посібника розкриває практичний аспект реалізації цих засад.

Концептуальна засада	Де розкрито в посібнику
Індивідуалізація навчання	Розділ II (ІОТ), Розділ IV (організація процесу), Розділ VII (підтримка учнівства).
Профілізація	Розділ III (визначення профілів, кластери), Розділ IV (навчальний план, змінні групи).
Компетентнісний підхід	Розділ IX (оцінювання компетентностей, портфоліо).
Гнучкість та адаптивність	Розділ IV (розклад), Розділ VII (адаптація), Розділ III (дорожня карта).
Кадровий потенціал	Розділ V (функціональні обов'язки, професійний розвиток).
Інфраструктурне забезпечення	Розділ VI (вимоги до простору, специфіка за кластерами).
Комунікація та партнерство	Розділ VIII (стратегія, матеріали, робота з батьками, зовнішня комунікація).
Якість та моніторинг	Розділ IX (оцінювання, моніторинг впровадження, індикатори успішності).

РОЗДІЛ II

ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Розділ пояснює, що таке індивідуалізована освітня траєкторія (ІОТ), чому вона є ключовим елементом профільного навчання, хто бере участь у її формуванні та які кроки потрібні для реалізації ІОТ кожного здобувача освіти.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Що таке індивідуалізована освітня траєкторія та чим вона відрізняється від навчального плану?
- Хто бере участь у формуванні ІОТ і яка роль кожного учасника?
- Який алгоритм побудови ІОТ: від діагностики до документального оформлення?
- Як забезпечити гнучкість ІОТ та можливість її корекції впродовж навчання?
- Як документально оформити ІОТ?

ПОВ'ЯЗАНО

Визначення термінів (ІОТ, профіль, змінна група) — див. Розділ I, підрозділ 1.3.

Організація освітнього процесу на основі ІОТ (змінні групи, розклад) — див. Розділ IV.

Роль куратора паралелі у супроводі ІОТ — див. Розділ V, підрозділ 5.1.5.

Роль психолога та кар'єрного освітнього радника — див. Розділ V, підрозділ 5.1.6.

Профорієнтація як основа для усвідомленого вибору — див. Розділ VII, підрозділ 7.2.

2.1. ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРИНЦИПИ ІОТ

Індивідуалізована освітня траєкторія (ІОТ) — це персональний шлях здобуття знань і вмінь, формування ставлень і цінностей, що формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб і мотивації конкретного здобувача освіти шляхом вибору ним певного профілю, що забезпечує поглиблене вивчення низки профільних предметів та курсів, а також через індивідуальний вибір освітніх компонентів, запропонованих закладом освіти для підсилення профілю та поза профілем.

ЧОМУ ІОТ – КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

- **Різномірність здібностей та інтересів.** Здобувачі мають різний рівень підготовки, різні інтереси та потреби. ІОТ дозволяє визначити оптимальний шлях для кожного, враховуючи його персональні особливості.
- **Право на вибір.** Закон України «Про освіту» гарантує право кожного здобувача на формування індивідуальної освітньої траєкторії. ІОТ — це один із механізмів реалізації цього права.
- **Адаптивність.** В умовах дистанційного або змішаного навчання ІОТ забезпечує гнучкість і безперервність освітнього процесу.
- **Розвиток суб'єктності.** Здобувач освіти бере безпосередню участь у формуванні власного навчального плану відповідно до своїх цілей, потреб та очікувань. Це формує відповідаль-

ність, самостійність і критичне мислення.

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ІОТ

Принцип	Зміст
Індивідуалізація	ІОТ будується на основі здібностей, інтересів, мотивації та планів конкретних здобувачів освіти
Усвідомленість вибору	Вибір профілю та компонентів ІОТ має бути результатом діагностики, консультацій та рефлексії, а не випадковим чи нав'язаним ззовні
Гнучкість	ІОТ може коригуватися впродовж навчання. Змінити профіль (за потреби) доцільно протягом 10 класу. Вибіркові компоненти можна змінювати щосеместру
Партнерство	ІОТ формують спільно: здобувач, батьки (інші законні представники), куратор, психолог, кар'єрний освітній радник та педагоги працюють як команда
Відповідність стандартам	ІОТ будують у межах освітньої програми закладу. Обов'язкові освітні компоненти залишаються сталими, що гарантує виконання Державного стандарту профільної середньої освіти
Наступність	ІОТ має логічний зв'язок між 10, 11 та 12 класами, а також орієнтацію на подальшу освіту та професійну діяльність

ЩО ВХОДИТЬ ДО ІОТ

ІОТ охоплює такі кроки :

Крок 1. Вибір профілю навчання (визначає ядро — поглиблені предмети та курси).

Крок 2. Забезпечення обов'язкових компонентів основного рівня (верифікує предмети та інтегровані курси, які вивчають здобувачі освіти незалежно від профілю).

Крок 3. Пропонування вибірових компонентів у межах профілю (курси, що поглиблюють профільну галузь / профільні галузі).

Крок 4. Пропонування вибірових компонентів поза профілем (курси за освітніми галузями, які не входять до ядра профілю).

2.2. УЧАСНИКИ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ІОТ

Формування ІОТ — це командний процес. Кожен учасник має визначену роль та сферу відповідальності.

Учасник	Роль у формуванні ІОТ	Ключові дії
Здобувач освіти	Головний суб'єкт: визначає свої інтереси, цілі, обирає профіль та вибіркові освітні компоненти	Проходить діагностику, бере участь у консультаціях, обирає предмети та курси, веде портфоліо
Батьки	Партнери: підтримують, допомагають зорієнтуватися, дають згоду на вибір	Обговорюють вибір з дитиною, беруть участь у консультаціях, підписують документи
Психолог / кар'єрний освітній радник	Консультанти: допомагають визначити здібності, інтереси, професійні нахили	Проводять тестування, індивідуальні та групові консультації, допомагають у складних випадках вибору
Учителі-предметники	Експерти: оцінюють готовність здобувача до поглибленого вивчення, беруть участь у консультуванні щодо вибору профілю (за запитом).	Надають інформацію про зміст модельних навчальних програм та навчальних програм з профільних та позапрофільних навчальних предметів і курсів

Адміністрація

Організатор: забезпечує умови для реалізації ІОТ (розклад, групи, ресурси)

Формує навчальний план, організовує змінні групи, розподіляє навантаження, надає інформацію про наповнення профілю (перелік предметів, курсів, години тощо)

2.3. АЛГОРИТМ ФОРМУВАННЯ ІОТ

Процес формування ІОТ складається з послідовних етапів, кожен з яких має визначену мету, відповідальних і результат.

№	Етап	Зміст	Термін	Відповідальні
1	Інформування	Ознайомлення дев'ятикласників та їхніх батьків із концепцією профільного навчання, переліком профілів, структурою навчального плану	Квітень – травень	Адміністрація, куратори
2	Діагностика	Проведення тестувань (інтереси, здібності, професійні нахили), аналіз результатів	Квітень – червень	Психолог, кар'єрний освітній радник
3	Консультування	Індивідуальні консультації: обговорення результатів діагностики, пояснення можливостей, допомога у виборі	Травень – червень	Куратор, психолог, батьки
4	Вибір профілю	Здобувач обирає профіль навчання. Підписання заяви здобувачем і батьками	Червень	Здобувач, батьки
5	Формування ІОТ	Вибір вибірових компонентів (у межах профілю та поза ним).	Червень – серпень	Здобувач, куратор, адміністрація
6	Реалізація	Навчання за ІОТ. Здобувач відвідує заняття відповідно до розкладу	Вересень – травень	Усі учасники
7	Моніторинг та корекція	Регулярний перегляд ІОТ. Можливість зміни профілю (10 кл.) або вибірових курсів (щосеместру)	Постійно	Куратор, здобувач, адміністрація

ЗМІНА ПРОФІЛЮ ТА КОРЕКЦІЯ ІОТ

Гнучкість — ключовий принцип ІОТ. Здобувач має право змінити профіль або скоригувати свою траєкторію у визначених межах. Відповідно до підпункту 4 пункту 11 «Положення про ліцей» за бажанням здобувача освіти та одного з батьків (інших законних представників) зміна профілю можлива впродовж усього періоду навчання в 10-12-х класах.

Умови та правила зарахування попередніх результатів навчання визначає педагогічна рада ліцею. Про ці правила, умови та процедури ліцей має повідомити дитину та батьків (інших законних представників). Оскільки лише I семестр 10 класу є максимально універсальним для всіх профілів, а відмінність між профілями зростає від року до року (у міру заглиблення у профільні галузі), то й визначатися з профілем бажано на рівні 10 класу. Адже надалі збільшуватиметься кількість курсів та предметів, які доведеться надолужувати для успішного опанування іншого профілю. Уявімо, що учень вирішує змінити профіль із поглибленими вивченням історії на профіль із поглибленим вивченням хімії.

У 10-му класі поглиблений курс хімії починається з II семестру. Тому перехід після I семестру 10-

го класу, очевидно не потребуватиме надзусиль для надолуження. Якщо ж таке рішення здобувач прийме після 11 класу, йому доведеться наздоганяти три семестри поглибленого курсу хімії, а також низку профільних курсів, які на той час встигнуть опанувати учні хімічного профілю. У будь-якому разі рішення за здобувачем та його батьками, а завдання ліцею — проконсультувати (чітко описати всі ризики й можливості), а також надати прозорі правила переходу з профілю на профіль.

Тип зміни	Коли можлива	Процедура
Зміна профілю	Протягом 10 класу (оптимально — до кінця I семестру). У виняткових випадках — при переході до 11 класу. За потреби доцільна впродовж першого року навчання (10 клас). Із найменшими втратами з опанування профільних курсів на поглибленому рівні — I семестр 10 класу. Пізніші зміни профілю потребуватимуть істотного надолуження різниці між змістом профілів.	Консультування з психологом / куратором / батьками щодо причин зміни профілю. Ознайомлення батьків із правилами та процедурами переходу, які встановлено в конкретному ліцеї (перезарахування результатів навчання (оцінок) з попереднього профілю, процедури складання «академічної різниці» між курсами основного та поглибленого рівнів тощо). Написання заяв здобувачем та батьками (іншими законними представниками)
Зміна вибірових курсів	На початку кожного семестру	Заява здобувача. Узгодження з куратором. Корекція розкладу (за потреби)

ЗВЕРНІТЬ УВАГУ

Зміна профілю — це нормальна частина процесу. Ліцей має бути готовий до того, що частина здобувачів змінить профіль у 10 класі, і це не є ознакою невдачі. Навпаки — це свідчить про те, що система діагностики та адаптації працює, а здобувачі роблять більш усвідомлений вибір. Завдання команди ліцею — надати всю необхідну інформацію та забезпечити комфортний перехід зі збереженням якості освітніх результатів, навіть якщо цей вибір втратив для нього актуальність.

2.4. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ІОТ

Кожна ІОТ має бути задокументована. Це забезпечує прозорість, відповідальність усіх учасників та можливість системного обліку.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Основний документ ІОТ — це індивідуальний навчальний план здобувача, який фіксує обраний профіль і конкретний набір освітніх компонентів.

Рекомендована структура

Елемент	Зміст
Дані здобувача	ПІБ, клас, навчальний рік
Обраний профіль	Назва профілю та кластер
Обов'язкові компоненти (основний рівень)	Перелік предметів і курсів, які здобувачі вивчають на основному рівні, із зазначенням кількості годин
Обов'язкові компоненти (поглиблений рівень)	Перелік профільних предметів і курсів із зазначенням кількості годин
Вибіркові компоненти у межах профілю	Обрані здобувачем курси для поглиблення профілю
Вибіркові компоненти поза профілем	Обрані здобувачем додаткові курси поза профілем (зокрема авторські курси вчителів закладу тощо)
Загальне тижневе навантаження	Сума годин на тиждень (відповідно до вимог навчального плану)
Підписи	Здобувач, один із батьків, куратор, заступник директора з НВР

ДОДАТКОВІ ДОКУМЕНТИ

- **Заява на вибір профілю** — заповнює здобувач, підписують батьки. Фіксує первинний вибір.
- **Заява на зміну профілю / курсу** (за потреби). З обґрунтуванням та рекомендацією куратора / психолога.
- **Портфоліо здобувача** — збірка робіт, досягнень, рефлексій. Відображає динаміку розвитку (детальніше — Розділ VII, підрозділ 7.3).
- **Зведена відомість ІОТ паралелі** — таблиця з переліком усіх здобувачів та їхніми ІОТ. Використовується для формування змінних груп і розкладу.

ЧЕКЛІСТ ФОРМУВАННЯ ІОТ

Підготовчий етап

- ☐ Проведено інформаційну кампанію для здобувачів і батьків (профілі, навчальний план, можливості)
- ☐ Проведено діагностику інтересів, здібностей і професійних нахилів
- ☐ Проведено індивідуальні та групові консультації
- ☐ Забезпечено доступ до інформації про кожен профіль (буклети, презентації, сайт)

Формування ІОТ

- ☐ Здобувач ознайомлений з переліком обов'язкових та вибіркового компонентів
- ☐ Здобувач обрав профіль навчання
- ☐ Здобувач обрав вибірково курси (у межах профілю та поза ним)
- ☐ Проведено консультацію з батьками, отримано їхню згоду
- ☐ Заповнено форму індивідуального навчального плану

Затвердження та реалізація

- ☐ ІОТ узгоджено та підписано (здобувач, батьки, куратор, адміністрація)
- ☐ Сформовано зведену відомість ІОТ паралелі
- ☐ На основі ІОТ сформовано змінні групи та розклад
- ☐ Передбачено механізм моніторингу та корекції ІОТ
- ☐ Здобувачів проінформовано про можливість зміни профілю / курсів

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Формальний підхід до ІОТ: здобувачі «обирають» з-поміж 2–3 заздалегідь визначених варіантів без реального вибору	Забезпечте справжню варіативність: різні вибірково курси, можливість комбінувати. Чим ширший вибір, тим усвідомленіша траєкторія
Вибір під тиском батьків: дитина обирає профіль не за інтересами, а за наполяганням батьків	Проводьте окремі консультації зі здобувачами та батьками. Використовуйте діагностику як об'єктивну основу для розмови. Нагадуйте про можливість зміни
Відсутність діагностики: вибір профілю здійснюється «наосліп», без тестувань чи консультацій	Обов'язково проводьте діагностику (інтереси, здібності, професійні нахили) до моменту вибору. Залучайте психолога та кар'єрного освітнього радника
ІОТ не переглядають: одного разу оформлений документ лежить без змін	Введіть регулярний перегляд ІОТ (мінімум 1 раз на семестр): бесіда здобувач–куратор, аналіз результатів, корекція за потребою
Зміну профілю сприймають як «невдачу» чи «проблему»	Формуйте культуру, де зміна — це нормальна частина самовизначення. Комунікуйте це батькам та учнівству від самого початку

3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕІВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. ОРГАНІЗАЦІЯ КАМΠΑНІЇ З ВИБОРУ ПРОФІЛЮ

ЛІЦЕЙ: Тернопільський академічний ліцей «Українська гімназія» ім. І. Франка
Тернопільської міської ради

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ: Перший набір характеризувався недостатньою обізнаністю учнів 9-х класів щодо вибору профілю навчання та відсутністю досвіду усвідомленого планування освітньої траєкторії. Учні не мали чіткого розуміння структури та змісту профільних курсів, навчального навантаження, перспектив продовження навчання в закладах вищої чи передвищої освіти. Ця ситуація створювала ризик неусвідомленого освітнього вибору, що міг би вплинути на ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти в профільній школі.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО:

Профорієнтаційна діагностика та оцінка здібностей.

- Анкетування «Мої навчальні інтереси», психологічні тести та бесіди для визначення схильностей і потенційних освітніх траєкторій. За даними анкетування, 39% із 139 дев'ятикласників та дев'ятикласниць виявили інтерес до поглибленого вивчення математики, інформатики – 18%, історії – 10%, української мови та літератури – 9%, природничих наук – 8%, 16% – остаточно не визначились.
- Використання методики Д. Голланда та тесту «Структури інтересів» для формування профільних рекомендацій (дані діагностики використовувалися під час індивідуальних і групових консультацій, що забезпечувало усвідомлений та обґрунтований вибір профілю).
- Залучення онлайн-ресурсів та блогу психолога для забезпечення доступу до інтерактивних профорієнтаційних матеріалів і тестів, що дозволяло учням самостійно аналізувати свої інтереси та здібності.

Профорієнтаційні та навчально-виховні заходи.

- Тематичні тренінги: «Свідомий вибір професії», «Професійні орієнтири старшої школи» для розвитку самопізнання, рефлексії освітніх пріоритетів та формування професійної ідентичності.
- Зустрічі з представниками різних професій, зокрема «батьківські дні», коли до класу приходять батьки та розповідають дітям про тонкощі своїх професій. Учні мали зустрічі з юристами, лікарями, фахівцями IT-сфери, викладачами, представниками бізнесу. Викладачі та студенти закладів вищої (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського, Західноукраїнський національний університет) та передвищої освіти (Галицький коледж, Тернопільське вище професійне училище № 4 імені Михайла Паращука) міста Тернополя проводять профорієнтаційну роботу на регулярній основі, залучаючи ліцеїстів до активностей, які проводяться у їхніх закладах.
- Екскурсії в Тернопільський обласний центр зайнятості, заклади вищої та передвищої освіти Тернополя та Львова для ознайомлення з професійними стандартами та умовами навчання.

Інформаційно-комунікаційна підтримка учнів і батьків.

- Інформування учнів про тематичні кластери та профільні напрями (української мови та літератури, історичний, природничий, математичний, інформаційно-технологічний), особливості поглибленого вивчення предметів та перспективи подальшого навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти.
- Проведення батьківських зборів, зустрічей та індивідуальних консультацій для батьків з метою обговорення особливостей профілів, ознайомлення з кадровим складом та кількістю годин профільних і позапрофільних предметів тощо.
- Активне використання зовнішньої та внутрішньої реклами, соцмереж для роз'яснювальної роботи.

РЕЗУЛЬТАТ: Учні в основному здійснили усвідомлений вибір профілю, орієнтуючись на власні здібності та інтереси, поради батьків і перспективу продовження навчання в закладах вищої освіти та вибір майбутньої професії. Зокрема, після закінчення 9-го класу 116 здобувачів освіти продовжили навчання в ліцеї, обравши профілі: математичний – 54 учні, інформаційно-технологічний – 28, історичний – 14, української мови та літератури – 11, природничий – 9; після закінчення I семестру змінив профіль 1 учень (з інформаційно-технологічного на математичний).

ПОРАДА: Використовувати системний підхід до профорієнтації, який включає інформаційно-комунікаційні та навчально-виховні заходи, діагностику, тренінги та індивідуальні консультації.

Активно залучати батьків у процес вибору профілю, надаючи можливість обговорення та отримання рекомендацій.

Забезпечити поетапну профорієнтаційну підтримку, включно з онлайн-ресурсами, інтерактивними тестами та практичними заходами (екскурсії, зустрічі з представниками професій).

Звертати особливу увагу здобувачів освіти та їхніх батьків на співвідношення годин профільних і базових предметів, спеціальні курси та компетентнісний розвиток учнів для формування усвідомленого та обґрунтованого вибору профілю.

КЕЙС 1. ОРГАНІЗАЦІЯ КАМПАНІЇ З ВИБОРУ ПРОФІЛЮ

ЛІЦЕЙ: Бурштинський ліцей імені Ольги Басараб

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ: Перший набір до ліцею, здобувачі 9 класів не мали досвіду вибору профілю.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО: Проведено 5 зустрічей. З них у I семестрі — 2 роз'яснювальні зустрічі (учні та батьки), у II семестрі — 2 предметні зустрічі з дев'ятикласниками та одні загальношкільні збори у квітні. Проведено також понад 30 персональних консультацій для учнів та батьків за запитом. Інформаційна кампанія тривала більше 6 місяців (з листопада до травня). Протягом цього періоду здійснено 2 інтерв'ю у засобах масової інформації та понад 20 публікацій і одна презентація у соціальних мережах.

Паралельно вивчали питання кадрового потенціалу закладу та мотивації вчителів до роботи в профільній школі. Для цього провели аудит кадрового потенціалу — одне внутрішнє дослідження серед педагогів щодо моніторингу їхньої готовності та мотивації до роботи в профільних класах. На основі цього було сформовано майбутні профілі.

У квітні проведено загальношкільні батьківські збори за участю учнів, на яких представлено ці майбутні профілі та професії, які можна отримати за цими профілями. Адміністрація поширила розроблені закладом презентаційні матеріали у вигляді брошур і флаєрів. Інформаційні матеріали були чітко адаптовані під окремі цільові аудиторії: для учнів акцент робився на виборі предметів та професій, для батьків — на нормативній базі та кадровому забезпеченні.

Допомогло ще те, що з 2020 року у 8 і 9 класах в закладі викладається курс «Допрофільна підготовка», на якому учні здійснюють перші кроки у свідомому виборі окремих предметів.

РЕЗУЛЬТАТ: Завдяки плідній співпраці всього педагогічного колективу, поширенню інформації та проведенням зустрічам, із 81 учня, які продовжили навчання в 10-му класі, 13 скористалися можливістю змінити профіль. Зміна профілю — природний процес самопізнання, і кожен з них отримав необхідну підтримку.

ПОРАДА: Спрацювала інформаційна кампанія та систематичні роз'яснення. Не боятися комунікації! Це запорука успіху!

КЕЙС 2. ОРГАНІЗАЦІЯ КАМΠΑНІЇ З ВИБОРУ ПРОФІЛЮ

ЛІЦЕЙ: Буковинський ліцей успішної молоді

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ: У ліцеї вже 12 років працює система профільного навчання. Тому вибір профілів для учнів 10-х класів не був чимось новим, адже профілі навчання вони обирали з 7 класу. Під час передпілоту виникло розуміння важливості зв'язку профілів навчання з майбутнім вибором учнями спеціальності у ЗВО. Тому назви попередніх профілів було змінено з урахуванням декількох чинників: запити учнівства, потреби ринку праці в регіоні, зв'язок з відповідними спеціальностями у ЗВО.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО: Проведено низку розмов з учнями та батьками, профорієнтаційні зустрічі з представниками бізнес-структур, підприємств регіону, викладачами ЗВО України, проведено відповідні опитування серед учнівства, вивчено ринок праці, за результатами яких сформовано нові профілі. До змін у закладі функціонували такі профілі: інформаційно-технологічний, природничий, філологічний, суспільно-гуманітарний, спортивний. Зі змінами з'явилися профілі, що відповідають запитам учнівства: Комп'ютерні технології та інженерія (23 учні); Природничо-науковий (23 учні); Мова, культура, суспільство (наразі учні не обрали); Географія світу та міжнародне спілкування (29 учнів).

РЕЗУЛЬТАТ: Завдяки системній роботі з роз'яснення значущості особистого вибору профілю навчання учні продемонстрували свідоме ставлення до власного освітнього маршруту та орієнтацію на майбутній фах. При цьому сформувалися нові учнівські колективи: розподіл за профілями не відбувався за попередніми класами, а супроводжувався повним «перемішуванням» складу класів.

ПОРАДА: Безумовно, систематично проведена роз'яснювальна робота визначила такі результати. Як застереження: у жодному разі не нав'язуйте профілі — орієнтуйтеся на потреби учнівства, за їхніми уподобаннями та інтересами. Так збережеться контингент охочих навчатися у профільній.

КЕЙС 3. ЗМІНА ПРОФІЛЮ: ЯК МИ ЦЕ ОРГАНІЗУВАЛИ

ЛІЦЕЙ: Бурштинський ліцей імені Ольги Басараб (БЛіОБ)

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ: Частина здобувачів 10-го класу зрозуміла, що обраний профіль не відповідає їхнім інтересам. На третьому тижні навчання учні почали підходити з проханням переходу на інший профіль навчання. Протягом вересня - жовтня з профілю «Громадянська освіта і соціальна взаємодія» на профіль «Біотехнології» перейшло 7 учнів. Аналогічно з профілю «Біотехнології» на профіль «Громадянська освіта і соціальна взаємодія» перейшли 4 ліцеїсти. Ще двоє учнів з профілю «Мови і міжкультурне спілкування» перейшли на профіль «Громадянська освіта і соціальна взаємодія».

Директору Бурштинського ліцею імені Ольги Басараб Бойчук Наталії	
(Прізвище, ім'я, по батькові батька/матері) що проживає за адресою:	
тел. _____	
ЗАЯВА	
Прошу перевести мого сина / мою доньку _____	
учня / ученицю 10- класу, з профілю навчання _____	
на профіль _____	
з « _____ » _____ 20 року.	
Зміну профілю навчання протягом 1 семестру обумовлено уточненням професійних пріоритетів дитини та подальшим вибором напрямку підготовки до вступу у ЗВО.	
Дата _____	Прізвище, ініціали _____

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО: Профілі було організовано відповідно до запитів учнів та їхніх батьків. Перед остаточним підписом заяви здобувачів було попереджено про те, що протягом трьох місяців вони зможуть змінити свій профіль, якщо в них виникнуть труднощі з вивченням предметів на поглибленому рівні. Для цього вони повинні повідомити класному керівнику про своє рішення. Із такими учнями було проведено співбесіду з практичним психологом щодо причин та з кар'єрним радником щодо правильності вибору іншого профілю. Наступним кроком був перехід

за заявою ліцеїста в інший профіль, отримання інформації від учня щодо правильності переходу, підтримка психолога та кар'єрного радника.

РЕЗУЛЬТАТ: У листопаді остаточно сформовано групи профілів «ІТ»(19 учнів), «Біотехнології» (17 учнів), «Мови і міжкультурне спілкування» (12 учнів) і «Громадянська освіта і соціальна взаємодія» (33 учні). Своєчасне залучення психолога та кар'єрного радника допомогло зняти первинну напругу у дітей під час адаптації на нових профілях. Грамотна інтервенція фахівців повністю нівелювала коливання учнів та розмови щодо доцільності вибору між ліцеєм і коледжем, повернувши підліткам віру у правильність їхнього початкового рішення навчатися в ліцеї.

ПРАКТИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Повага до права вибору:** Підтримуйте право учня на помилку та свідому зміну траєкторії — як профілю, так і типу закладу (профільна школа чи профтех). Вибір профілю — це перш за все інструмент самопізнання.
- **Командна взаємодія:** Ефективне вирішення криз адаптації можливе лише за умови синергії тріади: класний керівник — практичний психолог — кар'єрний радник.
- **Відкрита комунікація:** Головний інструмент ліцею — постійний діалог із дітьми та готовність оперативно реагувати на їхні запити.

При здійсненні набору важливо підтримувати учнів у їхньому праві на свідомий вибір — як профілю, так і типу освітнього закладу. Якщо учень усвідомив, що його шлях веде до професійного спрямування, це рішення варто підтримати. Вибір профілю — це перший крок до пізнання самого себе, і нічого страшного в цьому немає. Потрібно більше комунікувати з дітьми, завжди залишатися відкритими до їхніх проблем.

КЕЙС 4. ЗМІНА ПРОФІЛЮ: ЯК МИ ЦЕ ОРГАНІЗУВАЛИ

ЛІЦЕЙ: Буковинський ліцей успішної молоді

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ: Виникла потреба змінити профілі навчання на 2026-2027 н.р., пов'язана з моніторингом запитів учнів 9-х класів 2025-2026 н.р. Під час чергового проведення анкетування серед учнів 9-х класів було зафіксовано, що профілі навчання, які нині функціонують для учнів 10-х класів у передпілоті, не відповідають запитам учнів, що пілотуватимуть реформу у наступному році.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО: За результатами проведеного дослідження прийнято рішення змінити назви профілів, зробивши їх суголосними потребам учнів та спеціальностям ЗВО, на які учні планують вступати у 2029 році. Зі змінами у 2025-2026 н.р. з'явилися профілі, що відповідають запитам учнівства: Комп'ютерні технології та інженерія (23 учні); Природничо-науковий (23 учні); Мова, культура, суспільство (наразі учні не обрали); Географія світу та міжнародне спілкування (29 учнів). З 2026-2027 н.р. учням запропоновано дещо змінені назви профілів, що відповідають запитам нинішніх дев'ятикласників: Інженерія та комп'ютерні технології; Природничі науки та медицина; Гуманітарні науки та медіакомунікація; Економіка, міжнародні відносини та мови.

РЕЗУЛЬТАТ: Таке рішення зміцнило мотивацію учнів у навчанні в старшій профільній, дало їм розуміння, що їхні голос і вибір важливий, що заклад працює ДЛЯ НИХ, їхніх потреб та уподобань.

ПОРАДА: На нашу думку, такі рішення важливі та необхідні, а подібні моніторинги слід проводити систематично.

Нормативно-правова база

- [Закон України «Про освіту» \(2017\)](#) — право здобувачів на формування індивідуальної освітньої траєкторії (ст. 53).
- [Закон України «Про повну загальну середню освіту» \(2020\)](#) — особливості організації профільного навчання, індивідуальний навчальний план.
- [Державний стандарт профільної середньої освіти \(2024\)](#) — дворівнева система (основний / поглиблений), вимоги до результатів навчання.
- [Типова освітня програма для 10–12 класів академічних ліцеїв](#) — структура навчального плану, компоненти ІОТ, правила формування профілів.
- [Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти \(2024\)](#) — принципи індивідуалізації, гнучкості та партнерства у формуванні ІОТ.

РОЗДІЛ III

СТВОРЕННЯ, РЕОРГАНІЗАЦІЯ, ЗМІНА ТИПУ ЗАКЛАДУ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Розділ призначений для органів управління освітою, директорів і заступників директорів закладів загальної середньої освіти й охоплює правові та управлінські аспекти трансформації мережі закладів. Він пояснює порядок створення, реорганізації, зміни типу закладу, ліцензійні процедури, кадрові гарантії, а також містить практичний алгоритм дій керівника. Це інституційний фундамент, без якого змістова робота за наступними розділами неможлива.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Які нормативні акти регулюють створення, реорганізацію та зміну типу закладу?
- Чим перепрофілювання відрізняється від реорганізації і коли застосовується кожна процедура?
- Які типові сценарії трансформації існують і які правові наслідки має кожен із них?зак
- Яку ліцензію подавати: нову, на звуження чи на переоформлення?
- Як засновнику ухвалити рішення та провести громадське обговорення?
- Як гарантувати права учнівства під час перехідного періоду?
- Як забезпечити кадрові гарантії та правильно призначити керівника закладу?
- Як документально оформити зміни?

ПОВ'ЯЗАНО

Концептуальні засади профільної освіти — див. Розділ I.

Стратегічне планування, аудит ресурсів і дорожня карта — див. Розділ IV «Підготовка закладу до профільного навчання».

Організація освітнього процесу та поділ на групи на практиці — див. Розділ V.

Кадрове забезпечення (функціональні обов'язки, профрозвиток) — див. Розділ VI.

Інфраструктура та матеріально-технічна база — див. Розділ VII.

Громадське обговорення та комунікація змін — див. Розділ IX «Комунікація».

КЛЮЧОВИЙ СТРОК

З 1 вересня 2027 року набирають чинності положення абзаців п'ятого і шостого частини першої статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо функціонування ліцеїв переважно як окремих юридичних осіб.

Реформа профільної середньої освіти передбачає суттєву перебудову мережі закладів загальної середньої освіти. Згідно із Законом України «Про повну загальну середню освіту» (далі — Закон про ПЗСО), до 1 вересня 2027 року засновники зобов'язані привести мережу у відповідність до нових вимог: ліцеї мають функціонувати як окремі юридичні особи.

Цей розділ охоплює: правові основи трансформації мережі; порядок зміни типу закладу; ліцензійні процедури та ризики; організацію прийому учнів; кадрові питання; практичний алгоритм дій керівника.

3.1. ПРАВОВІ ОСНОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ МЕРЕЖІ

3.1.1. НОРМАТИВНА БАЗА

Трансформація мережі закладів загальної середньої освіти здійснюється відповідно до:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності»;
- Цивільного кодексу України;
- Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»
- Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ № 1187 від 30.12.2015).

3.1.2. ТИПИ ЗАКЛАДІВ І ВИЗНАЧЕННЯ

Ліцей — заклад загальної середньої освіти III ступеня, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти. За рішенням засновника ліцей може забезпечувати здобуття базової середньої освіти та, як виняток, початкової. Якщо заклад забезпечує кілька рівнів освіти, його тип визначається за найвищим рівнем.

За комунальним ліцеєм, що надає виключно профільну освіту, територія обслуговування не закріплюється. Якщо в структурі є підрозділи початкової чи базової освіти — для ліцейної ланки територія обслуговування не закріплюється.

3.1.3. ПЕРЕПРОФІЛЮВАННЯ VS РЕОРГАНІЗАЦІЯ: ПРИНЦИПОВА ВІДМІННІСТЬ

Відповідно до частини першої статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту» засновник має право ухвалювати рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію, перепрофілювання (зміну типу) закладу освіти.

Перепрофілювання (зміна типу) та реорганізація є різними правовими процедурами і мають різні юридичні наслідки. Якщо заклад освіти продовжує діяльність як та сама юридична особа, але змінює тип закладу або рівні освіти, які забезпечує, йдеться про перепрофілювання (зміну типу), а не про реорганізацію.

Наприклад:

- ліцей або заклад загальної середньої освіти I–III ступенів стає гімназією;
- заклад загальної середньої освіти I–III ступенів стає ліцеєм;
- гімназія стає початковою школою.

У такому випадку юридична особа не припиняється; код ЄДРПОУ закладу зберігається; вносяться зміни до статуту та найменування закладу; за потреби вносяться зміни до ліцензійних документів (наприклад, якщо ліцей або заклад загальної середньої освіти I–III ступенів став гімназією).

Реорганізація застосовується у випадках, коли відбувається злиття закладів освіти; приєднання одного закладу до іншого; поділ закладу; перетворення юридичної особи.

У разі реорганізації виникає правонаступництво, а також можуть створюватися нові юридичні особи або припинятися чинні.

Наприклад:

- один заклад поділяється на окремі початкову школу, гімназію та ліцей;
- кілька закладів освіти зливаються в один ліцей;
- заклад освіти стає філією іншого закладу освіти.

Якщо засновник не створює нову юридичну особу та не припиняє чинну, використання терміна «реорганізація» у рішеннях і документах є некоректним.

У багатьох випадках трансформація мережі закладів загальної середньої освіти в межах реформи профільної середньої освіти здійснюється шляхом перепрофілювання (зміни типу) закладу освіти без припинення юридичної особи.

3.2. ТИПОВІ СЦЕНАРІЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ЇХНІ ПРАВОВІ НАСЛІДКИ

3.2.1. ВИМОГИ ДО КОМУНАЛЬНОГО ЛІЦЕЮ

Засновник ліцею має забезпечити виконання таких умов:

- **Різноманітність навчання.** Щонайменше два класи однієї паралелі за трьома різними профілями (10–12 клас) за кожною формою навчання, щоб учні мали реальний вибір освітнього напрямку.
- **Свобода вибору.** Учні мають можливість обирати предмети та курси відповідно до профілю і поза його межами в рамках Типової освітньої програми для 10–12-ті класів.
- **Безпечний і доступний простір.** Заклад має бути безпечним, інклюзивним (доступним для всіх) та цифровим.
- **Підвезення або проживання.** Відповідно до рекомендацій МОН, якщо відстань до ліцею перевищує 30 км — організовується безкоштовне підвезення учнів і вчителів. Якщо час у дорозі перевищує одну годину в один бік, а також учень/учениця зареєстрований/-а в іншому населеному пункті — забезпечується пансіон при ліцеї.
- **Інтернет.** Якісний бездротовий доступ у всіх приміщеннях закладу та пансіоні.

3.2.2. ОГЛЯД ТИПОВИХ СЦЕНАРІЇВ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Сценарій	Правова форма / ліцензія	Ключові додаткові дії
1. ЗЗСО → початкова школа + гімназія + ліцей (окремі юридичні особи, далі – ЮО)	Реорганізація шляхом поділу. Нові ліцензії для кожної ЮО	Затвердити статuti, закріпити майно, переукласти трудові договори, здійснити переведення учнів (наказ МОН № 367)
2. Ліцей (I–III рівні) → ліцей лише з профільним рівнем	Зміна типу + звуження діяльності. Звуження ліцензії до профільного рівня	Визначити заклад для переведення учнів початкової та базової освіти, переглянути штатний розпис, внести зміни до статуту
3. Гімназія + ліцей (одна ЮО) → два окремі заклади	Реорганізація шляхом поділу. Нові ліцензії для кожної ЮО	За спільної будівлі — договори оренди або спільного користування. Окремі рахунки, статuti, органи управління
4. ЗЗСО будь-якого типу → ліцей (лише профільна освіта)	Зміна типу + звуження діяльності. Звуження ліцензії до профільного рівня	Внести зміни до статуту та найменування. Перевірити відповідність матеріально-технічної бази вимогам ліцею
5. Злиття кількох ЗЗСО в один заклад	Реорганізація шляхом злиття. Нова ліцензія	Єдиний статут, єдине керівництво, консолідація майна і фінансування
6. ЗЗСО → філія іншого закладу	Ліквідація ЮО + створення філії. Переоформлення ліцензії головного закладу	Філія діє на підставі положення. Відповідальність за освітній процес несе головний заклад

Сценарій	Правова форма / ліцензія	Ключові додаткові дії
7. ЗЗСО (I–III ступені) → ліцей (також з базовою та початковою освітою, одна ЮО)	Зміна типу. Переоформлення ліцензії	Затвердити і зареєструвати новий статут та найменування. За потреби — звуження ліцензії

3.3. ЛІЦЕНЗУВАННЯ

3.3.1. ЛІЦЕНЗІЙНІ ПРОЦЕДУРИ

У разі трансформації заклад або новостворена юридична особа подає документи до органу ліцензування.

Наприклад:

- у разі поділу закладу освіти;
- створення нового ліцею;
- утворення нового закладу внаслідок злиття тощо.

а) Нова ліцензія — при утворенні нової юридичної особи

Нова ліцензія необхідна у разі створення нової юридичної особи, яка провадитиме освітню діяльність.

Подається до органу ліцензування:

- заява за формою (додатки 43–49 до Ліцензійних умов залежно від рівня освіти);
- концепція освітньої діяльності;
- відомості про кадрове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення;
- письмове зобов'язання щодо доступності для осіб з інвалідністю;
- документи щодо права власності або користування майном;
- документи щодо кваліфікації керівника;
- опис документів (у двох примірниках).

Строк розгляду: до 15 робочих днів (за відсутності зауважень до документів).

б) Звуження ліцензії — при припиненні освітньої діяльності на певному рівні

У разі припинення освітньої діяльності на певному рівні освіти заклад освіти звертається до органу ліцензування щодо звуження провадження освітньої діяльності. Законодавство не встановлює окремого спеціального строку для подання заяви про звуження провадження освітньої діяльності після перепрофілювання (зміни типу) закладу освіти. Водночас засновнику та закладу освіти рекомендується подати відповідну заяву після ухвалення рішення про зміну типу закладу та внесення змін до установчих документів, не допускаючи фактичного провадження освітньої діяльності з невідповідністю між ліцензією, статутом і фактичною структурою закладу освіти.

Наприклад:

- якщо ліцей припиняє набір на рівні початкової або базової середньої освіти;
- якщо заклад після зміни типу більше не забезпечує певний рівень освіти.

Документи подаються до відповідного органу ліцензування, визначеного законодавством. Для закладів загальної середньої освіти такими органами можуть бути:

- обласні державні (військові) адміністрації;
- Київська міська державна адміністрація — відповідно до розподілу повноважень у сфері ліцензування.

Для цього подають:

- заяву за відповідним додатком до Ліцензійних умов;

- рішення засновника про зміну типу закладу освіти або припинення освітньої діяльності на відповідному рівні освіти.

Подання документів здійснюється у порядку, визначеному органом ліцензування, в паперовій або електронній формі відповідно до вимог законодавства.

Строк розгляду: до 15 робочих днів.

в) Переоформлення ліцензії — без проведення процедури ліцензування

Застосовується лише у разі зміни найменування або реорганізації шляхом злиття чи приєднання. Здійснюється шляхом внесення відповідних змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб.

ВАЖЛИВО

Заклад освіти має право провадити освітню діяльність лише в межах чинної ліцензії.

Якщо заклад освіти:

- не отримав нову ліцензію у випадках, коли вона є обов'язковою;
- не звернувся щодо звуження освітньої діяльності;
- не забезпечив актуальність відомостей про ліцензію після зміни найменування або реорганізації,

це може бути підставою для:

- визнання провадження освітньої діяльності таким, що не відповідає вимогам законодавства;
- проведення заходів державного нагляду (контролю);
- виникнення проблем із внесенням та підтвердженням даних у державних освітніх реєстрах;
- ризиків щодо документів про освіту та фінансування закладу освіти.

3.4. РІШЕННЯ ЗАСНОВНИКА ТА ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ

3.4.1. ПОРЯДОК УХВАЛЕННЯ РІШЕННЯ

Рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію або перепрофілювання закладу ухвалює засновник відповідно до статті 32 Закону про ПЗСО. Перед ухваленням рішення засновник має визначити перспективну мережу закладів: які функціонуватимуть як початкові школи, які — як гімназії, а які — як академічні ліцеї.

Це рішення не зводиться до зміни назви закладу. Фактично йдеться про нову логіку функціонування шкільної мережі, у якій кожен тип закладу має чітко визначену роль: початкова школа забезпечує початкову освіту, гімназія — базову середню, академічний ліцей — профільну середню освіту.

3.4.2. ГРОМАДСЬКЕ ОБГОВОРЕННЯ

Перед ухваленням остаточного рішення засновник проводить громадське обговорення. У сільській місцевості це є законодавчою вимогою: проєкт рішення має бути оприлюднений не менше ніж за один рік до його ухвалення, якщо йдеться про реорганізацію, зміну типу або ліквідацію закладу.

На етапі обговорення важливо чітко донести до громади:

- зміна типу закладу не означає втрату права дітей на освіту;
- перепрофілювання не є прихованим закриттям школи;
- метою є впорядкування мережі відповідно до нової моделі профільної середньої освіти.

3.5. ПРАВА УЧНІВ І ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

3.5.1. ЗАРАХУВАННЯ ДО 10-ГО КЛАСУ

Зарахування, переведення та відрахування учнів державних і комунальних ліцеїв здійснюються відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого [Наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367](#).

Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів приватних і корпоративних ліцеїв визначається їх засновником (засновниками) відповідно до законодавства.

Зарахування до державного або комунального ліцею може здійснюватися:

- без проведення конкурсу;
- на конкурсній основі — у разі, якщо кількість поданих заяв перевищує кількість вільних місць.

Конкурс може проводитися:

- до ліцею загалом;
- до окремих профілів навчання, якщо це визначено у внутрішньому положенні закладу освіти про конкурс.

Порядок проведення конкурсного відбору визначається положенням про конкурсний відбір, яке:

- схвалюється педагогічною радою закладу освіти;
- затверджується керівником закладу освіти.

Положення про конкурсний відбір має визначати:

- порядок подання заяв;
- строки проведення конкурсу;
- форми конкурсного відбору;
- порядок визначення результатів;
- порядок оприлюднення результатів;
- порядок подання та розгляду апеляцій (за наявності);
- особливості проведення конкурсного відбору за окремими профілями навчання.

Конкурсний відбір може передбачати:

- конкурсні випробування;
- співбесіди;
- оцінювання результатів навчання;
- інші форми, визначені положенням про конкурсний відбір відповідно до законодавства.

Якщо кількість поданих заяв не перевищує кількості вільних місць, конкурсний відбір не проводиться, а всі особи, які подали заяви, зараховуються до закладу освіти.

Положення про конкурсний відбір, освітня програма ліцею із зазначенням профілів навчання та навчальні плани оприлюднюються на веб-сайті закладу освіти, а за відсутності власного веб-сайту — на веб-сайті засновника або органу управління у сфері освіти не пізніше ніж за три місяці до початку прийому заяв.

Якщо ліцей забезпечує здобуття базової середньої освіти, учні 9-х класів цього самого закладу можуть бути зараховані до 10-го класу відповідно до порядку, визначеного законодавством та правилами прийому до закладу освіти.

Відрахування та переведення учнів здійснюються на підставах і в порядку, визначених законодавством. Не допускається відрахування учнів з підстав, що мають дискримінаційний характер.

На вільні місця в 10-му класі:

- заяви подають до 15 червня; рішення про проведення конкурсу публікують не пізніше наступного робочого дня після ухвалення рішення про проведення конкурсу;
- якщо кількість поданих заяв не перевищує кількості вільних місць — конкурс не проводять, усіх претендентів зараховують;
- конкурсний відбір триває не більше двох тижнів; результати оприлюднюють, після чого керівник видає наказ про зарахування;
- адміністрація може проводити співбесіди з метою визначення навчальних уподобань та надання рекомендацій щодо вибору профілю.

3.5.2. ПЕРЕХІДНИЙ ПЕРІОД І ГАРАНТІЇ ДЛЯ УЧНІВСТВА

Якщо заклад змінює тип із ліцею на гімназію, він надалі не забезпечуватиме здобуття профільної середньої освіти. Засновник зобов'язаний заздалегідь визначити:

- у якому академічному ліцеї зможуть продовжити навчання учні після 9-го класу;
- яким чином буде організовано доступ до цього закладу;
- чи потрібне підвезення і як воно буде забезпечене.

Стратегічно ж зміна типу означає перехід до нової моделі: старша школа функціонує в академічному ліцеї, а гімназія зосереджується на базовій середній освіті, допрофільній підготовці та профорієнтації.

3.6. КАДРОВІ ПИТАННЯ

3.6.1. ГАРАНТІЇ ПРИ ЗМІНІ ТИПУ АБО РЕОРГАНІЗАЦІЇ

Зміна типу закладу або реорганізація не є підставою для звільнення працівників. Відповідно до статті 36 КЗпП, дія трудового договору продовжується в разі зміни власника або реорганізації. Звільнення можливе лише у разі скорочення штатів або посад.

У разі скорочення роботодавець зобов'язаний:

- запропонувати наявні вакантні посади в межах закладу або мережі освіти громади;
- попередити працівників за два місяці;
- надати передбачені законом компенсації.

ВАЖЛИВО

Реорганізація або зміна типу закладу не дає права звільнити працівників без скорочення посад. Стаття 40 КЗпП дозволяє розірвати трудовий договір у разі змін в організації роботи лише за умови, що неможливо перевести працівника на іншу роботу.

3.6.2. ТИПОВІ ШТАТНІ НОРМАТИВИ

Типові штатні нормативи визначають максимальну кількість посад для всіх типів закладів і враховують кількість класів, режим роботи та контингент учнівства. Керівники закладів можуть змінювати штати окремих структурних підрозділів або вводити нові посади (крім керівних) у межах фонду оплати праці. Заміна посад допускається лише в межах однієї категорії персоналу.

Кількість ставок розраховують на основі навчального плану та 18-годинного навантаження на ставку. До штатного розпису ліцею включають також посади працівників пансіону: вихователів, помічників вихователів, медичних працівників, кухарів (за потреби) — відповідно до типових нормативів.

3.6.3. ПРИЗНАЧЕННЯ КЕРІВНИКА ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ПРИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ

Під час воєнного стану засновник має право призначити керівника закладу освіти без конкурсу на підставі ч. 5 ст. 10 Закону «Про правовий режим воєнного стану» — замість повноцінної процедури за ст. 39 Закону про ПЗСО. Для цього достатньо заяви, особової картки та документів про громадянство, освіту і досвіду роботи.

Граничний строк перебування особи на посаді, на яку її призначено без конкурсу, становить 12 місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану.

Загальне правило (ст. 39 Закону про ПЗСО): керівника державного чи комунального закладу загальної середньої освіти обирають винятково за результатами конкурсу. Винятки встановлюються лише законом.

Коли конкурс ОБОВ'ЯЗКОВИЙ: якщо в результаті реорганізації утворюється нова юридична особа (поділ юридичної особи, злиття кількох закладів). У такому разі засновник зобов'язаний ухвалити рішення про оголошення конкурсу одночасно з рішенням про утворення нового закладу (абз. 2 ч. 2 ст. 39 Закону про ПЗСО). Обидва рішення готують єдиним пакетом і виносять на одне засідання ради.

Коли конкурс НЕ потрібен: якщо відбувається лише зміна типу закладу без реорганізації юрособи (наприклад, ЗЗСО I–III ступенів → ліцей зі структурними підрозділами базової/початкової освіти). Юридична особа зберігається, тому чинний строковий трудовий договір з керівником продовжує діяти до завершення його строку. Новий конкурс оголошує засновник не менш ніж за два місяці до закінчення договору.

Особливість воєнного стану (п. 2¹ Розділу X Закону про ПЗСО): засновник має право продовжити без конкурсу строк дії чинного договору з чинним керівником, але не більше ніж на 6 місяців після скасування воєнного стану. Ця норма стосується лише продовження договору з уже призначеним керівником. Проте проведення конкурсу може відбуватися за рішенням засновника.

3.7. ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ОФОРМЛЕННЯ ЗМІН

3.7.1. УСТАНОВЧІ ДОКУМЕНТИ ТА РЕЄСТРАЦІЯ

Після ухвалення рішення про зміну типу закладу керівник разом із засновником приводять установчі документи у відповідність. Оскільки зміна типу завжди тягне за собою зміну найменування закладу, необхідно:

- внести зміни до статуту (зазначити тип закладу, рівні освіти, порядок роботи органів управління);
- зареєструвати зміни в державного реєстратора;
- отримати оновлені реєстраційні дані;
- внести зміни до ліцензійних документів

3.7.2. ТЕХНІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ

Паралельно з реєстраційними змінами вирішують організаційні питання: виготовлення нової печатки, оновлення реквізитів, назв у кадрових та бухгалтерських документах.

3.8. ЗМІСТОВИЙ ВИМІР: НОВА РОЛЬ ЗАКЛАДУ

Найпоширеніша помилка — сприймати зміну типу як суто адміністративне перейменування. Якщо ліцей стає гімназією, заклад має не просто припинити набір до старших класів, а переосмислити свою роль у мережі освіти громади.

Гімназія в новій моделі — це сильний заклад базової середньої освіти, який якісно готує учнівство до вибору освітньої траєкторії, розвиває ключові компетентності, проводить допрофільну підготовку і профорієнтацію. Успішна гімназія — це не «колишній ліцей без старших класів», а заклад із

чіткою місією та усвідомленою педагогічною стратегією.

Після зміни типу особливої ваги набуває робота з педагогічним колективом: підвищення кваліфікації вчителів, опанування сучасних підходів до роботи з учнями, увага до психологічного клімату та профілактики професійного вигорання.

3.9. Чекліст дій засновника та керівника закладу освіти

? ЧЕКЛІСТ – ПОКРОКОВА ІНСТРУКЦІЯ

1. Визначити правову процедуру.

Засновник має визначити, що саме відбувається: створення нового закладу, реорганізація, ліквідація чи перепрофілювання / зміна типу закладу освіти. Якщо юридична особа не припиняється і нова не створюється, йдеться про перепрофілювання / зміну типу, а не про реорганізацію.

2. Підготувати рішення засновника.

У рішенні потрібно чітко зазначити правову дію, тип закладу після змін, рівні освіти, які він забезпечуватиме, дату набрання чинності відповідними змінами, а також доручення щодо оновлення установчих документів, ліцензійних питань, кадрових процедур та забезпечення прав учнів.

3. Провести громадське обговорення, якщо воно є обов'язковим.

У випадках, передбачених законодавством, засновник забезпечує громадське обговорення проекту рішення. Для закладів освіти в сільській місцевості проект рішення про реорганізацію, зміну типу або ліквідацію закладу оприлюднюється не менш як за один рік до ухвалення відповідного рішення.

4. Оновити установчі документи.

Після ухвалення рішення засновника необхідно внести зміни до статуту закладу освіти або затвердити новий статут. У статуті мають бути відображені тип закладу, рівні освіти, структура закладу, органи управління та інші положення відповідно до законодавства.

5. Зареєструвати зміни.

Зміни до установчих документів та найменування юридичної особи підлягають державній реєстрації у встановленому законодавством порядку. Після державної реєстрації заклад оновлює реквізити, внутрішні документи, кадрову та бухгалтерську документацію.

6. Визначити необхідну ліцензійну дію.

Залежно від характеру змін потрібно визначити, чи необхідно отримати нову ліцензію, звузити провадження освітньої діяльності або актуалізувати відомості про ліцензію. Заклад освіти має право провадити освітню діяльність лише в межах чинної ліцензії. Ліцензування освітньої діяльності регулюється Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Законом України «Про повну загальну середню освіту» та Ліцензійними умовами, затвердженими постановою КМУ № 1187.

7. Подати документи до органу ліцензування.

Документи подаються до відповідного органу ліцензування у порядку, визначеному законодавством та самим органом ліцензування. У разі припинення освітньої діяльності на певному рівні освіти доцільно подати заяву про звуження провадження освітньої діяльності після ухвалення рішення засновника та внесення змін до установчих документів, не допускаючи невідповідності між статутом, фактичною структурою закладу та ліцензією.

8. Забезпечити права учнів.

Засновник і заклад освіти мають заздалегідь визначити, де учні продовжуватимуть здобуття освіти у разі зміни типу закладу або припинення освітньої діяльності на певному рівні. Зарахування, переведення та відрахування учнів державних і комунальних закладів освіти здійснюються відповідно до Порядку, затвердженого наказом МОН від 16.04.2018 № 367.

9. Організувати прийом до 10 класу.

Якщо зарахування до ліцею здійснюється на конкурсній основі, конкурс проводиться відповідно до положення про конкурсний відбір, яке схвалює педагогічна рада та затверджує керівник закладу освіти. Положення про конкурсний відбір, освітня програма ліцею із зазначенням профілів навчання та навчальні плани мають бути оприлюднені на вебсайті закладу або засновника у строки, визначені законодавством. Конкурс може проводитися до ліцею загалом або на окремі профілі навчання.

10. Врегулювати кадрові питання.

Зміна типу або реорганізація закладу самі по собі не означають автоматичного звільнення працівників. У разі зміни істотних умов праці, скорочення чисельності або штату працівників роботодавець діє відповідно до законодавства про працю: попереджає працівників, пропонує наявні вакансії та забезпечує передбачені законом гарантії.

11. Визначити питання керівника закладу.

Якщо внаслідок реорганізації утворюється нова юридична особа, питання призначення керівника вирішується відповідно до статті 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Якщо відбувається лише зміна типу закладу без припинення юридичної особи, чинний строковий трудовий договір із керівником продовжує діяти до завершення строку, якщо інше не передбачено законодавством.

12. Оновити штатний розпис і внутрішні документи.

Керівник закладу готує пропозиції щодо штатного розпису відповідно до типу закладу, освітньої програми, кількості класів, режиму роботи та наявності структурних підрозділів. Також оновлюються посадові інструкції, правила внутрішнього розпорядку, положення про структурні підрозділи та інші локальні акти.

13. Забезпечити комунікацію з учнями, батьками та громадою.

Засновник і заклад освіти мають своєчасно повідомляти учнів, батьків, працівників і громаду про ухвалені рішення, строки змін, порядок продовження навчання, умови вступу до ліцею, кадрові та організаційні рішення.

ПІДСУМОК

Хто	Ключові завдання
Засновник	Ухвалити рішення, провести громадське обговорення, забезпечити мережу та права учнів, дотримуватися строку до 01.09.2027
Орган управління освітою	Координувати трансформацію мережі, супроводжувати ліцензування, моніторити виконання
Керівник закладу	Оновити документи, сформувати штат, організувати прийом учнів, підвезення і роботу пансіону (за потреби)
Педагогічний колектив	Переосмислити роль закладу, розвивати компетентності, відповідні новому типу

Зміна типу закладу освіти — це управлінський і правовий процес, який потребує чіткого оформлення. Водночас це стратегічне рішення про нову роль закладу в освітній системі громади. Від того, наскільки чітко буде пройдений цей шлях, залежить, чи отримає заклад новий імпульс для розвитку.

АЛГОРИТМ ДІЙ

у разі зміни назви (найменування) закладу загальної середньої освіти

Підготовлено на основі Закону України «Про освіту» (№ 2145-VIII), Закону України «Про повну загальну середню освіту» (№ 463-IX) та Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ № 1187)

Крок 1. Рішення засновника про зміну найменування

1. Засновник (відповідна міська/селищна/сільська рада — для комунальних гімназій і початкових шкіл; комунальних ліцеїв) приймає рішення про зміну найменування закладу освіти.
2. Нове найменування формулюється відповідно до вимог статті 34 Закону «Про повну загальну середню освіту»: повне найменування має містити тип закладу (початкова школа / гімназія / ліцей), територіальну належність (назву адміністративно-територіальної одиниці за місцезнаходженням) та організаційно-правову форму (для приватних і корпоративних закладів). Додатково можуть зазначатися власна назва, номер закладу, найменування засновника, присвоєне ім'я (псевдонім) діяча.
3. Якщо зміна найменування супроводжується реорганізацією, ліквідацією чи перепрофілюванням (змінюю тип) закладу — додатково діють вимоги частини другої статті 32 Закону «Про ПЗСО»: для закладів у сільській місцевості рішення ухвалюється лише після громадського обговорення проекту, оприлюдненого не менш як за рік до його прийняття; для спеціальних закладів — після погодження з МОН. Просте перейменування без зміни типу/реорганізації цих процедур не вимагає.

Орієнтир: рішення засновника є відправною точкою, від якої відраховуються всі подальші строки (зокрема 30-денний строк повідомлення органу ліцензування — крок 5).

Крок 2. Внесення змін до статуту закладу освіти

4. На підставі рішення засновника готується нова редакція статуту або зміни до чинного статуту — оновлюються повне та скорочене найменування закладу (стаття 33 Закону «Про ПЗСО» прямо відносить ці відомості до обов'язкового змісту статуту).
5. Проект змін до статуту, за потреби, погоджується/схвалюється педагогічною радою та іншими органами управління закладу відповідно до порядку, визначеного установчими документами.
6. Статут (зміни до нього) затверджується засновником або уповноваженим ним органом.

Крок 3. Державна реєстрація змін відомостей про юридичну особу

7. Документи про зміну найменування (рішення засновника, нова редакція статуту) подаються державному реєстратору для внесення відповідних змін до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
8. Отримується виписка/витяг із реєстру, що підтверджує нове найменування юридичної особи.

Крок 4. Оновлення відомостей у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності (ЄДЕБО)

9. Заклад подає уповноваженому органу (засновнику/органу управління освітою) оновлені відомості для внесення змін до Реєстру суб'єктів освітньої діяльності — складової Єдиної державної електронної бази з питань освіти (стаття 74 Закону «Про освіту»).
10. Перевіряється коректність відображення нової назви у відкритих реєстрах (зокрема в реєстрі ЄДЕБО, на порталі ліцензування).

Крок 5. Повідомлення органу ліцензування та переоформлення ліцензії

11. Відповідно до пункту 18 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (постанова КМУ № 1187), ліцензіат зобов'язаний повідомити орган ліцензування про зміну даних, зазначених у документах, що подавалися із заявою на ліцензування (включно з найменуванням закладу), — протягом 30 календарних днів з дня настання таких змін.

12. Подається відповідна заява про переоформлення ліцензії на провадження освітньої діяльності у зв'язку зі зміною найменування — з додаванням документів, що підтверджують зміну (рішення засновника, оновлений статут, виписка з ЄДР).
13. Отримується переоформлена ліцензія / запис у реєстрі ліцензіатів із новим найменуванням закладу.

Важливо: для зміни місця провадження освітньої діяльності передбачена окрема процедура (заява за додатком 13 до Ліцензійних умов) — це інший випадок, не плутати зі зміною найменування.

Крок 6. Внутрішні розпорядчі документи закладу

14. Керівник закладу видає наказ про приведення внутрішніх документів у відповідність із новим найменуванням (положення, посадові інструкції, локальні акти, договори, бланки).
15. Виготовляються нові печатки, штампи, бланки із новим найменуванням закладу (заклад має право на власні печатки/штампи/бланки відповідно до статті 33 Закону «Про ПЗСО»).
16. Оновлюються банківські реквізити (повідомлення банку про зміну найменування власника рахунку), договори з контрагентами, кадрові документи, дані в реєстрах працівників та здобувачів освіти.

Крок 7. Інформування спільноти та оновлення публічних ресурсів

17. Інформування педагогічного колективу, учнів, батьків, засновника та територіальної громади про перейменування та його дату набрання чинності.
18. Оновлення назви на вивісці закладу, офіційному веб-сайті, сторінках у соціальних мережах, в офіційному листуванні та на бланках документів про освіту.

Крок 8. Контроль коректності документів про освіту

19. Узгодження з відповідними органами порядку зазначення нової назви закладу у документах про освіту (свідоцтвах, атестатах, додатках), що видаватимуться після перейменування, а також порядку поводження з раніше виданими документами зі старою назвою.

Крок 9. НАДІСЛАТИ ЛИСТ НА МОН ЩОДО ЗМІН, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ

20. Надіслати лист на МОН щодо зміни закладу освіти, із зазначенням старої назви та нової. Прохальна частина — внести зміни до Наказу МОН щодо переліку закладів освіти — учасників Експериментального проекту. Лист можна надіслати від закладу освіти або управління освіти. Надсилаємо через АСКОД або на пошту ez@mon.gov.ua

ДЖЕРЕЛА

- Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII — стаття 74 (Єдина державна електронна база з питань освіти, Реєстр суб'єктів освітньої діяльності).
- Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX — статті 32 (утворення, реорганізація, ліквідація та перепрофілювання закладу), 33 (установчі документи, статут), 34 (найменування закладу загальної середньої освіти).
- Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» — пункт 18 (обов'язок ліцензіата повідомляти орган ліцензування про зміну даних протягом 30 календарних днів) та додаток 13 (заява про внесення змін до ліцензії — для випадку зміни місця провадження діяльності).

РОЗДІЛ IV

ПІДГОТОВКА ЗАКЛАДУ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Тут описано кроки підготовки закладу до профільного навчання: від створення візії та визначення профілів до формування робочої групи впровадження; зібрано інструменти стратегічного планування, аналізу ресурсів та побудови дорожньої карти переходу.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Як сформулювати візію та місію академічного ліцею?
- Як визначити перелік профілів та яким критеріям вони мають відповідати?
- Як створити портрет випускника?
- Як провести аналіз наявних ресурсів (кадри, база, організація)?
- Як побудувати дорожню карту переходу?
- Як сформувати та організувати роботу команди впровадження?

ПОВ'ЯЗАНО

Концептуальні та нормативні засади — див. Розділ I.

Індивідуалізовані освітні траєкторії — див. Розділ II.

Організація освітнього процесу — див. Розділ V.

Кадрове забезпечення — див. Розділ VI.

Інфраструктура та матеріальне забезпечення — див. Розділ VII.

Комунікація — див. Розділ IX.

Дорожня карта (шаблон) — Додаток 6. Чекліст готовності — Додаток 7.

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Стратегічне планування є першим та визначальним етапом у комплексній підготовці закладу освіти до запровадження профільного навчання. На цьому етапі заклад освіти визначає бажаний вектор розвитку, цільову аудиторію та механізми досягнення поставлених освітніх цілей.

Ключовими компонентами стратегічного планування є:

- **Візія** – сформульований образ бажаного майбутнього стану закладу освіти.
- **Місія** – концептуальне визначення призначення закладу освіти та відповідь на питання про його існування та функціональне спрямування.
- **Цінності** – сукупність принципів та норм, що становлять основу повсякденної діяльності закладу освіти.

ПІДГОТОВКА ДО СТРАТЕГІЧНОЇ СЕСІЇ

Для проведення стратегічної сесії, на якій формуватиметься візія, місія і визначатимуться цінності закладу освіти, рекомендується сформувати робочу групу з таких учасників та учасниць:

- керівництво закладу освіти (директор чи директорка, заступники та заступниці директора);
- представники й представниці педагогічного колективу;
- представники й представниці батьківського самоврядування;
- представники й представниці учнівського самоврядування (учні й учениці старших класів).

За можливості рекомендується залучити зовнішнього фасилітатора або фасилітаторку для модерування роботи групи.

Перед проведенням стратегічної сесії необхідно провести збір та аналіз інформації щодо таких питань:

1. **Опитування учнів й учениць 7–9-х класів** щодо їхніх освітніх інтересів та професійних планів.
2. **Аналіз мережі закладів освіти** у громаді та регіоні з метою визначення конкурентних переваг.
3. **Вивчення потреб ринку праці** регіону для визначення перспективних професій та спеціальностей.
4. **Аналіз кадрового потенціалу** та матеріально-технічної бази закладу освіти.

СТРУКТУРА СТРАТЕГІЧНОЇ СЕСІЇ

Блок	Ключові питання та зміст роботи
1. Аналіз поточного стану	Ретельний аналіз існуючого стану справ у закладі освіти та зовнішнього середовища. Відповіді на питання щодо наявних ресурсів, кадрового й матеріально-технічного потенціалу, сильних сторін закладу. Чітке окреслення викликів, ризиків, перешкод та очікувань від перетворення на академічний ліцей. Урахування зовнішнього контексту: економічних потреб, ринку праці, стратегій розвитку громади й держави, мережі ЗВО та перспектив працевлаштування випускників і випускниць.
2. Визначення майбутнього	Визначення траєкторії майбутнього розвитку закладу освіти, обговорення стратегічних напрямів освітньої діяльності, відмінних рис порівняно з іншими закладами та позиціонування у регіональному освітньому просторі.
3. Формування місії та цінностей	Розробка концептуальної основи діяльності закладу освіти. Визначення основного призначення закладу, формулювання принципів та норм діяльності, визначення змісту якісної освіти та цінностей у розумінні закладу і його спільноти.
4. Профільна спеціалізація	Прийняття рішення щодо профільної спеціалізації закладу освіти. Вибір профілів, які найбільше відповідають інтересам та потребам учнівства, об'єктивна оцінка наявних ресурсів та можливостей забезпечення якісної реалізації.

Можливі методи роботи:

- мозковий штурм;
- SWOT-аналіз;
- групові дискусії;
- техніка «Світове кафе»;
- голосування за пріоритетами.

Поєднання цих методів сприяє всебічному розглядові проблем, активному залученню всіх учасників й учасниць та прийняттю зважених колективних рішень.

ФОРМУЛЮВАННЯ МІСІЇ ТА ЗАЛУЧЕННЯ СПІЛЬНОТИ

Місія закладу освіти повинна мати чітку та зрозумілу структуру.

Приклад структури:

«Ми існуємо для того, щоб [головна ціль], забезпечуючи [ключові засоби], з метою [очікуваний результат]».

При розробленні місії та візії рекомендується активно залучати учнівство та батьківську спільноту. Це сприяє формуванню спільного розуміння змін, підвищує довіру до освітньої установи та забезпечує більшу мотивацію до реалізації стратегічних цілей.

При формулюванні цінностей закладу освіти слід описувати їх через конкретні дії та поведінку, а не використовувати абстрактні поняття, щоб забезпечити чіткість та практичну застосовуваність.

ПОРТРЕТ ВИПУСКНИКА ТА ВИПУСКНИЦІ

Портрет випускника й випускниці — це детальний опис особистості, яку заклад освіти прагне виховати. Він описує сукупність компетентностей, цінностей та якостей, які учень чи учениця має набути в процесі навчання. Цей портрет служить орієнтиром для всіх стратегічних та педагогічних рішень закладу освіти — від вибору профілів навчання до визначення методів оцінювання результатів.

Ключові виміри портрета

- **Вимір особистісних якостей:**
  - Якою людиною має бути випускник чи випускниця закладу освіти?
  - Які м'які навички (soft skills) будуть найбільш актуальними та затребуваними?
  - Як здобувачі та здобувачки освіти реагують на невизначеність і швидкі зміни?
  - Чи вміють вони працювати як самостійно, так і ефективно взаємодіяти в команді?
- **Вимір компетентностей:**
  - Яких знань, умінь та ставлень мають набути учні й учениці?
  - На якому рівні вони мають оволодіти профільними дисциплінами?
  - Яким чином зможуть застосовувати здобуті знання на практиці та в реальних життєвих ситуаціях?
- **Вимір цінностей (громадянський, соціальний та патріотичний контекст):**
  - Визначення ролі випускника й випускниці в масштабі локальної спільноти та всієї держави.
  - Формування розуміння власної відповідальності за майбутнє громади та України.
  - Готовність до свідомого громадянського служіння, активної участі в суспільному житті, захисті та розбудові Української держави.

Методи збирання інформації для розроблення портрета

1. Інтерв'ю з випускниками та випускницями попередніх років щодо їхнього досвіду навчання та професійної реалізації.
2. Опитування роботодавців щодо вимог до кваліфікації та компетентностей.
3. Консультації з викладачами та викладачками закладів вищої освіти щодо рівня підготовки абітурієнтів та абітурієнок.
4. Врахування думок та очікувань батьківської спільноти.

ВИЗНАЧЕННЯ ПЕРЕЛІКУ ПРОФІЛІВ НАВЧАННЯ

Визначення профілів навчання є одним із ключових стратегічних рішень закладу освіти. Цей процес охоплює кілька послідовних етапів.

1. Дослідження освітніх потреб

Метою цього дослідження є забезпечення обґрунтованого попиту на профіль для мінімізації кількості невмотивованих виборів та гарантування якісного комплектування профільних груп.

Інструменти дослідження:

- анкетування учнівства 7–9 -х класів щодо їхніх освітніх інтересів та професійних планів;
- індивідуальні консультації із психологом або психологинею та кар'єрним освітнім радником чи радницею;
- інформаційні зустрічі з батьківською спільнотою;
- аналіз результатів моніторингів та даних про вступ до закладів вищої освіти;
- детальний аналіз регіонального ринку праці з виявленням затребуваних професій та тенденцій його розвитку.

2. Кластери профільного навчання

Типова освітня програма для 10–12 класів закладів загальної середньої освіти за академічним спрямуванням передбачає організацію профілів у межах трьох основних кластерів:

STEM-кластер

Охоплює профілі з поглибленим вивченням математики, фізики, хімії, біології, інформатики та технологій у різних поєднаннях.

- *Приклади профілів:* фізико-математичний, хіміко-біологічний, біотехнологічний, ІТ-спеціалізований, інженерний.
- *Рекомендовані назви:* хіміко-біологічний, математично-інформатичний, фізико-математичний, біолого-хімічний, математичний, інженерний, ІТ, біотехнологічний.

Мовно-літературний кластер

Включає профілі з поглибленим вивченням української мови, літератур та іноземних мов.

- *Приклади профілів:* іноземна філологія, українська філологія, філологічні профілі з поєднанням іноземної та української мов.
- *Рекомендовані назви:* іноземна філологія, філологічний, українська філологія, лінгвістичний, філологія та журналістика, іноземних мов.

Соціально-гуманітарний кластер

Представлений профілями з поглибленим вивченням історії та громадянської освіти, географії, іноземної мови, мистецтва.

- *Приклади профілів:* історико-правовий, економічний, мистецький.
- *Рекомендовані назви:* історико-правовий, історичний, економічний, історико-громадянський, мистецький, юридичний, міжнародні відносини.

Критерії вибору профілів для запровадження

1. **Інтереси учнівства:** наявність не менш як 10–12 мотивованих здобувачів та здобувачок освіти для формування життєздатної групи.
2. **Кадрове забезпечення:** наявність штату кваліфікованих педагогів та педагогинь, здатних забезпечити викладання на поглибленому рівні.
3. **Матеріально-технічна база:** спеціалізовані кабінети, лабораторії та сучасне обладнання.
4. **Потреби ринку праці:** відповідність потребам регіонального ринку праці та перспективним професіям регіону.
5. **Партнерство:** можливості співпраці із закладами вищої освіти та підприємствами регіону.

Нормативні вимоги:

- **Закон України «Про повну загальну середню освіту»:** визначає мінімальну модель профільного навчання — *не менше двох класів і трьох профілів*.
- **Положення про ліцей:** єдиний на громаду ліцей має реалізувати профілі з *усіх трьох кластерів* для забезпечення рівного доступу до якісної освіти відповідно до індивідуальних потреб учнівства.

Форми здобуття освіти та структура змісту профілю

Учні та учениці, які навчаються за різними формами, утворюють окремі контингенти та не можуть зараховуватися до складу одного й того ж класу.

Форма навчання	Особливості та рекомендовані профілі
Очна (денна)	Найдоцільніша для профілів, що потребують інтенсивної практичної діяльності, роботи в спеціалізованих лабораторіях та командної взаємодії (наприклад, STEM-профіль із поглибленим вивченням фізики та хімії, природничий профіль із біологічними практикумами).
Дистанційна	Підходить для профілів, де освітній процес базується на роботі з цифровими інструментами, текстовими джерелами та інформаційними системами (наприклад, ІТ-профіль, суспільно-гуманітарний профіль із фокусом на правознавство та іноземні мови для здобувачів і здобувачок освіти за кордоном чи в інших регіонах).
Індивідуальна	Реалізується для учнівства з визначними досягненнями чи високим рівнем самостійної підготовки.

Складник	Компонент	Зміст та призначення
Інваріантний	Основний рівень	Предмети та курси, обов'язкові для всіх здобувачів й здобувачок освіти незалежно від обраного профілю (українська мова, історія, природничі науки тощо).
	Поглиблений рівень	Ядро профілю — предмети та курси, що вивчаються на поглибленому рівні (наприклад, алгебра та геометрія для математичного профілю).
Варіативний	Вибіркові компоненти у межах профілю	Курси, що додатково поглиблюють профільну галузь за вибором учнів й учениць (наприклад, основи математичного аналізу чи теорія ймовірностей).
	Вибіркові компоненти поза профілем	Курси, що розширюють загальний кругозір та обираються здобувачами і здобувачками освіти самостійно відповідно до власних інтересів.

Важливо: Ключовий принцип формування профілю — забезпечення спорідненості освітніх галузей, що становлять його ядро. Неприпустимим є хаотичне поєднання предметів різних галузей без чіткого методологічного підґрунтя. Назви профілів мають бути стислими, зрозумілими та без метафоричних формулювань.

ДОРОЖНЯ КАРТА ВПРОВАДЖЕННЯ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Дорожня карта — це стратегічний внутрішній документ закладу освіти, що визначає послідовність кроків, строки виконання та розподіл відповідальності між членами і членкинями робочої групи.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ

- Аналіз поточного стану** — підготовка детального звіту за результатами аналізу матеріально-технічних, кадрових та фінансових ресурсів.
- Визначення профілів** — затвердження переліку профілів на основі досліджень потреб учнівства та ринку праці.
- Розробка освітньої програми** — підготовка проекту освітньої програми закладу для розгляду та затвердження.
- Кадрова підготовка** — розробка та затвердження плану підвищення кваліфікації педагогічних працівників і працівниць.
- Інформаційна кампанія** — проведення заходів та підготовка матеріалів для батьків, учнівства та громадськості.
- Дослідження потреб учнівства** — детальне анкетування та формування аналітичного звіту.
- Формування індивідуалізованих освітніх траєкторій** — розробка навчальних планів для кожного профілю та індивідуальних траєкторій учнів й учениць.
- Складання розкладу** — розроблення та узгодження розкладу занять для всіх профільних груп.
- Запуск профільного навчання** — офіційний початок навчального процесу.
- Моніторинг та коригування** — систематичне спостереження, аналіз проблем, підготовка звіту за першим семестром.

ЧАСОВІ ПЕРІОДИ ПЕРЕХОДУ

- Підготовчий період (6–12 місяців):** розробка освітньої програми, підвищення кваліфікації кадрів, оснащення бази, комунікаційна кампанія.
- Перший рік роботи:** запуск навчання, адаптація учнівства та педагогів, поточні корекції, моніторинг якості.
- Наступні роки:** системний розвиток, розширення багатопрофільності, зміцнення партнерств із ЗВО та роботодавцями.

КОМПЛЕКСНИЙ АНАЛІЗ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Аналіз кадрової спроможності

Рекомендується створити структурований реєстр педагогічних працівників та працівниць (ПІБ, спеціальність за дипломом, предмети для викладання, стаж, категорія, готовність до нових ролей).

Аналіз має дати відповіді на питання:

- Хто спроможний викладати предмети на поглибленому рівні?
- Хто готовий викладати інтегровані чи вибіркові курси?
- Хто може розробляти авторські курси та організовувати проектну діяльність?
- Які кадрові прогалини є та як їх перекрити (підвищення кваліфікації, залучення сумісників, викладачів ЗВО тощо)?

2. Аналіз матеріально-технічної бази

- **План приміщень:** перелік кабінетів, площа, місткість, можливість трансформації для групової роботи, створення середовища за логікою кластерів.
- **Інвентаризація обладнання:** перевірка стану лабораторій (фізика, хімія, біологія, STEM), комп'ютерних класів, мультимедійного обладнання, швидкісного інтернету та ліцензованого ПЗ.
- **План модернізації:** визначення джерел фінансування (місцевий бюджет, державні субвенції, гранти, технічна допомога).

3. Аналіз організаційних можливостей

- спроможність складання гнучкого розкладу для змінних груп;
- наявність електронних систем обліку успішності (електронні журнали, LMS);
- механізми документування індивідуалізованих освітніх траєкторій;
- наявність укладених партнерських угод із ЗВО та підприємствами.

Підсумковий аналітичний звіт: містить опис поточного стану ресурсів, перелік прогалин і ризиків, план дій із термінами та відповідальними особами, а також обґрунтовані пріоритети розвитку.

ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РОБОЧОЇ ГРУПИ

Робоча група створюється наказом керівника або керівниці закладу освіти для координації всього процесу.

Склад робочої групи

- **Директор / Директорка закладу освіти:** здійснює стратегічне керівництво, ухвалює фінальні рішення, забезпечує виділення ресурсів.
- **Заступник / Заступниця директора з навчально-виховної роботи:** керівник/керівниця робочої групи (рекомендовано), координує розробку навчальних планів і розкладу.
- **Учителі та вчительки (3–5 осіб):** розробляють освітні програми та методичні матеріали (бажано залучити представників й представниць усіх трьох кластерів).
- **Психолог / Психологиня або кар'єрний освітній радник / радниця:** здійснює діагностику потреб, профорієнтацію та супровід адаптації учнівства.
- **Представники й представниці батьківської спільноти:** забезпечують зворотний зв'язок та комунікацію з батьківською громадою.

Порада щодо складу: Включайте до групи як прихильників та прихильниць нововведень, так і тих, хто ставиться до них критично — це допоможе передбачити потенційні ризики та розробити зважені рішення.

Основні функції робочої групи

Функція	Зміст та напрями діяльності
Стратегування	Розробка концепції профільного навчання, створення та уточнення дорожньої карти, планування ресурсного забезпечення та оперативне планування на основі аналізу.
Інформування та комунікація	Систематичне інформування педагогічного колективу, учнівства та батьків, проведення інформаційних зустрічей, підготовка публікацій у ЗМІ та внутрішніх каналах.

Функція	Зміст та напрями діяльності
Методичний супровід	Координація розробки освітніх програм та індивідуальних навчальних планів, організація підвищення кваліфікації та підтримка педагогів в опануванні нових ролей.
Організаційне забезпечення	Формування змінних груп учнівства, складання розкладу занять, облік індивідуалізованих освітніх траєкторій, запровадження електронних журналів та LMS.
Моніторинг та звітність	Збір даних про перебіг впровадження, аналіз проблемних питань, підготовка звітів для педради й засновника, коригування планів і стратегій.

Регламент роботи

- **Оформлення:** наказ керівника/керівниці із затвердженням складом та розподілом обов'язків.
- **Періодичність засідань:** на підготовчому етапі — щотижня, надалі — не рідше одного разу на два тижні.
- **Звітність:** щомісячні звіти для педагогічної ради та засновника.
- **Документування та інструменти:** обов'язкове ведення протоколів, використання спільних цифрових документів, месенджер-груп та онлайн-зустрічей.

ЧЕКЛІСТ ГОТОВНОСТІ ЗАКЛАДУ

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

Для успішної трансформації керівництво закладу забезпечує чітке цілепокладання та орієнтири розвитку.

- ☐ **Візія та місія:** Сформульовано візію та місію закладу освіти як академічного ліцею.
- ☐ **Портрет випускника та випускниці:** Розроблено портрет випускника та випускниці.
- ☐ **Дорожня карта:** Створено дорожню карту переходу із зазначенням конкретних термінів та відповідальних осіб.
- ☐ **Презентація візії:** Презентовано візію педагогічному колективу, батьківській спільноті, учням та ученицям.
- ☐ **Зворотний зв'язок:** Зібрано зворотний зв'язок та враховано конструктивні пропозиції всіх учасників та учасниць освітнього процесу.

АНАЛІЗ РЕСУРСІВ ТА ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ

Комплексна оцінка внутрішнього потенціалу закладу передбачає проведення прицільного аналізу наявної бази.

- ☐ **Кадровий аудит:** Проведено аудит кадрової спроможності педагогічного колективу.
- ☐ **Інвентаризація:** Проведено інвентаризацію матеріально-технічної бази.
- ☐ **Організаційні можливості:** Оцінено організаційні можливості щодо складання гнучкого розкладу, ведення журналів і обліку індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів та здобувачок освіти.
- ☐ **Зведений звіт:** Підготовлено зведений звіт за результатами аналізу ресурсів.
- ☐ **План дій:** Визначено наявні прогалини та складено план їх усунення.
- ☐ **Фінансування:** Визначено джерела фінансування оновлення інфраструктури й навчального середовища.

КОМАНДА ВПРОВАДЖЕННЯ ТА РОЗПОДІЛ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Організаційне забезпечення процесів трансформації починається з формування координаційного ядра.

- ☐ **Створення робочої групи:** Сформовано робочу групу впровадження на підставі наказу директора чи директорки.
- ☐ **Керівництво:** Призначено керівника або керівницю робочої групи.
- ☐ **Розподіл функцій:** Розподілено функції та завдання між усіма учасниками та учасницями.
- ☐ **План роботи:** Складено план роботи групи на підготовчий період.
- ☐ **Регламент та інструменти:** Визначено регламент засідань та робочі інструменти комунікації.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Управлінська підготовка охоплює розроблення навчально-методичного підґрунтя для запуску профілів.

- ☐ **Нормативна база:** Опрацьовано нормативно-правову базу (закони України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», Положення про ліцей, Державний стандарт профільної середньої освіти, Типову освітню програму для 10–12 -х класів, Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти).
- ☐ **Анкетування учнівства:** Проведено анкетування серед учнів та учениць щодо їхніх інтересів, освітніх побажань і подальших планів.
- ☐ **Визначення профілів:** Визначено профілі навчання відповідно до кластерів Типової освітньої програми для 10–12 -х класів.
- ☐ **Пакет документів:** Підготовлено необхідний пакет документів за чеклістом.
- ☐ **Навчальні плани:** Розроблено навчальні плани до кожного з обраних профілів.
- ☐ **Освітня програма:** Створено цілісну освітню програму ліцею.

! ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Копіювання готових рішень з інших закладів без урахування власної специфіки	Аналізуйте досвід інших, але завжди адаптуйте до власних умов: контингенту, кадрів, бази, потреб громади
Визначення профілів без дослідження потреб учнівства	Обов'язково проведіть анкетування 7–9 -х класів, консультації з батьками та аналіз ринку праці до прийняття рішення
Нереалістичні плани без ресурсного забезпечення	Прив'яжіть кожен пункт дорожньої карти до конкретних ресурсів. Якщо ресурсів бракує — визначте шляхи їх залучення або скоригуйте план
Створення візії «на папері» без реального впровадження	Візія має бути живим документом. Регулярно звертайтеся до неї для прийняття рішень. Візуалізуйте її у просторі закладу
Ігнорування думки ключових учасників (педагоги, батьки, учнівство)	Залучайте всіх зацікавлених до стратегічної сесії. Збирайте зворотний зв'язок на кожному етапі. Реагуйте на пропозиції
Формальна робоча група, що збирається «для протоколу»	Забезпечте реальні повноваження та ресурси для групи. Мотивуйте учасників. Регулярний моніторинг прогресу — запорука ефективності

3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕЇВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. СТРАТЕГІЧНА СЕСІЯ: ВІД ХАОСУ ДО СПІЛЬНОЇ ВІЗІЇ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: Буковинський ліцей успішної молоді

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Прийняття окремих рішень щодо профілів залучало учасників, проте відчувалася потреба в систематизації напрацювань та формуванні цілісної стратегії розвитку старшої профільної школи.

Стало: Створено спільну візію розвитку ліцею, визначено прозорий перелік профілів навчання й сформовано високий рівень довіри з боку учнів, учениць та батьківської спільноти.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Сформовано робочу групу за участю адміністрації, педагогів, педагогинь, здобувачів, здобувачок освіти 9–11 класів та їхніх батьків;
- Організовано регулярні діалогові зустрічі щодва тижні;
- Проведено SWOT-аналіз ресурсів закладу та вивчення освітніх запитів учнівства;
- Застосовано мозковий штурм, ранжування і пріоритезацію ідей щодо майбутніх профілів;
- Проведено презентації напрацювань малих груп із представників та представниць професійних спільнот.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стратегічна узгодженість: Сформовано узгоджену візію старшої школи, затверджено перелік профілів, що відповідають запитам учнівства, та створено прозору основу для подальшого планування освітнього процесу.

КЕЙС 2. АНАЛІЗ РЕСУРСІВ: ЯК МИ ЗРОЗУМІЛИ, ЩО МАЄМО І ЧОГО БРАКУЄ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: Буковинський ліцей успішної молоді

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Усвідомлення необхідності проведення системного аналізу власних ресурсних можливостей, проте відсутність структурованого підходу ускладнювала об'єктивну оцінку закладу й визначення реальних перспектив розвитку.

Стало: Отримано цілісне бачення ресурсного забезпечення, чітко окреслено сильні сторони та дефіцити матеріально-технічної бази для ефективного планування передпілотної фази.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Сформовано робочу групу з залученням адміністрації, керівників і керівниць професійних спільнот та педагогічних працівників і працівниць;
- Проведено SWOT-аналіз для визначення сильних і слабких сторін, можливостей та ризиків;
- Організовано інвентаризацію навчальних кабінетів й обладнання;
- Застосовано чеклисти оцінювання кадрового потенціалу, матеріально-технічної бази та освітнього середовища;
- Проведено анкетування педагогів щодо готовності працювати в профільній школі;
- Здійснено аналіз освітніх запитів учнів, учениць та батьківської спільноти;
- Реалізовано роботу протягом двох тижнів із поетапним збором та узагальненням інформації.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Об'єктивна діагностика: Сформовано детальний аудит ресурсного забезпечення ліцею, що засвідчив високий фаховий потенціал педагогічного колективу й дав змогу зафіксувати потреби в оновленні матеріально-технічної бази.

ПОРАДА

Щоб аудит був ефективним, варто використовувати прості та зрозумілі інструменти (чеклісти, анкети) й чітко розподіляти відповідальність між учасниками та учасницями. Працюйте поетапно, не намагаючись охопити все одразу. Головне — не лише зафіксувати проблеми, а й одразу визначити шляхи їх вирішення.

КЕЙС 3. АНАЛІЗ РЕСУРСІВ: ЯК МИ ЗРОЗУМІЛИ, ЩО МАЄМО І ЧОГО БРАКУЄ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: БУРШТИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ІМЕНІ ОЛЬГИ БАСАРАБ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Відсутність чіткого уявлення про ресурсні можливості закладу та ступінь готовності педагогічного колективу до впровадження профільної освіти.

Стало: Сформовано детальний план дій щодо пілотування, оновлено стратегію розвитку ліцею та ухвалено обґрунтоване рішення про участь у проекті на основі аналізу кадрового потенціалу й матеріальної бази.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Створено робочу групу з проведення оцінки сильних та слабких сторін закладу під керівництвом заступника / заступниці директора з навчальної роботи;
- Проведено анкетування учнівства «Твій улюблений предмет: шукаємо найкращі навчальні практики» для виявлення вчителів-практиків і вчительок-практикинь;
- Організовано опитування педагогів щодо вмотивованості та готовності до участі в пілоті профільної освіти;
- Проведено комплексний аналіз матеріально-технічних можливостей за освітніми галузями;
- Проведено індивідуальні співбесіди з учителями та вчительками, які виявили бажання викладати в профільній школі;
- Забезпечено тривалість підготовчо-аналітичного етапу протягом трьох тижнів.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Стратегічне планування:** Внесено зміни до стратегії розвитку ліцею, сформовано річний план із заходами пілотування та визначено стан кабінетів (зокрема фізики, хімії, біології, інформатики та робототехніки).
- **Кадровий аудит:** Визначено ключові напрями (мовно-літературний, природничий, математичний, інформатичний), де педагоги й педагогині висловили високу готовність викладати в профільній школі.

ПОРАДА

Насамперед визначте відповідальних осіб за проведення аналізу. Проведіть опитування серед педагогів та педагогинь щодо їхньої готовності впроваджувати зміни й змінюватися самим. Напрацюйте чіткий алгоритм подолання викликів.

КЕЙС 4. АНАЛІЗ РЕСУРСІВ: ЯК МИ ЗРОЗУМІЛИ, ЩО МАЄМО І ЧОГО БРАКУЄ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ХУСТСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Відсутність цілісного бачення ресурсних можливостей та кадрового потенціалу в умовах оновлення складу адміністрації закладу.

Стало: Сформовано прозору систему моніторингу, визначено «зони зростання» закладу та отримано об'єктивні дані про освітні запити учнівства для подальшого формування профілів.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Видано офіційний наказ та затверджено Положення для нормативного забезпечення та посилення відповідальності учасників і учасниць процесу;
- Розроблено й розповсюджено Google-форми для опитування вчителів, вчительок, учнів, учениць та батьківської спільноти щодо потреб й інтересів;
- Здійснено аналіз матеріально-технічної бази (навчальні кабінети, обладнання, STEM-ресурси);
- Організовано процес самооцінювання педагогів щодо розвитку професійних компетентностей;
- Проведено серію засідань фокус-груп із залученням адміністрації та активних педагогів і педагогинь.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Ресурсний профіль закладу: Отримано чітке уявлення про сильні сторони та дефіцити ліцею, що дало змогу сформулювати обґрунтований перелік майбутніх профілів і курсів за вибором відповідно до запитів учнівства.

ПОРАДА

Якщо в закладі працюють декілька заступників чи заступниць директора, закріпіть персональну відповідальність за моніторинг за одним/одною з них. Використовуйте максимально прості інструменти (форми, таблиці), залучайте вчителів і вчительок до обговорень для створення відчуття спільної відповідальності та регулярно презентуйте напрацювання всьому колективу.

КЕЙС 5. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФІЛІВ: МІЖ БАЖАНИМ І МОЖЛИВИМ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: КРИВОРІЗЬКИЙ ПОКРОВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ КРИВОРІЗЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Необхідність трансформації наявних профілів у сучасну розширену модель із урахуванням освітніх потреб учнівства, кадрових ресурсів та матеріально-технічної бази.

Стало: Затверджено 6 багатших за змістом профілів із широкою варіативною складовою (курсами за вибором), що забезпечило високий рівень задоволеності учнів, учениць та батьківської спільноти.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Проведено анкетування учнів та учениць 9-х класів і консультації з батьківською спільнотою;
- Здійснено зіставлення освітніх запитів із кадровим потенціалом та матеріально-технічним забезпеченням;
- Організовано робочі зустрічі педагогічного колективу та розширене засідання педагогічної ради;
- Проведено серію відкритих роз'яснювальних зустрічей з учнівством щодо можливих обмежень та перспектив;

- Розроблено компромісні рішення щодо об'єднання споріднених напрямів (наприклад, інтеграція ІТ у математичний профіль);
- Сформовано варіативну складову з курсами за вибором (як внутрішньопрофільними, так і міжгалузевими).

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Профільна різноманітність:** Затверджено 6 профілів навчання: «Фізико-математичний», «Медичний», «Філологія та журналістика», «Інформаційні технології», «Міжнародна економіка» та «Міжнародні відносини».
- **Висока зацікавленість:** Завдяки гнучкій системі вибіркового курсів переважна більшість учнів та учениць обрала профілі відповідно до власних пріоритетів і прагнень.

ПОРАДА

Баланс між бажаним і можливим досягається через відкритість та гнучкість. Чесно комунікуйте ресурсні обмеження, шукайте інтеграційні рішення між напрямками, максимально використовуйте варіативну складову та залучайте учнівство й батьківську спільноту до обговорення.

КЕЙС 6. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФІЛІВ: МІЖ БАЖАНИМ І МОЖЛИВИМ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: БУКОВИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ УСПІШНОЇ МОЛОДІ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Необхідність подолання суперечностей між високими освітніми запитами учнівства й батьківської спільноти та наявними ресурсами закладу.

Стало: Сформовано 4 оптимальні та привабливі профілі навчання на основі прозорого діалогу й підтвердженого ресурсного забезпечення.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Організовано опитування учнів, учениць, батьків та матерей щодо їхніх освітніх пріоритетів;
- Здійснено зіставлення результатів опитування з даними внутрішнього ресурсного аудиту;
- Проведено серію обговорень на засіданнях педагогічної ради;
- Визначено пріоритетні профілі за критеріями попиту, кадрового потенціалу та матеріальної бази;
- Знайдено компромісні рішення (об'єднання суміжних галузей, поетапність упровадження);
- Забезпечено систематичне відкрите інформування освітньої спільноти про підстави ухвалення рішень.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Затверджено напрями:** Сформовано 4 ключові профілі: «Природничі науки та медицина», «Інженерія та комп'ютерні технології», «Гуманітарні науки та медіакомунікація», «Економіка, міжнародні відносини та мови».
- **Довіра та задоволеність:** Досягнуто високого рівня довіри до адміністрації ліцею завдяки прозорості ухвалення рішень та дотриманню балансу між запитами й можливостями.

ПОРАДА

Пояснюйте причини кожного ухваленого рішення. Оптимальним є підхід поступового впровадження («не все одразу»). Спирайтеся одночасно і на аналітичні дані, і на живий діалог зі спільнотою.

КЕЙС 7. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФІЛІВ: МІЖ БАЖАНИМ І МОЖЛИВИМ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ЛІЦЕЙ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ЦИНКАЛОВСЬКОГО ВОЛОДИМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Виклик щодо організації індивідуалізованого навчання для рекордної кількості здобувачів та здобувачок освіти (180 осіб) без застосування шаблонних рішень.

Стало: Створено унікальний освітній хаб із 8 реалістичними профілями, сформованими безпосередньо на основі заяв та вподобань учнівства.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Впроваджено людиноцентричний підхід: відмовилися від заздалегідь нав'язаних профілів на користь збору індивідуальних заяв (із зазначенням 1–2 пріоритетних предметів);
- Проведено кластеризацію 180 учнівських заяв для виявлення реальних запитів;
- Здійснено аудит кабінетного фонду та кадрового забезпечення під сформовані запити;
- Організовано серію роз'яснювальних зустрічей з учнівством та батьківською спільнотою щодо моделювання майбутнього розкладу.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Персоналізація навчання:** Сформовано 8 профільних 10-х класів (англійська філологія, історія, географія та англійська мова, математика, англійська та польська філологія, інформатика та англійська мова, українська мова й література та англійська мова, хімія).
- **Зростання престижу:** Учні та учениці стали суб'єктами формування власної освітньої траєкторії, що суттєво підвищило привабливість закладу для нових вступників і вступниць.

ПОРАДА

Переходьте від моделі «ми пропонуємо — ви обираєте» до моделі «ви запитуєте — ми моделюємо». Велика кількість профілів — це не хаос, а вища форма організації. Головне — мати чіткий алгоритм обробки заяв та не боятися нестандартних поєднань предметів.

КЕЙС 8. РОБОЧА ГРУПА: ПЕРШІ 100 ДНІВ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ХУСТСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Потреба у створенні дієвої робочої групи з числа адміністрації, вчителів та вчительок для системного управління процесом впровадження профільної школи.

Стало: Сформовано вмотивовану командну структуру «Амбасадор», де рішення ухвалюються колегіально, а завдання розподіляються відповідно до функціональних обов'язків.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Затверджено офіційний наказ та Положення про діяльність робочої групи «Амбасадор»;
- Встановлено чіткий графік робочих зустрічей (щочетверга о 14:30);
- Запроваджено протокольне ухвалення рішень для забезпечення розподіленої відповідальності;
- Проведено розподіл функціональних обов'язків між членами та членками групи;
- Організовано напрям кар'єрного консультування силами педагогів робочої групи;
- Налагоджено співпрацю з громадськими організаціями (зокрема ГО «Простір ЙО») та розгорнуто грантову діяльність.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Стратегічні та якісні зрушення:** Внесено зміни до стратегії ліцею (сформовано портрети вступника/вступниці та випускника/випускниці), залучено молодих фахівців та

фахівчинь, підготовлено призерку обласного етапу Всеукраїнської олімпіади з біології.

- **Розвиток середовища:** Модернізовано освітні кабінети, проведено тренінги з використання штучного інтелекту для учнівства та залучено додаткові ресурси через фандрейзинг.

ПОРАДА

Забезпечте чітку організацію діяльності робочої групи та закріпіть прозорі функціональні обов'язки. Активна участь педагогічного колективу в управлінських процесах дає підстави для матеріального заохочення та преміювання.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ВІД ЗАКЛАДІВ-АМБАСАДОРІВ

- Забезпечте відкриту і зрозумілу комунікацію зі здобувачами освіти та батьками.
- Використовуйте сильні сторони педагогічного колективу та надавайте можливості для професійної творчості.
- Обґрунтовано підходьте до експериментування з новими методиками та технологіями.
- Формуйте командний дух і взаємопідтримку в колективі.
- Забезпечуйте якісну освіту замість орієнтування виключно на результати ЗНО/НМТ.
- Активно залучайте зовнішніх партнерів (ЗВО, підприємства, громадські організації).
- Систематично моніторте прогрес і будьте готові коригувати підходи на основі отриманого досвіду.

РОЗДІЛ V

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Тут описано практичні аспекти організації навчання в академічному ліцеї: як створити освітню програму та навчальний план, як організувати групове навчання у змінних групах та як скласти індивідуалізований розклад занять.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Як побудувати навчальний план для кожного профілю?
- Як розподілити години між обов'язковими, профільними та позапрофільними компонентами?
- Як організувати навчання в змінних групах?
- Як скласти індивідуалізований розклад для всієї паралелі?
- Які переваги та виклики групового навчання і як їх долати?

ПОВ'ЯЗАНО

Визначення профілів та кластерів — див. Розділ IV, підрозділ 4.1.3.

Індивідуалізовані освітні траєкторії та їх формування — див. Розділ II.

Аналіз ресурсів (кабінети, кадри) — див. Розділ IV, підрозділ 4.2.

Кадрове забезпечення та навантаження — див. Розділ VI.

Інфраструктура та матеріальне забезпечення — див. Розділ VII.

Зразок ІОТ — Додаток 3. Зразок розкладу класу — Додаток 4. Форма навчального плану — Додаток 5.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітня програма ліцею — це основний документ, що визначає зміст та особливості організації освітнього процесу в закладі освіти. Вона встановлює загальний обсяг навчального навантаження на всіх циклах профільної освіти, регламентує його розподіл між освітніми галузями й роками навчання та визначає послідовність і умови набуття компетентностей. Освітня програма може містити кілька навчальних планів, кожен із яких відповідає окремому профілю навчання.

СТРУКТУРА ЗМІСТУ ПРОФІЛЮ ТА НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Навчальний план для кожного профілю складається з чотирьох структурних компонентів, розподілених між інваріантним та варіативним складниками.

Складник	Компонент	Зміст та призначення	Приклади курсів і предметів
Інваріантний	Основний рівень	Предмети та курси, обов'язкові для всіх здобувачів і здобувачок освіти незалежно від обраного профілю. Забезпечують загальноосвітній фундамент.	Українська мова, історія, природничі науки тощо.

Складник	Компонент	Зміст та призначення	Приклади курсів і предметів
	Поглиблений рівень	Ядро профілю. Предмети та курси, що вивчаються на поглибленому рівні й становлять його змістовну основу.	Алгебра та геометрія (для математичного профілю).
Варіативний	Вибіркові компоненти в межах профілю (2-й кошик)	Курси з переліку грифованих МОН модельних навчальних програм з поглибленими результатами, що додатково поглиблюють профільну галузь.	«Механіка та робототехніка», «Основи астрофізики», «Елементи вищої математики» (для фізико-математичного профілю).
	Вибіркові компоненти поза профілем (3-й кошик)	Курси для розширення світогляду. Обираються з грифованих програм МОН з основними результатами або розробляються закладом і схвалюються педрадою.	Фінансова грамотність, академічне письмо, критичне мислення, медіаграмотність.

Корисне посилання:

Перелік затверджених грифованих модельних навчальних програм для 10–12 класів Нової української школи (профільна школа з 2027 року) розміщено на [офіційному вебсайті МОН України](#).

Вимоги до комплектації освітньої програми:

- чіткий перелік та опис усіх реалізованих профілів;
- встановлений загальний обсяг тижневого навчального навантаження (відповідно до нормативних вимог);
- детальний навчальний план для кожного профілю з розподілом годин за компонентами;
- переліки модельних та навчальних програм усіх компонентів;
- навчальні програми вибірових курсів 3-го кошика, схвалені педагогічною радою.

ПОКРОКОВИЙ АЛГОРИТМ РОЗРОБЛЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Крок	Назва етапу	Зміст робіт та ключові завдання
1	Формування робочої групи та збір інформації	Залучення адміністрації, учителів і вчительок предметів профілю, методистів і методисток. Проведення опитування педагогічного колективу щодо їхніх потреб та можливостей.
2	Визначення обов'язкових компонентів	Формування переліку предметів та курсів основного рівня, спільних для всіх профілів. Розрахунок годинного навантаження для забезпечення загальноосвітнього фундаменту.
3	Визначення профільних компонентів	Фіксація предметів і курсів поглибленого рівня, які становлять ядро кожного профілю та визначають його змістову специфіку.

Крок	Назва етапу	Зміст робіт та ключові завдання
4	Формування переліку вибірових курсів	Передбачення 2–3 курсів у межах профілю (2-й кошик) та 1–2 курсів поза профілем (3-й кошик). Розроблення механізмів консультування учнів й учениць щодо вибору.
5	Розроблення проєкту навчального плану	Складання таблиці розподілу годин за структурними компонентами та для кожного окремого компонента з урахуванням специфіки профілю.
6	Консультації та затвердження	Обговорення проєкту з колективом, виявлення практичних проблем. Схвалення педагогічною радою та затвердження наказом керівника чи керівниці закладу.
7	Моніторинг та корекція	Встановлення системи моніторингу, регулярне опитування учнівства щодо якості навчання та внесення корекцій у план за результатами аналізу.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ У ЗМІННИХ ГРУПАХ

Навчання у змінних групах — це формат, у якому склад групи визначається не належністю до одного класу, а предметами та курсами, які обрали здобувачі й здобувачки освіти. Це головний механізм побудови індивідуалізованих освітніх траєкторій.

НОРМАТИВНА БАЗА ТА ПРИНЦИПИ КОМПЛЕКТУВАННЯ

- **Спільне навчання:** учні й учениці з різних класів та профілів, які обрали один предмет чи курс, навчаються разом.
- **Наповнюваність груп:** регулюється ст. 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту» (клас ділиться не більш як на три групи чисельністю **не менше 8 осіб**) та Наказом МОН № 128. До однієї групи можуть входити учні різних класів однієї паралелі та різних років навчання (якщо це дозволяє програма).
- **Гнучкість паралельних груп:** один предмет може мати дві або більше паралельних груп із різними педагогами й педагогинями, що спрощує складання розкладу. За можливості учнівству надається право вибору групи.
- **Динаміка складу:** групи з профільних предметів є відносно сталими протягом семестру; групи з вибірових курсів 3-го кошика можуть змінюватися щосеместру.

ТИПОВІ МОДЕЛІ ФОРМУВАННЯ ЗМІННИХ ГРУП

Залучення більшої кількості здобувачів та здобувачок освіти на паралелі створює кращі умови для організації освітнього процесу. Зокрема, це дозволяє сформувати ширшу палітру профілів, уникнути недокомплектування та надати багатий спектр курсів за вибором.

Модель	Параметри паралелі	Особливості комплектування 2-го кошика (профільні)	Особливості комплектування 3-го кошика (вибірові)
Модель 1: Великий ліцей	• >100 осіб на паралелі (4–5 класів) • 4–5 профілів	Паралель ділиться на профільні групи чисельністю від 8 осіб.	Учні й учениці вільно міксуються. Кількість вибірових груп дорівнює кількості класів на паралелі (4–5 груп).
Модель 2: Середній ліцей	• 60–100 осіб на паралелі (2–3 класи) • 3 профілі (по одному з кластеру)	Класи розформовуються на 3–5 профільних груп чисельністю не менше 8 осіб (наприклад, 12 осіб — фізика, 10 — хімія).	Учнівство з усіх класів змішується лише в межах кількості класів — утворюються рівно 2 або 3 міксовані групи на паралель.

Модель	Параметри паралелі	Особливості комплектування 2-го кошика (профільні)	Особливості комплектування 3-го кошика (вибіркові)
Модель 3: Малий ліцей	• 32–59 осіб на паралелі (2 класи по 18–20 осіб) • 3 обов'язкові профілі	Формуються 3 профільні групи (наприклад, по 10, 12 та 14 осіб) завдяки нормі поділу від 8 осіб.	Дрібнити класи заборонено. Усі здобувачі й здобувачки двох класів перегруповуються у 2 міксовані класи.

Примітка: для всіх моделей обов'язковий інваріантний блок (основний рівень) вивчається у складі сталих класів.

ПЕРЕВАГИ, ВИКЛИКИ ТА УПРАВЛІНСЬКІ РІШЕННЯ

Переваги підходу:

- адаптація методичних підходів під конкретну аудиторію та рівень підготовки;
- висока ефективність малих груп для дискусій, проєктної роботи й аналізу кейсів;
- можливість для учнівства працювати в комфортному темпі;
- розширення соціальних зв'язків між здобувачами та здобувачками освіти різних профілів.

ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ:

Виклики	Системні управлінські рішення
Потреба в більшій кількості приміщень для одночасних занять	Створення єдиного кластерного простору (групування кабінетів за напрямками); використання бібліотеки, медіацентру та рекреацій як навчальних зон.
Складність розкладу та логістики	Оптимізація розкладу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення; перехід на здвоєні заняття (пари).
Дефіцит кадрового ресурсу	Залучення сумісників, сумісниць та фахівців-практиків; використання технологій дистанційного й змішаного навчання.
Потреба в нових методичних компетентностях	Постійний професійний розвиток педагогічного колективу; залучення асистентів й асистенток учителів для практичних робіт.

СКЛАДАННЯ ІНДИВІДУАЛІЗОВАНОГО РОЗКЛАДУ

Індивідуалізований розклад будується за новим принципом: **«учень чи учениця відвідує заняття у тих групах, де вивчають обране ним/нею»**, а не ходить на всі уроки зі своїм сталим класом.

КЛЮЧОВІ ФАКТОРИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОЗКЛАДУ

1. **Гнучкість освітніх траєкторій:** урахування вибору профілів, вибіркового курсів та психологічної сумісності учнівства.
2. **Здвоєні заняття (пари):** за рішенням педагогічної ради (відповідно до Санітарного регламенту) рекомендовано заміну окремих 45-хвилинних уроків на паралельні здвоєні заняття. Це зменшує кількість переходів і заглиблює в матеріал.
3. **Синхронізація педагогів:** викладання одного предмета кількома вчителями й вчительками одночасно в різних групах дає змогу переводити здобувача чи здобувачку освіти між

- групами без зміни розкладу всієї паралелі.
4. **Оптимізація простору й логістики:** мінімізація переходів між поверхами та корпусами, передбачення достатніх перерв, залучення рекреацій та медіатек.
  5. **Дотримання Санітарного регламенту:** чіткий контроль граничного тижневого навантаження, тривалості навчального дня та відпочинку.

АЛГОРИТМ СКЛАДАННЯ РОЗКЛАДУ

Крок	Назва етапу	Зміст робіт та перевірочні дії
1	Збір відомостей	Формування зведеної відомості освітніх траєкторій усіх здобувачів і здобувачок освіти на паралелі з повним переліком обраних предметів і курсів.
2	Розрахунок груп	Визначення кількості груп та їхнього складу для кожного предмета та вибіркового курсу на основі поданих заявок.
3	Кадровий розподіл	Закріплення педагогів і педагогинь за сформованими групами відповідно до їхньої кваліфікації.
4	Побудова матриці	Складання просторово-часової сітки за формою: «група — кабінет — педагог/педагогиня — часовий слот».
5	Контроль накладок (учнівство)	Перевірка, щоб у будь-якому часовому слоті жодені учень чи учениця не мали двох занять одночасно.
6	Контроль накладок (педагоги)	Перевірка, щоб жодені педагог чи педагогиня не мали одночасно двох занять у різних групах.
7	Гігієнічний аудит	Аудит розкладу на відповідність вимогам Санітарного регламенту щодо граничного тижневого навантаження та відпочинку.
8	Пробний тиждень та корекція	Проведення апробації розкладу на початку навчального року, виявлення логістичних збоїв та його підсумкова корекція.

ЧЕКЛІСТ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітня програма та навчальний план

- ☐ Розроблено проєкт освітньої програми з переліком та описом профілів
- ☐ Сформовано навчальний план для кожного профілю із розподілом годин
- ☐ Визначено обов'язкові компоненти для всіх профілів (базовий рівень)
- ☐ Визначено профільні компоненти поглибленого рівня для кожного профілю
- ☐ Сформовано перелік вибірових курсів (у межах профілю та поза ним)
- ☐ Розроблено навчальні програми для вибірових компонентів
- ☐ Освітню програму схвалено педагогічною радою та затверджено наказом директора

Змінні групи

- ☐ На основі ІОТ визначено кількість та склад груп для кожного предмета / курсу
- ☐ Забезпечено достатню кількість кабінетів для одночасної роботи груп
- ☐ Розподілено педагогів за групами та предметами
- ☐ Визначено формат організації обов'язкових предметів для всіх
- ☐ Простір адаптовано під групову роботу

Розклад

- ☐ Складено розклад занять для всіх груп паралелі
- ☐ Перевірено відсутність накладок (здобувачі та педагоги)
- ☐ Передбачено достатні перерви для переходів між кабінетами
- ☐ Розклад відповідає санітарним нормам
- ☐ Розклад доведено до відома всіх учасників
- ☐ Передбачено механізм корекції розкладу протягом семестру

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Формальна варіативність: перелік вибірових курсів на папері, реально — 1–2 варіанти	Забезпечте реальний вибір: щонайменше 3–5 вибірових курсів. Щорічно оновлюйте перелік на основі зворотного зв'язку від учнівства
Навчальний план копіює традиційну модель із мінімальними змінами	Починайте з визначення профілів та їхнього ядра, потім будуйте план. Використовуйте ТОП як орієнтир, а не жорстку рамку
Розклад складається вручну, що призводить до накладок та помилок	Використовуйте електронні інструменти. Призначте окрему відповідальну особу. Тестуйте розклад до початку навчання
Змінні групи формуються хаотично, без урахування ІОТ	Формуйте групи винятково на основі зведеної відомості ІОТ. Автоматизуйте процес
Здобувачі та батьки не розуміють логіку нового розкладу	Проведіть роз'яснювальну роботу. Підготуйте пам'ятку «Як читати свій розклад». Забезпечте онлайн-доступ
Немає механізму корекції розкладу протягом семестру	Визначте процедуру зміни вибірових курсів. Проведіть «пробний тиждень» із можливістю оперативної корекції

❓ 3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕЇВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. ВІД НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ ДО РЕАЛЬНОГО РОЗКЛАДУ: ЛОГІКА СКЛАДАННЯ ТА ІНСТРУМЕНТИ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ЛІЦЕЙ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ЦИНКАЛОВСЬКОГО ВОЛОДИМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Перший досвід складання розкладу для 8 профілів та 180 здобувачів і здобувачок освіти з індивідуалізованими траєкторіями без чіткого алгоритму уникнення накладок.

Стало: Створено збалансований розклад, де кожен учень та учениця відвідує як свій основний клас, так і змінні групи за інтересами без часових конфліктів у навантаженні педагогів.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Проведено профільне самовизначення: під час подання заяви до 10-го класу учні й учениці вказували 1–2 пріоритетні предмети, на основі чого сформовано сталі класи;
- Організовано другий етап опитування щодо вибірково-обов'язкових предметів та спецкурсів для формування «кошиків» вибору;
- Сформовано міжкласні групи, які об'єднали здобувачів та здобувачок з різних профілів для вивчення вибірових дисциплін;
- Виділено фіксовані часові «вікна» (конкретні дні або останні уроки) для викладання вибірових дисциплін паралельними потоками;
- Застосовано спеціалізоване програмне забезпечення «Нова Школа. Розклад» для автоматизації процесу та моделювання потоків.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Безконфліктна логістика: Завдяки автоматизації та чіткому розмежуванню часу для основних і вибірових дисциплін вдалося уникнути накладок у розкладі вчителів та вчительок, які працюють одночасно на кількох профілях.

ПОРАДА

Найскладніше — поєднати «стабільність» класу з «мобільністю» змінних груп. Виділяйте для вибірових дисциплін конкретні дні або конкретні години (наприклад, останні уроки) для всієї паралелі, щоб спростити логістику переміщення учнівства між кабінетами.

КЕЙС 2. ЦИФРОВІЗАЦІЯ РОЗКЛАДУ: ВІДПРАВНА ТОЧКА ДЛЯ МІЖКЛАСНИХ ГРУП

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ВАРАСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Складність формувати та відстежувати розклад для 7 профілів і 150 учнів й учениць у традиційних програмах, які не підтримували автоматичне виявлення колізій для міжкласних груп.

Стало: Повний перехід на цифрову систему, де кожен учень та учениця бачить свій персональний розклад у мобільному додатку без плутанини та «вікон».

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Проведено аналіз наявного педагогічного потенціалу та освітніх запитів учнівства;
- Організовано оперативне перерозподілення годин у разі низького попиту на окремі курси на користь найбільш затребуваних дисциплін;

- Впроваджено практику одночасного виставлення вибірових курсів у розклад усієї паралелі (наприклад, 6–7-мі уроки);
- Здійснено перехід на державну освітню екосистему «Мрія» для автоматичного проектування розкладу змінних груп.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Прозорість та автоматизація: Система «Мрія» підсвічує помилки й накладки ще на етапі створення розкладу. Складання повністю персоналізованого розкладу для паралелі зайняло 1,5–2 тижні.

ПОРАДА

Використовуйте сучасні освітні екосистеми, які дають змогу фільтрувати розклад кожної дитини окремо. Це знімає напругу з адміністрації та дає змогу учням і ученицям бачити власний розклад, а не загальну таблицю класу чи школи.

КЕЙС 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІННИХ ГРУП: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА АДАПТАЦІЯ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: БУРШТИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ІМЕНІ ОЛЬГИ БАСАРАБ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Психологічний бар'єр і відмова від співпраці в учнів та учениць під час перших занять у змінних групах через звичку навчатися лише зі своїм постійним класом.

Стало: Успішна соціалізація та адаптація здобувачів освіти до роботи в нових колективах, налагодження міжкласної співпраці.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Проведено попередню роз'яснювальну роботу з учнями, ученицями, батьками та матерями;
- Залучено практичного психолога / психологиню та кар'єрного радника / радницю для супроводу груп під час адаптаційного періоду;
- Організовано спільні позаурочні заходи та дозвілля для учасників і учасниць різних міжкласних груп для їхнього зближення;
- Згруповано навчальні кабінети за профілями для мінімізації хаотичного переміщення закладом.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Подолання комунікативних бар'єрів: Учні та учениці опанували навички роботи в різноманітних командах, об'єднаних спільними освітніми інтересами, а не лише фактом навчання в одному класі.

ПОРАДА

Готуйте учнівство до нового формату заздалегідь. Допомога психологічної служби, спільні проєктні доручення та відкрита комунікація адміністрації з усіма учасниками освітнього процесу суттєво зменшують рівень тривожності.

КЕЙС 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗМІННИХ ГРУП: КЛАСТЕРНИЙ ПРОСТІР ТА ГНУЧКА ЛОГІСТИКА

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛІЦЕЙ «УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ» ІМ. І. ФРАНКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Логістичні труднощі, брак приміщень і дефіцит педагогів під час одночасного проведення уроків у паралельних змінних групах для вивчення курсів за вибором.

Стало: Створено зонований освітній простір, сформовано «матрицю годин» та забезпечено викладання курсів відповідно до індивідуальних траєкторій кожного учня та учениці.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Створено єдиний кластерний простір за поверхами (1 поверх — природничі науки, 2 поверх — математика й ІТ, 3 поверх — філологія та історія);
- Переобладнано вільні приміщення (бібліотечно-інформаційний центр, актову залу, кімнату школяра) під навчальні аудиторії для малих і великих груп;
- Розроблено «матрицю годин» для всіх профілів, що полегшило формування міжкласних груп;
- Залучено кількох педагогів та педагогинь до паралельного викладання одного предмета на паралелі;
- Впроваджено електронний облік та анкетування для формування підгруп.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Розширення соціальних і навчальних можливостей: Здобувачі та здобувачки освіти отримали змогу навчатися у власному темпі серед однодумців, розширивши коло спілкування за межі свого класу.

ПОРАДА

Використовуйте наявну інфраструктуру закладу максимально гнучко. Зонування поверхів за галузями спрощує навігацію, а залучення додаткових приміщень дає змогу проводити засідання декількох змінних груп одночасно.

КЕЙС 5. БЛОКОВИЙ РОЗКЛАД: ВІД 45-ХВИЛИННИХ УРОКІВ ДО СДВОЄНИХ ПАР

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ЛІЦЕЙ ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ЦИНКАЛОВСЬКОГО ВОЛОДИМИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ТА ВАРАСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Традиційний розклад із 7–8 різними предметами щодня розпорошував увагу учнівства, вимагав тривалої підготовки домашніх завдань та не дозволяв зануритися в профільні дисципліни.

Стало: Впроваджено систему парних уроків (блоків), що зменшило щоденну кількість предметів до 3–4 та імітує формат навчання у закладах вищої освіти.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Об'єднано уроки у блоки за схемою: 45 хвилин (урок) — перерва — 45 хвилин (урок) для дисциплін із навантаженням від 2 годин на тиждень;
- Збережено формат поодиноких уроків для предметів із тижневим навантаженням в 1 годину та фізичної культури (відповідно до санітарних норм);
- Переформатовано методику викладання за принципом «лекція + практичне/лабораторне заняття» в межах одного блоку;
- Проведено роз'яснювальні зустрічі для батьківської спільноти та педагогічного колективу щодо переваг парної системи.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Академічна якість та психологічний комфорт: Знизився рівень тривожності й втоми учнівства через зменшення кількості «перемикань» між дисциплінами. Вчителі та вчительки отримали можливість якісно проводити дискусії, лабораторні роботи та проекти без переривання теми.

ПОРАДА

Пояснюйте батькам, матерям, учням та ученицям, що пара — це не подвійне виснаження, а можливість ґрунтовно опрацювати матеріал у класі й суттєво зменшити обсяг домашньої роботи на наступний день.

КЕЙС 6. ВИБІРКОВІ КУРСИ: ВІД ІДЕЇ ДО РОЗРОБКИ АВТОРСЬКОГО КОНТЕНТУ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛІЦЕЙ «УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ» ІМ. І. ФРАНКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Відсутність у педагогічного колективу досвіду розробки авторських освітніх програм та викладання спеціалізованих курсів за вибором.

Стало: Створено й затверджено 15 авторських програм курсів за вибором, підвищено професійну автономію вчителів та вчительок і сформовано унікальний освітній контент під запити учнівства.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Проведено дослідження освітніх запитів учнів та учениць 10-х класів щодо цікавих для них напрямів розвитку;
- Проаналізовано наявні програми з грифом МОН України та сформовано з них базову вибірку;
- Організовано роботу педагогів і педагогинь над створенням власних авторських програм (обсягом 17, 35 та 70 годин);
- Затверджено розроблені програми на засіданні педагогічної ради та подано на затвердження методичною радою управління освіти і науки;
- Впроваджено як обов'язково-вибіркові курси («Теорія і методика наукових досліджень», «Мистецтво публічних виступів»), так і курси загального розвитку.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Зростання професійної майстерності: Педагоги й педагогині розширили власне тижневе навантаження та розкрили творчий потенціал, а ліцей отримав повноцінну картку вибірових курсів, що підсилюють кожен з обраних профілів.

ПОРАДА

Заохочуйте вчителів та вчительок розробляти авторські курси. Це підвищує їхній професійний статус, створює умови для фінансового стимулювання через додаткові години та робить освітній процес у ліцеї справді унікальним і мотивуючим для учнівства.

РОЗДІЛ VI

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Тут описано функціональні обов'язки працівників академічного ліцею в контексті профільного навчання, висвітлено нові ролі (кар'єрний освітній радник), окреслено напрями професійного розвитку та модель взаємодії персоналу.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Які функції виконує кожен працівник у системі профільного навчання?
- Як організувати викладання інтегрованих курсів?
- Як забезпечити підвищення кваліфікації відповідно до нових завдань?
- Як побудувати ефективну модель взаємодії персоналу?

ПОВ'ЯЗАНО

Кадрова спроможність — див. Розділ IV, підрозділ 4.2.1.

Формування команди впровадження — див. Розділ IV, підрозділ 4.3.

Організація освітнього процесу (розклад, групи) — див. Розділ V.

Підтримка розвитку та навчання учнівства — див. Розділ VIII.

Комунікація — див. Розділ IX.

Моніторинг та оцінювання (кадрова складова) — див. Розділ X, підрозділ 10.2.

УПРАВЛІНСЬКА КОМАНДА ТА НОВІ ФУНКЦІОНАЛЬНІ РОЛІ

Запровадження профільної середньої освіти вимагає перегляду та розширення функціоналу працівників і працівниць закладу освіти. Стратегічним принципом є ефективне використання наявних посад, передбачених Типовими штатними нормативами закладів загальної середньої освіти, із розширенням їхнього функціоналу та запровадженням чіткої внутрішньої структури управління освітнім процесом.

Управління ліцеєм базується на принципах колегіальності.

Посада / Роль	Головні функції та зона відповідальності
Директор / Директорка	• Дія як лідер/лідерка трансформацій. • Організація колегіального розроблення стратегії розвитку за участю педради, піклувальної ради, батьківської спільноти, учнівства та громади. • Забезпечення відповідності діяльності Державному стандарту профільної середньої освіти. • Управління фінансово-господарською діяльністю та створення умов для зростання колективу.

Посада / Роль	Головні функції та зона відповідальності
Заступник / Заступниця з навчальної роботи	- Операційне управління освітнім процесом. - Розроблення розкладу занять для змінних груп із використанням цифрових інструментів. - Адміністрування формування трьох кошиків предметів. - Моніторинг якості викладання, успішності та координація внутрішньої системи забезпечення якості освіти.
Заступник / Заступниця з виховної роботи	- Координація виховного середовища та роботи психологічної служби. - Соціальний захист вразливих категорій учнівства. - Розвиток учнівського самоврядування. - Співпраця з батьківською спільнотою ліцею та громади.
Кар'єрний освітній радник / радниця (КОР) (може виконувати психолог, соціальний педагог або підготовлений фахівець)	- Професійна діагностика учнівства. - Викладання курсу «Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування». - Організація професійних проб та візитів на підприємства. - Супровід формування індивідуальної освітньої траєкторії та портфоліо для вступу до ЗВО.
Координатори / Координаторки освітніх кластерів (STEM, мовно-літературного, суспільно-гуманітарного)	- Призначення з-поміж провідних учителів-методистів та вчительок-методисток. - Забезпечення міжпредметної інтеграції. - Узгодження змісту програм 2-го та 3-го кошиків. - Очолювання фахових спільнот та супровід роботи змінних груп.

ЗАЛУЧЕННЯ ЗОВНІШНІХ ФАХІВЦІВ І ПАРТНЕРСТВ

Головний принцип реформи — **ліцей визначає перелік вибіркового з огляду на необхідну глибину профілю та запитів учнівства, а не звужує навчальний план під наявний штат**. Якщо в закладі немає фахівця чи фахівчині для критично важливого курсу, ліцей шукає кадрові рішення назовні (на умовах сумісництва або цивільно-правового договору).

Приклад розподілу профілів та залучення партнерів

Кластер	Профіль навчання	Особливості та поглиблене вивчення	Залучені зовнішні фахівці й партнерства
Соціально-гуманітарний	Історико-правовий	Поглиблене вивчення історії України, громадянської освіти та всесвітньої історії.	Чинний суддя: викладання курсів «Права людини» англійською мовою та «Мій парламент».
Мовно-літературний	Філологічний	Поглиблене вивчення української мови, а також другої іноземної мови (французької або німецької) на вибір.	Викладачі й викладачки ЗВО: залучення до спеціалізованих філологічних та інтегрованих курсів.

Кластер	Профіль навчання	Особливості та поглиблене вивчення	Залучені зовнішні фахівці й партнерства
STEM	Природничі науки	Поглиблене вивчення хімії та біології.	• Науковці ЗВО: викладання курсу «Біотехнології».
STEM	ІТ-профіль	Поглиблене вивчення інформатики, алгебри, геометрії та технологій.	• Викладачі й викладачки ЗВО: викладання курсів «ІТ англійською» та «Кібербезпека».
STEM	Фізико-математичний	Поглиблене вивчення алгебри, геометрії та фізики.	• Викладачі й викладачки ЗВО: викладання курсу «Менеджмент».

Мережева співпраця з ЗВО, бізнесом, закладами позашкілля та іншими установами громади дає змогу ліцею забезпечувати високу якість і глибину профілізації без обмеження освітніх можливостей здобувачів та здобувачок освіти.

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ

Представленість закладу освіти та його педагогічного колективу на Національній платформі професійного розвитку педагогічних працівників **«Вектор»** є обов'язковою. Вона виступає єдиним верифікованим простором для вибору суб'єктів підвищення кваліфікації та сертифікованих програм за кошти цільової державної субвенції.

Підходи до викладання інтегрованих курсів

Підхід	Зміст та механізм реалізації
Міжпредметна співпраця	Систематичні тренінги, семінари та воркшопи для педагогів й педагогинь. Опанування основ суміжних дисциплін, обмін методиками та спільне розроблення інтегрованих матеріалів.
Використання цифрових платформ	Спільне планування уроків на спеціалізованих платформах, узгодження критеріїв оцінювання та аналіз результатів учнівства в реальному часі.
Спільне проведення уроків (Co-teaching)	Проведення уроку двома або більше педагогами: один/одна веде основну частину, інший/інша доповнює матеріал з позиції своєї дисципліни.

Етапи підвищення кваліфікації

Етап трансформації	Пріоритетні напрями підвищення кваліфікації
Профільно-адаптаційний етап (адаптація до нових вимог)	• Діагностика та контроль навчальних результатів. • Методика викладання на основному та поглибленому рівнях. • Проектування та оцінювання інтегрованих курсів. • Застосування освітнього дизайну при розробленні курсів і уроків. • Формування освітніх траєкторій учнівства та організація інклюзивного навчання.

Етап трансформації	Пріоритетні напрями підвищення кваліфікації
Профільний етап (системне функціонування)	• Розвиток наскрізних умінь та компетентнісного потенціалу дисципліни. • Організація роботи зі змінними групами та універсальний дизайн навчання. • Зв'язок предметного змісту з майбутніми професіями. • Розроблення власних навчальних програм і курсів. • Застосування проєктних та дослідницьких методів навчання.
Наскрізні напрями (актуальні на всіх етапах)	• Дослідницька діяльність вчителя та вчительки. • Оволодіння сучасними цифровими інструментами й платформами. • Грантування тьюторського супроводу та робота з портфоліо учнівства. • Навчально-методична підтримка педагогів.

Формати підвищення кваліфікації:

- формальні курси та сертифіковані програми;
- вебінари й онлайн-навчання;
- внутрішні тренінги в закладі освіти;
- взаємне відвідування та аналіз уроків;
- стажування у закладах вищої освіти;
- участь у професійних спільнотах та мережевий обмін досвідом з іншими ліцеями.

Внутрішньошкільна підпорядкованість та взаємодія

Посада / Роль	Пряме підпорядкування	Взаємодія та координація
Директор / Директорка	Підпорядковується засновнику закладу.	Очолює управлінську команду, здійснює стратегічний менеджмент, керує заступниками/заступницями та керівниками/керівницями гуртків.
Заступник / Заступниця з навчально-виховної роботи	Директору / Директорці.	Напряму керує вчителями-предметниками, вчительками-предметницями та лаборантами/лаборантками кабінетів.
Заступник / Заступниця з виховної роботи	Директору / Директорці.	Керує класними керівниками/керівницями, психологом/психологинею, кар'єрним освітнім радником/радницею та педагогом-організатором/організаторкою.
Учителі-предметники та вчительки-предметниці	Заступнику/Заступниці з навчально-виховної роботи.	Взаємодіють із класними керівниками/керівницями паралелі, психологічною службою та колегами для міжпредметних проєктів.
Класні керівники та керівниці	Заступнику/Заступниці з виховної роботи.	Взаємодіють з усіма вчителями й вчительками паралелі, психологічною службою, КОР та батьківською спільнотою.

Посада / Роль	Пряме підпорядкування	Взаємодія та координація
Кар'єрний освітній радник / радниця та психолог / психологиня	Заступнику/Заступниці з виховної роботи.	Взаємодіють із класними керівниками/керівницями, учителями, батьками та зовнішніми партнерами (ЗВО, бізнес, ринок праці).

ЧЕКЛІСТ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Функціональні обов'язки

- ☐ Визначено функціональні обов'язки кожної посади в контексті профільного навчання
- ☐ Розроблено / оновлено посадові інструкції
- ☐ Визначено, хто виконуватиме функції кар'єрного освітнього радника
- ☐ Розподілено навантаження з урахуванням нових ролей

Професійний розвиток

- ☐ Визначено потреби педагогів у підвищенні кваліфікації
- ☐ Складено план підвищення кваліфікації на навчальний рік
- ☐ Забезпечено підготовку для викладання інтегрованих курсів
- ☐ Організовано міжпредметну співпрацю (професійні спільноти, тренінги)
- ☐ Передбачено стажування та обмін досвідом з іншими ліцеями

Модель взаємодії

- ☐ Визначено організаційну структуру закладу
- ☐ Налагоджено канали комунікації між підрозділами
- ☐ Запроваджено регулярні координаційні зустрічі
- ☐ Забезпечено інструменти для спільного планування (платформа, месенджер)

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Нові ролі (кар'єрний освітній радник) існують лише на папері, без реального наповнення	Розробіть чіткі посадові інструкції на основі рекомендованих. Забезпечте час та ресурси для виконання функцій. Мотивуйте працівників
Педагоги не готові до викладання на поглибленому рівні або інтегрованих курсів	Проведіть аудит готовності до початку навчання. Забезпечте підвищення кваліфікації. Використовуйте командне викладання як перехідний формат
Перевантаження працівників через додаткові функції без компенсації	Перерозподіліть навантаження. Автоматизуйте рутинні процеси (електронні журнали, платформи)
Відсутність координації між підрозділами	Запровадьте регулярні координаційні зустрічі. Створіть спільний інформаційний простір. Визначте «точки перетину» між ролями
Опір педколективу змінам: «ми завжди так працювали»	Залучайте педагогів до планування змін. Демонструйте переваги. Забезпечте підтримку та поступовість. Цінують і визнавайте внесок кожного

❓ 3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕЇВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. КУРАТОР ПАРАЛЕЛІ: НОВА РОЛЬ У ВИХОВНІЙ СИСТЕМІ СТАРШОЇ ШКОЛИ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ЛІЦЕЙ №12 МІСТА ЖИТОМИРА ІМ. С. КОВАЛЬЧУКА

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Традиційна модель «один клас — один класний керівник», яка ускладнювала виховну та координаційну роботу у зв'язку зі збільшенням кількості міжкласних змінних груп та формуванням індивідуалізованих освітніх траєкторій.

Стало: Запроваджено інститут куратора паралелі, який здійснює стратегічну координацію всієї паралелі (10-х класів), тоді як педагоги-предметники виступають тьюторами та наставниками змінних груп.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Покладено обов'язки куратора паралелі на одного з провідних класних керівників для єдиного керівництва всією паралеллю;
- Розроблено новий розподіл функцій та зафіксовано роль тьюторів для навчальних груп;
- Складено єдиний календар спільних виховних, соціальних та волонтерських проєктів для паралелі;
- Впроваджено систему комунікації з батьківською спільнотою через загальні паралельні зустрічі;
- Забезпечено систематичну підтримку учнівського самоврядування на рівні всієї паралелі.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Координаційна узгодженість: Створено єдиний освітній і виховний простір для всієї паралелі, розширено горизонтальні зв'язки між здобувачами та здобувачками освіти різних класів й оптимізовано навантаження педагогічного колективу.

ПОРАДА

Підготовка куратора паралелі — це процес професійного становлення нової педагогічної ролі. Системна методична підтримка, чіткі функції та командна взаємодія допомагають зробити цю модель ефективною та корисною для розвитку шкільної спільноти.

КЕЙС 2. ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙ: ВІД ЗАНЕПОКОЄННЯ ДО РОЗРОБКИ АВТОРСЬКОГО КОНТЕНТУ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: БУКОВИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ УСПІШНОЇ МОЛОДІ ТА ХУСТСЬКИЙ ЛІЦЕЙ №1

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Обережність і тривожність педколективу щодо збільшення навантаження, розподілу годин та відсутності чітких алгоритмів для створення й викладання вибіркових курсів.

Стало: Формування культури внутрішнього самонавчання, де педагоги й педагогині усвідомили свою роль як творців освітнього контенту й успішно підготували авторські курси за вибором.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Проведено анонімне анкетування колективу для аналізу психологічної готовності та діагностики професійних потреб;
- Створено ініціативну робочу групу з керівників і керівниць професійних спільнот, яка стала містком двосторонньої комунікації;

- Запроваджено формат внутрішніх воркшопів та інтерактивних майстер-класів, де педагоги діляться практичним досвідом з колегами;
- Залучено зовнішні освітні платформи для навчання щодо створення програм курсів за вибором;
- Створено єдиний банк ідей та спільні шаблони матеріалів для зниження паперового та часового навантаження на вчителів і учительок.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Професійна автономія: Учителі й учительки відійшли від позиції формальних виконавців програм, розробивши власні авторські курси, та виявили високу мотивованість до постійного фахового зростання.

ПОРАДА

Починайте зі створення ініціативної робочої групи, яка стане інструментом підтримки й агентом змін. Опір часто виникає через невизначеність, тому прозора комунікація, допомога в розробці матеріалів та навчання за принципом «рівний — рівному» знижують напругу в колективі.

КЕЙС 3. РОБОТА ЗІ СКЕПСИСОМ: КОМПЛЕКСНА СИСТЕМА МОТИВАЦІЇ ТА ПІДТРИМКИ ЗМІН

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛІЦЕЙ «УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ» ІМ. І. ФРАНКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Скептичне ставлення частини колективу до реформи профільної школи через остерігання втратити навантаження, страх нової системи оцінювання та загрозу вигорання.

Стало: Перехід від формального виконання інструкцій до усвідомленої підтримки реформи та формування згуртованого колективу лідерів і лідерок.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФОРМАТ ТА ІНСТРУМЕНТИ)

- Практичні формати: Проведено серію закритих практико-орієнтованих воркшопів, профмайстерок з оцінювання та тьюторства, а також організовано освітні візити до ліцеїв-партнерів для ознайомлення з живим досвідом;
- Внутрішнє менторство: Визначено внутрішніх «агентів змін», які надавали колегам наставницьку консультаційну допомогу;
- Психологічне розвантаження: Організовано відкриті педагогічні дебати «Чи потрібна профілізація в нашому ліцеї?» для зняття напруги та вільного висловлення думок;
- Особистий приклад: Кожен член та членкиня адміністрації ліцею власноруч розробили й презентували авторські програми курсів;
- Система мотивації: Запроваджено публічне визнання досягнень (відзначення на педраді, публікації в часописах) та фінансові стимули (преміювання, заходи «Огорнуті мудрістю» та «Ліцейний абсолювент»).

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Трансформація корпоративної культури: У колективі сформовано атмосферу довіри та психологічної безпеки. Педагогічний колектив активно долучився до створення індивідуалізованих освітніх траєкторій для учнівства та розробки міжпредметних проєктів.

ПОРАДА

Люди приймають зміни тоді, коли розуміють їхній сенс, відчувають безпеку та мають необхідні ресурси. Говоріть про вигоди для вчителя та учительки: менше незацікавлених учнів у класах, глибше викладання предмета та можливість професійного самовираження. Не тисніть на колектив, а підкріплюйте зміни методичною допомогою та власним прикладом.

РОЗДІЛ VII

ІНФРАСТРУКТУРА

ТА МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

✚ ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Розділ описує вимоги до фізичного та цифрового простору академічного ліцею, необхідного для повноцінної реалізації профільного навчання. Тут ви знайдете рекомендації щодо облаштування освітніх середовищ для профілів кожного кластера, а також орієнтири для розвитку цифрової інфраструктури закладу.

🎯 КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Яким має бути фізичний простір академічного ліцею для ефективного профільного навчання?
- Які специфічні вимоги до інфраструктури має кожен із трьох кластерів (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний)?
- Як створити єдине освітнє середовище кластера замість розрізнених кабінетів?
- Яка цифрова інфраструктура необхідна для підтримки індивідуалізованих освітніх траєкторій та змінних груп?
- Як оптимально використати наявні ресурси та визначити пріоритети оновлення?

🔗 ПОВ'ЯЗАНО

Аналіз наявної інфраструктури та матеріально-технічної бази — див. Розділ IV, підрозділ 4.2.2 «Матеріально-технічна база».

Аналіз організаційних можливостей (ІТ-інфраструктура) — див. Розділ IV, підрозділ 4.2.3.

Формування розкладу та організація змінних груп — див. Розділ V.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ПРОСТОРУ

Перехід до профільного навчання змінює саму філософію організації освітнього простору. Замість традиційної моделі «один клас — один кабінет» академічний ліцей потребує гнучкого середовища, яке об'єднує навчальні й функціональні приміщення, підтримує індивідуалізовані освітні траєкторії, роботу у змінних групах та міжпредметну інтеграцію.

Принципи організації простору

Особливості організації профільної середньої освіти визначають підходи до проектування та облаштування освітнього простору академічного ліцею. Фундаментом є **спільне проектування** — залучення педагогів та педагогинь до планування простору на етапі розробки концепції, оскільки саме їхнє бачення занять і методики викладання має визначати наповнення та зонування.

Принцип	Зміст і практичне значення
Кластерність	Навчальні приміщення одного кластера розміщуються в єдиному просторі (на одному поверсі чи в одному крилі). Це мінімізує хаотичне переміщення учнівства під час зміни груп, створює відчуття «професійного середовища» та сприяє міжпредметній взаємодії педагогів і педагогинь.
Гнучкість	Простір має легко трансформуватися під індивідуальну, парну чи групову роботу за допомогою модульних меблів, мобільних перегородок та багатофункціональних аудиторій.

Принцип	Зміст і практичне значення
Функціональне зонування	Чітке виділення зон теоретичної роботи, практичної діяльності, групових обговорень та індивідуального навчання (за допомогою меблів, кольорового маркування або перегородок).
Безпечність та ергономіка	Повна відповідність санітарним нормам, вимогам ДБН В.2.2-3:2018 та правилам пожежної безпеки.
Доступність та інклюзивність	Реалізація принципів Універсального дизайну (Постанова КМУ від 17 грудня 2025 р. № 1673) та ДБН В.2.2-40:2018: пандуси, ліфти, відсутність порогів, адаптовані робочі місця у кожному кластері, тактильне маркування, адаптована акустика й санвузли.
Відповідність освітній програмі	Облаштування та кількість приміщень визначаються профілями ліцею, навчальними планами, кількістю груп та потребами педагогічного колективу.
Універсальність	Використання приміщення не для одного предмета чи сценарію, а для кількох суміжних видів діяльності.
Акустичний і сенсорний комфорт	Контроль рівня шуму (звукопоглинальні матеріали, акустичні панелі), мінімізація візуального «шуму» (спокійне оформлення стін замість дидактичного пластику), рівномірне LED-освітлення з можливістю регулювання.
Зрозуміла навігація	Єдина система орієнтування: назви приміщень, кольорове кодування кластерів, піктограми та інформаційні таблички.
Раціональне використання ресурсів	Початок оновлення з аналізу потреб, стану приміщень, наявного обладнання та спроможності педагогів й педагогинь інтегрувати його в освітній процес.

КОНЦЕПЦІЯ ЄДИНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ КЛАСТЕРА

Ключова відмінність академічного ліцею — перехід від «розрізнених кабінетів» до «єдиного освітнього простору кластера», де пов'язані приміщення фізично наближені одне до одного.

Переваги кластерного підходу:

- **Логістична оптимізація:** мінімізація часу на переміщення учнів й учениць між заняттями під час навчання у змінних групах.
- **Економічна ефективність:** спільне використання дороговартісного обладнання, цифрових вимірювальних комплексів та програмного забезпечення в межах усього кластера без потреби дублювання в кожен кабінет.
- **Професійне занурення та профорієнтація:** коридори й рекреації працюють як пасивний освітній інструмент через тематичні зони, виставки проєктів та інтерактивні стенди.
- **Міжпредметна інтеграція педагогів:** створення спільних відкритих просторів для вчителів й вчительок суміжних дисциплін замість однієї загальної вчительської для спільного планування уроків.
- **Багатофункціональність рекреацій:** створення коворкінгів всередині кластера для самостійної роботи здобувачів та здобувачок освіти під час «вікон» у розкладі.

Покроковий алгоритм впровадження кластерного простору

Крок	Назва етапу	Зміст робіт та практичні дії
1	Аудит техплану та логістики	Аналіз технічного плану будівлі ліцею. Визначення груп приміщень, які найпростіше об'єднати просторовою логікою без знесення несучих стін та капітального ремонту.

Крок	Назва етапу	Зміст робіт та практичні дії
2	Просторове переформатування	Зміна призначення та локації приміщень (наприклад, перенесення кабінету біології ближче до хімії та фізики для STEM-кластера, або історії — до мовних кабінетів). Враховується складність перенесення комунікацій у лабораторіях.
3	Активізація спільної рекреації	Трансформація коридору між кабінетами: заміна глухих дверей на прозорі з безпечним склом, облаштування мобільними пуфами й фліпчартами для створення світлого коворкінгу.
4	Ефективне використання бази	Створення єдиної відкритої лаборантської чи сервісної зони кластера та запровадження цифрового графіка бронювання обладнання через платформи спільного планування.

Порада: Не розпочинайте ремонтні роботи без синхронізації з педагогічним колективом. Першими в єдине середовище мають «переїхати» вчителі й вчительки: поки педагоги фізики та хімії не почнуть щодня комунікувати у спільному просторі, фізичне об'єднання кабінетів залишатиметься лише ремонтом без зміни змісту освіти.

ЗАГАЛЬНІ ФУНКЦІОНАЛЬНІ ПРОСТОРИ ЛІЦЕЮ

Міжпрофільні локації є доступними для всіх здобувачів та здобувачок освіти, працюючи на розвиток м'яких навичок (soft skills) та якісну соціалізацію.

Простір	Функціональні зони та призначення
Бібліотека / Сучасна медіатека	Трансформація у головний багатофункціональний інформаційний простір закладу: • Зона зосередження: усамітнене читання, вивчення матеріалів, самопідготовка. • Зона позашкільної роботи: засідання самоврядування, дебати, гуртки, наукові клуби. • Цифрова зона: робота з електронними каталогами, закритими науковими базами та інтернетом. • Зона видачі та навігації: обслуговування читачів та консультації медіафахівця/бібліотекаря. • Книгосховище: зберігання та систематизація книжкового фонду. • Зона відпочинку: короткочасне розвантаження та читання періодики.
Актова зала / Конференцзал	Багатофункціональний простір-трансформер для публічних подій, лекторіїв, хакатонів та захисту проєктів.

Простір	Функціональні зони та призначення
Коридори-холи (Open Space)	Відкритий простір у центральних рекреаціях для командної роботи, стартап-ініціатив, міжпрофільних проєктів, а також зона відпочинку й релаксації.
Адміністративний блок (Учительська / Зона спільноти)	• Зона індивідуальної та групової роботи: підготовка до занять, перевірка робіт, наради та розроблення проєктів. • Зона відпочинку: психоемоційне розвантаження, кавапauзи, неформальне спілкування. • Інформаційна зона: оперативне інформування про розклад, заміни та стратегічні плани.
Медичний блок та безпекова зона	Забезпечення фізичного здоров'я та медичного супроводу (медичний та процедурний кабінети відповідно до вимог МОЗ).

Порада: Організуйте бронювання функціональних зон та обладнання через електронні Google-календарі спільного планування, щоб учнівське самоврядування, гуртки та профільні групи могли самостійно резервувати простори для подій.

Територія академічного ліцею

Територія ліцею є продовженням освітнього простору та передбачає:

- **спортивне ядро:** універсальні майданчики, стадіон, бігові доріжки, воркаут-зони;
- **відкриті навчальні простори:** локації для занять на свіжому повітрі, дослідницької та проєктної діяльності;
- **рекреаційні зони:** простори для відпочинку та психологічного розвантаження учнівства й педагогів;
- **безпечну інфраструктуру:** безбар'єрні підходи, пішохідні маршрути, велопарковки;
- **елементи озеленення:** екологічне середовище для здорового перебування.

ВИМОГИ ДО ІНФРАСТРУКТУРИ ЗА КЛАСТЕРАМИ

STEM-КЛАСТЕР

Головна інфраструктурна зміна — відмова від ізольованих кабінетів на користь розділення на **універсальні класи** (теорія та проєкти) і **високотехнологічні лабораторії** (експерименти). Наявність лабораторного блоку є обов'язковою умовою реалізації STEM-профільів.

Приміщення	Функціональне призначення та особливості
Кабінет теоретичного навчання (Гнучкий лекторій / Проєктний простір)	Інструктажі, безпекові заняття, вивчення теорії. Оснащується мобільними меблями, суцільними стінами-дошками (магнітно-маркерними/перфорованими) та цифровою зоною для віртуальних симуляцій і 3D-моделювання.
Комбіновані лабораторії (за умов обмеженої площі)	Поєднання лабораторій (хімія+біологія або фізика+STEM) із теоретичною зоною для інструктажів. Забезпечують виконання програм за умов дотримання всіх вимог безпеки.
Міжгалузева лабораторія / Майстерня	Інтегрована експериментально-виробнича платформа. Робота з хімічними реагентами, біологічними матеріалами або збирання й тестування фізичних прототипів й робототехніки в інженерній майстерні.
Централізований сервісний простір (Лаборантська)	Єдине логістичне ядро кластера. Безпечне збереження ресурсів обмеженого доступу, підготовка наочності, роздаткових матеріалів та реактивів для практичних зон.

Ключові вимоги STEM-простору:

- **Просторова інтеграція:** розміщення всіх приміщень у одному крилі чи на поверсі.
- **Безпека:** обов'язкова витяжна вентиляція в хімічній лабораторії, електробезпека, засоби пожежогасіння, маркування небезпечних речовин.
- **Технічне оснащення:** розетки, мережеві точки доступу, мультимедійні та інтерактивні панелі.
- **Домедична допомога:** наявність укомплектованих аптечок домедичної допомоги (відповідно до норм МОН та МОЗ України).

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ КЛАСТЕР

Інфраструктурне рішення — створення цілісного **Мовного простору**, де кабінети інтегруються зі спільними медіа- та дискусійними зонами.

Приміщення	Функціональне призначення
Кабінети теоретичного навчання	Опанування теоретичного складника, аналіз текстів, написання есе. Простір розрахований на швидкий поділ на команди та мовні дискусії.
Студія звукозапису (цифровий простір)	Розробка мультимедійних проєктів (аудіоподкастів, відеоблогів, цифрових медіа) для формування медіаграмотності та комунікативних навичок.

Ключові вимоги мовно-літературного простору:

- **Імерсивне середовище:** дво- або тримовна навігація; стіни й перегородки використовуються для інфографіки, крилатих виразів мовою оригіналу, інтерактивних карт та виставок.
- **Акустичний комфорт:** високий рівень звукоізоляції (акустичні панелі, шумопоглинальне покриття підлоги) для забезпечення роботи кількох дискусійних міні-груп одночасно.
- **Мобільна логістика:** використання ультралегких та мобільних меблів для швидкої зміни конфігурації (від тестування до «круглого столу» чи «амфітеатру»).
- **Безпека:** суворе дотримання ширини проходів за ДБН В.2.2-3:2018 (меблі не повинні перекиривати шляхи евакуації); приховання кабелів у підлогові люки чи кабель-канали.

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ КЛАСТЕР

Створення відкритого суспільно-гуманітарного простору стимулює аналітичну роботу, дебати, симуляційне моделювання суспільних процесів та творчість.

Приміщення	Функціональне призначення
Кабінети теоретичного навчання	Критичний аналіз історичних джерел, нормативно-правових актів, дослідження історичних процесів та робота з великими масивами даних.
Дискусійний хаб	Проведення дебатів за міжнародними форматами, модельних засідань (Модель ООН, Парламент, Суд) та захисту дослідницьких проєктів МАН.
Мистецькі студії	Практичні заняття з мистецтва, дизайн-проектування, архітектурне моделювання, фото-, відео- та театральні студії.
Галерейно-виставковий простір	Постійно діюча жива експозиція учнівських проєктів, соціологічних досліджень, інфографік та художніх робіт.

Ключові вимоги соціально-гуманітарного простору:

- **Дискусійна архітектура:** відмова від системи «вчительський стіл навпроти рядів парт». Трансформація меблів за 2 хвилини під формати: «Круглий стіл» (консенсус), «U-подібна форма» (презентації), «Акваріум» (інтенсивні дебати).

- **Сучасна стилізація:** динамічні інтерактивні лінії часу й хронологічні таблиці на магнітно-маркерних стінах замість статичних портретів; відсутність візуального «шуму».
- **Акустичне структурування:** використання звукопоглинальних матеріалів (акустичні штори, панелі) для усунення відлуння під час активних дискусій.
- **Безпека:** збереження вільних евакуаційних проходів при будь-якому розгортанні меблів; надійна фіксація стендів, мольбертів та рамок у виставкових зонах.

Примітка: Простори одного кластера можуть бути функціональними й для іншого — наприклад, зона для рольових ігор мовно-літературного напрямку може слугувати майданчиком для дебатів суспільно-гуманітарного кластера за умови використання багатофункціональних меблів.

ЦИФРОВА ІНФРАСТРУКТУРА

Цифрова інфраструктура є наскрізним складником, що забезпечує функціонування всіх кластерів, розклад змінних груп та індивідуалізовані освітні траєкторії.

БАЗОВА ІТ-ІНФРАСТРУКТУРА

Компонент	Мінімальні вимоги
Інтернет-з'єднання	Швидкісний стабільний доступ, що забезпечує одночасну роботу всіх користувачів та користувачок.
Wi-Fi мережа	Покриття всієї території закладу (навчальні приміщення, бібліотека, рекреації). Розмежування навчальної та адміністративної мереж.
Комп'ютерне обладнання	Достатня кількість комп'ютерів, ноутбуків, планшетів. Мультимедійне обладнання (проектори, інтерактивні панелі) у кожному кабінеті.
Ліцензоване ПЗ	Операційні системи, офісні пакети, спеціалізоване ПЗ для кластерів (мови програмування, графічні редактори, мовні платформи).
Хмарні сервіси	Платформи для збереження матеріалів, спільної роботи та ведення електронної документації.

Цифрові платформи для управління освітнім процесом:

- **Електронний журнал:** підтримання обліку успішності учнівства у змінних групах різного складу.
- **Управління ІОТ:** інструмент для фіксації, відстеження та коригування індивідуальних освітніх траєкторій.
- **Складання розкладу:** ПЗ для формування гнучкого індивідуалізованого розкладу.
- **Платформи спільної роботи:** онлайн-інструменти для координації вчителів й вчительок одного кластера (планування, критерії оцінювання).
- **Система комунікації:** єдиний канал зв'язку між адміністрацією, педагогами, учнівством та батьками.
- **Кібербезпека та доступність:** відповідність законодавству щодо захисту персональних даних, двофакторна автентифікація (2FA) та адаптація для осіб із порушеннями зору чи слуху.
-

Кадрове забезпечення ІТ-інфраструктури:

- **Інженер-електронік / ІТ-адміністратор:** технічна підтримка обладнання та мережі.
- **Координатор / Координаторка цифровізації:** впровадження цифрових рішень, вибір платформ та навчання педагогічного колективу.

✓ ЧЕКЛІСТ ГОТОВНОСТІ ІНФРАСТРУКТУРИ

- ☐ **Аналіз будівлі:** Проаналізовано технічний план будівлі та визначено можливості створення кластерних середовищ.
- ☐ **Зонування:** Визначено принципи зонування та кластерного розміщення кабінетів.
- ☐ **Безбар'єрність:** Забезпечено безбар'єрний доступ та дотримання вимог інклюзивності (Універсальний дизайн, ДБН).
- ☐ **Загальні простори:** Створено (або заплановано) сучасну медіатеку, актовий зал, відкриті холи та безпекові зони.
- ☐ **Рекреації:** Рекреаційні зони та коридори облаштовано для освітньої діяльності та коворкінгу.
- ☐ **STEM-лабораторії:** Наявні (або заплановані) та розміщені в єдиному просторі лабораторії фізики, хімії, біології та STEM-майстерня.
- ☐ **Сервісна зона STEM:** Створено єдину лаборантську/кафедру кластера для централізованого збереження й підготовки обладнання.
- ☐ **Мовний простір:** Створено зони для читання, дебатів, проєктної діяльності, студію звукозапису та мовні кабінети з мобільними меблями.
- ☐ **Суспільно-гуманітарний простір:** Облаштовано дискусійний хаб із можливістю трансформації меблів, мистецькі студії та галерею-виставкову зону.
- ☐ **Мережа та зв'язок:** Забезпечено швидкісний інтернет та суцільне Wi-Fi покриття всієї території закладу.
- ☐ **Апаратне забезпечення:** Наявне достатнє комп'ютерне й мультимедійне обладнання у кожному навчальному приміщенні.
- ☐ **Електронне управління:** Впроваджено електронний журнал та систему розкладу, що підтримують змінні групи й ІОТ.
- ☐ **Ліцензоване ПЗ:** Забезпечено ліцензоване програмне забезпечення під специфіку кожного з трьох кластерів.
- ☐ **ІТ-кадри:** Передбачено посади інженера-електроніка та координатора/координаторки цифровізації.

⚠ ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Розпорошеність кабінетів: Кабінети одного кластера розташовані на різних поверхах, через що учнівство витрачає забагато часу на переміщення.	Проаналізуйте план будівлі та максимально зосередьте кабінети одного кластера в єдиному крилі чи поверсі. Навіть часткове наближення оптимізує логістику.
Хаотичні закупівлі: Закуповується дороговартісне обладнання без аналізу реальних потреб профілів та кваліфікації педагогів.	Проведіть аудит потреб, визначте пріоритети та обов'язково організуйте навчання педагогічного колективу до закупівлі обладнання.
Ігнорування думки вчителів: Планування простору без залучення педагогів, що призводить до невідповідності меблів і обладнання реальним потребам.	Залучайте вчителів-предметників та вчительок-предметниць до формування технічного завдання, адже вони найкраще знають методику й траєкторію руху на уроці.
Фрагментарна цифровізація: Різні платформи не інтегровані між собою, а дані зберігаються в різних місцях.	Розробіть єдину стратегію цифровізації, обирайте інтегровані сервіси та призначте відповідальну особу за координацію цифрових рішень.

Типова помилка	Як уникнути
Ігнорування інклюзії: Простір не адаптований для здобувачів та здобувачок освіти з особливими освітніми потребами.	Враховуйте вимоги безбар'єрності та Універсального дизайну як обов'язковий і непорушний компонент за будь-яких просторових змін.
Відсутність неформальних зон: Учнівство не має місця для самостійної чи групової роботи поза уроками.	Облаштуйте рекреації, коридори та бібліотеку м'якими меблями, розетками, Wi-Fi та інфостендами для створення функціональних коворкінгів.

ПРОСТОРИ ОДНОГО КЛАСТЕРА МОЖУТЬ БУТИ ПРОСТОРАМИ І ДЛЯ ІНШОГО – наприклад, зона для рольових ігор та проєктної діяльності мовно-літературного кластера може одночасно бути аудиторією для дискусій та презентацій суспільно-гуманітарного напрямку за умови оптимального підбору багатофункціональних меблів.

3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕЇВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО STEM-СЕРЕДОВИЩА

ЗАКЛАД ОСВІТИ: БУКОВИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ УСПІШНОЇ МОЛОДІ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Кабінети фізики, хімії, біології та інформатики були розташовані на різних поверхах, що ускладнювало міжпредметну взаємодію та логістику всередині закладу освіти.

Стало: Проведено реорганізацію простору за кластерним принципом: сформовано окремі профільні локації для напрямів «Інженерія та комп'ютерні технології» і «Природничі науки та медицина» із тематичним оформленням рекреаційних зон.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ФУНКЦІОНАЛ ТА КРОКИ)

- Об'єднано кабінети інформатики, математики та робототехніки в єдину локацію для створення кластера «Інженерія та комп'ютерні технології»;
- Облаштовано спільну рекреаційну зону, яка візуалізує та доповнює спрямування інженерного кластера;
- Згруповано на окремому поверсі кабінети хімії, біології, фізики та хіміко-біологічну лабораторію для профілю «Природничі науки та медицина»;
- Забезпечено логічне та функціональне зонування приміщень відповідно до змісту навчання й напрямів підготовки.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Логістична та освітня оптимізація: З'явилася можливість проводити інтегровані заняття, практичні роботи й дослідницьку діяльність без втрати часу на переміщення учнів, учениць, педагогів та педагогинь. Створено комфортне, безпечне й цілісне освітнє середовище.

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Організуйте освітній простір за кластерним принципом, об'єднуючи кабінети відповідно до профілів навчання. Це не лише оптимізує внутрішню логістику в закладі освіти, а й значно посилює практичну складову навчання, сприяє міжпредметній інтеграції та формує в учнів й учениць комплексне сприйняття обраного напрямку.

КЕЙС 2. УПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОЇ ПЛАТФОРМИ ДЛЯ АДМІНІСТРУВАННЯ ЗМІННИХ ГРУП

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ВАРАСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 1

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Використання приватної електронної платформи, функціоналу якої вистачало лише для базових потреб і яка не давала змоги повноцінно обліковувати заняття змінних профільних груп та осередку з предмета «Захист України».

Стало: Здійснено перехід на державну освітню екосистему «Мрія», що дозволило автоматизувати облік змінних міжкласних груп, оптимізувати розклад і забезпечити високий рівень захисту даних.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (ТЕХНІЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ КРОКИ)

- Впроваджено державну освітню екосистему «Мрія» з вересня 2025 року;
- Налаштовано гнучке формування розкладу занять та автоматичне створення змінних профільних груп;
- Забезпечено автоматичне формування єдиного класного журналу для учнів та учениць, незалежно від їхнього складу у міжкласних групах;
- Налагоджено системний облік гурткової роботи, заміненних уроків та занять в осередку з предмета «Захист України» без організаційних конфліктів.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Адміністративна ефективність та безпека: Отримано надійний інструмент для автоматичного обліку успішності здобувачів та здобувачок освіти у змінних групах, спрощено адміністрування освітнього процесу та забезпечено верифікований захист персональних даних усіх учасників та учасниць.

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Під час вибору платформи для ведення електронних журналів та щоденників звертайте увагу на спроможність системи відповідати специфічним потребам старшої профільної школи: гнучкості розкладу, обліку занять у змінних групах та міжкласних об'єднаннях. Обирайте державні верифіковані системи, які гарантують надійність обробки та захисту персональних даних.

КЕЙС 3. ТРАНСФОРМАЦІЯ БІБЛІОТЕКИ В МЕДІАТЕКУ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛІЦЕЙ «УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ» ІМ. І. ФРАНКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Традиційна шкільна бібліотека із застарілим книжковим фондом та радянською естетикою інтер'єру, що використовувалася переважно для видачі підручників і не мала умов для сучасної командної чи цифрової роботи.

Стало: За донорські кошти створено багатофункціональний науково-дослідницький бібліотечно-інформаційний центр із сучасним зонуванням, мультимедійним обладнанням та електронною базою даних.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО (КРОКИ ТА ФУНКЦІОНАЛ)

- Розроблено дизайнерську концепцію та проведено ремонт приміщення;
- Здійснено функціональне зонування простору та встановлено мобільні меблі для індивідуальної й групової діяльності;
- Облаштовано інтерактивну зону з мультимедією, закуплено ноутбуки та планшети для учнів, учениць, педагогів і педагогинь;

- Забезпечено доступ до електронних підручників, художньої літератури та сформовано електронну базу науково-дослідницьких робіт учнівства — членів і членкинь МАН України;
- Створено умови для проведення інтегрованих занять з мов, мистецтва публічних виступів, курсу «Теорія та методика наукових досліджень», семінарів та міжпредметних проєктів.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Зростання залученості та якості робіт: Відвідуваність простору зросла на 40%, суттєво підвищилася якість учнівських дослідницьких проєктів та підготовки до наукових конкурсів завдяки сучасному цифровому оснащенню.

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Трансформація бібліотеки — це не просто оновлення інтер'єру чи книжкового фонду, а створення нового інтелектуального центру закладу освіти. Навіть точкові інвестиції в мобільні меблі, цифрові пристрої та електронні ресурси здатні перетворити застарілий простір на осередок дослідницького навчання, цифрової грамотності й проєктної діяльності усієї шкільної спільноти.

РОЗДІЛ VIII

ПІДТРИМКА РОЗВИТКУ ТА НАВЧАННЯ УЧНІВСТВА

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Розділ описує систему підтримки здобувачів освіти в академічному ліцеї: від адаптації до нових умов профільного навчання до свідомого вибору подальшого освітнього та кар'єрного шляху. Тут зібрано рекомендації щодо організації адаптаційного періоду, професійної орієнтації, кар'єрного консультування та психологічного супроводу учнівства.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Як організувати адаптацію здобувачів освіти до профільного навчання у 10-му класі?
- Хто є ключовими учасниками профорієнтаційної роботи та кар'єрного консультування, які їхні ролі?
- Які форми та методи професійної орієнтації та кар'єрного консультування є найбільш ефективними в академічному ліцеї?
- Як залучити батьків до процесу професійного самовизначення учнівства?
- Як забезпечити психологічний супровід у період переходу до профільного навчання та впродовж усього навчання?

ПОВ'ЯЗАНО

Формування індивідуалізованих освітніх траєкторій — див. Розділ II.
Функції психолога / кар'єрного освітнього радника — див. Розділ VI.
Комунікація з батьками — див. Розділ IX.
Пам'ятка «Як обрати профіль навчання» — див. Додаток 9.
Пам'ятка для батьків — див. Додаток 10.

АДАПТАЦІЯ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Перехід до академічного ліцею — це значна зміна в житті здобувача чи здобувачки освіти. Учнівство потрапляє в нове середовище з іншою організацією освітнього процесу: замість одного класу — змінні групи, замість однакового розкладу для всіх — індивідуалізована освітня траєкторія (ІОТ). Без системної адаптаційної підтримки навіть найбільш мотивовані можуть відчувати розгубленість і тривогу.

Чому адаптація важлива

Адаптаційний період визначає, наскільки комфортно та ефективно здобувач чи здобувачка освіти навчатиметься протягом усього перебування в ліцеї. Успішна адаптація впливає на академічну успішність, емоційний стан, мотивацію до навчання та здатність будувати стосунки в новому колективі. Натомість неуспішна адаптація може призвести до зниження мотивації, академічних труднощів, емоційного вигорання та відмови від обраного профілю.

ЕТАПИ АДАПТАЦІЙНОГО ПЕРІОДУ

Рекомендується організовувати адаптаційний період як системний процес, що охоплює три послідовні етапи.

Етап	Тривалість	Зміст робіт та заходи	Відповідальні особи
Підготовчий	Травень – серпень (до вступу)	Ознайомлення з ліцеєм, профілями, правилами. Літня школа або табір. Зустрічі з майбутніми класними керівниками та керівницями, кураторами й кураторками паралелі та педагогами.	Адміністрація, класні керівники та керівниці, куратор/кураторка паралелі, кар'єрний освітній радник/радниця, практичний психолог/психологиня.
Активна адаптація	Перші 4–6 тижнів навчання	Орієнтаційний тиждень. Ознайомлення з розкладом та ІОТ, тренінги на командування, індивідуальні консультації.	Класні керівники та керівниці, куратор/кураторка паралелі, кар'єрний освітній радник/радниця, практичний психолог/психологиня, учителі-предметники й вчительки-предметниці.
Моніторинг і підтримка	До кінця першого семестру	Відстеження емоційного стану та академічних результатів. Індивідуальні бесіди, групові рефлексії. За потреби — коригування ІОТ.	Класні керівники та керівниці, куратор/кураторка паралелі, кар'єрний освітній радник/радниця, практичний психолог/психологиня, заступник/заступниця директора.

ОРІЄНТАЦІЙНИЙ ТИЖДЕНЬ

Одним із найефективніших інструментів адаптації є організація адаптаційного тижня на початку навчального року, під час якого учнівство ознайомлюється з усіма аспектами навчання до початку повноцінного освітнього процесу.

Наповнення орієнтаційного тижня:

- **Екскурсія ліцеєм:** знайомство з кластерними середовищами, лабораторіями, бібліотекою/медіатекою, коворкінг-зоною та іншими просторами.
- **Презентація традицій і правил ліцею:** цінності взаємодії, правила внутрішнього розпорядку та шкільні рутини.
- **Ознайомлення з освітнім процесом та Е-щоденником:** розбір розкладу, занять у класах та змінних групах, системи оцінювання та функціоналу ліцейної електронної системи.
- **Зустрічі з командою:** спілкування з класними керівниками, кураторами паралелі та учителями й учительками.
- **Тренінги на командування:** формування зв'язків між учнівством різних класів та профілів, які навчатимуться разом у змінних групах.
- **Індивідуальні консультації:** формування ІОТ із кар'єрним освітнім радником чи радницею, обговорення питань і занепокоєнь.
- **Зустріч зі старшокласниками й старшокласницями:** менторська підтримка від тих, хто вже пройшов адаптацію.

СИГНАЛИ НЕУСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ

Педагогам, класним керівникам та кураторам паралелі важливо вчасно розпізнавати тривожні маркери:

- різке зниження академічної успішності порівняно з попереднім роком;
- систематичні пропуски занять без поважних причин;
- ізольованість від однолітків, небажання брати участь у групових активностях;
- підвищена тривожність, дратівливість;
- скарги на нерозуміння організації освітнього процесу, розкладу чи вимог.

Важливо: Виявлення цих ознак є приводом для посиленої уваги та індивідуальної підтримки. У більшості випадків труднощі адаптації успішно долаються за умови своєчасної та доброзичливої допомоги.

ПРОФЕСІЙНА ОРІЄНТАЦІЯ ТА КАР'ЄРНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ

Професійна орієнтація та кар'єрне консультування відіграють роль компаса, який допомагає учнівству зорієнтуватися у світі професій та свідомо сформувати власний освітній і кар'єрний шлях.

УЧАСНИКИ ТА УЧАСНИЦІ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Учасник / Учасниця	Роль у профорієнтації	Ключові дії та функції
Кар'єрний освітній радник / радниця (КОР)	Головний фахівець/ фахівчиня профорієнтаційної та кар'єрно-консультаційної роботи.	• Діагностика інтересів та здібностей, індивідуальне й групове консультування. • Організація профорієнтаційних заходів, професійних проб, екскурсій до ЗВО та роботодавців. • Моніторинг ринку праці, супровід підготовки портфоліо.
Практичний психолог / психологія	Психологічний супровід профорієнтації та емоційного виміру вибору.	• Психологічна діагностика у взаємодії з КОР. • Консультування щодо емоційних бар'єрів (тривога, невпевненість, тиск). • Тренінги з саморегуляції та стресостійкості. • Робота з батьківською спільнотою з питань підтримки дитини.
Класний керівник / керівниця	Повсякденний супровід професійного самовизначення здобувачів свого класу.	• Індивідуальні бесіди, вивчення сильних сторін та інтересів учнівства. • Перенаправлення до фахівців (КОР, психолог). • Супровід у реалізації ІОТ та постійний зв'язок із батьками.
Куратор / кураторка кластера чи профілю	Координація профорієнтаційної роботи на рівні кластера або профілю.	• Координація реалізації плану профорієнтаційної роботи кластера. • Організація спільних міжкласних заходів. • Взаємодія з КОР щодо планування та проведення подій.
Учителі-предметники та вчительки-предметниці	Профорієнтація та кар'єрне консультування через зміст навчального предмета.	• Інтеграція профорієнтаційного компонента в уроки. • Запрошення фахівців-практиків. • Керівництво дослідницькими проектами (МАН), підготовка до олімпіад і конкурсів.
Заступник / Заступниця директора	Загальна координація діяльності ліцею та зовнішні партнерства.	• Створення умов для Днів кар'єри, стажувань та екскурсій. • Укладання угод про партнерство із ЗВО, бізнесом та підприємствами.
Батьківська спільнота	Партнери у процесі професійного самовизначення.	• Участь у батьківських зборах • Обговорення вибору дитини, підтримка та мотивація без тиску.

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Діагностика та оцінювання

- **Тестування:** стандартизовані методики (Голланда, Кеттелла тощо) на початку 10-го класу, повторно в 11-му класі та підсумково у 12-му класі.
- **Самооцінка та рефлексія:** робочі зошити чи цифрові інструменти для регулярного аналізу власного досвіду й планів.
- **Онлайн-сервіси:** використання вебплатформ для експрес-діагностики та отримання рекомендацій.

2. Інформаційна та практична робота

- **День кар'єри:** панельні дискусії, ярмарки професій та майстер-класи за участю ЗВО й роботодавців.
- **Професійні проби:** короткострокові практичні заняття для випробування професій через виконання реальних завдань.
- **Екскурсії:** візити до ЗВО, на підприємства, у лабораторії та компанії.
- **Зустрічі з випускниками та випускницями:** обмін досвідом із тими, хто вже пройшов шлях вступу й вибору.
- **Кар'єрні бесіди з фахівцями-практиками:** зустрічі у форматі «запитання — відповідь» для перевірки власних гіпотез.

3. Індивідуальна, групова та практична діяльність

- **Індивідуальне консультування:** регулярні зустрічі з КОР або психологом у ключових точках (початок 10-го класу, перехід до 11-го класу, підготовка до вступу у 12-му класі).
- **Курс «Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування»:** навчальний предмет чи інтегрований курс.
- **Тренінги з м'яких навичок (soft skills):** розвиток комунікації, критичного мислення, командної роботи й самопрезентації.
- **Проектна діяльність та стажування:** міждисциплінарні проекти під реальні запити, волонтерство та рекомендовані онлайн-курси із сертифікацією.

ОРІЄНТОВНИЙ МАРШРУТ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНИХ ПОДІЙ

Період	Заходи та події	Цільова аудиторія
Вересень	Стартова діагностика професійних інтересів (10 клас). Індивідуальні консультації за результатами. Ознайомчі зустрічі з КОР.	Учнівство 10-го класу, батьки
Жовтень	Тиждень профорієнтації: екскурсії, професійні проби, зустрічі з фахівцями й фахівчинями.	Усе учнівство
Листопад	Батьківський семінар «Як підтримати підлітка у виборі». Індивідуальні консультації за підсумками семестру.	Батьківська спільнота, учнівство 10 класу
Грудень	День кар'єри (I семестр): ярмарок професій, панельні дискусії з роботодавцями.	Усе учнівство, батьки
Січень – лютий	Повторна діагностика (10 клас). Тренінги з м'яких навичок, проектна робота, консультації за результатами тестувань.	Учнівство 10–11-х класів
Березень – квітень	Тиждень ЗВО та бізнесу: дні відкритих дверей, зустрічі з представниками й представницями вишів та компаній.	Учнівство 10–12-х класів, батьки
Квітень – травень	День кар'єри (II семестр): презентації проєктів, підсумкове портфоліо. Підсумкова кар'єрна консультація й планування на наступний рік.	Усе учнівство

РОБОТА З БАТЬКІВСЬКОЮ СПІЛЬНОТОЮ

Батьки є ключовими партнерами у процесі професійного самовизначення. Системна співпраця ліцею з батьками здійснюється через інформування, залучення їх як спікерів на Дні кар'єри, індивідуальне консультування та надання методичних пам'яток.

«Червоні прапорці» у виборі профілю (на що звернути увагу батькам):

- старшокласник чи старшокласниця обирає профіль «як усі» або «як легше», без власної мотивації;
- вибір суперечить реальним здібностям та інтересам дитини;
- рішення приймається винятково під тиском батьків чи однолітків;
- здобувач чи здобувачка освіти не може пояснити причин свого вибору.

У таких випадках проводиться додаткова консультація з кар'єрним освітнім радником чи радницею та повторна діагностика.

ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД

Психологічний супровід спрямований на створення умов для гармонійного розвитку здобувачів та здобувачок освіти, підтримку їхнього емоційного благополуччя та сприяння успішному навчанню в умовах підвищеної інтенсивності профільної школи.

Напрямок	Зміст роботи	Форми реалізації
Діагностичний	Вивчення індивідуальних особливостей, інтересів, здібностей та емоційного стану учнівства.	Тестування, спостереження, анкетування, індивідуальні бесіди.
Консультативний	Допомога у розв'язанні особистісних, навчальних та міжособистісних проблем.	Індивідуальні та групові консультації для учнівства, батьків, педагогів.
Профілактичний	Запобігання емоційному вигоранню, булінгу, тривожності та залежностям.	Тренінги, інформаційні кампанії, розвиток навичок стресостійкості.
Розвивальний	Розвиток емоційного інтелекту, комунікації, критичного мислення та саморегуляції.	Тренінги з м'яких навичок, групові заняття, воркшопи.
Супровід вибору	Психологічна підтримка при виборі профілю й коригуванні ІОТ (робота з тривогою, тиском).	Індивідуальні консультації, спільні сесії з КОР за потреби.

СИСТЕМА МЕНТОРСТВА «РІВНИЙ – РІВНОМУ»

Менторство — це форма підтримки, за якої більш досвідчені здобувачі й здобувачки освіти (11–12 класи) допомагають новачкам адаптуватися та зробити свідомий вибір.

Організація менторської програми:

1. **Відбір та навчання менторів:** залучення вмотивованого учнівства 11–12-х класів з активною громадянською позицією та їхнє навчання базовим навичкам активного слухання.
2. **Формат взаємодії:** закріплення ментора або менторки за групою з 3–5 новачків; проведення неформальних зустрічей раз на 1–2 тижні.
3. **Координація:** програму координує класний керівник, куратор паралелі, КОР або практичний психолог.
4. **Визнання:** фіксація діяльності у цифровому портфоліо ментора/менторки та відзначення сертифікатами чи подяками.

Переваги системи: для новачків — швидка адаптація та поради від «своїх»; для менторів — розвиток лідерських якостей і емпатії; для ліцею — згуртована спільнота та зниження навантаження на психологічну службу.

ЦИФРОВЕ ПОРТФОЛІО ЗДОБУВАЧА / ЗДОБУВАЧКИ ОСВІТИ

За наявності ресурсів адміністрація ліцею організовує ведення цифрового портфоліо (на платформах Google Sites, Mahara тощо). Воно фіксує навчальні досягнення, результати діагностик, участь у проектах та слугує візитівкою під час вступу до ЗВО.

Рекомендований зміст цифрового портфоліо:

- **Мій профіль:** інформація про обраний профіль, ІОТ та навчальний план.
- **Діагностика:** результати тестувань та рекомендації КОР.
- **Досягнення:** сертифікати, грамоти, участь в олімпіадах, конкурсах, МАН.
- **Проекти:** опис дослідницьких робіт, проєктів та творчих здобутків.
- **Практичний досвід:** стажування, волонтерська діяльність, сертифікати онлайн-курсів.
- **Рефлексія:** записи про власний розвиток, зміну інтересів та подальші плани.

ЧЕКЛІСТ СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ УЧНІВСТВА

Адаптація

- ☐ **Програма адаптації:** Розроблено програму адаптаційного періоду для 10 класу.
- ☐ **Орієнтаційний тиждень:** Заплановано орієнтаційний тиждень на початку навчального року.
- ☐ **Індикатори:** Визначено маркери успішної та неуспішної адаптації.
- ☐ **Відповідальні:** Призначено відповідальних осіб (класний керівник/керівниця, куратор/кураторка паралелі, КОР, психолог/психологиня).
- ☐ **Менторство:** Передбачено систему менторства «рівний — рівному».

Професійна орієнтація та кар'єрне консультування

- ☐ **Календар подій:** Складено річний календар профорієнтаційних заходів.
- ☐ **Розподіл ролей:** Визначено ключових учасників та їхні ролі у профорієнтації.
- ☐ **Стартова діагностика:** Проведено стартову діагностику професійних інтересів у 10-му класі.
- ☐ **Партнерство:** Налагоджено співпрацю з місцевими підприємствами, бізнесом та ЗВО.
- ☐ **День кар'єри:** Розроблено програму проведення Дня кар'єри.
- ☐ **Точки консультування:** Запроваджено систему індивідуального кар'єрного консультування (10, 11, 12-ті класи).
- ☐ **Розмежування функцій:** Чітко розмежовано обов'язки психологічної служби та КОР.
- ☐ **Матеріали для батьків:** Підготовлено інформаційні буклети та рекомендації для батьківської спільноти.

Психологічний супровід

- ☐ **План супроводу:** Розроблено план психологічного супроводу на всі роки навчання (10, 11, 12-ті класи).
- ☐ **Форми роботи:** Визначено конкретні формати діагностичної, консультативної та профілактичної роботи.
- ☐ **Моніторинг:** Запроваджено систему спостереження за емоційним станом учнівства.
- ☐ **Цифрове портфоліо:** Запроваджено ведення цифрового портфоліо здобувачів та здобувачок освіти.
- ☐ **Тренінгова програма:** Передбачено тренінги з управління стресом, комунікації та м'яких навичок (soft skills).

! ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Адаптаційний період формальний або його немає: учнівство одразу занурюється у повноцінний освітній процес без підготовки	Передбачте орієнтаційний тиждень та системну адаптаційну програму
Профорієнтація зводиться до одноразового заходу (один День кар'єри на рік) замість системної роботи	Розробіть річний календар подій. Профорієнтація — це безперервний процес, інтегрований у повсякденну освітню діяльність
Батьки не залучені до процесу професійного самовизначення або, навпаки, нав'язують свій вибір учнівству	Проводьте регулярні батьківські семінари, надайте пам'ятки з рекомендаціями. Допоможіть батькам стати партнерами, а не «режисерами»
Психологічний супровід обмежується кризовим втручанням: психолог працює лише з «проблемними» учнями	Забезпечте системний превентивний супровід для всіх: діагностика, тренінги, групові заняття. Психолог — не «пожежник», а партнер у розвитку
Результати діагностики та рефлексії не фіксують і не використовують для коригування підтримки	Запровадьте цифрове портфоліо та регулярний аналіз даних. Використовуйте результати для індивідуалізації супроводу
Кар'єрне консультування підміняють профорієнтаційними заходами: учні отримують інформацію про професії, але не мають індивідуального супроводу у прийнятті рішення	Розмежуйте профорієнтацію та кар'єрне консультування. Забезпечте кожному учню індивідуальні консультації у ключових точках вибору — особливо на початку 10-го класу та перед вступом

? 3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕЇВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. ОРІЄНТАЦІЙНИЙ ТИЖДЕНЬ: ЯК МИ ДОПОМОГЛИ 10-КЛАСНИКАМ «ВЛИТИСЯ» У ЛІЦЕЙ

ЛІЦЕЙ: БУКОВИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ УСПІШНОЇ МОЛОДІ.

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ:

До ліцею вступають учні та учениці з різних закладів освіти, з різним рівнем навчальної підготовки та життєвим досвідом. Новостворені колективи потребують часу для налагодження комунікації, а також фахової підтримки у виборі профілю навчання та адаптації до нових освітніх вимог.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО:

- У закладі впроваджено цілісну систему заходів для адаптації та профорієнтації учнівства:
- Регулярно проводиться День відкритих дверей, під час якого майбутні учні, учениці та їхні батьки знайомляться із закладом, відвідують навчальні кабінети, лабораторії та сучасні освітні простори.
- Після ознайомчих екскурсій презентується проєкт діяльності ліцею на наступний навчальний рік, профілі навчання та можливості для всебічного розвитку особистості.
- Організуються орієнтаційні заходи: зустрічі з педагогами й педагогинями, ознайомчі тренінги та комунікаційні активності для згуртування колективу.
- Проводиться анкетування учнів та учениць 10-х класів щодо адаптації до навчання в старшій профільній школі (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfm6kOEN1R-FW3u-vtr2H5nct0gZwKfx-GFn8o3uOMo9qi9I4w/viewform>).

- Запроваджено анкетування з професійної орієнтації для підтримки свідомого вибору профілю навчання (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSekAQn80vW9cShdNHP-3dDAXldpoYZAfUrIRa9BV8QalauhKgA/viewform>).

РЕЗУЛЬТАТ:

- Полегшено процес адаптації учнівства до нового освітнього середовища.
- Зменшено рівень тривожності та невизначеності серед ліцеїстів і ліцеїсток на початку навчання.
- Учні та учениці швидше інтегруються в нові колективи й налагоджують ефективну комунікацію.
- Підвищилася усвідомленість під час вибору профілю навчання.
- Отриманий зворотний зв'язок через анкетування дає змогу адміністрації та педагогічному колективу своєчасно реагувати на потреби учнівства й удосконалювати освітній процес.

ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ:

Будуйте системну адаптаційну програму, яка починається ще до вступної кампанії (через Дні відкритих дверей) і триває в перші місяці навчання. Поєднуйте інформаційні заходи з інтерактивними форматами (тренінги, командні активності) та обов'язково використовуйте цифрові інструменти анкетування. Це допоможе не лише краще зрозуміти запити підлітків, а й оперативно вдосконалювати освітнє середовище.

КЕЙС 2. ДЕНЬ КАР'ЄРИ: ВІД ІДЕЇ ДО СИСТЕМНОГО ЗАХОДУ

**ЛІЦЕЙ: ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛІЦЕЙ «УКРАЇНСЬКА ГІМНАЗІЯ»
ІМ.І.ФРАНКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ.**

ВИХІДНА СИТУАЦІЯ:

Профорієнтаційна робота здебільшого відбувалася у традиційних форматах: Дні відкритих дверей, поодинокі зустрічі з представниками та представницями університетів або короткі презентації освітніх програм. Часто такі заходи мали обмежений часовий регламент і зводилися до суто інформаційних виступів викладачів та викладачок про факультети й спеціальності. Учні та учениці залишалися переважно пасивними слухачами й слухачками, не маючи можливості безпосередньо відчути реальне академічне середовище університету.

ЩО БУЛО ЗРОБЛЕНО:

У партнерстві із закладами вищої освіти міста Тернополя в ліцеї започатковано програму «Один день в університеті», яка передбачає перебування старшокласників і старшокласниць у ЗВО протягом повноцінного навчального дня. Ліцеїсти та ліцеїстки мають можливість спробувати себе в ролі студентства: відвідати лекційні та семінарські заняття, попрацювати в лабораторіях, долучитися до практичних кейсів, тренінгів і майстер-класів. Завчасно з викладачами та викладачками університетів узгоджуються теми занять, що дає учнівству змогу обрати напрям, який чітко відповідає їхнім інтересам і профілю навчання.

ПРОГРАМУ СИСТЕМНО РЕАЛІЗУЮТЬ ПРОТЯГОМ НАВЧАЛЬНОГО РОКУ:

у I семестрі університети відвідують учні та учениці 11-х класів;

у II семестрі — учні та учениці 10-х класів.

У програмі беруть участь чотири заклади вищої освіти Тернополя, які пропонують різноманітні активності: інтеграцію в заняття разом зі студентами та студентками, лабораторні експерименти, воркшопи, знайомство з науковими центрами, презентації освітніх програм, діяльності факультетів та органів студентського самоврядування.

РЕЗУЛЬТАТ:

Учні та учениці отримують реальний досвід університетського навчання й глибше розуміють зміст різних професій. Вони мають можливість наживо поспілкуватися з викладачами, викладачками, науковцями та науковицями, дізнатися про специфіку освітніх програм і перспективи подальшого навчання.

У багатьох випадках така взаємодія стає початком тривалої співпраці: представники та представниці університетів виступають науковими консультантами й консультантками учнівських досліджень, зокрема під час підготовки робіт до Малої академії наук України. Програма суттєво сприяє формуванню усвідомленого вибору майбутньої спеціальності.

ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ:

Не варто боятися впроваджувати подібні ініціативи. Важливо налагодити надійне партнерство із закладами вищої освіти та зафіксувати його угодами про співпрацю. Навіть один день занурення в університетське середовище дає учнівству значно більше розуміння майбутнього професійного шляху, ніж традиційні профорієнтаційні зустрічі. Такі програми відкривають нові можливості для всіх учасників й учасниць освітнього процесу, формуючи живий і дієвий зв'язок між школою, наукою та практичною діяльністю.

РОЗДІЛ ІХ

КОМУНІКАЦІЯ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Розділ описує систему комунікації академічного ліцею із ключовими аудиторіями: учнівством, батьками, педагогами, громадою та зовнішніми партнерами. Тут зібрано рекомендації щодо розробки комунікаційної стратегії, створення інформаційних матеріалів, побудови ефективної роботи з батьками та організації зовнішньої комунікації.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Як побудувати комунікаційну стратегію академічного ліцею?
- Які інформаційні матеріали необхідні для роз'яснення профільного навчання?
- Як ефективно працювати з батьками на етапі переходу до профільного навчання?
- Які канали та формати комунікації є найбільш дієвими?
- Як організувати зовнішню комунікацію з громадою, ЗВО, роботодавцями та медіа?

ПОВ'ЯЗАНО

Комунікаційна робота на етапі підготовки закладу — див. Розділ IV, підрозділ 4.1.4 (дорожня карта).

Робота з батьками у контексті профорієнтації — див. Розділ VIII, підрозділ 8.2.3.

Пам'ятка «Як вибрати профіль навчання» — див. Додаток 9.

Пам'ятка для батьків — див. Додаток 10.

Шаблон буклету профілю — див. Додаток 8.

КОМУНІКАЦІЙНА СТРАТЕГІЯ

Одна з головних запорук успіху впровадження профільного навчання — поінформованість. Учнівство, батьківська спільнота, педагогічний колектив та громада мають розуміти, навіщо впроваджується профільне навчання, у чому його суть і як це вплине на освітній шлях кожної дитини. Без системної комунікації навіть найкраще спланована реформа може зіткнутися з опором, нерозумінням та недовірою.

Мета та завдання комунікаційної стратегії

Комунікаційна стратегія ліцею спрямована на забезпечення прозорості змін, формування позитивного ставлення до профільного навчання та залучення всіх учасників й учасниць освітнього процесу до свідомої участі.

- **Інформування** — забезпечення всіх учасників й учасниць освітнього процесу зрозумілою, повною та актуальною інформацією про профільне навчання.
- **Мотивування** — допомога учнівству та батьківській спільноті побачити цінність і переваги нової моделі навчання.
- **Залучення** — створення умов для активної участі батьків, громади та партнерів у житті ліцею.
- **Підтримка діалогу** — забезпечення каналів зворотного зв'язку для вчасного реагування на запитання, занепокоєння та пропозиції.
- **Формування іміджу** — розбудова репутації ліцею як сучасного закладу, що пропонує якісну профільну освіту.

ЦІЛЬОВІ АУДИТОРІЇ КОМУНІКАЦІЇ

Аудиторія	Ключові потреби	Пріоритетні канали комунікації
Учнівство 7–9-х класів (потенційні вступники й вступниці)	Розуміння суті профільного навчання, відмінностей від традиційної моделі, можливостей власного вибору та перспектив.	Дні відкритих дверей, події у закладі та поза ним, соціальні мережі (TikTok, Instagram, Threads), зустрічі з учнівством громади, профорієнтаційні відео, залучення лідерів й лідерок думок, активних випускників та випускниць.
Учнівство ліцею та громади	Оперативна інформація про освітній процес, нові можливості та зміни. Відчуття причетності, підтримка ініціатив і прагнення стати амбасадорами й амбасадорками ліцею.	Внутрішні освітні платформи, соціальні мережі, куратори й кураторки, інформаційні стенди, учнівський парламент, тематичні зустрічі та проектна робота.
Батьківська спільнота (теперішніх та потенційних ліцеїстів й ліцеїсток)	Зрозуміле пояснення змісту реформи, переваг профільного навчання, процедур зарахування. Прозорість освітнього процесу та можливість отримувати вичерпні відповіді.	Загальногромадські та шкільні батьківські збори, інформаційні семінари, месенджери, електронна пошта, тематичні пам'ятки, публічні зустрічі з адміністрацією.
Педагогічний колектив	Чітке розуміння нових ролей, очікувань, методичних ресурсів. Відчуття професійної підтримки, безпеки та залученості до змін.	Педагогічні ради, робочі наради, внутрішні творчі групи, електронна комунікація, сайт і соціальні мережі закладу (Facebook, Viber), розсилки від імені директора чи директорки.
Заклади вищої освіти (ЗВО)	Забезпечення наступності освіти, залучення вмотивованих абітурієнтів та абітурієнок, спільні науково-освітні й профорієнтаційні проекти.	Меморандуми про співпрацю, спільні вебінари та лекції від викладачів й викладачок ЗВО, Дні кар'єри, ярмарки професій, пряма комунікація між керівництвом закладів.
Роботодавці регіону	Формування кадрів із необхідними практичними навичками, просування власного бренду серед молоді, участь у формуванні профілів навчання.	Ярмарки вакансій та професій, екскурсії на підприємства, дуальні освітні елементи, спільні кейс-чемпіонати, зустрічі з менторами та менторками бізнесу.
Міжнародні партнери	Прозорість діяльності закладу, чітке бачення результатів співпраці, інтеграція української освіти в європейський та світовий простір.	Офіційні звернення, грантові заявки, презентації ліцею англійською мовою, участь у міжнародних освітніх програмах та обмінах, публічні звіти.
Громада та ЗМІ	Інформація про досягнення ліцею, підзвітність, ефективність використання ресурсів громади, прозорість діяльності та позитивний імідж закладу.	Офіційний сайт, соціальні мережі, пресрелізи, коментарі для ЗМІ, відкриті події громади, партнерські зустрічі.

КЛЮЧОВІ ПОВІДОМЛЕННЯ

Під час розроблення будь-яких комунікаційних матеріалів варто орієнтуватися на наскрізні меседжі:

- **«Замість вчити ВСЕ поглиблено — вчити СВОЄ поглиблено»** — пояснення принципу профілізації.
- **«Вибір предметів — це можливість дослідити свої інтереси та таланти, а не обов'язок уже знати майбутню професію»** — зв'язок вибору профілю з кар'єрними перспективами.
- **«Ми готуємо не тільки до вступних іспитів, а й, насамперед, до життя»** — орієнтація на компетентності та практичні навички.
- **«Профіль можна змінити: кожен має право другого шансу»** — зняття тривоги перед вибором у 10-ті класі.

ЗРАЗОК РІЧНОГО КОМУНІКАЦІЙНОГО ПЛАНУ

Період	Комунікаційні активності	Аудиторія	Відповідальні особи
Квітень – травень	Комунікаційна кампанія для вступників й вступниць: дні відкритих дверей, розповсюдження друкованих буклетів, презентації у гімназіях, публікації в соцмережах.	Учнівство 9-х класів, батьківська спільнота	Адміністрація, комунікаційна група
Червень – серпень	Індивідуальні консультації щодо вибору профілю. Онлайн-FAQ на сайті. Підготовка матеріалів до нового навчального року.	Вступники та вступниці, батьки	Кар'єрний освітній радник/радниця, адміністрація
Вересень	Адаптаційний тиждень. Батьківські збори. Інформування педколективу. Публікація про початок навчального року.	Учнівство, батьки, педагогічний колектив	Класні керівники та керівниці, адміністрація
Жовтень – листопад	Батьківський семінар. Публікації про перші результати. Збір зворотного зв'язку.	Батьківська спільнота, громада	Заступник/Заступниця з виховної роботи, психолог/психологиня
Грудень	День кар'єри. Підсумки семестру. Публікація досягнень здобувачів та здобувачок освіти.	Усі цільові аудиторії	Робоча група
Січень – березень	Тиждень ЗВО. Партнерські заходи з вишами та бізнесом. Оновлення сайту та комунікаційних матеріалів.	Учнівство 11–12-х класів, партнери	Заступник/Заступниця з навчально-виховної роботи, адміністрація
Квітень – травень	Нова кампанія для вступників та вступниць. Річний звіт закладу. Презентація учнівських проєктів.	Усі аудиторії, потенційні вступники й вступниці	Уся команда ліцею

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ

Інформаційні матеріали повинні бути написані простою мовою (без канцеляризмів), візуально привабливими, актуальними відповідно до законодавства та практично орієнтованими.

Корисні ресурси та айдентика реформи:

- **Відповіді на найпоширеніші запитання у картках:** [Google Drive](#)
- **Відеоексплейнери для різних аудиторій:** [Google Drive](#)
- **Презентаційні матеріали:** [Google Slides](#)

СТРУКТУРА БУКЛЕТА ПРОФІЛЮ

Рекомендується розробити окремий буклет для кожного профілю, доступного в ліцеї.

Елемент буклету	Зміст та наповнення
Титульна сторінка	Назва профілю, логотип ліцею, слоган або коротка характеристика, тематичне візуальне оформлення.
Опис профілю	Філософія та підхід до навчання, для кого підходить профіль (2–3 абзаци зрозумілою мовою).
Ключові предмети й курси	Перелік обов'язкових та вибіркових компонентів у вигляді інфографіки з розподілом годин.
Майбутні можливості	Відповідні спеціальності у ЗВО, кар'єрні шляхи та перспективи на ринку праці.
Портрет випускника / випускниці	Сформовані компетентності, вміння, цінності та конкурентні переваги випускників цього профілю.
Практична інформація	Контакти, QR-код на сайт, дати днів відкритих дверей, порядок зарахування.

СТРУКТУРА ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДЛЯ БАТЬКІВСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ

Презентація є основним інструментом для батьківських зборів та днів відкритих дверей (10–15 слайдів).

- **Вступ:** мета зустрічі, контекст реформи профільної середньої освіти (1–2 слайди).
- **Структура навчального плану:** діаграма розподілу годин між обов'язковими, профільними та вибірковими компонентами (1–2 слайди).
- **Детальний розбір за роками:** 10-й клас (адаптація + профіль), 11–12-ті класи (поглиблення та вибір) (2–3 слайди).
- **Гнучкість вибору:** можливість зміни профілю, ІОТ, курси за вибором (1–2 слайди).
- **Практична організація:** формування змінних груп, вигляд розкладу, система оцінювання (2–3 слайди).
- **Підтримка учнівства:** адаптація, профорієнтація, психологічний супровід та КОР (1 слайд).
- **Запитання та відповіді:** контакти, графік консультацій, наступні кроки (1 слайд).

ПАМ'ЯТКИ ДЛЯ УЧНІВСТВА ТА БАТЬКІВ

Пам'ятка «Як вибрати профіль навчання» (для учнів та учениць)

Крок	Практичні дії здобувача / здобувачки освіти
1. Самоаналіз	Проаналізуйте, які предмети вдаються найкраще, що подобається робити у вільний час та якою/яким ви бачите себе у майбутньому.

Крок	Практичні дії здобувача / здобувачки освіти
2. Дослідження	Вивчіть описи всіх профілів ліцею, поспілкуйтеся з учителями й учительками, відвідайте день відкритих дверей.
3. Консультації	Пройдіть діагностичне тестування, обговоріть вибір із батьками, отримайте консультацію кар'єрного освітнього радника чи радниці.
4. Рішення	Оберіть профіль (пам'ятайте: його можна змінити протягом 10-го класу), визначтеся з вибірковими курсами та підготуйте документи.

Пам'ятка для батьків «Як підтримати дитину у виборі»

- **Ваша роль:** слухати та намагатися зрозуміти інтереси дитини; ділитися власним досвідом, але не нав'язувати рішень; підтримувати в дослідженні різних можливостей.
- **Що варто обговорити:** сильні сторони та інтереси підлітка; реалістичність планів щодо подальшої освіти; можливості розвитку поза школою; можливість зміни профілю впродовж 10-го класу.

КАНАЛИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ З РОЗПОВСЮДЖЕННЯ МАТЕРІАЛІВ

Канал розповсюдження	Рекомендації щодо використання
Друковані матеріали	Роздача на батьківських зборах, розміщення в інформаційних зонах ліцею, поширення у гімназіях громади.
Сайт ліцею	Окрема сторінка «Профільне навчання» з описами профілів, FAQ, матеріалами для завантаження та контактами.
Соціальні мережі	Регулярні дописи про життя ліцею, профілі, досягнення; короткі відео з учнівством та педагогічним колективом.
Електронна пошта й месенджери	Надсилання матеріалів батькам, оперативне інформування про події, зміни та графіки.
Очні події	Дні відкритих дверей, пресконференції, батьківські збори, зустрічі з випускниками/випускницями та лідерами думок.
Відеоконтент	Короткі відеоролики (до 3 хв) про профілі, інтерв'ю з учнівством та сюжет «Один день у ліцеї».

Контроль якості: Усі матеріали перед друком проходять перевірку на фактологічну точність (заступник/заступниця з НВР), мовно-стилістичну коректність (вчитель/вчителька української мови), правову відповідність та візуальну якість.

РОБОТА З БАТЬКІВСЬКОЮ СПІЛЬНОТОЮ

ФОРМАТИ ВЗАЄМОДІЇ З БАТЬКАМИ

Формат	Головна мета	Періодичність
Батьківські зустрічі	Презентація концепції ліцею, структури навчання, підсумків семестру. Відповіді на запитання.	Щонайменше двічі на рік (початок і кінець семестру). Для 10-го класу — додатково в адаптаційний період.
Тематичні семінари	Просвітництво: «Як підтримати дитину у виборі», «Професії майбутнього», «Підготовка до НМТ».	1–2 рази на семестр.
Індивідуальні консультації	Обговорення ІОТ дитини, результатів діагностики, стратегій підтримки.	За потреби. Обов'язково — при виборі або зміні профілю.
Дні відкритих дверей	Знайомство з ліцеєм, профілями, педагогами й інфраструктурою для потенційних вступників.	1–2 рази на рік (квітень – травень).
Онлайн-комунікація	Оперативне інформування, розсилки, відповіді на поточні запитання.	Постійно (месенджер-групи, e-mail розсилки).
Залучення як спікерів	Батьки розповідають про свої професії на Днях кар'єри та майстер-класах.	Під час профорієнтаційних заходів.

РОБОТА З ТИПОВИМИ ЗАНЕПОКОЄННЯМИ БАТЬКІВ

Типове занепокоєння	Аргументована відповідь та управлінський підхід
«А що, якщо дитина обере “неправильний” профіль?»	10 клас є адаптаційно-профільним, тому змінити профіль можна впродовж усього 10 року навчання без втрат. Попередня діагностика й консультації КОР мінімізують ризик помилки. Базовий блок у 10-ті класі (9–10 предметів) залишається спільним для всіх.
«Чи не постраждає підготовка до НМТ/ЗНО?»	Підготовка лише посилиться. У 11–12-х класах кількість обов'язкових предметів скорочується до 3–8, тому сили не розпорошуються. До 58% усього навчального часу в 11–12-х класах відводиться саме на профільні (до 11 год/тиж) та вибіркові предмети (до 8 год/тиж).
«У нас і раніше були класи з нахилом — що нового?»	Раніше поглиблення означало лише додавання 9–11 годин до одного предмета при збереженні 14–16 обов'язкових предметів (~33% часу на профіль). У новій моделі базовий обов'язковий блок зменшується до 14–22 год/тиж, а від 34% до 58% часу вивільняється під профільний та вибірковий блоки.

«Як дитина адаптується до нового формату?»

У 10-му класі діє м'який перехід. Навчальний процес підкріплений орієнтаційним тижнем, психологічним супроводом, менторством з боку старшокласників та роботою кураторів і кураторок.

«Чи буде дитині достатньо уваги?»

Навчання за вибічковими компонентами та профільними предметами відбувається у змінних групах із меншою кількістю осіб. Супровід ІОТ забезпечують тьютори, тьюторки, куратори та психологічна служба.

ЗОВНІШНЯ КОМУНІКАЦІЯ ТА МОНІТОРИНГ

НАПРЯМИ ЗОВНІШНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ:

1. **Співпраця із ЗВО:** партнерські угоди, гостьові лекції, «Тиждень ЗВО», спільні дослідницькі проекти для учнівства під керівництвом науковців, підготовчі курси.
2. **Партнерство з бізнесом:** екскурсії на підприємства, залучення практиків на Дні кар'єри, короткі стажування, професійні проби, спонсорська підтримка проектів.
3. **Комунікація з громадою та ЗМІ:** оновлення сайту, активність у соцмережах, пресрелізи, авторські колонки педагогів у місцевих ЗМІ, участь у освітніх форумах та публічний щорічний звіт.
4. **Взаємодія з іншими закладами:** обмін досвідом із ліцеями-амбасадорами, спільні методичні вебінари, презентаційні візити до 7–9-х класів гімназій громади.

ЧЕКЛІСТ КОМУНІКАЦІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ

Стратегія та планування

- ☐ **Відповідальна команда:** Визначено ключову особу чи команду, які відповідають за створення і планування комунікацій.
- ☐ **Комунікаційні цілі:** Визначено чіткі кількісні та якісні цілі комунікації.
- ☐ **Стратегія:** Розроблено комунікаційну стратегію із сегментацією аудиторій, каналів та меседжів.
- ☐ **Річний план:** Складено та затверджено річний комунікаційний план.
- ☐ **Зворотний зв'язок:** Передбачено інструменти збору зворотного зв'язку (анкети, консультаційні форми).

Інформаційні матеріали

- ☐ **Буклети:** Розроблено окремий буклет для кожного профілю ліцею.
- ☐ **Презентація:** Підготовлено презентацію для батьківських зборів та днів відкритих дверей.
- ☐ **Пам'ятка для учнівства:** Створено пам'ятку «Як вибрати профіль навчання».
- ☐ **Пам'ятка для батьків:** Створено пам'ятку «Як підтримати дитину у виборі».
- ☐ **Контроль якості:** Усі матеріали пройшли перевірку фактів, стилістики та дизайну.

Робота з батьківською спільнотою

Зовнішнє коло (потенційні вступники та вступниці громади)

- ☐ **Загальні зустрічі:** Організовано інформаційні зустрічі та дні відкритих дверей для батьків випускників й випускниць 7–9-х класів гімназій.

- ☐ **Дорожні карти:** Розповсюджено пам'ятки про переваги профільної освіти та правила зарахування.
- ☐ **Канали зв'язку:** Створено розділ на сайті, чат-бот або консультаційну форму для запитань.
- ☐ **Виїзні презентації:** Заплановано презентації у закладах освіти громади.

Внутрішнє коло (батьки ліцеїстів та ліцеїсток)

- ☐ **Тематичні збори:** Заплановано збори на початку кожного семестру щодо функціонування змінних груп та результатів.
- ☐ **Оперативні канали:** Налагоджено месенджер-групи та e-mail розсилки від керівництва.
- ☐ **Робота з занепокоєннями:** Підготовлено та донесено відповіді на поширені питання про зміну профілю, НМТ та оцінювання.
- ☐ **Просвітницькі семінари:** Організовано семінари з адаптації підлітків та підготовки до вступу у ЗВО.

Зовнішня комунікація

- ☐ **Сайт закладу:** Оновлено сайт та створено окрему сторінку «Профільне навчання».
- ☐ **Соціальні мережі:** Створено та ведуться офіційні сторінки ліцею у соцмережах.
- ☐ **Партнерство:** Укладено або заплановано угоди про співпрацю із ЗВО та підприємствами.
- ☐ **Заходи:** Заплановано Дні відкритих дверей, Дні кар'єри та «Тиждень ЗВО».

⚠ ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Як уникнути
Комунікація починається занадто пізно: батьки та учнівство дізнаються про зміни в останній момент	Починайте комунікаційну кампанію щонайменше за 6 місяців до вступної кампанії. Чим раніше — тим краще
Одностороння комунікація: ліцей інформує, але не слухає	Забезпечте канали зворотного зв'язку: анкетування, «скринька запитань», відкриті форуми, онлайн-форми
Матеріали написані канцелярською мовою, переважані термінами	Пишіть просто і зрозуміло. Тестуйте матеріали на представниках цільової аудиторії перед розповсюдженням
Відсутність єдиного стилю: різні матеріали виглядають так, наче створені різними закладами	Розробіть базовий брендбук ліцею або хоча б узгодьте кольорову схему, шрифти та стиль оформлення
Матеріали не оновлюються: буклети містять застарілу неактуальну інформацію	Введіть правило щорічного оновлення всіх матеріалів. Фіксуйте дату створення / оновлення на кожному документі
Ігнорування цифрових каналів: вся комунікація зводиться до батьківських зборів	Сучасні батьки та учнівство очікують інформацію онлайн. Сайт, соціальні мережі, месенджери — обов'язкові канали

3 ПРАКТИКИ: КЕЙСИ ВІД ЛІЦЕЇВ-АМБАСАДОРІВ

КЕЙС 1. КОМУНІКАЦІЙНА КАМПАНІЯ ПЕРЕД ПЕРШИМ НАБОРОМ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: БУКОВИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ УСПІШНОЇ МОЛОДІ

1. БУЛО → СТАЛО

Було: Недостатня обізнаність громади щодо концепції профільного навчання. Обмежене розуміння батьків, матерів, учнів та учениць щодо переваг профілізації та можливостей нової моделі старшої школи.

Стало: Запущено комплексну комунікаційну кампанію задовго до вступної кампанії. Створено та розповсюджено друковані й цифрові буклети про профілі, відзнято відеопрезентації освітніх просторів, відкрито електронну анкету із деталізацією майбутніх профілів: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScKnN8H_PMrRWVQrpKvAK92Mxe2CLd7XtTTsWen55t12qasMw/viewform та налагоджено співпрацю з керівниками й керівницями гімназій міста.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО

- **Канали:** Соціальні мережі, офіційний сайт закладу, особисті зустрічі, репортажі на телеканалах регіону та країни, співпраця з гімназіями міста.
- **Матеріали:** Силами педагогів і педагогинь сформовано рекламний текст і дизайн буклетів про профілі навчання. Поширення відбувалося в цифровому форматі та у вигляді друкованої продукції на очних зустрічах. Опубліковано дописи в соцмережах із відеопрезентаціями освітніх просторів закладу.
- **Заходи:** Дні відкритих дверей, презентації для дев'ятикласників і дев'ятикласниць, зустрічі з батьками й матерями, консультації щодо вибору профілю та менторські зустрічі.
- **Інструмент:** Запущено електронну анкету для зручності вступників та вступниць.
-

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Джерела інформування:** За результатами опитування вступників і вступниць, більшість із них дізналися про ліцей саме із соціальних мереж.
- **Усвідомленість вибору:** Майбутні ліцейсти здійснювали більш усвідомлений вибір профілю навчання завдяки попередньому знайомству з пропозиціями закладу та заповненню електронної анкети.
- **Поінформованість:** Сформовано чітке розуміння профілів навчання серед батьків, матерів та учнівства, підвищився рівень зацікавленості й довіри до закладу ще до початку вступної кампанії.
-

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Найкраще працює синергія «живої» комунікації та якісного візуального контенту. Інвестуйте час і ресурси в Дні відкритих дверей та особисті зустрічі — саме вони формують первинну довіру. Водночас важливо системно працювати в соціальних мережах, пояснюючи складні реформи простою мовою та показуючи реальне життя закладу освіти. Уникайте типової помилки — говорити лише про сам заклад. Натомість фокусуйтеся на конкретних можливостях та траєкторіях розвитку, які цей заклад здатен відкрити для кожної дитини.

КЕЙС 2. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЛІЦЕЮ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: ХУСТСЬКИЙ ЛІЦЕЙ № 1 ХУСТСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

1. БУЛО → СТАЛО

Було: Мінімальна активність на офіційних сторінках у соцмережах два роки тому, формальний контент, який не відображав реального повсякденного життя закладу освіти.

Стало: Розділено комунікацію на два напрями (Facebook — для батьківської спільноти та громадськості; Instagram — для учнівства). Ведення Instagram повністю довірено одинадцятикласникам та одинадцятикласницям. Впроваджено нові формати контенту та креативний інструмент рекрутингу «Квиток на навчання».

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО

- **Нові формати:** Розроблено тематичні рубрики про освітні галузі, підготовлено динамічні відео- та фотозвіти, впроваджено живий та емоційний стиль дописів.
- **Масштабний флешмоб:** У 2025 році до дня народження Ліни Костенко запущено поетичний марафон, де 38 педагогів та педагогинь читали вірші поетеси на відео із власним візуальним оформленням.
- **Учнівське самоврядування:** Одинадцятикласники та одинадцятикласниці протягом дня створювали короткі динамічні сюжети (сторіз) в Instagram про життя ліцею очима підлітків.
- **Креативний рекрутинг:** Організовано конкурс «Квиток на навчання». Потенційні учні та учениці знімали й публікували відеоролики на тему «Чому я маю навчатися в Хустському ліцеї № 1» із позначкою закладу.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Зростання охоплення:** На 40% зросло охоплення аудиторії та рівень взаємодії з дописами.
- **Перегляди флешмобу:** Поетичний марафон отримав резонанс на рівні області, а окремі відеоролики набрали понад 70 тисяч переглядів.
- **Результат конкурсу:** Конкурсна комісія обрала 5 найкращих робіт з-поміж опублікованих відео, і після фінальної співбесіди 3 авторок відеороликів було зараховано до закладу без додаткових іспитів (сьогодні ці десятикласниці є одними з найкреативніших та найініціативніших ліцеїсток).

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Найкраще працює живий контент про людей та події: реальні історії учнівства, щирі емоції, фотографії з уроків і розповіді про унікальні можливості, які відкриває ліцей. Соціальні мережі варто вести командно: відповідальний педагог, педагогиня або представники адміністрації визначають загальну стратегію, а учні, учениці, вчителі та вчительки допомагають наповнювати сторінки справжнім, яскравим життям закладу освіти.

КЕЙС 3. БУКЛЕТИ ПРОФІЛІВ: ВІД ІДЕЇ ДО ДРУКУ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: КЗ «ЛІЦЕЙ «ЄВРОПЕЙСЬКА ОСВІТА» КРОПИВНИЦЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ»

1. БУЛО → СТАЛО

Було: Відсутність достатнього розуміння нової моделі трирічного профільного навчання серед батьків, матерів, учнівства та керівництва гімназій під час першого набору. Потреба надати інформацію, до якої аудиторія зможе повернутися згодом.

Стало: Розроблено інформаційні буклети із подвійним форматом поширення (друковані матеріали на зустрічах та електронна версія на сайті й у соцмережах) та чіткою структурою викладу через «три кошики вибору».

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО

- Логіка подачі інформації в буклеті:
- Загальне пояснення суті профільного навчання.
- Детальний опис кожного профілю.
- Структура навчання через розподіл предметів і курсів за трьома кошиками вибору.
- Ключові акценти матеріалу:
- Взаємозв'язок між предметами та курсами, їх практичне застосування.
- Орієнтація на продовження навчання у ЗВО за обраним напрямом та зв'язок профілю з майбутньою професією.
- Виділення 3 переваг: побудова ІОТ, поглиблене вивчення профільних предметів, якісна підготовка до вступу у ЗВО.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Зручність опрацювання:** Батьки, матері, учнівство та керівництво закладу отримали можливість працювати з інформацією у зручний час і в комфортному форматі (як очно, так і онлайн).
- **Оптимізація роботи:** Зменшилася потреба в додаткових індивідуальних роз'ясненнях під час вступної кампанії, що оптимізувало роботу приймальної комісії.

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Не обмежуйтеся лише усною презентацією — обов'язково залишайте аудиторії інформаційні матеріали, до яких можна повернутися для повторного ознайомлення. Дотримуйтесь чіткої структури викладу: від загального контексту реформи до конкретного профілю. Показуйте в інформаційних матеріалах не лише те, «що саме вивчають», а й детально пояснюйте, «для чого це потрібно дитині». Уникайте текстового перевантаження: орієнтуйтеся на принцип «менше розлогого тексту — більше змісту, інфографіки та логіки». Завжди наочно підкреслюйте лінійний зв'язок: «профіль навчання – конкретні предмети – майбутня професія – відповідний ЗВО».

КЕЙС 4. РОБОТА З БАТЬКІВСЬКИМИ ЗАНЕПОКОЄННЯМИ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: СМІЛЯНСЬКА ЗОШ І–ІІІ СТУПЕНІВ № 11 СМІЛЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. БУЛО → СТАЛО

Було: Помірний спротив з боку частини батьків і матерів, зумовлений недостатнім розумінням суті та логіки майбутніх освітніх змін.

Стало: Налагоджено мережу індивідуальних та групових зустрічей, організовано відкриті діалогові майданчики з екскурсіями, запроваджено системну цифрову комунікацію, а активну частину батьківства залучено як амбасадорів змін.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО

- **Формати роботи:** Серія індивідуальних бесід із батьками й матерями, які мали виражені сумніви.
- **Класні та загальношкільні збори** у своєму закладі, а також у закладах територіальної громади та сусідніх громад.
- **Діалогові майданчики:** Відкриті зустрічі для дітей та батьків з інших шкіл із проведенням екскурсій сучасним освітнім середовищем старшої школи та роз'ясненням мети реформи.
- **Наочність у мережі:** Публікація на сайті та у Facebook інформації про хід змін у школі, місті та Україні під час пілотування. Залучення учнівства, педагогів та педагогинь до демонстрації практичних результатів і нових підходів.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Зниження спротиву:** Знизився рівень спротиву серед батьківської спільноти як своєї школи, так і інших закладів освіти громади.

- **Залучення амбасадорів:** Частина активних батьків і матерів стала амбасадорами та посередниками в комунікації між адміністрацією та іншими родинами.
- **Атмосфера:** Сформувалася атмосфера співпраці та довіри, яка дала змогу впроваджувати зміни без напруги та конфліктів.

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Умійте слухати й визнавати право батьків на занепокоєння. Пояснюйте всі процеси реформування спокійно й простими словами, уникаючи складної професійної термінології. Демонструйте позитивні приклади з життя вашої школи та інших закладів, де вже є проміжні результати пілотування старшої профільної школи. Залучайте учнівство та батьківську спільноту до процесу змін, надаючи їм можливість брати участь в ухваленні рішень. Будуйте комунікацію регулярно: краще частіше давати невеликі роз'яснення, ніж чекати великих зборів. Не тисніть, а створюйте простір для відкритого діалогу.

КЕЙС 5. РОЗВИТОК ЦИФРОВИХ РЕСУРСІВ ТА АЙДЕНТИКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ

ЗАКЛАД ОСВІТИ: СМІЛЯНСЬКА ЗОШ І–ІІІ СТУПЕНІВ № 11 СМІЛЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ

1. БУЛО → СТАЛО (НАОЧНІ ЗМІНИ)

Було: Хаотичне використання соціальних мереж за кількома неузгодженими напрямками без чіткої стратегії. Відсутність єдиної візуальної системи під час старту розробки нової айдентики та веб-ресурсу.

Стало: Розроблено айдентичу майбутнього академічного ліцею за гайдлайнами МОН України, запущено оновлення сайту із розділами про профільну освіту, розроблено фірмові шаблони матеріалів та запроваджено єдиний контент-план у Facebook.

2. ЩО КОНКРЕТНО ЗРОБЛЕНО

- **Створення айдентики:** Розроблено логотип (кольорова та монохромна версії) та мікробрендбук із фірмовими кольорами, шрифтами й правилами використання.
- **Уніфікація матеріалів:** Створено фірмові шаблони для презентацій, грамот, подяк, офіційних листів, кабінетних табличок, стендів, банерів і буклетів.
- **Модернізація сайту:** Запущено оновлення контенту з розділами про профільну освіту, новини реформи, профілі та курси за вибором. Інтегровано посилання на сайт МОН та тематичні хештеги.
- **Контент-стратегія:** Запроваджено контент-план у Facebook (новини, фотозвіти, історії успіху учнів та учениць, відеофрагменти уроків) за координації адміністрації та участі учнівства, педагогів і педагогинь.

3. КОНКРЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

- **Професійна комунікація:** Завдяки єдиній айдентичі, оновленню сайту та супутніх матеріалів комунікація стала цілісною, професійною та впізнаваною.
- **Інструмент просування:** Соціальні мережі перетворилися на дієвий інструмент просування реформи профільної школи, підтримки рекрутингу та формування іміджу.
- **Статус у регіоні:** Підвищився рівень довіри з боку громади, а заклад освіти став помітним медійним лідером у регіоні.

4. ПОРАДА ІНШИМ ЗАКЛАДАМ

Суворо дотримуйтесь єдиного візуального стилю — обов'язково використовуйте логотип, фірмові кольори та шаблони з брендбуку, щоб кожен ваш допис працював на цілісний образ ліцею. Регулярність і різноманітність контенту — це головний ключ до успіху: краще частіше ділитися невеликими живими новинами, ніж рідко публікувати величезні текстові звіти. Використовуйте офіційний сайт як надійну «базу знань», а соціальні мережі — як яскраву «вітрину», що привертає увагу та веде користувачів до детальнішої інформації.

ПРИКЛАДИ ДРУКОВАНОЇ ПРОДУКЦІ

РОЗДІЛ Х.

ЯК ДИРЕКТОРУ/ДИРЕКТОРЦІ АКАДЕМІЧНОГО ЛІЦЕЮ ЗАПРОВАДИТИ СИСТЕМУ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА КАР'ЄРНОГО ОСВІТНЬОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

ПРО ЩО ЦЕЙ РОЗДІЛ

Цей розділ є управлінською інструкцією для директора чи директорки академічного ліцею. Він пояснює, як спроектувати, запустити та підтримувати цілісну систему професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування: від управлінського рішення і розподілу ролей до координації партнерств та аналізу результативності.

У розділі зосереджено увагу на рішеннях керівництва закладу, внутрішніх документах, відповідальності команди, ресурсах, даних і контролі якості. Запропоновані кроки можна адаптувати до кадрових і ресурсних можливостей конкретного ліцею.

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ, НА ЯКІ ВІДПОВІДАЄ РОЗДІЛ

- Які управлінські рішення та внутрішні документи потрібні для запуску системи?
- Як розподілити відповідальність між адміністрацією, куратором чи кураторкою паралелі, радником або радницею, практичним психологом чи психологинею, класними керівниками та керівницями й учителями-предметниками й вчительками-предметницями?
- Як спланувати річний цикл роботи та пов'язати консультації, професійні проби й партнерські заходи з індивідуальними освітньо-професійними траєкторіями учнів та учениць?
- Як організувати доступне й конфіденційне індивідуальне консультування та безпечну співпрацю із зовнішніми партнерами?
- Які дані збирати і як використовувати їх для коригування управлінських рішень?

НОРМАТИВНО-КОНЦЕПТУАЛЬНА РАМКА

Діяльність кар'єрного освітнього радника чи радниці (КОР) ґрунтується на сучасній державній політиці у сфері професійної орієнтації та кар'єрного консультування, що визначає перехід від епізодичних профорієнтаційних заходів до системної роботи з формування в здобувачів та здобувачок освіти компетентностей управління кар'єрою.

Ключовим стратегічним документом є Концепція професійної орієнтації та кар'єрного консультування в системі освіти України на 2025–2030 роки, яка визначає мету, принципи та напрями розвитку професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування. Концепція передбачає створення цілісної системи кар'єрного супроводу здобувачів та здобувачок освіти, розвиток компетентностей управління кар'єрою, підготовку кар'єрних освітніх радників й радниць та розбудову партнерств між закладами освіти, роботодавцями і громадами.

Практичні кроки реалізації Концепції визначено Планом заходів на 2025–2030 роки. Зокрема, ним передбачено запровадження посади КОР, розроблення професійного стандарту, програм підвищення кваліфікації, методичних рекомендацій, сучасних інструментів кар'єрного консультування, навчальних курсів і цифрових ресурсів для закладів освіти.

РОЛЬ ДИРЕКТОРА / ДИРЕКТОРКИ ТА ВНУТРІШНІ ДОКУМЕНТИ

Керівництво закладу відіграє ключову роль у створенні та забезпеченні сталої роботи системи професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування. Його завдання полягає у визначенні стратегічних пріоритетів, створенні необхідних організаційних умов, координації роботи команди та забезпеченні використання результатів для подальшого розвитку системи.

ШІСТЬ УПРАВЛІНСЬКИХ ФУНКЦІЙ КЕРІВНИКА ЧИ КЕРІВНИЦІ:

- 1. Стратегічне рішення:** Визначити професійну орієнтацію та кар'єрне освітнє консультування одним із пріоритетних напрямів роботи закладу: винести це питання на розгляд педагогічної ради, передбачити розвиток системи у стратегії розвитку закладу та інтеграцію відповідних складників в освітню програму.
- 2. Нормативне закріплення:** Видати наказ про запровадження системи кар'єрного освітнього консультування, затвердити положення про її організацію, визначити й закріпити функції учасників та учасниць, затвердити річний план роботи та графік консультацій, визначити порядок документування консультацій і доступу до відповідної інформації та забезпечити дотримання чинного в закладі порядку обробки і захисту персональних даних.
- 3. Кадрове й ресурсне забезпечення:** Визначити кадрову модель організації роботи: ввести додаткову посаду або покласти функції кар'єрного освітнього радника чи радниці на відповідно підготовленого працівника або працівницю відповідно. Забезпечити належні організаційні умови для проведення індивідуальних і групових консультацій, зокрема приватність індивідуальної розмови, доступ до методичних і діагностичних інструментів у межах професійної компетентності фахівця чи фахівчині, а також необхідні фінансові, організаційні або партнерські ресурси.
- 4. Координація:** Визначити порядок взаємодії учасників та учасниць команди, проводити регулярні координаційні наради, забезпечувати узгодженість їхніх дій, запобігати дублюванню функцій і врегульовувати питання, що виникають у процесі спільної роботи.
- 5. Партнерства:** Ініціювати та забезпечувати співпрацю із закладами вищої освіти, науковими установами, роботодавцями, органами місцевого самоврядування та іншими партнерами відповідно до потреб учнівства і профілів навчання. Визначати відповідальних осіб та, за потреби, оформлювати домовленості меморандумами або іншими документами.
Моніторинг і розвиток команди: Забезпечувати регулярний аналіз даних моніторингу результативності системи та використовувати його результати для коригування планів і управлінських рішень. Створювати умови для професійного розвитку працівника чи працівниці, які виконують функції КОР, та інших членів і членкинь команди відповідно до їхніх ролей.

МІНІМАЛЬНИЙ ПАКЕТ ВНУТРІШНІХ ДОКУМЕНТІВ ЗАКЛАДУ:

- Наказ про запровадження системи, визначення відповідальних осіб та закріплення їхніх функцій.
- Положення або інший внутрішній документ, що визначає порядок організації системи професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування в закладі.
- Посадова інструкція або визначені функціональні обов'язки працівника чи працівниці, які виконують функції КОР.
- Річний план професійно-орієнтаційної та кар'єрно-консультаційної роботи як складник річного плану роботи закладу.
- Порядок збирання, зберігання, використання та захисту персональних даних.

КАДРОВА МОДЕЛЬ І ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ

В академічному ліцеї функції КОР може виконувати соціальний педагог чи педагогиня, практичний психолог чи психологиня або інший педагогічний працівник чи працівниця, які пройшли відповідну підготовку. Залежно від визначеної моделі організації роботи для цього може бути введено додаткову посаду або відповідні функції можуть бути покладені на працівника чи працівницю, які вже

працюють у закладі, із визначенням обсягу роботи, часу для її виконання та умов оплати відповідно до законодавства.

Рішення оформлюється наказом директора чи директорки, у якому визначаються функції працівника чи працівниці, межі їхньої відповідальності, обсяг і графік роботи, порядок звітування та взаємодії з адміністрацією, практичним психологом чи психологинею, соціальним педагогом чи педагогинею, класними керівниками та керівницями, вчителями-предметниками й вчительками-предметницями та іншими учасниками й учасницями системи.

Працівник або працівниця, які виконують функції кар'єрного освітнього радника чи радниці, здійснюють діяльність відповідно до посадової інструкції або функціональних обов'язків, затверджених керівником чи керівницею закладу освіти. Вони забезпечують індивідуальний і груповий супровід здобувачів та здобувачок освіти, координують заходи з професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування, надають методичну підтримку педагогічним працівникам та працівницям, взаємодіють з батьками та зовнішніми партнерами, беруть участь у моніторингу результативності системи й готують пропозиції щодо її вдосконалення.

Важливо: Виконання функцій кар'єрного освітнього радника чи радниці не скасовує основних професійних обов'язків практичного психолога / психологині або соціального педагога / педагогині. Директор чи директорка мають розмежувати ці напрями роботи, не допускати дублювання функцій і забезпечити реалістичне навантаження працівника чи працівниці.

Керівництво академічного ліцею забезпечує працівнику чи працівниці, які виконують функції КОР, належні організаційні умови для роботи:

- робоче місце для проведення конфіденційних консультацій;
- доступ до цифрових ресурсів і мережі Інтернет;
- методичні й діагностичні інструменти;
- можливості для професійного розвитку та ефективної взаємодії з командою закладу і зовнішніми партнерами.

ЕТАПИ ЦИКЛІЧНОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ

Етап	Зміст управлінської дії
1	Стартовий аудит наявної системи профорієнтації, ресурсів та потреб учнівства.
2	Визначення кадрової моделі та закріплення відповідальної особи (кор).
3	Планування й ресурсне забезпечення (внутрішні документи, кабінет, інструменти).
4	Запуск і координація роботи команди за узгодженим графіком.
5	Моніторинг результативності та збір якісних і кількісних даних.
6	Удосконалення системи та коригування планів на наступний навчальний рік.

Команда і розподіл ролей

Результативність системи залежить від того, наскільки чітко кожен учасник та учасниця розуміють свої функції, межі відповідальності, порядок взаємодії та звітування. Розподіл функцій закріплюється наказом керівника чи керівниці закладу, посадовими інструкціями або функціональними обов'язками працівників та працівниць і відображається в річному плані роботи закладу.

Учасник / Учасниця	Основні функції	Підзвітність і взаємодія
Директор / Директорка	Визначення стратегічних пріоритетів; затвердження внутрішніх документів; кадрове й ресурсне забезпечення; розвиток партнерств; аналіз результативності системи.	Взаємодіє із засновником і педагогічною радою; координує роботу заступника/заступниці директора та працівника/працівниці, які виконують функції радника чи радниці.

Учасник / Учасниця	Основні функції	Підзвітність і взаємодія
Заступник / Заступниця директора	Організація інтеграції професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування в освітню програму, розклад і річний план; поточна координація роботи команди.	Підзвітний/підзвітна директору чи директорці; координує роботу радника/радниці, класних керівників і керівниць та вчителів-предметників і вчительок-предметниць.
Куратор / кураторка паралелі	Координація роботи з профорієнтації та кар'єрного консультування на рівні паралелі; координація реалізації відповідної частини річного плану; організація спільних заходів; забезпечення узгодженості діяльності класних керівників і керівниць; взаємодія з КОР.	Підзвітний/підзвітна заступнику/заступниці директора або керівнику/керівниці закладу; координує діяльність класних керівників і керівниць паралелі, взаємодіє з КОР, психологічною службою та вчителями.
Працівник / працівниця, які виконують функції КОР	Діагностика освітніх запитів і професійних інтересів у межах компетенції; індивідуальні й групові консультації; координація професійних проб та інших заходів; підтримка ведення портфоліо; взаємодія з батьками й партнерами; ведення документації.	Підзвітний/підзвітна директору/директорці або визначеному заступнику/заступниці; взаємодіє з практичним психологом/психологинею, класними керівниками/керівницями, вчителями та партнерами.
Практичний психолог / психологиня	Психологічна діагностика й підтримка учнівства; робота з тривогою, невпевненістю, батьківським тиском та іншими психологічними чинниками вибору; участь у супроводі ситуацій, що потребують фахової психологічної допомоги.	Підзвітний/підзвітна директору чи директорці; взаємодіє з радником чи радницею в межах визначених функцій і правил конфіденційності.
Класні керівники та керівниці	Виявлення освітніх і кар'єрних запитів учнівства; організація рефлексії; інформування та взаємодія з батьківською спільнотою; скерування учнів та учениць на консультації.	Взаємодіють із заступником/заступницею директора та кар'єрним освітнім радником чи радницею.

Учасник / Учасниця	Основні функції	Підзвітність і взаємодія

Учителі-предметники та вчительки-предметниці	Використання профорієнтаційного потенціалу навчальних предметів; організація проектної діяльності й професійно орієнтованих завдань; надання інформації про навчальні інтереси та досягнення учнівства.	Взаємодіють із заступником/заступниці директора, КОР та класними керівниками й керівницями.

Зовнішні партнери	Проведення погоджених професійних проб, екскурсій, зустрічей, майстер-класів та інших практичних заходів; надання зворотного зв'язку.	Взаємодіють із визначеною відповідальною особою відповідно до погоджених домовленостей.

Для практичного закріплення відповідальності директор чи директорка можуть використати матрицю «виконує – координує – затверджує – інформується» та адаптувати її до кадрової моделі закладу (див. Додаток 5).

Для поточної координації визначається регулярність коротких нарад команди (наприклад, один раз на місяць). Орієнтовний порядок денний:

- стан виконання річного плану;
- запити, що потребують взаємодії кількох фахівців та фахівчинь;
- необхідні організаційні рішення та потреби команди в ресурсах;
- під час обговорення індивідуальних ситуацій використовується лише мінімально необхідна інформація з дотриманням вимог конфіденційності.

Наприкінці семестру проводиться розширене обговорення узагальнених даних моніторингу та визначаються необхідні зміни в організації роботи.

УПРАВЛІНСЬКА КООРДИНАЦІЯ РІЧНОГО ЦИКЛУ РОБОТИ

КЛЮЧОВІ ТОЧКИ СУПРОВОДУ УЧНІВСТВА:

1. Період навчання у 9-му класі (до вступу в ліцей): презентація профілів та освітніх можливостей, інформаційно-консультаційні зустрічі для учнівства та батьків, попереднє вивчення освітніх запитів вступників й вступниць та за можливості організація професійних проб.
2. Початок 10-го класу: адаптація до навчання в академічному ліцеї, стартова діагностика, уточнення профілю та підтримка у побудові індивідуальної освітньої траєкторії (IOT) учнівства.
3. Завершення першого семестру 10-го класу: аналіз навчального поступу, перегляд попереднього вибору та, за потреби, коригування індивідуальної освітньої траєкторії.
4. Ключові точки 11-го класу: уточнення освітньо-професійної траєкторії.
5. Ключові точки 12-го класу: планування подальшої освіти, підготовка до вступу й переходу на наступний освітній або професійний етап.

УПРАВЛІНСЬКИЙ ЦИКЛ ДИРЕКТОРА / ДИРЕКТОРКИ

Етап	Управлінська дія керівництва	Очікуваний результат
Підготовка до навчального року	Аналіз попереднього досвіду, визначення пріоритетів, затвердження річного плану, призначення відповідальних осіб.	Затверджений план із чіткими відповідальними та строками виконання.

Старт навчального року	Інформування педагогів, учнівства й батьків; запуск діагностики та консультацій; уточнення графіків.	Педагогічний колектив, учнівство і батьки знають дати, відповідальних осіб і свою роль.
Реалізація протягом року	Координаційні зустрічі, відстеження виконання плану, підтримка фахівця чи фахівчині, які виконують функції КОР.	Заходи пов'язані між собою консультаціями й освітньо-професійними траєкторіями учнівства.
Після ключових подій	Збір короткого зворотного зв'язку, аналіз участі, визначення учнів й учениць, які потребують додаткового супроводу.	Результати заходу потрапляють в індивідуальну або групову роботу, а не залишаються на папері.
Завершення року	Підсумковий аналіз, обговорення на управлінській або педагогічній нараді, коригування плану на наступний рік.	У плані наступного року з'являються конкретні зміни та якісні корективи.

ДОКУМЕНТУВАННЯ РІЧНОГО ЦИКЛУ:

Для планування, координації та аналізу використовуються:

- форма стартового аудиту (Додаток 1);
- шаблон річного плану (Додаток 2);
- реєстр партнерств (Додаток 3);
- реєстр індивідуальних консультацій (Додаток 4);
- матриця розподілу функцій і відповідальності (Додаток 5);
- управлінська карта заходу (Додаток 6);
- форма моніторингу результативності (Додаток 7).
-

На що звертати увагу після кожного етапу:

- Чи охоплено всіх учнів й учениць відповідної цільової групи та чи мали вони рівний доступ до заходів?
- Чи відбулися після заходу рефлексія, консультації та оновлення портфоліо?
- Чи допомогла участь у заходах краще усвідомити власні інтереси та сильні сторони?
- Чи є здобувачі освіти, які потребують додаткового супроводу або коригування ІОТ?
- Чи з'явилися нові запити від учнівства або батьківської спільноти?
- Чи достатньо часу, організаційних умов і ресурсів має кар'єрний освітній радник / радниця?
- Які зміни необхідно внести до календаря заходів, партнерств або механізмів супроводу?
-

Документування має давати цілісну картину для ухвалення управлінських рішень, а не ставати формальним архівом.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ КАР'ЄРНЕ ОСВІТНЄ КОНСУЛЬТУВАННЯ

ЩО МАЄ ЗАБЕЗПЕЧИТИ КЕРІВНИЦТВО ЗАКЛАДУ:

- **Добровільність:** Індивідуальне консультування проводиться за запитом учня/учениці або їхніх законних представників, у визначених ключових точках вибору чи за рекомендацією працівників закладу (рекомендація не замінює згоди учня/учениці).
- **Регламентація:** У внутрішніх документах визначаються відповідальний працівник/працівниця, порядок звернення і скерування, графік і формати консультацій, правила взаємодії з психологічною службою та кураторами, а також вимоги до конфіденційності. Інформація про запис має бути вільнодоступною.
- **Результативність:** Зв'язок результатів консультування з вибором чи уточненням профілю, вибіркового компонентів, ІОТ, професійними пробами та подальшим супроводом. Адміністрація не втручається у зміст конфіденційної консультації.

ДОКУМЕНТУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ:

Для управлінського обліку ведеться паперовий або електронний реєстр консультацій, у якому фіксуються лише організаційні відомості: дата, клас, формат, загальна тематика і потреба в повторній зустрічі (Додаток 4).

Детальний зміст розмови, особисті обставини учня чи учениці та індивідуальні результати діагностичних методик не включаються до загального реєстру чи управлінської звітності. Робочі конфіденційні записи веде відповідний фахівець або фахівчиня згідно з вимогами законодавства.

УПРАВЛІННЯ ПАРТНЕРСТВАМИ ТА ПРАКТИЧНИМ ДОСВІДОМ

Партнерство є окремим управлінським процесом: воно починається з потреби учнівства і завершується використанням отриманого досвіду в рефлексії, консультуванні та подальших рішеннях.

АЛГОРИТМ УПРАВЛІННЯ ПАРТНЕРСТВОМ

Крок	Назва етапу	Зміст управлінської дії
1	Визначити освітню потребу	Фіксація конкретного запиту учнівства: уточнення профілю, знайомство з академічним середовищем ЗВО, перевірка професійного припущення тощо.
2	Зіставити потребу з профілями	Пов'язання партнерства з профілями навчання, вибірконими курсами чи проєктною діяльністю закладу.
3	Обрати партнера й формат	Вибір інституції (ЗВО, роботодавець, наукова установа, ГО, випускники/батьки-фахівці) та формату (від зустрічі до серії занять, професійної проби чи стажування).
4	Зафіксувати домовленості	Оформлення листа, меморандуму чи угоди про співпрацю з фіксацією мети, дат, відповідальних, безпечових умов та внесення даних до реєстру партнерств (Додаток 3).
5	Призначити відповідальну особу	Закріплення координації за заступником/заступницею директора, КОР, куратором/кураторкою паралелі або класним керівником/керівницею (з урахуванням реального навантаження).
6	Підготувати учнівство	Формування конкретної цілі для учнів й учениць (що з'ясувати, яку гіпотезу перевірити) перед проведенням заходу.
7	Забезпечити безпеку й доступність	Супровід дорослих, безпечний маршрут, згода батьків, безбар'єрність для осіб з ООП, альтернативний дистанційний формат за потреби (Додаток 6).

Критерій завершеності: Партнерський захід вважається завершеним тоді, коли його результати потрапили в індивідуальний супровід та рефлексію учнівства, а не в день його безпосереднього проведення.

ДОСВІД ПРАКТИЧНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСТВ (З ДОСВІДУ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ЛІЦЕЮ):

- Захід «Один день в університеті»: Стає частиною системної роботи лише за умови попереднього узгодження з партнером його мети й змісту, добору учнів й учениць відповідно до їхніх інтересів і профілів навчання та визначення відповідальних за координацію.
- Проєкт «Наука у партнерстві» (спільно із ЗВО): Охоплює послідовне ознайомлення з науковим середовищем (**«Старт у науку»**), виконання дослідницьких проєктів під керівництвом науковців (**«Жива наука»**) та представлення результатів у форматі наукового пітчінгу. Управлінська роль ліцею полягає у формуванні учнівських команд, доборі тем відповідно до

профілів, координації взаємодії з науковими керівниками й керівницями та забезпеченні зв'язку між дослідницькою роботою, освітньою програмою й ІОТ. Підготовку підтримує курс «Теорія і методика наукових досліджень», а набутий досвід використовується під час рефлексії та консультацій.

РІВНИЙ ДОСТУП ТА МОНІТОРИНГ

Рівний доступ і недискримінація є наскрізними вимогами. Керівництво закладу забезпечує, щоб консультації, професійні проби та партнерські заходи були однаково доступними для всіх груп учнівства.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ:

- фізична доступність приміщень, маршрутів і місць проведення заходів;
- доступність інформаційних матеріалів та цифрових ресурсів;
- можливість очної або дистанційної участі та адаптація способів комунікації;
- додатковий супровід учнів й учениць з числа ВПО, осіб з особливими освітніми потребами або тих, хто опинився у складних життєвих обставинах;
- недопущення гендерних, соціальних та інших стереотипів у рекомендаціях щодо профілів і професійних напрямів.

Ці вимоги закріплюються в положенні про організацію системи та посадових інструкціях. Визначаються відповідальні особи та порядок реагування на виявлені бар'єри, дискримінаційне ставлення або порушення конфіденційності.

МОНІТОРИНГ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ:

Моніторинг охоплює не лише кількість заходів, а й доступність, якість та практичні результати.

Набір показників для управлінського аналізу:

- охоплення учнівства консультаціями, діагностикою та професійними пробами;
- доступність участі для різних груп учнівства та виявлені бар'єри;
- кількість здобувачів освіти, які потребують повторної консультації або додаткового супроводу;
- активність партнерств та залученість батьківської спільноти;
- зміни в розумінні учнями й ученицями власних інтересів та використання результатів консультування для уточнення профілю, курсів або ІОТ.
-

Результати моніторингу розглядаються у строки, визначені річним планом. За підсумками аналізу коригуються графік консультацій, формати заходів, розподіл ресурсів та партнерська мережа (Додаток 7). Також забезпечується регулярне підвищення кваліфікації працівників з питань інклюзії, недискримінації та захисту персональних даних.

ЧЕКЛІСТ ГОТОВНОСТІ СИСТЕМИ КАР'ЄРНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

- ☐ Стартовий аудит: Проведено стартовий аудит наявної роботи з профорієнтації (Додаток 1), визначено потреби учнівства, ресурси й можливі бар'єри.
- ☐ Стратегічне схвалення: Питання розглянуто педагогічною радою; розвиток системи передбачено у стратегії та річному плані, а складники інтегровано в освітню програму.
- ☐ Кадрова модель: Визначено кадрову модель і педагогічного працівника/працівницю, які виконують функції КОР; закріплено їхні функції, обсяг роботи, порядок взаємодії та звітування.
- ☐ Нормативна база: Видано наказ про запровадження системи та затверджено необхідні внутрішні документи.
- ☐ Планування та графік: Затверджено річний план, графік індивідуальних консультацій і порядок координації роботи команди.
- ☐ Ключові точки: Визначено ключові точки консультування для 10–12-х класів та передвступні формати підтримки для 9-х класів.

- ☐ Інформування: Учнівство, батьківську спільноту та педагогічний колектив поінформовано про можливості консультування, порядок звернення та формати участі.
- ☐ Умови та інструменти: Забезпечено безпечне, доступне й конфіденційне середовище для консультацій, а також необхідні методичні, цифрові й діагностичні інструменти.
- ☐ Партнерська мережа: Визначено партнерів відповідно до профілів та потреб учнівства; погоджено зміст співпраці, відповідальних осіб, календар і безпекові умови.
- ☐ Захист даних: Установлено порядок документування консультацій, збирання, зберігання, використання та захисту персональних даних; визначено коло осіб із доступом.
- ☐ Рівний доступ: Передбачено рівний доступ до консультацій і заходів для різних груп учнівства та визначено порядок реагування на бар'єри чи випадки дискримінації.
- ☐ Моніторинг: Визначено кількісні та якісні показники моніторингу, строки аналізу результатів і порядок ухвалення управлінських рішень.
- ☐ Професійний розвиток: Заплановано підвищення кваліфікації для працівника/працівниці, які виконують функції КОР, та інших членів і членкинь команди.

ТИПОВІ ПОМИЛКИ ТА ЯК ЇХ УНИКНУТИ

Типова помилка	Зміст ризику та управлінське рішення щодо запобігання
Разові заходи замість системної роботи	Дні кар'єри чи екскурсії мають обмежений вплив без рефлексії та консультацій. Рішення: Забезпечити чіткий зв'язок: практичний досвід → рефлексія → консультація → уточнення освітньо-професійної траєкторії.
Формальне призначення КОР	Функції закріплено лише на папері, але працівник/працівниця не мають визначеного часу, реалістичного навантаження чи ресурсів. Рішення: Передбачити конкретні години в графіку й не покладати завдання, не пов'язані з КОР.
Нечітке розмежування функцій	Відсутність меж відповідальності між КОР, психологічною службою, класними керівниками та адміністрацією. Рішення: Чітко розподілити обов'язки в наказі та посадових інструкціях для уникнення дублювання чи прогалин.
Невикористані результати консультацій	Домовленості з консультацій не пов'язуються з вибором профілю, вибіркового курсу чи ІОТ. Рішення: Інтегрувати результати зустрічей у практичне формування освітньої траєкторії учня/учениці.
Формальні партнерства	Підписані меморандуми без реальних активностей. Рішення: Кожне партнерство повинно мати чітку мету, відповідальних осіб, календар подій та механізм використання досвіду.
Моніторинг лише кількісних показників	Підрахунок лише кількості заходів та учасників без аналізу якісних змін. Рішення: Доповнювати кількісні дані аналізом глибини розуміння учнями своїх інтересів та потреб у супроводі.
Надмірне документування та витік даних	Внесення детального змісту розмов чи психологічних тестів до загальних реєстрів. Рішення: Розмежовувати облікові й конфіденційні записи; до загальних реєстрів вносити лише нейтральні дані й теми.
Недостатня увага до рівного доступу	Єдиний стандартний формат може бути недоступним для окремих здобувачів освіти. Рішення: Заздалегідь враховувати фізичні, цифрові, комунікаційні та соціальні бар'єри при плануванні.

СТАРТОВИЙ АУДИТ РОБОТИ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА КАР'ЄРНОГО ОСВІТНЬОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Заповнюється директором із заступником та фахівцем, який виконує функції КОР, перед плануванням першого року роботи, орієнтовно у травні-серпні. Мета — будувати систему на тому, що вже працює, а не з чистого аркуша.

Напрямок	Що вже робиться в закладі (хто, як часто)	Залишаємо / змінюємо / припиняємо	Чого бракує до цілісного циклу
Діагностика професійних інтересів і освітніх запитів			
Індивідуальні консультації			
Групові заходи (дні кар'єри, зустрічі з фахівцями)			
Професійні проби, екскурсії, практичний досвід			
Співпраця із зов, роботодавцями, громадою			
Робота з батьками			
Портфоліо та рефлексія учнівства			
Фіксація результатів і моніторинг			
Доступність заходів і консультацій та наявні бар'єри			
Порядок документування і захисту персональних даних			
Потреби команди у професійному розвитку			

Підсумкові питання	Відповідь
Хто нині фактично координує цю роботу?	
Які документи закладу вже згадують профорієнтацію (освітня програма, річний план, накази)?	
Які ресурси доступні (приміщення, цифрові інструменти, партнери)?	
Три пріоритети	

ШАБЛОН РІЧНОГО ПЛАНУ РОБОТИ З ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ТА КАР'ЄРНОГО ОСВІТНЬОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ

Заповнюється на навчальний рік, затверджується як блок річного плану роботи ліцею. Рядки з прикладами — орієнтовні, адаптуйте до умов закладу.

У таблиці термін «радник» означає працівника, який виконує функції кар'єрного освітнього радника.

Період	Захід / дія	Цільова група	Відповідальні	Ключова точка	Фіксація результату	Наступний крок
Травень–серпень	Презентація профілів та освітніх можливостей ліцею; консультаційні зустрічі; попереднє вивчення освітніх запитів	Учні 9-х класів та їхні батьки	Адміністрація; радник	Вибір ліцею і профілю	Узагальнені запити вступників; зворотний зв'язок	Врахування запитів під час планування роботи з 10-м класом
Вересень	Початкове вивчення та самооцінювання професійних інтересів і освітніх запитів учнівства; ознайомчі зустрічі з фахівцем, який виконує функції КОР	Уся паралель 10-х класів	Радник; куратор паралелі	Початок 10-го класу	Зведення результатів діагностики; графік перших консультацій	Формування графіка індивідуальних консультацій
Жовтень	Індивідуальні консультації за результатами діагностики, насамперед для учнів, які сумніваються у виборі профілю або потребують його уточнення	10-й клас (за графіком)	Радник	Початок 10-го класу	Картки консультацій	Виконання погоджених дій та, за потреби, повторна консультація
Листопад	Партнерський захід за профілями (день у ЗВО / професійна проба)	10 клас за профілями	Заступник директора; куратор паралелі; класні керівники	—	Управлінська карта події; рефлексія учнівства	Рефлексія, оновлення портфоліо, консультації для зацікавлених учнів;
Грудень–січень	Консультації за підсумками першого семестру; рішення про коригування індивідуальної освітньої траєкторії (ІОТ) і вибіркових курсів	10 клас (за графіком)	Радник; куратор паралелі; заступник директора	Завершення першого семестру	Картки консультацій; фіксація погоджених змін в індивідуальній освітній траєкторії відповідно до встановленого в закладі порядку	Реалізація погоджених змін
Лютий–квітень	Партнерські заходи, професійні проби, проектна діяльність за профілями	10 клас за профілями	Куратор паралелі; Відповідальні за реєстром партнерств	—	Картки подій; оновлення портфоліо	Аналіз досвіду під час групових або індивідуальних консультацій
Травень	Підсумкові консультації року; аналіз результатів на нараді; підготовка рішень для переходу до 11 класу	10 клас; управлінська команда	Директор; КОР; куратор паралелі	Підсумок року → перехід до 11 класу	Підсумковий аналіз; скоригований план на наступний рік	

У наступні навчальні роки до плану додаються рядки для точок вибору 11 класу (уточнення освітньо-професійної траєкторії) та 12 класу (підготовка до вступу / подальшої освіти).

РЕЄСТР ПАРТНЕРСТВ

Реєстр веде визначена директором відповідальна особа. Періодичність його перегляду встановлюється річним планом роботи закладу.

Партнер і контакти	Потреба учнівства	Профіль / курс	Формат і періодичність	Документ	Відповідальний	Отриманий досвід/ продукт	Зворотний зв'язок та оцінка	Наступний крок/ статус

ОРІЄНТОВНА ФОРМА РЕЄСТРУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ КАР'ЄРНИХ ОСВІТНІХ КОНСУЛЬТАЦІЙ

Реєстр призначений для обліку проведених консультацій та планування навантаження працівника, який виконує функції кар'єрного освітнього радника. Реєстр не є психологічною документацією і не має містити детального опису особистих обставин учня, результатів психодіагностики або інших конфіденційних відомостей. Доступ до реєстру визначається внутрішніми документами закладу освіти.

№	Дата	Прізвище, ім'я учня/ учениці	Клас	Формат консультації	Загальна тематика	Повторна консультація (так/ні)
1.						
2.						
3.						
4.						

Пояснення до заповнення

- У графі «Формат консультації» зазначається: очна, дистанційна або інший погоджений формат.
- У графі «Загальна тематика» використовується коротке нейтральне формулювання, наприклад: вибір або уточнення профілю; вибір предметів чи курсів; коригування індивідуальної освітньої траєкторії; планування подальшої освіти; аналіз досвіду професійної проби; інше.
- До реєстру не вносяться детальний запит, особисті обставини учня, зміст домовленостей і рекомендації. За потреби ці відомості стисло фіксуються в окремій конфіденційній картці консультації.

Форма має рекомендаційний характер і може бути адаптована відповідно до організації роботи закладу освіти. Під час її використання необхідно дотримуватися вимог конфіденційності, захисту персональних даних і принципу збирання лише інформації, необхідної для визначеної мети.

ОРІЄНТОВНА МАТРИЦЯ РОЗПОДІЛУ ФУНКЦІЙ І ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Позначки: В – виконує; К – координує; З – затверджує / ухвалює рішення; І – інформується.

Функція	Директор	Заступник	Куратор паралелі	Радник (КОР)	Психолог	Класні керівники
Річний план роботи з професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування	З	К	К	В	І	І
Діагностика професійних інтересів і освітніх запитів у межах професійної компетентності	І	І	К	В	К	І
Індивідуальні консультації	І	К	І	В	І	І
Заходи з професійної орієнтації, дні кар'єри	З	К	К	В	І	В
Професійні проби, екскурсії	З	К	К	В	І	В
Портфоліо і рефлексія	І	К	К	К	І	В
Коригування ІОТ і вибіркового курсів	З	В	К	К	І	І
Ведення реєстру партнерств та оформлення домовленостей	З	К	І	В	І	І
Захист персональних даних	З	К	І	В	В	І
Моніторинг результативності	З	К	В	В	І	І

Матриця має рекомендаційний характер і адаптується до кадрової моделі закладу. Якщо одна особа поєднує кілька ролей, директор має окремо визначити межі відповідних функцій.

ОРІЄНТОВНА УПРАВЛІНСЬКА КАРТА ЗАХОДУ

Для планування та подальшого аналізу окремого заходу – зокрема партнерського – використовуйте управлінську карту. Для заходів поза територією ліцею карта містить окремий блок безпеки: за потреби та відповідно до законодавства і внутрішніх документів закладу – згода батьків або інших законних представників, супровід дорослих, безпечний маршрут і доступність укриття за місцем проведення.

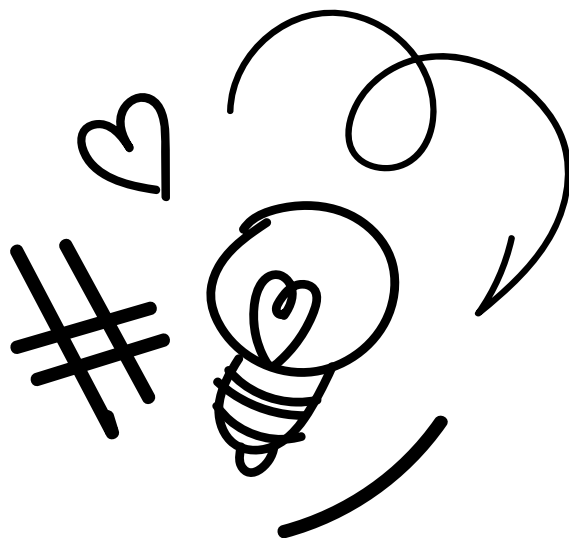
Питання	Що зафіксувати
Яка мета заходу?	Ознайомлення з професіями, уточнення профілю, досвід ЗВО, професійна проба тощо
Для кого захід?	Клас / паралель / профіль / група учнів
Хто відповідальний?	Заступник директора, КОР, психолог, класний керівник, партнер
Які ресурси потрібні?	Час, приміщення, транспорт, цифрові інструменти, супровід дорослих
Які ризики врахувати?	Безпека, доступність, перевантаження учнів, формальність участі
Як зібрати зворотний зв'язок?	Анкета, рефлексивна форма, групове обговорення, консультація
Як використати результати?	Портфоліо, консультація, коригування ІОТ, оновлення плану

ОРІЄНТОВНА ФОРМА МОНІТОРИНГУ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СИСТЕМИ

Показник	Одиниця	I семестр	II семестр	Рік / коментар	Джерело даних (реєстр консультацій, опитування, річний план, реєстр партнерств)
Охоплення діагностикою професійних інтересів і освітніх запитів	% учнів				
Індивідуальні консультації (загальна кількість проведених зустрічей)	кількість				
Учні, які пройшли консультації у ключових точках (частка відповідної цільової групи)	%				
Групові консультації та заходи	кількість				
Участь у професійних пробах	% учнів				
Оновлені портфоліо	% учнів				
Активні партнери / заходи з ними	кількість				
Залученість батьків (участь у заходах, консультаціях)	кількість				
Задоволеність учнівства (опитування)	середній бал				
Зміни профілю / вибіркового курсів / ІОТ за підсумками консультацій	кількість				
Унікальні учні, які отримали індивідуальну консультацію (кількість або частка різних учнів без повторного підрахунку)	%				
Повторні консультації	кількість				
Учні, які потребують додаткового супроводу	кількість				
Учні, які після участі краще розуміють власні інтереси та освітні можливості	% за результатами опитування				
Виявлені бар'єри та вжиті заходи для їх усунення	короткий опис				
Задоволеність батьків консультаційною та інформаційною підтримкою	середній бал / частка позитивних відповідей				

Примітка

Показники аналізуються сукупно, у динаміці та з урахуванням контексту закладу. Збільшення або зменшення окремого показника саме по собі не свідчить про підвищення чи зниження результативності системи.

ДОДАТКИ

до посібника

«Організація освітнього процесу в академічному ліцеї»

Практичний посібник

ПЕРЕЛІК ДОДАТКІВ

Нижче наведено перелік усіх додатків до посібника із зазначенням джерела матеріалу.

№	Назва додатка	Хто надав / джерело
1	Анкета для учнів 9-х класів щодо вибору профілю	Ліцеї-амбасадори (з досвідом впровадження ІОТ)
2	Календарний план впровадження ІОТ	Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом II)
3	Зразок індивідуальної освітньої траєкторії	Ліцеї-амбасадори (з досвідом впровадження ІОТ)
4	Зразок розкладу класу	Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом IV)
5	Форма індивідуального навчального плану	Ліцеї-амбасадори (досвід роботи з учнями інд. форми навчання та учнями з ООП)
6	Шаблон дорожньої карти переходу	Менеджер проєкту + ліцеї-лідери (робочі групи за розділом III)
7	Чекліст готовності закладу	Менеджер проєкту + ліцеї-лідери (робочі групи за розділом III)
8	Шаблон буклета профілю	Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом VIII)
9	Пам'ятка «Як обрати профіль навчання»	Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом VIII)
10	Пам'ятка для батьків	Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом VIII)
11	Зразок освітньої програми ліцею	Зразок. Пов'язано з Розділом III, IV, VI
12	Тарифікація педагогічних працівників ліцею	Зразок. Пов'язано з Розділом VI «Кадрове забезпечення»
13	Навчальні плани до профілів	Зразки (STEM, філологічний, соц.-гуманітарний кластери). Пов'язано з Розділом IV, V
14	Посадова інструкція кар'єрного освітнього радника	Зразок. Пов'язано з Розділом VI «Кадрове забезпечення»

ЗРАЗОК АНКЕТИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРОФІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УЧНІВ / УЧЕНИЦЬ

Надано: Ліцеї-амбасадори (з досвідом впровадження ІОТ). Пов'язано з Розділом II «Індивідуальні освітні траєкторії» та Розділом III, підрозділ 3 «Дослідження освітніх потреб».

АНКЕТА

для учнів / учениць 9-х класів щодо вибору профілю навчання

1. ПІБ учня / учениці _____

2. Клас _____

3. Які навчальні предмети вам найбільше подобаються? (вказіть не більше трьох)

- _____
- _____
- _____

4. Які предмети ви хотіли б вивчати на профільному (поглибленому) рівні?

_____

_____

5. Чи визначилися ви з майбутньою професією?

- Так (вказіть, яка саме) _____
- Маю кілька варіантів (вказіть) _____
- Ні, ще не визначився / не визначилась

6. Який напрям профільного навчання вас цікавить найбільше?

- ☐ Суспільно-гуманітарний (історія, право, філологія)
- ☐ Природничий (біологія, хімія, географія)
- ☐ Математичний (математика, фізика)
- ☐ Технологічний (інформатика, технології)
- ☐ Інший (укажіть) _____

7. Чи плануєте ви вступати до закладу вищої освіти після закінчення ліцею?

- ☐ Так
- ☐ Ні
- ☐ Ще не визначився / не визначилась

8. Що для вас найважливіше при виборі профілю? (оберіть до 3 пунктів)

- ☐ Цікаві предмети
- ☐ Підготовка до вступу у ЗВО
- ☐ Можливості для майбутньої кар'єри
- ☐ Порада батьків / вчителів
- ☐ Вибір друзів / однокласників
- ☐ Інше _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН ВПРОВАДЖЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСВІТНІХ ТРАЄКТОРІЙ

Надано: Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом II «Індивідуальні освітні траєкторії»).

№	Захід	Термін	Відповідальні
1	Інформаційна кампанія серед учнівства 9-х класів та батьків	Січень–лютий	Адміністрація, класні керівники/-ці
2	Проведення анкетування учнівства щодо вибору профілю	Лютий–березень	Класні керівники/-ці, практичний психолог/-иня
3	Аналіз результатів анкетування, визначення профілів	Березень–квітень	Заступник/-ця директора/-ки з НВР
4	Формування переліку освітніх компонентів за профілями	Квітень–травень	Заступник/-ця директора/-ки з НВР, вчителі/-ки
5	Індивідуальні консультації з учнівством та батьками щодо навчання за ІОТ	Травень–червень	Класні керівники/-ці (куратор/-ка паралелі)
6	Повторне анкетування учнівства (уточнення)	Серпень	Класні керівники/-ці (куратор/-ка паралелі)
7	Складання індивідуальних навчальних планів	Серпень	Заступник/-ця директора/-ки з НВР
8	Складання розкладу уроків 10-х класів	Серпень	Заступник/-ця директора/-ки з НВР
9	Проведення настановчих зборів для учнівства 10-х класів	Вересень	Класні керівники/-ці (куратор/-ка паралелі)
10	Моніторинг адаптації учнівства до умов профільного навчання	Жовтень	Практичний психолог/-иня
11	Підсумковий аналіз результатів впровадження ІОТ (I семестр)	Грудень	Адміністрація ліцею
12	Коригування індивідуальних освітніх траєкторій (за потреби)	Січень	Заступник/-ця директора/-ки з НВР
13	Підсумковий аналіз результатів впровадження ІОТ (навчальний рік)	Травень	Адміністрація ліцею

ЗРАЗОК ІНДИВІДУАЛІЗОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ТРАЄКТОРІЇ

Надано: Ліцей-амбасадори (з досвідом впровадження ІОТ). Пов'язано з Розділом II «Індивідуальні освітні траєкторії» та Розділом IV «Організація освітнього процесу».

Індивідуалізована освітня траєкторія (ІОТ) — це персоналізований маршрут навчання учня / учениці, який враховує обрані освітні компоненти (обов'язкові, профільні, вибіркові), розклад занять, прізвища вчителів / вчительок та номери кабінетів.

Нижче наведено зразок ІОТ у вигляді тижневого розкладу:

День / № уроку	1	2	3	4	5	6	7
Понеділок	Англ. мова	Англ. мова	Англ. мова	Громад. освіта	Біологія	Біологія	Громад. освіта
Вівторок	Алгебра	Алгебра	Укр. мова	Укр. мова	Фізика	Фізика	Географія
Середа	Історія Укр.	Історія Укр.	Хімія	Хімія	Інформатика	Інформатика	Фіз. культура
Четвер	Укр. літ.	Укр. літ.	Вибірк. курс 1	Вибірк. курс 1	Математика	Математика	Мистецтво
П'ятниця	Англ. мова	Англ. мова	Вибірк. курс 2	Вибірк. курс 2	Захист Укр.	Фіз. культура	

Примітка: У реальному зразку ІОТ зазначаються також прізвища вчителів / вчительок та номери кабінетів для кожного уроку.

ЗРАЗОК РОЗКЛАДУ КЛАСУ

Надано: Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом IV «Організація освітнього процесу»). Пов'язано з підрозділом 4.3 «Складання розкладу».

Розклад класу в умовах профільного навчання відрізняється від традиційного тим, що учні / учениці одного класу можуть мати різні уроки в один і той самий час (навчання у змінних групах).

Урок / Група	Група А (STEM)	Група Б (гуманіт.)	Група В (природн.)	Спільний потік	Кабінет
1	Фізика (погл.)	Укр. літ. (погл.)	Хімія (погл.)	—	301 / 205 / 310
2	Фізика (погл.)	Укр. літ. (погл.)	Хімія (погл.)	—	301 / 205 / 310
3	—	—	—	Англійська мова	401 / 402
4	—	—	—	Англійська мова	401 / 402
5	Інформатика	Історія (погл.)	Біологія (погл.)	—	Комп. / 207 / 310
6	Інформатика	Історія (погл.)	Біологія (погл.)	—	Комп. / 207 / 310
7	—	—	—	Фізична культура	Спорт. зала

ФОРМА ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

Надано: Ліцей-амбасадори (досвід роботи з учнями індивідуальної форми навчання та учнями з ООП). Пов'язано з Розділом II та Розділом IV.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

1. ПІБ здобувача / здобувачки освіти _____
2. Клас _____
3. Профіль навчання _____
4. Період виконання: з _____ по _____ року _____
5. Цілі виконання: реалізація індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечення рівного доступу до освіти з метою виконання вимог Державного стандарту.

6. Загальний обсяг навчального навантаження:

Освітні галузі	Предмети / курси	10 кл. (I сем.)	10 кл. (II сем.)	11 клас	12 клас
Мовно-літературна	Українська мова				
	Українська література				
	Перша іноземна мова				
	Друга іноземна мова (за вибором)				
Математична	Алгебра та початки аналізу				
	Геометрія				
Природнича	Фізика				
	Хімія				
	Біологія				
Технологічна	Інформатика				
Громадянська та історична	Історія України				
	Громадянська освіта				
Соціальна і здоров'язбережна	Фізична культура				
	Захист України				
Мистецька	Мистецтво				
Профільні (поглиблені)	[Згідно з обраним профілем]				
Вибіркові	[Згідно з ІОТ]				

Індивідуальний навчальний план розробляється педагогічними працівниками (робочою групою) у взаємодії з учнем / ученицею та/або батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Підпис учня / учениці _____

Підпис батьків _____

Затверджено: директор/-ка _____

Дата _____

ШАБЛОН ДОРОЖНЬОЇ КАРТИ ПЕРЕХОДУ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Надано: Менеджер проєкту спільно з ліцеями-лідерами (робочі групи за розділом III «Підготовка закладу до профільного навчання»).

Етап	Завдання	Очікуваний результат	Термін	Відповідальні
I	Аналіз поточного стану закладу	Звіт з аналізу ресурсів	[місяць]	Директор/-ка, робоча група
II	Визначення профілів навчання	Затверджений перелік профілів	[місяць]	Робоча група, пед. рада
III	Розроблення освітньої програми	Проєкт освітньої програми	[місяць]	Заст. з НВР, вчителі/-ки
IV	Кадрова підготовка	План підвищення кваліфікації	[місяць]	Директор/-ка, заст. з НВР
V	Інформаційна кампанія	Проведені заходи, матеріали	[місяць]	Робоча група, психолог
VI	Дослідження потреб учнівства	Результати анкетування	[місяць]	Класні кер., психолог
VII	Формування навч. планів та ІОТ	Індивідуальні навчальні плани	[місяць]	Заст. з НВР
VIII	Складання розкладу	Розклад для всіх груп	[місяць]	Заст. з НВР
IX	Запуск профільного навчання	Початок навчального процесу	[місяць]	Адміністрація
X	Моніторинг та коригування	Звіт за I семестр	[місяць]	Адміністрація, психолог

ЧЕКЛІСТ ГОТОВНОСТІ ЗАКЛАДУ ДО ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Надано: Менеджер проєкту спільно з ліцеями-лідерами (робочі групи за розділом III «Підготовка закладу до профільного навчання»).

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ

- ☐ Сформульовано візію та місію закладу як академічного ліцею
- ☐ Визначено профілі навчання відповідно до кластерів ТОП
- ☐ Розроблено портрет випускника / випускниці
- ☐ Створено дорожню карту переходу

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- ☐ Проведено аналіз кадрової спроможності
- ☐ Визначено потреби у підвищенні кваліфікації
- ☐ Сплановано навчання педагогів для викладання профільних курсів
- ☐ Розподілено функціональні обов'язки відповідно до нової моделі
- ☐ Призначено куратора/-ку паралелі (за потреби)

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА

- ☐ Проведено аналіз матеріально-технічної бази
- ☐ Визначено потреби в обладнанні за кластерами
- ☐ Забезпечено достатню кількість кабінетів для змінних груп
- ☐ Налагоджено цифрову інфраструктуру

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

- ☐ Розроблено освітню програму з профільними компонентами
- ☐ Сформовано навчальний план за кластерами
- ☐ Визначено перелік вибіркових компонентів
- ☐ Підготовлено механізм формування змінних груп
- ☐ Складено розклад з урахуванням індивідуалізованих траєкторій

КОМУНІКАЦІЯ

- ☐ Проведено інформаційну кампанію для учнівства та батьків
- ☐ Розроблено буклети для кожного профілю
- ☐ Підготовлено презентацію для батьків
- ☐ Створено пам'ятки для учнів / учениць
- ☐ Оновлено сайт закладу

СУПРОВІД УЧНІВСТВА

- ☐ Проведено анкетування учнівства щодо вибору профілю
- ☐ Організовано індивідуальні консультації
- ☐ Забезпечено психологічний супровід переходу
- ☐ Сформовано індивідуалізовані освітні траєкторії

ШАБЛОН БУКЛЕТУ ПРОФІЛЮ

Надано: Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом VIII «Комунікація», підрозділ 8.2 «Інформаційні матеріали»).

Структура буклету профілю:

ТИТУЛЬНА СТОРІНКА

- Назва профілю та логотип ліцею
- Слоган або коротка характеристика профілю
- Візуальне оформлення в тематичній стилістиці

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ (2–3 сторінки)

- Опис профілю: що це таке, для кого підходить
- Ключові предмети та курси: список обов'язкових та вибіркових компонентів за обраним профілем
- Майбутні можливості: які спеціальності та ЗВО відповідають профілю
- Портрет випускника та випускниці: які вміння, компетентності, ставлення і цінності формуються

ПРАКТИЧНА ІНФОРМАЦІЯ

- Контактна інформація
- QR-код на додаткові матеріали на сайті

ПАМ'ЯТКА

«ЯК ОБРАТИ ПРОФІЛЬ НАВЧАННЯ»

Надано: Ліцей-амбасадори (робочі групи за розділом VIII «Комунікація», підрозділ 8.2 «Інформаційні матеріали»).

КРОК 1: САМОАНАЛІЗ

- Які предмети і курси найкраще вдаються?
- Що подобається робити у вільний час?
- Якими бачите себе через 10 років?

КРОК 2: ДОСЛІДЖЕННЯ

- Вивчіть описи всіх профілів
- Поспілкуйтеся з учителями / учительками
- Відвідайте день відкритих дверей

КРОК 3: КОНСУЛЬТАЦІЇ

- Пройдіть тестування у шкільного психолога / психологині
- Обговоріть вибір з батьками
- Отримайте консультацію кар'єрного радника / кар'єрної радниці

КРОК 4: ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ

- Оберіть профіль (пам'ятайте про можливість зміни профілю впродовж 10-го класу)
- Визначтеся з курсами за вибором
- Підготуйте необхідні документи

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ БАТЬКІВ «ЯК ПІДТРИМАТИ ДИТИНУ У ВИБОРІ»

Надано: Ліцеї-амбасадори (робочі групи за розділом VIII «Комунікація», підрозділ 8.2 «Інформаційні матеріали»).

ВАША РОЛЬ

- Слухайте та намагайтеся зрозуміти інтереси дитини
- Діліться своїм досвідом, але не нав'язуйте рішень
- Підтримуйте у дослідженні різних можливостей

ЩО ВАРТО ОБГОВОРИТИ

- Сильні сторони та інтереси дитини
- Реалістичність планів щодо майбутньої освіти
- Можливості для розвитку поза школою
- Можливість зміни профілю впродовж 10 класу

ЧЕРВОНІ ПРАПОРЦІ

- Дитина обирає «як усі» або «як легше»
- Вибір суперечить здібностям та інтересам
- Рішення приймається під тиском однолітків або батьків (інших дорослих)

КОРИСНІ ПИТАННЯ ДЛЯ РОЗМОВИ З ДИТИНОЮ

- «Що тобі найбільше подобається у школі?»
- «Якою ти бачиш свою майбутню професію?»
- «Що тебе надихає?»
- «Чи є щось, чого ти боїшся у новому навчанні?»

ДЕ ОТРИМАТИ ДОПОМОГУ

- Шкільний психолог / психологиня — тестування та консультації
- Класний керівник / класна керівниця (куратор/-ка паралелі) — інформація про профілі
- Кар'єрний радник / кар'єрна радниця — професійна орієнтація
- Сайт закладу — актуальна інформація та матеріали

ЗРАЗОК ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ЛІЦЕЮ

Зразок освітньої програми розроблено для орієнтування закладів освіти. Конкретні профілі, освітні компоненти, кількість учнів та ресурси зазначаються відповідно до умов конкретного закладу. Документ адаптується педагогічною радою та затверджується в установленому порядку.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням педагогічної ради
протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.
Директор _____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
[Повне найменування ЗЗСО]
для здобувачів освіти 10–12 класів
(рівень: профільна середня освіта, академічний напрям)

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Повне найменування ЗЗСО	[Повне найменування закладу освіти]
Тип закладу	ліцей
Рівень освіти	Профільна середня освіта (академічний напрям)
Класи (роки навчання)	10–12 клас (I–III рік навчання)
Мова(и) навчання	Українська
Навчальний рік	20__–20__ навчальний рік
Керівник закладу	[Прізвище, ім'я, по батькові директора]

2. НОРМАТИВНА ОСНОВА

- 1. [Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII](#)
- 2. [Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX](#)
- 3. [Державний стандарт профільної середньої освіти \(постанова КМУ від 25.07.2024 № 851\)](#)
- 4. [Типова освітня програма для 10–12 класів ЗЗСО III ступеня \(наказ МОН України\)](#)
- 5. [Положення про ліцей](#)
- 6. Статут закладу освіти

3. ПРОФІЛІ НАВЧАННЯ

Ліцей реалізує профільну середню освіту академічного напрямку. Функціонують такі профілі:

№	Кластер	Профіль	Предмети поглибленого вивчення	Макс. учнів
1	STEM	Фізико-математичний	Алгебра, Геометрія, Фізика	30
2	STEM	Хіміко-біологічний	Хімія, Біологія	25
3	STEM	Інформаційно-технологічний	Інформатика, МатематикаТехнології	25
4	Мовно-літературний	Філологічний	Укр. мова, Укр. література	30
5	Соц.-гуманітарний	Історико-правовий	Історія України, Всесвітня історія, Громадянська освіта	25

4. ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ЗА ВИБОРОМ У МЕЖАХ ПРОФІЛЮ

Курси за вибором у межах профілю поглиблюють або розширюють профільні предмети. Здобувач обирає відповідно до власних інтересів та освітніх цілей:

Профіль	Курс за вибором	Год/тижд.	Форма

5. ОСВІТНІ КОМПОНЕНТИ ЗА ВИБОРОМ ПОЗА ПРОФІЛЕМ

Курси доступні учням будь-якого профілю. Здобувач може обрати курси поза профілем:

Курс за вибором	Компетентності	Год/тижд.	Класи	Форма

6. ЗМІННІ ГРУПИ

Змінні групи — організаційна форма навчання, що дозволяє учням різних класів об'єднуватися для вивчення спільних курсів або розподілятися за профільними групами.

Принципи формування змінних груп:

- Учні одного класу розподіляються на профільні групи на всі уроки поглибленого вивчення предметів.
- Учні різних класів можуть об'єднуватися для вивчення курсів за вибором поза профілем.
- Мінімальна наповнюваність змінної групи — 8 учнів.
- Відомості про змінні групи фіксуються в тарифікаційному списку та відображаються у матриці годин.

Приклад матриці розподілу учнів за профілями та змінними групами наведено у Додатку 13.

7. НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ДО ПРОФІЛІВ

Навчальні плани є складовою освітньої програми та розробляються окремо для кожного профілю. Вони визначають перелік освітніх компонентів і кількість годин (обов'язкових, поглибленого рівня, вибіркового поза профілем).

Зразки навчальних планів до кожного профілю наведено у Додатку 13 до цього посібника.

8. КАР'ЄРНИЙ ОСВІТНІЙ РАДНИК

До педагогічного складу ліцею входить кар'єрний освітній радник (КОР) — педагогічний працівник, відповідальний за профорієнтаційну роботу та індивідуальний кар'єрний супровід здобувачів освіти. Посадова інструкція КОР — у Додатку 14.

Основні функції КОР:

- Проведення профорієнтаційної діагностики (визначення інтересів, здібностей, ціннісних орієнтирів).
- Індивідуальні кар'єрні консультації щодо вибору профілю та побудови індивідуальної освітньої траєкторії.
- Організація заходів з профорієнтації: зустрічей із представниками професій, ярмарків вакансій, екскурсій.
- Взаємодія з роботодавцями, ЗВО, закладами ПТО для розвитку партнерської мережі.
- Методичний супровід педагогів щодо інтеграції кар'єрних компетентностей в освітній процес.

КОР підпорядковується директору / заступнику директора з НВР. Кількість ставок КОР визначається відповідно до чинних типових штатних нормативів.

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичне забезпечення включає затверджені підручники, посібники, методичні рекомендації МОН України та додаткові матеріали, розроблені або відібрані педагогами:

Галузь / предмет	Тип ресурсу	Назва / джерело	Доступ

10. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічна база ліцею забезпечує реалізацію освітньої програми для всіх профілів навчання:

Приміщення / обладнання	Стан / кількість	Використання	Примітки

Освітня програма є відкритим документом. Зміни вносяться рішенням педагогічної ради не рідше одного разу на рік та затверджуються в установленому порядку.

ТАРИФІКАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЛІЦЕЮ

□ Форму тарифікаційного списку складено відповідно до Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти, затвердженої наказом МОН України N 102 від 15.04.1993 (зі змінами). Заклад освіти заповнює список щорічно до початку навчального року та затверджує у керівника.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор _____
«___» _____ 20__ р.

ТАРИФІКАЦІЙНИЙ СПИСОК педагогічних працівників [повне найменування закладу освіти] на 20__–20__ навчальний рік

№	ПІБ	Посада	Освіта, спеціальність	Пед. стаж (р.)	Кваліф. категорія	Пед. звання	Тарифна ставка (оклад), грн	Підвищення ставки, грн		Ставка з підвищ., грн	Навч. навантаження год/тижд.	Год/ставку	Оплата за навант. (міс.), грн	Доплати, грн		
								за кваліф. кат.	за пед. звання					Перевірка зошитів	Класне керівництво	Всього, грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	Іваненко Марія Олексіївна	Учитель	Вища, педагогіка	18	Вища	—	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—
2	Петренко Андрій Васильович	Учитель	Вища, фізика	12	I кат.	—	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—
3	Сидоренко Олена Миколаївна	Учитель	Вища, іноземна мова	8	II кат.	—	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—
4	Коваленко Тетяна Іванівна	Учитель, класний керівник	Вища, укр. мова та літ-ра	20	Вища	Ст. учитель	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—
5	Мельник Сергій Петрович	Учитель	Вища, математика	5	Спец. II	—	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—
6	Бондаренко Наталія Василівна	Кар'єрний освітній радник (КОР)	Вища, психологія / педагогіка	10	I кат.	—	—	—	—	—	18	18	—	—	—	—
...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
														РАЗОМ:		—

Примітки:

1. Тарифікаційний список складається щорічно до початку навчального року.
2. Педагогічний стаж визначається відповідно до п. 62–65 Інструкції (Наказ МОН N 102).
3. Підвищення ставки за кваліфікаційну категорію: вища — 25 %, I кат. — 15 %, II кат. — 10 %.
4. Педагогічне звання «Учитель-методист» — надбавка 20 %, «Старший учитель» — 10 %.
5. Норма педагогічного навантаження вчителя ліцею — 18 год/тижд. (ставка).
6. Доплата за перевірку зошитів — 10–20 % ставки залежно від предмета.
7. Доплата за класне керівництво — 20–25 % від ставки (від кількості учнів).
8. Оплата обчислюється за формулою: $\text{Оклад} = \text{Ставка} \times (1 + \sum \text{надбавок}/100)$; $\text{Оплата за навантаження} = \text{Оклад} \times (\text{Год/тижд.} / \text{Год/ставку})$.

Завідувач (бухгалтер): _____ «___» _____ 20__ р.

Директор: _____ «___» _____ 20__ р.

НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ ДО ПРОФІЛІВ

Навчальні плани розроблено відповідно до Типової освітньої програми для 10–12 класів ЗЗСО III ступеня та структури кластерної моделі ліцею. Для кожного профілю передбачається окремий навчальний план із визначеним набором освітніх компонентів, їх розподілом між обов'язковим та вибірковим блоками. Заклад розробляє плани на основі наведених нижче шаблонів та зразків.

1. STEM-КЛАСТЕР – ЗРАЗКИ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

Нижче наведено зразки навчальних планів для профілів STEM-кластеру: хімія + біологія, математика + фізика, математика + інформатика + технології. Для кожного профілю показано варіанти КРОК 1 (мінімальний) до КРОК 4 (максимальний).

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН для 10-го класу за 4 КРОКИ

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням хімії та біології
КРОК 1

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти		Кількість годин на тиждень		
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	4	4	4
	АБО				
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО галузь	3	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	УСЬОГО галузь	4	8	8	6
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-

Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузові інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузові інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**

КРОК 2

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	4	4	4
	АБО				
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	4	2	2	2
	УСЬОГО галузь	3	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	УСЬОГО галузь	4	8	8	6
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-

Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**

КРОК 3

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Критичний аналіз тексту	+1	+1		
	Теорія і практика віршування				
	Красномовство та ділова комунікація				
	УСЬОГО галузь	7+1	7+1	7	7
Математична	Математика	3+2	4+2	4	4
	УСЬОГО галузь	3+2	4+2	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4+2	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	Екологія та сталий розвиток	+3	+1		
	Біохімія				
	Генетика людини				
УСЬОГО галузь	4+2+3	8+1	8	6	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3

Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	+1	+1		
	3-D моделювання				
	Веб-дизайн	1+1	1+1	-	-
	УСЬОГО галузь				
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр	+1	-		
	Фотомистецтво				
	Хореографія				
	УСЬОГО галузь	1+1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		4-4	2-2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6-6	3-3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**

КРОК 4

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Критичний аналіз тексту	1	1		
	Теорія і практика віршування				
	Красномовство та ділова комунікація				
	УСЬОГО галузь	8	8	7	7
Математична	Математика	5	6	4	4
	УСЬОГО галузь	5	6	4	4
Природнична	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	6	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	Екологія та сталий розвиток	3	1		
	Біохімія				
	Генетика людини				
УСЬОГО галузь	9	9	8	6	

Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	1	1		
	3-D моделювання				
	Веб-дизайн				
Технологічна	УСЬОГО галузь	2	2	-	-
	Технології	1	1	-	-
Мистецька	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр	1	-		
	Фотомистецтво				
	Хореографія				
Фізкультурна	УСЬОГО галузь	2	1	-	-
	Фізкультурна	3	3	3	3
УСЬОГО галузь		3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		-	-	5	8
Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		-	-	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**
КРОК 3

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Критичний аналіз тексту	+1	+1		
	Теорія і практика віршування				
	Красномовство та ділова комунікація				
	УСЬОГО галузь	7+1	7+1	7	7
Математична	Математика	3+1	4+1	4	4
	Математична логіка	+1	+1		
	Задачі з параметрами				
	УСЬОГО галузь	3+2	4+2	4	4

Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4+2	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	Екологія та сталий розвиток	+3	+1		
	Біохімія				
	Генетика людини				
	УСЬОГО галузь	4+2+3	8+1	8	6
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	+1	+1		
	3-D моделювання				
	Веб-дизайн				
	УСЬОГО галузь	1+1	1+1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр	+1	-		
	Фотомистецтво				
	Хореографія				
	УСЬОГО галузь	1+1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		4-4	2-3	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6-6	3-3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**
КРОК 4

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Критичний аналіз тексту	1	1		
	Теорія і практика віршування				
	Красномовство та ділова комунікація				
УСЬОГО галузь	8	8	7	7	
Математична	Математика	4	5	4	4
	Математична логіка	1	1		
	Задачі з параметрами				
	УСЬОГО галузь	5	6	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	6	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	Екологія та сталий розвиток	3	1		
	Біохімія				
	Генетика людини				
	УСЬОГО галузь	9	9	8	6
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	1	1		
	3-D моделювання				
	Веб-дизайн				
	УСЬОГО галузь	2	2	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр	1	-		
	Фотомистецтво				
	Хореографія				
	УСЬОГО галузь	2	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		-	-	5	8
Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		-	-	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики та фізики**
КРОК 1

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	6	6	6
	АБО				
	Алгебра	2	4	4	4
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО галузь	3	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Фізика	-	4	4	4
	УСЬОГО галузь	4	6	6	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		4	2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики та фізики**
КРОК 2

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
Освітні компоненти		Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	6	6	6
	АБО				
	Алгебра	2	4	4	4
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО галузь	3	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Фізика	-	4	4	4
	УСЬОГО галузь	4	6	6	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики та фізики**
КРОК 3

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
Освітні компоненти		Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Алгебра	2+1	4+1	4	4
	Геометрія	1+1	2+1	2	2
	УСЬОГО галузь	3+2	6+2	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4+2	2	2	-
	ТА				
	Фізика	-	4	4	4
	Електроніка та радіотехніка	+3	+1		
	Математичні методи у фізиці				
	Фізика космічних польотів				
	УСЬОГО галузь	4+2+3	6+1	6	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	Психологічне благополуччя та стресостійкість	+2	+1		
	Кар'єра та фінансова грамотність				
	Відповідальне споживання				
	УСЬОГО галузь	3+2	3+1	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	Медіаграмотність та інформаційна безпека	+1	+1		
	Права людини та правова держава				
	Активний громадянин: від ідеї до змін				
	УСЬОГО галузь	3+1	3+1	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		4-4	2-2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6-6	3-3	3	5

Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики та фізики**
КРОК 4

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Алгебра	3	5	4	4
	Геометрія	2	3	2	2
	УСЬОГО галузь	5	8	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	6	2	2	-
	ТА				
	Фізика	-	4	4	4
	Електроніка та радіотехніка	3	1		
	Математичні методи у фізиці				
	Фізика космічних польотів				
	УСЬОГО галузь	9	7	6	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	Психологічне благополуччя та стресостійкість	2	1		
	Кар'єра та фінансова грамотність				
	Відповідальне споживання				
	УСЬОГО галузь	5	4	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	Медіаграмотність та інформаційна безпека	1	1		
	Права людини та правова держава				
	Активний громадянин: від ідеї до змін				
	УСЬОГО галузь	4	4	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3

Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*	-	-	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	-	-	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM-кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики, інформатики, технологій**
КРОК 1

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	6	6	6
	АБО				
	Алгебра	2	4	4	4
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	3	3	3
Технологічна	Технології	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	2	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3

Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*	4	3	4	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітнього компонента, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	6	3	3	4
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM-кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики, інформатики, технологій**
КРОК 2

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	6	6	6
	АБО				
	Алгебра	2	4	4	4
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	3	3	3

Технологічна	Технології	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	2	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	3	4	8
Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	4
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM-кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики, інформатики, технологій**
КРОК 3

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Ділова іноземна	+2	+1		
	Іноземна для ІТ				
	Розмовний практикум				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7+2	7+1	7	7
Математична	Алгебра	2+1	4	4	4
	Геометрія	1+1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+2	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-

Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1+1	3+1	3	3
	Штучний інтелект	+2	+1		
	Розробка ігор				
	Вебдизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1+2	3+2	3	3
Технологічна	Технології	1+1	2+1	2	2
	Робототехніка	+1	+1		
	Проектування та дизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1+1	2+1	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Хореографія	+1	+1		
	Драматургія і театр				
	Хорове мистецтво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1+1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		4-4	3-3	4	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітнього компонента, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6-6	3-3	3	4
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

STEM-кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики, інформатики, технологій**
КРОК 4

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Ділова іноземна	2	1		
	Іноземна для ІТ				
	Розмовний практикум				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	9	8	7	7

Математична	Алгебра	3	4	4	4
	Геометрія	2	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	5	6	6	6
Природнична	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	2	4	3	3
	Штучний інтелект	2	1		
	Розробка ігор				
	Вебдизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	5	3	3
Технологічна	Технології	2	3	2	2
	Робототехніка	1	1		
	Проектування та дизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	4	2	2
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Хореографія	1	1		
	Драматургія і театр				
	Хорове мистецтво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	2	2	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		-	-	4	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		-	-	3	4
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

2. STEM-КЛАСТЕР – ШАБЛОНИ ДЛЯ ЗАПОВНЕННЯ

Порожні шаблони навчальних планів для STEM-кластеру.

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь			7	7
Математична	Математика	3	4	4	4
	УСЬОГО галузь	3	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	УСЬОГО галузь			8	6
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь			-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр	1	-		
	Фотомистецтво				
	Хореографія				
	УСЬОГО галузь	2	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	2	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **хімії та біології**

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	4	4	4
	УСЬОГО галузь			4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Біологія	-	3	3	3
	Хімія	-	3	3	3
	УСЬОГО галузь			8	6
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь			-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь		1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	2	5	8

Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM – кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики та фізики**

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Українська мова	2	2	2	2
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	7	7	7	7
Математична	Алгебра	2	4	4	4
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО галузь	3	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Фізика	-	4	4	4
	УСЬОГО галузь			6	4
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО галузь			3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь			3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	2	5	8

Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	6	3	3	5
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

STEM-кластер
профілі з поглибленим вивченням **математики, інформатики, технологій**

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь			7	7
Математична	Алгебра	2	4	4	4
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	6	6	6
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	3	3	3
	Штучний інтелект				
	Розробка ігор				
	Вебдизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь			3	3
Технологічна	Технології	1	2	2	2
	Робототехніка				
	Проектування та дизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь			2	2

Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Хореографія				
	Драматургія і театр				
	Хорове мистецтво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь			-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	3	4	8
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	3	4
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

3. МОВНО-ЛІТЕРАТУРНИЙ КЛАСТЕР – ШАБЛОНИ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

Шаблони для профілів з поглибленим вивченням української мови та літератури / іноземної мови.

Мовно-літературний кластер
профілі з поглибленим вивченням української мови та літератури

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10			
		I семестр	II семестр	11	12
Мовно-літературна	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
	Українська мова (поглиблений рівень)	2	3	3	3
	Українська література (поглиблений рівень)	1	2	2	2
	Зарубіжна література (поглиблений рівень)	1	1	1	1
	АБО				
	Інтегрований курс літератур (поглиблений рівень)	2	3	3	3
	Українська мова (поглиблений рівень)	2	3	3	3
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	9	9	9
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-

Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		4	6	9	11
Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	5	5	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

Мовно-літературний кластер
профілі з поглибленим вивченням **української мови та літератури**
НАПРИКЛАД

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Українська мова (поглиблений рівень)	2+1	3+1	3	3
	Українська література (поглиблений рівень)	1+1	2+1	2	2
	Зарубіжна література (поглиблений рівень)	1+1	1+1	1	1
	АБО				
	Інтегрований курс літератур (поглиблений рівень)	2+2	3+2	3	3
	Українська мова (поглиблений рівень)	2+1	3+1	3	3
	Риторика				
	Мистецтво віршування	+1+1	+1+1		
	Пишемо есе				
	ТА				
	Іноземна мова	3	3+1	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7+4+1	9+5+1	9	9
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	Лідерство				
	Психологія міжособистісної взаємодії	+1	+1		
	Підприємництво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3+1	3	3
	Медіаграмотність				
	Історія художньої культури	+1	+1		
	Історія і культура регіонів України				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1+1	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект				
	Фотошоп	+1	+1		
	Блогерство				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1+1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1+1	1	-	-
	Драматургія і театр				
	Арт-менеджмент та продюсування	+1	+1		
	Мистецтвознавча критика та кураторсво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+2	1+1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		-	-	9	11

Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	-	-	5	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

Мовно-літературний кластер
профілі з поглибленим вивченням іноземної мови

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10			
		I семестр	II семестр	11	12
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	5	5	5
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	9	9	9
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3

Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*	4	6	8	11
Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	6	5	6	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

Мовно-літературний кластер
профілі з поглибленим вивченням іноземної мови
НАПРИКЛАД

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований курс літератур	2+1	2+1	2	2
	Українська мова	2+1	2+1	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3+1	5+2	5	5
	Друга іноземна мова	+2	+2		
	Міжкультурна комунікація	+1	+2		
	Практика перекладу				
	Іноземна мова в медіа, кіно та літературі				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7+4+2	9+6+2	9	9
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Лідерство	+1			
	Основи психологічної підтримки				
	Підприємництво				
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	Медіаграмотність	+1	+1		
	Історія художньої культури				
	Історія та культура регіонів України				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	3-D моделювання		+1		
	Штучний інтелект				
	Відеомонтаж				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1+1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	Дизайн інтер'єру	+1			
	Робототехніка				
	Мода та фешн-дизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1	-	-

Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр				
	Арт-менеджмент та продюсування	+1	+1		
	Кіномистецтво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1+1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		-	-	8	11
Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		-	-	6	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

4. СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ КЛАСТЕР – ШАБЛОНИ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ

Шаблони для профілів з поглибленим вивченням громадянської та історичної / географії / мистецтва.

Соціально-гуманітарний кластер
профілі з поглибленим вивченням історії та громадянської освіти

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	АБО				
	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
	Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2
УСЬОГО (мінімально) / галузь		4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
		УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3

Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти (поглиблений рівень)	3	6	6	6
	АБО				
	Історія України	1	2	2	2
	Всесвітня історія	1	2	2	2
	Громадянська освіта	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	6	6	6
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		5	6	7	10
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		5	4	6	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

Соціально-гуманітарний кластер
профілі з поглибленим вивченням історії та громадянської освіти
НАПРИКЛАД

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	АБО				
	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	Основи журналістики		+1		
	Мовна ситуація мого села / міста				
	Соціолінгвістика				
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Міжкультурна комунікація	+1	+1		
	Іноземна мова в медіа, кіно та літературі				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь		7+1	7+1+1	7

Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	Лідерство				
	Підприємництво	+1	+1		
	Безпековий практикум				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3+2	6+1	6	6
	АБО				
	Історія України	1+1	2+1	2	2
	Всесвітня історія	1+1	2	2	2
	Громадянська освіта	1	2	2	2
	Правознавство				
	Воєнна історія	+2	+3		
	Міжнародні відносини				
	Політологія				
	Анатомія влади	+2	+2		
	Гібридні війни та безпекові студії				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+4+2	6+4+2	6	6
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	+1			
	Кібербезпека та захист інформації				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр				
	Відеовиробництво: документалістика	+1	+1		
	Мистецтвознавча критика і кураторство				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1+1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		-	-	7	10
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		-	-	6	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

Соціально-гуманітарний кластер
профілі з поглибленим вивченням **географії та іноземної мови**

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	5	5	5
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	9	9	9
Математична	Математика	3	4	4	4
	АБО				
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	4	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Географія		3	3	3
УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	5	5	3	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		4	3	5	8
Кількість навчальних годин для вибірових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		6	3	4	6

Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

Соціально-гуманітарний кластер
профілі з поглибленим вивченням географії та іноземної мови
НАПРИКЛАД

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти		Кількість годин на тиждень		
Мовно-літературна	Інтегрований мовно-літературний курс	4	4	4	4
	АБО				
	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3+2	5+1	5	5
	Основи усного перекладу	+1			
	Іноземна мова в медіа, кіно та літературі				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7+2+1	9+1	9	9
Математична	Математика	3+2	4+2	4	4
	АБО				
	Алгебра	2+2	2+2	2	2
	Геометрія	1	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+2	4+2	4	4
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	ТА				
	Географія		3	3	3
	Туризмознавство та краєзнавство	+1			
	Урбаністика та просторове планування				
	ГІС та цифрова картографія				
УСЬОГО (мінімально) / галузь	4+1	5	5	3	
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	Економіка	+1	+1		
	Фінанси власного бізнесу				
	Безпековий практикум				
УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1	3	-	
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	3	3
	Медіаграмотність	+1	+1		
	Історія художньої культури				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1	3	3
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	+1	+1		
	Фотошоп				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1+1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	1	-	-
	Драматургія і театр	+1			
	Арт-менеджмент та продюсування				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1	-	-
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3

Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*	-	-	5	8
Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**	-	-	4	6
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)	33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження	36	36	36	36

Соціально-гуманітарний кластер
профілі з поглибленим вивченням мистецтва

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований курс літератур	2	2	2	2
	Українська мова	2	2	2	2
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	7	7	7	7
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	2	2	2
Природнича	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	4	2	2	-
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	-
Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	2	2
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-

Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1	4	4	4
	АБО				
	Музичне мистецтво	1	2	2	2
	Образотворче мистецтво		2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	4	4	4
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проектної діяльності)*		5	6	7	10
Кількість навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		5	4	6	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

Соціально-гуманітарний кластер
профілі з поглибленим вивченням **мистецтва**
НАПРИКЛАД

Назва освітньої галузі	Рік навчання	10		11	12
		I семестр	II семестр		
	Освітні компоненти	Кількість годин на тиждень			
Мовно-літературна	Інтегрований курс літератур	2+1	2+1	2	2
	Українська мова	2+1	2+1	2	2
	Риторика	+2	+2		
	Мистецтво віршування				
	Пишемо есе				
	ТА				
	Іноземна мова	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь		7+2+2	7+2+2	7
Математична	Математика	3	2	2	2
	УСЬОГО (мінімально) / галузь		3	2	2
Природнична	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	2	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь		4	2	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	-
	Захист України	2	2	2	-
	Лідерство	+1			
	Психологія міжособистісної взаємодії				
	Підприємництво				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь		3+1	3	3

Громадянська та історична	Інтегрований курс історії та громадянської освіти	3	3	2	2
	Медіаграмотність	+1	+1		
	Історія художньої культури				
	Історія і культура регіонів України				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3+1	3+1	2	2
Інформатична	Інформатика	1	1	-	-
	Штучний інтелект	+1	+1		
	Фотошоп				
	Блогерство				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+1	1+1	-	-
Технологічна	Технології	1	1	-	-
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1	1	-	-
Мистецька	Інтегрований курс «Мистецтво»	1+1	4	4	4
	АБО				
	Музичне мистецтво	1+1	2	2	2
	Образотворче мистецтво		2	2	2
	Драматургія і театр:режисура	+1	+2		
	Арт-менеджмент та продюсування				
	Мистецтвознавча критика та кураторство				
	Анімація і комп'ютерна графіка	+1	+2		
	Архітектура та дизайн				
	Музична грамота та саунд-дизайн				
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	1+3	4+4	4	4
Фізкультурна	Фізкультурна	3	3	3	3
	УСЬОГО (мінімально) / галузь	3	3	3	3
Кількість навчальних годин для обов'язкових освітніх компонентів за обраним профілем (навчальні предмети / інтегровані курси / міжгалузеві інтегровані курси / проведення індивідуальних консультацій, групових занять та проєктної діяльності)*		-	-	7	10
Кількість навчальних годин для вибіркових освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету (навчальні предмети, у т. ч. друга іноземна мова, інтегровані курси, міжгалузеві інтегровані курси; без урахування поділу на групи)**		-	-	6	8
Усього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		36	36	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		36	36	36	36

5. ЗВЕДЕНА МАТРИЦЯ ГОДИН – РЕАЛЬНИЙ ПРИКЛАД

Нижче наведено реальний приклад матриці годин на тиждень для 10 класу ліцею (136 учнів, 5 профілів: філологічний, ІТ, фізико-математичний, природничі науки, історико-правовий). Матриця використовується для планування змінних груп і розподілу навчального навантаження між педагогами.

136 учнів

«Матриця годин» 10 клас

10-А – філологічний 36

10-Б - фізико-математичний 34

10-В - фізико-математичний (16)+історико-правовий (16)= 32

10-Г – ІТ (24)+ природничі науки (10)=34

Профіль	Історико-правовий 16		Філологічний 36		Природничі науки 10		ІТ 24		Фізико-математичний 50	
Предмет	I с.	II с.	I с.	II с.	I с.	II с.	I с.	II с.	I с.	II с.
Інтегрований курс літератур	2	2			2	2	2	2	2	2
Українська література			2	2						
Зарубіжна література			1	1						
Українська мова	2	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Англійська мова	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Французька мова / Німецька мова			2	2						
Математика	3	4	3	4	3	4				
Алгебра							2	4	2	4
Геометрія							2	2	2	2
Інтегрований курс природничої освітньої галузі	4	2	4	2	4	2	4	2	4	2
Біологія					2	3				
Хімія					1	4				
Фізика									2	4
Інтегрований курс соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Захист України	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Історія України	3	3								
Всесвітня історія	2	2								
Громадянська освіта	2	2								
Інтегрований курс історії та громадянської освіти			4	4	4	4	4	4	4	4
Інформатика	1	1	1	1	1	1	3	3	1	1
Технології	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізкультура	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Курси за вибором на підсилення профілю	4	2	3	4	4	1	3	2	4	2

Курси за вибором поза профілем										
Мистецтво публічних виступів (вибірково-обов'язковий)	1		1		1		1		1	
Теорія та методика наукових досліджень (вибірково- обов'язковий)		1		1		1		1		1
Основи медіаторності та контент-дизайну	1	1								
Євроінтеграція / Філософія / Літературний текст і його інтерпретації			1	1						
Точка опори: психологія для життя					1	1				
Англійська для подорожей / Соціологія							1	1		
Курс «Компанія» (менеджмент) (вибірково-обов'язковий)							1	1		
Клуб молодого винахідника / Плавальна майстерність / Поезія в музиці / Географія та суспільство									1	1

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ КАР'ЄРНОГО ОСВІТНЬОГО РАДНИКА

□ Зразок посадової інструкції кар'єрного освітнього радника. Заклад адаптує документ відповідно до власних умов та затверджує в установленому порядку.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор (Повне найменування ЗЗСО)

_____ (Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20 р.

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ

кар'єрного освітнього радника

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Ця посадова інструкція визначає організаційно-правовий статус, функціональні завдання, обов'язки, права, відповідальність та кваліфікаційні вимоги до педагогічного працівника — кар'єрного освітнього радника (далі — Кар'єрний радник) у (повне найменування ЗЗСО) (далі — заклад освіти).

1.2. Посада Кар'єрного радника вводиться до штатного розпису закладу освіти з метою формування в учнів компетентностей, необхідних для усвідомленого професійного самовизначення, безперервного освітнього та професійного розвитку, управління кар'єрою впродовж життя, а також надання послуг з кар'єрного консультування.

1.3. Відповідно до Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», посада належить до категорії професіоналів у галузі освіти та навчання.

1.4. Призначення особи на посаду Кар'єрного радника та звільнення з посади здійснюється наказом директора закладу освіти з дотриманням вимог законодавства України про працю та освіту.

1.5. Кар'єрний радник безпосередньо підпорядковується директору закладу освіти та/або заступнику директора з навчально-виховної роботи відповідно до структури управління закладу освіти.

1.6. Кар'єрний радник у своїй професійній діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепцією професійної орієнтації та кар'єрного консультування, Статутом закладу освіти, Правилами внутрішнього трудового розпорядку, наказами керівництва та цією посадовою інструкцією.

1.7. У разі тимчасової відсутності Кар'єрного радника (щорічна відпустка, тимчасова непрацездатність, відрядження тощо) його обов'язки виконує педагогічний працівник, призначений відповідним наказом директора закладу освіти. Ця особа набуває відповідних прав та несе відповідальність за належне виконання покладених на неї функцій Кар'єрного радника.

2. ЗАВДАННЯ ТА ОBOB'ЯЗКИ

Для виконання мети своєї діяльності Кар'єрний радник зобов'язаний виконувати такі трудові функції:

2.1. У сфері стратегічного планування, аналітики та методичного супроводу:

2.1.1. Здійснювати розроблення, впровадження та безперервне вдосконалення системи профорієнтаційної роботи та кар'єрного консультування в закладі освіти, базуючись на принципах компетентнісного, особистісно-орієнтованого підходів та навчання через досвід.

2.1.2. Визначати стратегічні напрями діяльності з урахуванням ресурсів закладу, локального соціально-економічного контексту громади та державних пріоритетів, впроваджуючи європейські рамки компетентностей (LifeComp, EntreComp, GreenComp, DigComp, Career Management Skills).

2.1.3. Здійснювати регулярний моніторинг, збір, аналіз та прогнозування тенденцій розвитку локального та національного ринків праці, картування професій, виявлення потреб у трансверсальних навичках під впливом цифровізації та автоматизації.

2.1.4. Проводити вивчення індивідуальних та групових потреб здобувачів освіти шляхом анкетування, фокус-груп, інтерв'ювання та аналізу портфоліо; систематизувати ці дані та візуалізувати їх для презентації зацікавленим сторонам (адміністрації, батькам).

2.1.5. Надавати фаховий методичний та інформаційний супровід педагогічним працівникам закладу освіти; консультувати щодо інтеграції профорієнтаційних компонентів, кейсів та наскрізних тем управління кар'єрою в освітню програму закладу освіти.

2.1.6. Організовувати та фасилітувати семінари, тренінги та заходи з обміну досвідом для педагогічного колективу з метою підвищення їхньої готовності до підтримки професійного самовизначення учнів.

2.1.7. Розробляти обґрунтовані пропозиції для керівництва щодо оновлення змісту освітньої програми закладу освіти та брати участь у спільному з адміністрацією оцінюванні ефективності реалізованих профорієнтаційних стратегій за якісними та кількісними індикаторами.

2.2. У сфері індивідуальної та групової роботи зі здобувачами освіти:

2.2.1. Організовувати та проводити профорієнтаційну діагностику учнів з метою виявлення їхніх інтересів, здібностей, мотиваційних чинників, ціннісних орієнтирів та загального потенціалу.

2.2.2. Забезпечувати добір виключно валідних, етично вивірених діагностичних методик, адаптованих до вікових, когнітивних та психологічних особливостей різних груп учнів.

2.2.3. Здійснювати кваліфіковану інтерпретацію результатів діагностики та надавати конструктивний, позитивно орієнтований зворотний зв'язок учням та батькам без тиску та оціночних суджень.

2.2.4. Розробляти та реалізовувати спеціалізовані навчальні курси, тренінги, майстер-класи, ігрові та фасилітаційні сесії, спрямовані на поетапне формування кар'єрних компетентностей.

2.2.5. Надавати індивідуальні кар'єрні консультації учням щодо стратегій вибору профілів навчання, конструювання та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

2.2.6. Здійснювати спеціалізований, індивідуалізований психолого-педагогічний супровід та консультування вразливих категорій учнів (внутрішньо переміщених осіб, осіб у складних життєвих обставинах тощо), сприяючи подоланню бар'єрів, соціально-економічних чи гендерних упереджень та тривожності.

2.2.7. Здійснювати пошук, відбір та надання здобувачам достовірної інформації про професії, заклади освіти, можливості стажування, дуального навчання, академічної мобільності та волонтерства.

2.3. У сфері розвитку партнерської взаємодії та створення іміджу:

2.3.1. Ініціювати, встановлювати та підтримувати системні партнерські зв'язки з роботодавцями, галузевими бізнес-об'єднаннями, центрами зайнятості, закладами професійної, фахової передвищої та вищої освіти.

2.3.2. Розробляти спільні проєктні пропозиції з партнерами для створення реальних умов набуття практичного життєвого досвіду учнями (екскурсії на виробництва, дні наставництва, практики, дуальна освіта).

2.3.3. Організовувати публічні заходи (ярмарки професій, дні відкритих дверей, панельні дискусії) та фасилітувати комунікацію між роботодавцями, закладом освіти та територіальною громадою.

2.3.4. Використовувати інструменти соціального маркетингу для формування позитивного іміджу закладу освіти як інституції, що забезпечує якісну підготовку випускників до викликів сучасного ринку праці.

2.4. У сфері використання цифрових технологій та забезпечення інклюзії:

2.4.1. Впевнено працювати з цифровим обладнанням, прикладним програмним забезпеченням та спеціалізованими національними платформами («АІКОМ», «ЄДЕБО», «Дія.Освіта», «Мрія» тощо) для надання послуг.

2.4.2. Збирати, структурувати та зберігати цифрові масиви даних щодо здобувачів освіти із дотриманням політик конфіденційності, захисту персональних даних та правил кібербезпеки.

2.4.3. Впроваджувати у своїй діяльності принципи універсального дизайну для навчання та розумного пристосування, забезпечуючи безбар'єрний доступ до профорієнтаційної інформації та кар'єрних консультацій для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами (ООП).

2.4.4. Допомогати учням з ООП формувати відчуття власної цінності, віру у професійну самореалізацію та знаходити на ринку праці роботодавців, які імплементують інклюзивні практики.

3. ПРАВА

Кар'єрний радник у межах своєї компетентності має право:

3.1. Діяти автономно у виборі форм, методів, психолого-педагогічних підходів та валідних діагностичних інструментів для проведення консультативної діяльності, розробки індивідуальних траєкторій та навчальних програм.

3.2. Отримувати від адміністрації закладу освіти та інших педагогічних працівників психологічної служби, а також від батьків чи законних представників учнів інформацію, необхідну для якісного здійснення кар'єрного супроводу та аналізу ефективності заходів.

3.3. Надавати обґрунтовані пропозиції керівництву закладу освіти, виступати на засіданнях педагогічної ради з ініціативами щодо оновлення змісту освітньої програми, удосконалення матеріально-технічного забезпечення профорієнтаційної роботи та укладання партнерських меморандумів.

3.4. Представляти інтереси закладу освіти під час комунікації з роботодавцями, державними установами, соціальними службами та засобами масової інформації з питань розвитку людського капіталу та профорієнтації (за погодженням з директором).

3.5. Відмовлятися від виконання наказів чи розпоряджень, якщо вони прямо суперечать законодавству, порушують етичні стандарти кар'єрного консультування (вимагають розголошення конфіденційної інформації, застосування дискримінаційних підходів) або створюють загрозу психологічному здоров'ю здобувачів освіти.

3.6. На забезпечення закладом освіти відокремленого робочого місця (кабінету), обладнаного комп'ютерною та оргтехнікою з доступом до мережі Інтернет, що дозволяє проводити індивідуальні консультації в умовах повної конфіденційності.

3.7. Підвищувати (вдосконалювати) власну професійну кваліфікацію, проходити сертифікацію та атестацію відповідно до законодавства, брати участь у тренінгах, програмах цільового призначення та міжнародному обміні досвідом.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Кар'єрний радник несе встановлену законами України відповідальність за:

4.1. Неналежне виконання або повне невиконання посадових обов'язків, передбачених цією посадовою інструкцією, Статутом та Правилами внутрішнього трудового розпорядку закладу.

4.2. Порушення фундаментальних етичних принципів кар'єрного консультування: добровільності участі, не-дискримінації, нейтральності, уникнення гендерних, соціальних чи особистісних упереджень під час роботи зі здобувачами освіти.

4.3. Розголошення або недбале зберігання персональних даних та конфіденційної інформації про результати діагностики, психологічний стан та особисті плани учнів, отриманої під час професійної діяльності.

4.4. Достовірність, репрезентативність та наукову обґрунтованість результатів аналізу ринку праці, на основі яких формуються стратегічні документи закладу або надаються рекомендації щодо кар'єрних траєкторій.

4.5. Порушення інструкцій з охорони праці, санітарно-гігієнічних норм, правил протипожежної безпеки, а також політик інформаційної та кібербезпеки закладу освіти під час роботи з цифровими пристроями та платформами.

4.6. Збереження переданого йому в користування майна закладу освіти.

5. ПОВИНЕН ЗНАТИ

Для ефективної реалізації посадових завдань Кар'єрний радник зобов'язаний глибоко розуміти та знати:

5.1. Законодавчі та нормативно-правові акти України у сфері освіти, праці та зайнятості, зокрема положення щодо забезпечення рівних прав, профорієнтаційної підтримки учнів та інклюзивної освіти.

5.2. Зміст сучасних міжнародних документів та європейських рамок компетентностей (LifeComp, EntreComp, GreenComp, DigComp, Career Management Skills), а також філософію безперервної освіти (Lifelong Learning).

5.3. Архітектуру освітньої системи України: рівні здобуття освіти, механізми переходу між ними, принципи академічної мобільності, визнання неформальної освіти та можливості дуальної форми навчання.

5.4. Теоретичні моделі професійного самовизначення, вікову психологію, когнітивні, емоційні та мотиваційні особливості розвитку здобувачів освіти.

5.5. Широкий спектр методологій: фасилітацію, менторство, коучинг, інтерактивні ігрові технології, методи навчання через досвід, а також травмоорієнтовані підходи до консультування учнів у складних життєвих обставинах.

5.6. Макроекономічні тенденції: структуру ринку праці, вплив цифровізації, автоматизації та глобалізації на трансформацію професій, а також Національний класифікатор професій та вимоги роботодавців до трансверсальних навичок.

5.7. Основи проєктного менеджменту, стратегічного управління, соціологічних досліджень та статистичного аналізу інформації.

5.8. Інституційне середовище локальної громади: функціонал центрів зайнятості, молодіжних хабів, ІРЦ, інститутів громадянського суспільства, механізми міжсекторальної взаємодії.

5.9. Основи соціального маркетингу, публічних комунікацій, мережевого цифрового етикету та авторського права.

6. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ВИМОГИ

6.1. На посаду «Кар'єрний освітній радник» призначається фахівець, який має диплом про вищу освіту не нижче першого (бакалаврського) рівня за спеціальностями 053 «Психологія», 231 «Соціальна робота» або 011 «Освітні, педагогічні науки» (чи за іншою спеціальністю за умови проходження спеціалізованої освітньої програми), та стаж практичної роботи не менше одного року.

6.2. Кандидат повинен мати чинний Сертифікат про присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації (або сертифікат про визнання часткової кваліфікації, отриманої в неформальній освіті чи за кордоном) за напрямками «Кар'єрне консультування» або «Професійна орієнтація».

6.3. Обов'язкове вільне володіння державною мовою, високий рівень цифрової грамотності, а також володіння іноземною мовою (для аналізу міжнародних практик та ринків).

7. ВЗАЄМОВІДНОСИНИ (ЗВ'ЯЗКИ) ЗА ПОСАДОЮ

Кар'єрний радник підтримує системні робочі зв'язки з:

7.1. Керівництвом закладу: отримує накази, стратегічні вказівки; подає на затвердження плани роботи, аналітичні звіти, проекти меморандумів із партнерами та пропозиції щодо модернізації освітніх програм.

7.2. Педагогічним колективом (вчителями-предметниками, класними керівниками): проводить спільні методичні наради; надає консультації з питань впровадження компетентнісного підходу; отримує зворотний зв'язок щодо спостережень за нахилами та здібностями учнів у процесі навчання.

7.3. Практичним психологом та соціальним педагогом: формує міждисциплінарні команди супроводу; здійснює перенаправлення здобувачів освіти у випадках виявлення гострих кризових станів, депресивних епізодів або соціального неблагополуччя, що виходять за межі кар'єрного консультування та потребують глибокої терапевтичної чи соціально-захисної інтервенції.

7.4. Здобувачами освіти та батьківською спільнотою: організовує відкритий діалог у форматі індивідуальних консультацій, інтерактивних зборів, забезпечуючи постійний двосторонній обмін інформацією щодо результатів розвитку та професійних планів.

7.5. Зовнішніми суб'єктами: веде перемовини, організовує спільні комітети, фасилітує зустрічі з представниками роботодавців, експертами центрів зайнятості, ІРЦ, місцевої влади та інститутів громадянського суспільства для розбудови стійких екосистемних партнерств.

З посадовою інструкцією ознайомлений(а), копію отримав(ла):

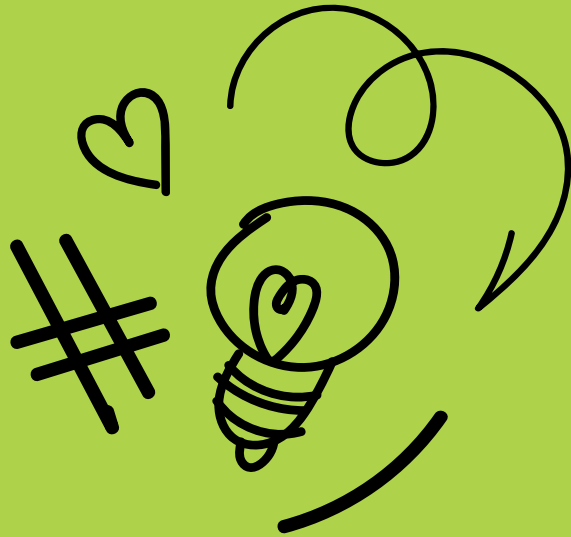
_____ (ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

_____ (Підпис)

« ____ » _____ 20 р.

ДЛЯ НОТАТОК

РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти,
що забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного
спрямування**

Організаційно-стратегічні засади переходу закладу освіти до профільного навчання

Стратегічне планування є першим та визначальним етапом у комплексній підготовці закладу освіти до запровадження профільного навчання. На цьому етапі заклад освіти визначає бажаний вектор розвитку, цільову аудиторію та механізми досягнення поставлених освітніх цілей.

Ключовими компонентами стратегічного планування є:

візія – сформульований образ бажаного майбутнього стану закладу освіти;

місія – концептуальне визначення призначення закладу освіти та відповідь на питання про його існування та функціональне спрямування;

цінності – сукупність принципів та норм, що становлять основу повсякденної діяльності закладу освіти.

Для проведення стратегічної сесії, на якій формуватиметься візія, місія і визначатимуться цінності закладу освіти, рекомендується сформувати робочу групу з представників керівництва закладу освіти (директор, заступники директора), педагогічного колективу, батьківського та учнівського самоврядування, залучити учнів старших класів. За можливості рекомендується залучити зовнішнього фасилітатора для модерування роботи групи.

Перед проведенням стратегічної сесії необхідно провести збір та аналіз інформації. Це може передбачати проведення опитування учнів 7–9 класів щодо їхніх освітніх інтересів та професійних планів, провести аналіз мережі закладів освіти у громаді та регіоні з метою визначення конкурентних переваг, вивчення потреб ринку праці регіону для визначення перспективних професій та спеціальностей, а також аналіз кадрового потенціалу та матеріально-технічної бази закладу освіти.

Структура стратегічної сесії

Аналіз поточного стану. Робоча група проводитиме ретельний аналіз існуючого стану справ у закладі освіти та зовнішнього середовища, у якому він функціонує. Учасники та учасниці сесії мають дати відповіді на низку ключових питань, що стосуються наявних ресурсів, кадрового та матеріально-технічного потенціалу, а також сильних сторін закладу освіти, які можуть слугувати надійним фундаментом для впровадження профільного навчання. Не менш важливим є чітке окреслення викликів, ризиків та перешкод, з якими стикається заклад у процесі трансформації, а також очікувань освітньої спільноти від перетворення закладу освіти на ліцей.

Під час визначення доцільності запровадження тих чи інших профілів навчання робочій групі варто спиратися не лише на внутрішній потенціал закладу та запити учнів. Формування профілів має відбуватися з обов'язковим урахуванням зовнішнього контексту: економічних потреб та ринку праці регіону, стратегій розвитку громади, області та держави, а також наявної мережі закладів вищої освіти (далі – ЗВО) та перспектив подальшого навчання й працевлаштування випускників та випускниць.

Визначення майбутнього. Робоча група визначає траєкторію майбутнього розвитку закладу освіти, обговорюючи стратегічні напрями освітньої діяльності, відмінні риси закладу освіти порівняно з іншими та його позиціонування у регіональному освітньому просторі.

Формування місії та цінностей. На цьому етапі розробляється концептуальна основа діяльності закладу освіти. Учасники визначають основне призначення закладу освіти, формують принципи та норми, якими має керуватися заклад, дають визначення якісної освіти у розумінні закладу освіти та його спільноти.

Профільна спеціалізація. На завершальному етапі стратегічної сесії робоча група приймає рішення щодо профільної спеціалізації закладу освіти. Здійснюється вибір профілів, які найбільше відповідають інтересам та потребам здобувачів освіти, проводиться об'єктивна оцінка наявних ресурсів та можливості закладу освіти забезпечити якісну реалізацію обраних профілів.

Для ефективного проведення стратегічної сесії рекомендується застосовувати різноманітні методи групової роботи, включаючи мозковий штурм, SWOT-аналіз, групові дискусії, техніку «Світове кафе» та голосування за пріоритетами. Поєднання цих методів сприяє всебічному розглядові проблем, активному залученню всіх учасників та прийняттю зважених колективних рішень.

Формулювання місії. Місія закладу освіти повинна мати чітку та зрозумілу структуру. Рекомендується використовувати таку схему формулювання: «*Ми існуємо для того, щоб [головна ціль], забезпечуючи [ключові засоби], з метою [очікуваний результат]*». Такий підхід дозволяє сформулювати лаконічне, але змістовне визначення призначення закладу освіти.

При розробленні місії та візії рекомендується активно залучати здобувачів освіти та батьківську спільноту. Це сприяє формуванню спільного розуміння змін, підвищує довіру до освітньої установи та забезпечує більшу мотивацію до реалізації стратегічних цілей. При формулюванні цінностей закладу освіти слід описувати їх через конкретні дії та поведінку, а не використовувати абстрактні поняття, щоб забезпечити чіткість та практичне застосування.

Портрет випускника

Портрет випускника – детальний опис особистості, яку заклад освіти прагне виховати. Портрет описує сукупність компетентностей, цінностей та якостей, які

учень має набути в процесі навчання. Портрет випускника служить орієнтиром для всіх стратегічних та педагогічних рішень закладу освіти, від вибору профілів навчання до визначення методів оцінювання результатів навчання.

При розробленні портрета випускника та випускниці доцільно розглянути кілька ключових вимірів.

У межах виміру *особистісних якостей* обговорюються питання щодо того, якою людиною має бути випускник закладу освіти, які м'які навички будуть найбільш актуальними та затребуваними, як здобувачі освіти реагують на невизначеність і швидкі зміни, чи вміють вони працювати як самостійно, так і ефективно взаємодіяти в команді.

У вимірі *компетентностей* визначається, яких знань, умінь та ставлень мають набути учні, на якому рівні вони мають оволодіти профільними дисциплінами, а також яким чином зможуть застосовувати здобуті знання на практиці та в реальних життєвих ситуаціях.

У вимірі *цінностей* окреслюється громадянський, соціальний та патріотичний контекст. Йдеться про визначення ролі випускника й випускниці не лише в межах локальної спільноти, а й у масштабі всієї держави. Важливо сформувати розуміння власної відповідальності за майбутнє громади та України, готовність до свідомого громадянського служіння, активної участі в суспільному житті, захисті та розбудові Української держави.

При розробленні портрету випускника рекомендується застосовувати такі методи збирання інформації: проведення інтерв'ю з випускниками попередніх років щодо їхнього досвіду навчання та професійної реалізації, опитування роботодавців щодо вимог до кваліфікації та компетентностей, консультації з викладачами ЗВО щодо рівня підготовки абітурієнтів, а також врахування думок та очікувань батьківської спільноти.

Визначення переліку профілів навчання

Визначення профілів навчання є одним із ключових стратегічних рішень закладу освіти. Цей процес охоплює кілька послідовних етапів та вимагає ретельного аналізу численних факторів.

1. Дослідження освітніх потреб. На першому етапі визначення профілів навчання проводиться комплексне дослідження освітніх потреб та інтересів здобувачів освіти. Метою цього дослідження є забезпечення обґрунтованого попиту на профіль для мінімізації кількості невмотивованих виборів та гарантування якісного комплектування профільних груп.

Дослідження освітніх потреб передбачає проведення анкетування здобувачів освіти 7–9 класів щодо їхніх освітніх інтересів та професійних планів, організацію індивідуальних консультацій з психологом та кар'єрним освітнім радником, проведення інформаційних зустрічей з батьками, аналіз результатів моніторингів та даних про вступ до ЗВО, а також детальний аналіз регіонального

ринку праці з виявленням затребуваних професій та тенденцій розвитку ринку праці.

2. *Ознайомлення з навчальними планами за кластерами.* [Типова освітня програма для 10–12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням, затверджена наказом МОН від 19.12.2025 № 1674](#), передбачає організацію профілів у межах трьох основних кластерів.

STEM-кластер охоплює профілі з поглибленим вивченням математики, фізики, хімії, біології, інформатики та технологій у різних поєднаннях. До цього кластеру належать такі профілі, як фізико-математичний, хіміко-біологічний, біотехнологічний, ІТ-спеціалізований та інженерний.

Мовно-літературний кластер включає профілі з поглибленим вивченням української мови, літератур та іноземних мов. Приклади профілів цього кластеру: іноземна філологія, українська філологія, а також філологічні профілі, що поєднують вивчення іноземної та української мов.

Соціально-гуманітарний кластер представлений профілями з поглибленим вивченням історії та громадянської освіти, географії та іноземної мови, мистецтва. До цього кластеру належать історико-правовий, економічний та мистецький профілі.

При виборі профілів для запровадження в закладі освіти рекомендується керуватися такими критеріями.

Передусім профіль має *відповідати інтересам здобувачів освіти*. Для формування життєздатної групи бажано мати не менше десяти-дванадцяти мотивованих здобувачів освіти, які обирають цей профіль.

Закладу освіти необхідно мати *штат кваліфікованих педагогів*, здатних забезпечити викладання на поглибленому рівні за всіма профільними дисциплінами.

Критичним є матеріально-технічне забезпечення, включаючи спеціалізовані кабінети, лабораторії та сучасне обладнання, необхідне для якісної реалізації профілю. Четвертим критерієм є відповідність профілю потребам регіонального ринку праці та перспективним професіям регіону.

Крім того, рекомендується враховувати можливості партнерства з ЗВО та підприємствами регіону.

Закон України [«Про повну загальну середню освіту»](#) визначає мінімальну модель профільного навчання: не менше двох класів і трьох профілів. [Положення про ліцей, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 11.10.2021 № 1062 \(зі змінами\)](#), встановлює, що єдиний на громаду ліцей має реалізувати профілі з усіх трьох кластерів з метою забезпечення учнівству з різними інтересами та здібностями рівного доступу до якісної профільної освіти відповідно до їхніх індивідуальних потреб.

Окрему увагу під час формування мережі профілів варто приділяти формам здобуття освіти. Можливості реалізації конкретного профілю безпосередньо

залежать від обраної форми навчання, при цьому учні, які навчаються за різними формами, утворюють окремі контингенти та не можуть зараховуватися до складу одного й того ж класу.

Для наочності це можна проілюструвати такими прикладами:

За очною (денною) формою навчання найдоцільніше реалізовувати профілі, що потребують інтенсивної практичної діяльності, роботи в спеціалізованих лабораторіях та командної взаємодії, як-от STEM-профіль із поглибленим вивченням фізики та хімії чи природничий профіль з біологічними практикумами.

За дистанційною формою навчання вдало реалізуються профілі, де значна частина освітнього процесу базується на роботі з цифровими інструментами, текстовими джерелами та інформаційними системами, наприклад, ІТ-профіль або суспільно-гуманітарний профіль із фокусом на правознавство та іноземні мови для здобувачів освіти, які перебувають за кордоном чи в інших регіонах.

За індивідуальною формою можуть реалізовуватися профілі для здобувачів освіти з визначними досягненнями чи високим рівнем самостійної підготовки.

Усі ці когорти здобувачів освіти обліковуються окремо.

Структура змісту кожного профілю будується на основі двох основних складників: інваріантного (обов'язкового для всіх здобувачів освіти) та варіативного (дозволяється учням здійснювати вибір відповідно до своїх інтересів).

Інваріантний складник включає компоненти основного рівня та компоненти поглибленого рівня. Компоненти основного рівня представлені предметами та курсами, обов'язковими для всіх здобувачів освіти незалежно від обраного профілю, такими як українська мова, історія, природничі науки тощо. Компоненти поглибленого рівня становлять ядро профілю та представлені предметами та курсами, що вивчаються на поглибленому рівні. Наприклад, для математичного профілю ядром є алгебра та геометрія.

Варіативний складник складається з вибірових компонентів у межах профілю та вибірових компонентів поза профілем. Вибіркові компоненти у межах профілю представлені курсами, що додатково поглиблюють профільну галузь, з яких здобувач освіти може обрати відповідно до своїх інтересів, наприклад, основи математичного аналізу або теорія ймовірності для математичного профілю. Вибіркові компоненти поза профілем розширюють загальний кругозір та дозволяють здобувачам освіти їх обирати самостійно відповідно до інтересів.

Ключовий принцип формування профілю полягає в забезпеченні спорідненості освітніх галузей, що становлять його ядро. Неприпустимим є хаотичне поєднання предметів різних галузей без чіткого методологічного підґрунтя та внутрішнього зв'язку.

Назви профілів мають відповідати певним вимогам для забезпечення ясності та зрозумілості для всіх учасників освітнього процесу. Рекомендується

орієнтувати назви на предмети та освітні галузі, що становлять ядро профілю, забезпечувати зрозумілість назв для здобувачів освіти та батьків, використовувати стислі формулювання та уникати надто загальних або метафоричних формулювань.

Рекомендовані назви профілів у мовно-літературному кластері: іноземна філологія, філологічний, українська філологія, лінгвістичний, філологія та журналістика, іноземних мов, іноземної філології.

Рекомендовані назви профілів у STEM-кластері: хіміко-біологічний, математично-інформатичний, фізико-математичний, біолого-хімічний, математичний, інженерний, ІТ, біотехнологічний.

Рекомендовані назви профілів у соціально-гуманітарному кластері: історико-правовий, історичний, економічний, історико-громадянський, мистецький, юридичний, міжнародні відносини.

Дорожня карта впровадження профільного навчання

Дорожня карта – стратегічний внутрішній документ закладу освіти, що визначає послідовність та логіку кроків, конкретні строки виконання та розподіл відповідальності між членами робочої групи за перехід закладу освіти до профільного навчання.

Основні етапи, які відображаються в дорожній карті.

Аналіз поточного стану. Здійснюється комплексний аналіз ресурсного потенціалу закладу освіти. Очікуваним результатом є підготовка детального звіту за результатами аналізу матеріально-технічних, кадрових та фінансових ресурсів.

Визначення профілів. Проводиться обґрунтований вибір профілів на основі попередньо проведених досліджень потреб здобувачів освіти та ринку праці. Результатом є затверджений перелік профілів, що реалізовуватимуться закладом освіти.

Розробка освітньої програми. Розробляється освітня програма закладу освіти, яка відображає обраний напрям розвитку. Результатом є проєкт освітньої програми, готовий до розгляду та затвердження.

Кадрова підготовка. Розробляється та затверджується план підвищення кваліфікації педагогічних працівників, необхідний для забезпечення якісної реалізації профільного навчання.

Інформаційна кампанія. Реалізується комплекс заходів із забезпечення інформованості батьків, здобувачів освіти та громадськості про перехід до профільного навчання. Результатом є проведені заходи та підготовлені інформаційні матеріали.

Дослідження потреб здобувачів освіти. Проводиться детальне анкетування здобувачів освіти щодо їхніх освітніх інтересів та вибору профілю. Результатом є аналітичний звіт з результатами анкетування.

Формування індивідуалізованих освітніх траєкторій. На основі отриманих результатів розробляються навчальні плани для кожного обраного профілю та формуються індивідуалізовані освітні траєкторії здобувачів освіти.

Складання розкладу. Здійснюється розроблення та узгодження розкладу занять для всіх профільних груп з урахуванням особливостей навчального плану та ресурсних можливостей закладу освіти.

Запуск профільного навчання. Офіційно розпочинається навчальний процес відповідно до розроблених навчальних планів та розкладу.

Моніторинг та коригування. Здійснюється систематичне спостереження за перебігом навчального процесу, аналізуються виявлені проблеми та здійснюються необхідні корекції. Результатом є звіт за першим семестром роботи профільних класів.

Реалізація переходу до профільного навчання охоплює три основні часові періоди.

Підготовчий період (6–12 місяців). Період передуює запуску профільного навчання і включає розробку освітньої програми закладу освіти, організацію та проведення заходів щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, матеріально-технічне оснащення закладу освіти необхідним обладнанням та ресурсами, а також реалізацію комплексної комунікаційної кампанії для інформування спільноти.

Перший рік роботи. Період охоплює безпосередньо запуск профільного навчання та включає адаптаційний період для здобувачів освіти та педагогів, поточні корекції на основі виявлених проблем та потреб, постійний моніторинг якості освітнього процесу.

Наступні роки. Період спрямований на системний розвиток і вдосконалення профільного навчання, розширення можливостей закладу освіти забезпечувати багатoproфільність, поглиблення та зміцнення партнерських зв'язків із ЗВО та роботодавцями, накопичення та обмін кращими практиками.

Запровадження профільного навчання потребує залучення значних людських та матеріальних ресурсів. Закладу освіти необхідно провести комплексну оцінку наявних ресурсів та визначити прогалини, які потребують усунення для якісної реалізації профільного навчання.

Аналіз кадрової спроможності. На першому етапі аналізу ресурсів рекомендується провести детальну оцінку кадрового забезпечення закладу освіти. Для цього доцільно підготувати структурований реєстр наявних педагогічних працівників, що містить таку інформацію: повні імена та прізвища педагогів, спеціальність за дипломом, перелік предметів та курсів, які педагог спроможний викладати, педагогічний стаж та категорію, а також оцінку готовності та зацікавленості педагога до опанування нових ролей та компетентностей.

На основі зібраної інформації слід провести детальний аналіз кадрового потенціалу закладу освіти для реалізації профільного навчання.

Рекомендується з'ясувати, які педагоги володіють спроможністю викладати предмети та курси на поглибленому рівні, які можуть викладати інтегровані курси основного рівня, хто готовий викладати вибіркові курси, хто спроможний розробляти власні авторські курси та організовувати проєктну діяльність здобувачів освіти.

Під час аналізу важливо виявити існуючі кадрові прогалини: визначити предмети або курси, для яких закладу освіти бракує кваліфікованих педагогічних працівників, окреслити потреби окремих педагогів у підвищенні кваліфікації та професійному розвитку, а також дослідити можливості залучення сумісників, викладачів ЗВО або представників професійної спільноти.

Аналіз матеріально-технічної бази. На другому етапі проводиться ретельний аналіз матеріально-технічної бази закладу освіти. Рекомендується підготувати детальний план використання навчальних приміщень, який включає повний перелік усіх навчальних кабінетів із зазначенням їхньої площі та місткості, оцінку можливостей трансформування кабінетів для організації групової роботи та інтерактивного навчання, визначення потреб у додаткових приміщеннях для забезпечення профільних занять, а також оцінку можливостей створення єдиного навчального середовища, організованого відповідно до кластерів.

Критичною частиною аналізу є проведення інвентаризації обладнання закладу освіти. Слід перевірити наявність та стан спеціалізованих лабораторій, включаючи фізичну, хімічну, біологічну та STEM-лабораторії, стан комп'ютерних класів та рівень актуальності встановленого там обладнання, наявність мультимедійного та інтерактивного обладнання в навчальних приміщеннях, а також забезпечення закладу освіти доступом до швидкісного інтернету та ліцензованого програмного забезпечення, необхідного для реалізації освітніх програм.

На основі проведеної інвентаризації слід скласти план оновлення та модернізації матеріально-технічної бази, визначити пріоритетні напрями інвестування та дослідити можливі джерела фінансування, включаючи кошти місцевого бюджету, державної субвенції, гранти від донорських організацій та отримання технічної допомоги від партнерських організацій.

Аналіз організаційних можливостей. На третьому етапі аналізу проводиться оцінка організаційних можливостей закладу освіти для впровадження профільного навчання. Рекомендується перевірити спроможність закладу освіти щодо складання гнучкого розкладу занять, який забезпечує змінність груп та дозволяє учням обирати вибіркові компоненти, наявність та ефективність електронних систем обліку успішності та відвідування, таких як електронні журнали та системи управління навчанням, володіння механізмами документування та обліку індивідуалізованих освітніх траєкторій кожного учня, досвід організації позакласних заходів та позашкільної діяльності, а також наявність укладених партнерських угод із ЗВО та підприємствами регіону.

Підготовка аналітичного звіту. За результатами комплексного аналізу ресурсів рекомендується підготувати зведений аналітичний звіт, що містить детальний опис поточного стану ресурсів закладу освіти у розрізі кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази та організаційних можливостей, що містить конкретні факти та кількісними показниками.

Звіт має включати повний перелік виявлених прогалин у ресурсному забезпеченні та оцінку пов'язаних з ними ризиків для реалізації профільного навчання. На основі виявлених прогалин рекомендується розробити детальний план дій для їх усунення, в якому визначаються конкретні заходи, строки їх реалізації та розподіляється відповідальність між конкретними особами та структурами.

Важливим компонентом звіту є визначення та обґрунтування пріоритетів розвитку ресурсного забезпечення, що дає змогу визначити пріоритетність, що критично необхідно здійснити насамперед для запуску профільного навчання, та те, що можна вирішувати поступово в наступні роки функціонування профільних класів.

Успішне впровадження профільного навчання потребує створення спеціалізованої команди — робочої групи, яка координуватиме весь комплекс робіт від етапу стратегічного планування до здійснення моніторингу результатів та корекції процесу.

Склад робочої групи. Робоча група повинна формуватися з учасників освітнього процесу.

Директор закладу освіти здійснює стратегічне керівництво всім процесом впровадження, ухвалює фінальні організаційні та стратегічні рішення та забезпечує своєчасне виділення необхідних ресурсів для реалізації планів. Включення директора до складу команди критично важливо, оскільки без активної підтримки та залучення керівника жодні організаційні зміни не будуть успішними та стійкими.

Заступник директора з навчально-виховної роботи виконує роль керівника робочої групи (рекомендовано) та координує всі основні напрями впровадження, включаючи розроблення навчальних планів та складання розкладу занять. Включення цієї особи є важливим, оскільки вона безпосередньо відповідає за організацію освітнього процесу у закладі освіти та розуміє реальні організаційні можливості.

Учителі-предметники у кількості трьох-п'яти осіб забезпечують розроблення освітніх програм, авторських курсів та методичних матеріалів, необхідних для реалізації профільного навчання. Їхнє залучення гарантує змістовну якість запроваджених профілів. Рекомендується, щоб робоча група включала педагогів від кожного з трьох кластерів (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний).

Психолог або кар'єрний освітній радник займається діагностикою освітніх потреб та професійних інтересів здобувачів освіти, забезпечує супровід адаптації

учнів до профільного навчання та здійснює профорієнтаційну роботу. Включення цього фахівця є критично важливим для того, щоб впровадження процесу залишалось зосереджене на інтересах, побажаннях та розвитку здобувачів освіти.

Представник батьківської спільноти за можливості включається до складу групи для забезпечення отримання зворотного зв'язку від батьків та здійснення систематичної комунікації з батьківською громадою. Це сприяє врахуванню думки батьків та забезпеченню їхньої підтримки процесу.

При формуванні робочої групи рекомендується включати як прихильників нововведень, які активно підтримують зміни, так і тих, хто ставиться до них більш стримано і критично. Така різноманітність точок зору допомагає команді враховувати різні перспективи, передбачати потенційні проблеми та розробляти обґрунтовані рішення.

Робоча група здійснює комплекс взаємопов'язаних функцій та завдань, необхідних для успішного впровадження профільного навчання.

Функція стратегічного планування передбачає розроблення концепції профільного навчання для конкретного закладу освіти, створення та постійне уточнення дорожньої карти впровадження, планування ресурсного забезпечення всіх напрямів роботи та здійснення оперативного планування на основі аналізу поточного стану реалізації проекту.

Функція інформування та комунікації полягає у систематичному інформуванні педагогічного колективу, здобувачів освіти 7–9 класів та батьків, а також ширшої громадської спільноти про перебіг впровадження профільного навчання. Ця функція включає організацію інформаційних зустрічей, підготовку публікацій у засобах масової інформації та внутрішніх комунікаційних каналах закладу освіти.

Функція методичного супроводу передбачає координацію розробки освітніх програм та індивідуалізованих навчальних планів для кожного профілю, організацію та проведення заходів щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників, а також постійну підтримку педагогів в опанування нових ролей та компетентностей, необхідних для ефективного викладання на поглибленому рівні.

Функція організаційного забезпечення включає практичну реалізацію проєктних рішень: формування змінних груп здобувачів освіти, складання розкладу занять, організацію обліку індивідуалізованих освітніх траєкторій учнів та запровадження електронних журналів та систем управління навчанням.

Функція моніторингу та звітності полягає у зборі даних про перебіг впровадження профільного навчання, аналізі виявлених проблемних питань, підготовці детальних звітів для педагогічної ради та засновника закладу освіти, а також коригуванні планів та стратегій на основі отриманої інформації та зворотного зв'язку.

Рекомендується офіційно оформити створення робочої групи шляхом видання наказу керівника закладу освіти.

Наказом слід визначити склад робочої групи, розподілити обов'язки та функції між членами групи та встановити основні напрями та пріоритети діяльності.

Робоча група повинна працювати за чітко встановленим режимом. На підготовчому етапі впровадження рекомендується проводити засідання групи щотижня, а в подальшому — мінімум один раз на два тижні. Робоча група має готувати щомісячні звіти про прогрес впровадження для розгляду на засіданнях педагогічної ради та представлення засновнику закладу освіти.

Важливою практикою є ведення протоколів засідань робочої групи, що забезпечить прозорість прийнятих рішень, відстеження їх виконання та документування перебігу впровадження.

Для організації ефективної комунікації рекомендується використовувати сучасні інструменти: спільні цифрові документи для спільної роботи, месенджер-групи для оперативної комунікації та онлайн-зустрічі для обговорення складних питань.

Загальний перелік кроків узагальнено у формі чекліста (Додаток 1).

Організація освітнього процесу

Освітня програма ліцею — основний документ, що визначає зміст та особливості організації освітнього процесу в закладі освіти.

Освітня програма встановлює загальний обсяг навчального навантаження на всіх циклах профільної освіти, регламентує його розподіл між освітніми галузями та роками навчання і визначає послідовність й умови набуття компетентностей. Освітня програма може містити кілька навчальних планів, кожен із яких відповідає окремому профілю навчання.

Навчальний план для кожного профілю складається з чотирьох структурних компонентів, співвідношення яких визначає баланс між загальноосвітнім фундаментом та профільною спеціалізацією.

Інваріантний складник включає компоненти основного рівня та компоненти поглибленого рівня. Компоненти основного рівня представлені предметами та курсами, обов'язковими для всіх здобувачів освіти незалежно від обраного профілю, такими як українська мова, історія, природничі науки та інші. Компоненти поглибленого рівня становлять ядро кожного профілю та включають предмети та курси, які вивчаються на поглибленому рівні та становить змістовну основу профілю. Наприклад, для математичного профілю компонентами поглибленого рівня є алгебра та геометрія.

Варіативний складник складається з вибіркових компонентів у межах профілю (2-й кошик) та вибіркових компонентів поза профілем (3-й кошик). Вибіркові компоненти у межах профілю представлені курсами, що додатково поглиблюють профільну галузь, з яких здобувач освіти обирає відповідно до своїх інтересів та здібностей. Поза профілем пропонуються компоненти, що

розширюють світогляд та дозволяють здобувачам освіти виходити за межі обраного спрямування.

Перелік модельних навчальних програм, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», розміщено на офіційному [вебсайті Міністерства освіти і науки України](#).

Для кращого розуміння цієї механіки доцільно розглянути конкретну модель на прикладі фізико-математичного профілю, який входить до STEM-кластеру. У цій моделі перший кошик формують обов'язкові компоненти основного рівня та базові профільні предмети, такі як алгебра, геометрія (або інтегрований курс математики) та фізика на поглибленому рівні. Другий кошик включає вибіркові компоненти в межах обраного профілю, і для його формування ліцей обов'язково обирає курси з-поміж модельних навчальних програм, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», із поглибленими результатами навчання. Для фізико-математичного профілю це не означає безконтрольний вибір із десятків хаотичних дисциплін або механічне додавання всіх годин на поглиблену алгебру чи фізику. Ліцей пропонує учнівству чітко структуровану й керовану лінійку з двох-трьох профільних курсів на вибір, як-от «Механіка та робототехніка», «Основи астрофізики», «Методи розв'язування нестандартних фізико-математичних задач» або «Елементи вищої математики». Третій кошик містить вибіркові компоненти поза профілем, покликані розширити світогляд і задовольнити різнобічні інтереси здобувачів освіти. Для третього кошика заклад освіти може обирати з переліку модельних навчальних програм, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», з основними результатами навчання, наприклад, курси з фінансової грамотності, академічного письма, критичного мислення чи медіаграмотності, або розробляти власні авторські навчальні програми та схвалювати їх рішенням педагогічної ради закладу.

Освітня програма закладу освіти повинна містити чіткий перелік та опис всіх профілів, які реалізуються, встановлений загальний обсяг навчального навантаження для кожного профілю, детальний навчальний план для кожного профілю із переліком обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів та розподілом годин, переліки модельних та навчальних програм для всіх компонентів, а також навчальні програми для вибіркових компонентів поза профілем, схвалені педагогічною радою закладу освіти. Загальний обсяг тижневого навантаження здобувача освіти повинен відповідати встановленим нормативним вимогам.

Розроблення навчального плану для кожного профілю передбачає послідовну реалізацію низки взаємопов'язаних кроків.

Формування робочої групи та збір інформації. До розроблення залучаються представники адміністрації, учителі з предметів, які входять до складу профілю, та вчителі-методисти закладу освіти. Критичним є проведення опитування серед

педагогічного колективу щодо їхніх потреб та можливостей для реалізації профільного навчання. Цей крок забезпечує врахування професійного досвіду, предметної специфіки та практичного досвіду педагогів.

Визначення обов'язкових компонентів для всіх здобувачів освіти. Формується перелік предметів та курсів, спільних для всіх профілів, та які мають входити в навчальні плани незалежно від обраного здобувачем освіти профілю. Паралельно проводиться розрахунок годинного навантаження для цих компонентів з акцентом на формування ключових компетентностей. Цей крок важливий для забезпечення загальноосвітнього фундаменту, необхідного для гармонійного розвитку учнів.

Визначення профільних компонентів. Для кожного профілю визначаються предмети та курси поглибленого рівня, які становлять ядро профіля та визначають його змістову специфіку. Цей крок формує основу профільної спеціалізації.

Формування переліку вибіркового курсів. Розробляється перелік курсів, які здобувачі освіти можуть обирати для індивідуалізації своєї освітньої траєкторії. Рекомендується передбачити два-три курси на вибір у межах профіля та один-два додаткові курси для загального розвитку поза профілем. Важливою частиною цього кроку є розроблення механізмів консультування здобувачів освіти щодо вибору курсів.

Розроблення проєкту навчального плану. Створюється таблиця розподілу годин за структурними компонентами та для кожного компонента з урахуванням специфіки профілю. Цей крок забезпечує візуалізацію та збалансованість розподілу навчального матеріалу.

Консультації та затвердження. Проводяться робочі зустрічі з педагогічним колективом для обговорення проєкту навчального плану та виявлення практичних проблем. Навчальний план подається на розгляд і схвалення педагогічної ради та затверджується наказом керівника закладу освіти.

Моніторинг та корекція. Встановлюється система моніторингу ефективності компонентів навчального плану, регулярно проводиться опитування здобувачів освіти щодо якості навчання та змісту компонентів, а результати аналізу використовуються для корекції плану.

Навчання у змінних групах представляє принципово новий формат організації освітнього процесу, де склад навчальної групи визначається не приналежністю учнів до одного класу, а предметами та курсами, які обрали здобувачі освіти. Це є ключовим механізмом реалізації індивідуалізованих освітніх траєкторій на практиці та одним із основних інструментів забезпечення можливості кожному учневі навчатися за обраним профілем.

Основний принцип організації групового навчання полягає в тому, що здобувачі освіти з різних класів та різних профілів, які обрали певний предмет

або курс, навчаються разом в одній групі. При цьому склад групи змінюється залежно від конкретного предмета або курсу, що вивчається.

Наповнюваність групи визначається відповідно до [частини шостої статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) – клас державного, комунального закладу освіти може ділитися не більш як на три групи з кількістю учнів не менше восьми осіб, а також [Порядку поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів \(інтегрованих курсів\) у державних, комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОН від 20 лютого 2002 року № 128 \(зі змінами\)](#). До однієї групи можуть входити учні різних класів однієї паралелі, а також учні різних років навчання за умови, що зміст навчальної програми дозволяє реалізувати таке змішане навчання.

Формування груп здійснюється на основі зведеної відомості індивідуалізованих освітніх траєкторій паралелі. Здобувачі освіти, які обрали однаковий предмет або курс, потрапляють в одну групу. Заклад освіти може формувати паралельні групи для вивчення обраного предмета – залежно від кількості здобувачів освіти. Один предмет може мати дві або більше паралельних груп, що дає можливість залучати різних педагогів та гнучко формувати розклад. За можливості рекомендується надати здобувачам освіти право вибору однієї з паралельних груп.

Склад груп із профільних предметів залишається відносно сталим протягом семестру для забезпечення послідовності навчального процесу. Склад груп із вибіркового курсу поза профілем може змінюватися щосеместру, що дозволяє учням розширювати свої інтереси та обирати нові напрями розвитку.

Для практичного застосування цих норм закладам освіти пропонуються три типові моделі формування змінних груп залежно від чисельності контингенту здобувачів освіти на паралелі.

Перша модель орієнтована на великий ліцей із чисельністю паралелі понад 100 осіб (4–5 класів) та реалізацією 4–5 профілів. У цій моделі обов'язковий інваріантний блок вивчається у складі сталих класів. Для предметів другого кошика (профільних) застосовується норма від 8 осіб: паралель ділиться на профільні групи чисельністю від 8 осіб. Для третього кошика здобувачі освіти з різних класів вільно об'єднуються за інтересами, а кількість сформованих вибіркового груп дорівнює кількості класів на паралелі (наприклад, 4 або 5 груп на 4–5 класів відповідно), що забезпечує виконання педагогічного навантаження без перевищення граничного фонду годин.

Друга модель розроблена для середньостатистичного ліцею з контингентом 60–100 осіб на паралелі (2–3 класи) та реалізацією 3 профілів (по одному з кожного кластеру). Для предметів і курсів інваріантного складника зберігаються сталі класи. Під час вивчення профільних предметів другого кошика класи розформовуються на 3–5 профільних груп чисельністю не менше 8 осіб кожна (наприклад, 12 осіб на поглиблену фізику, 10 осіб на поглиблену хімію тощо). Під час формування курсів третього кошика застосовувати норму поділу на

групи від 8 осіб законодавчо неможливо, тому здобувачі освіти з усіх трьох класів змішуються і перегруповуються строго у межах наявної кількості класів — тобто створюються 2 або 3 змішані вибірккові групи на всю паралель.

Третя модель розроблена для малого ліцею з контингентом 32–59 осіб на паралелі (2 невеликі класи, наприклад, по 18–20 осіб) та реалізацією 3 обов’язкових профілів відповідно до Положення про ліцей. Завдяки нормі поділу від 8 осіб для другого кошика малий ліцей може повноцінно забезпечити вивчення всіх 3 профілів: наприклад, формуються 3 профільні групи по 10, 12 та 14 осіб. Натомість для третього кошика закладу заборонено дрібнити класи на малі групи. Оскільки на паралелі є лише 2 класи, ліцей зможе запропонувати на вибір курси, перегруповувавши всіх здобувачів освіти двох класів у 2 змішані групи.

Окремо варто підкреслити, що залучення більшої кількості здобувачів освіти на паралелі створює принципово вищу якість освітнього процесу та відкриває ширші можливості для реалізації старшої профільної школи. Чисельна паралель дає змогу закладу освіти формувати максимальну палітру профілів у межах усіх трьох кластерів без ризику недокомплектування груп, а також пропонувати учнівству багатий спектр вибірккових курсів другого та третього кошиків. Крім того, значна чисельність здобувачів освіти дає змогу утворювати кілька паралельних змінних груп з одного й того ж предмета, залучати різних педагогів гнучкіше адаптувати розклад та будувати розвинену конкурентну й соціальну взаємодію між здобувачами освіти, що є значно складнішим завданням у межах малих колективів.

Організація навчання за цими шаблонами потребує від закладу освіти розв’язання завдань, зокрема забезпечення достатньої кількості навчальних кабінетів для одночасної роботи кількох груп, залучення сумісників і зовнішніх фахівців-практиків, створення кластерних кабінетних просторів та використання спеціалізованого програмного забезпечення для автоматизованого складання розкладу змінних груп.

Навчання у змінних групах має низку істотних переваг. Формування груп за спільними інтересами та рівнем підготовки дозволяє педагогам адаптувати свої методичні підходи під конкретну аудиторію та враховувати особливості групи. У малих групах значно легше організувати активне обговорення, проєктну роботу та розбір реальних кейсів, що підвищує мотивацію учнів та сприяє формуванню критичного мислення. Кожен здобувач освіти отримує можливість працювати у комфортному для себе темпі та мати більше можливостей для активної участі в навчальному процесі. Здобувачі освіти різних профілів взаємодіють на спільних предметах, що розширює їхній світогляд та сприяє формуванню нових соціальних зв’язків.

Водночас організація навчання учнів за індивідуалізованими освітніми траєкторіями створює низку організаційних та методичних викликів.

Закладу освіти необхідно забезпечити достатню кількість навчальних кабінетів для одночасної роботи кількох паралельних груп.

Навчальні плани вимагають гнучкого та творчого підходу до складання розкладу та активної комунікації і координації між педагогами та адміністрацією.

Критичним викликом є кадрове забезпечення: закладу освіти необхідно залучити достатню кількість кваліфікованих педагогів для проведення занять в групах.

Запровадження нових навчальних програм вимагає постійного професійного розвитку педагогічного колективу.

Для подолання цих викликів рекомендується застосовувати такі рішення:

оптимізація розкладу з використанням сучасних електронних інструментів та спеціалізованого програмного забезпечення;

залучення сумісників та зовнішніх фахівців-практиків для проведення окремих курсів;

використання технологій дистанційного навчання та поєднання різних форм здобуття освіти для забезпечення освітнього процесу обмеженого штату педагогів;

створення єдиного кластерного простору шляхом групування навчальних кабінетів за профілями для спрощення логістики та переходів;

залучення асистентів педагогів для проведення практичних занять у малих групах.

Складання індивідуалізованого розкладу

Індивідуалізований розклад – персоналізований графік навчальних занять, який враховує обрані учнем освітні компоненти, наявність паралельних груп та логістичні особливості закладу освіти. Розклад створюється не за традиційним принципом «учень ходить на всі уроки разом зі своїм класом», а за новим принципом «учень відвідує заняття у тих групах, де вивчають обране ним».

Фактори, які необхідно враховувати під час складання розкладу.

Під час складання розкладу необхідно враховувати освітні траєкторії здобувачів освіти. Кожен учень обирає профіль та вибіркові курси, а кожен предмет може мати кілька паралельних груп. Це потребує від закладу освіти гнучкості при формуванні розкладу та врахування психологічної сумісності та особистого вибору здобувачів освіти.

Рекомендується перейти від традиційної системи «7–8 окремих уроків по 45 хвилин» до організації здвоєних навчальних занять. Відповідно [Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ від 25.09.2020 № 2205](#) (далі – Санітарний регламент), такі заняття можна організувати за рішенням педагогічної ради закладу освіти. Такий підхід зменшить кількість переходів між кабінетами й сприятиме глибшому зануренню учнів у матеріал, що вивчається.

Важливим фактором є кадрове забезпечення. Рекомендується залучати кількох педагогів до викладання одного предмета в різних групах. Коли всі групи, що вивчають один предмет, мають заняття одночасно, переведення здобувача освіти з однієї групи в іншу не потребує зміни всього розкладу паралелі.

Критичною є наявність *достатнього кабінетного фонду*. Необхідно перевірити достатність кабінетів для одночасної роботи всіх груп, враховуючи спеціалізовані кабінети, такі як лабораторії та комп'ютерні класи. Рекомендується розглянути можливість використання бібліотеки, медіацентру та рекреацій закладу освіти як додаткових навчальних просторів.

Під час складання розкладу необхідно мінімізувати логістичні переходи учнів між корпусами та поверхами. Рекомендується групувати навчальні кабінети одного кластеру в єдиному просторі та передбачити достатні перерви для переходів між кабінетами.

Розклад повинен відповідати [Санітарному регламенту](#) щодо тривалості навчального дня, мінімальної тривалості перерв та максимального тижневого навантаження на учнів.

Алгоритм складання розкладу

Процес складання розкладу включає такі послідовні кроки.

Зібрати зведену відомість освітніх траєкторій усіх здобувачів освіти на паралелі класів, яка містить перелік обраних кожним учнем предметів та курсів.

Слід визначити кількість груп та їхній склад для кожного предмета та курсу на основі обраного здобувачем освіти профілю та предметів і курсів за вибором.

Необхідно розподілити педагогів за групами та предметами відповідно до їхньої кваліфікації.

Складається матриця «група — кабінет — педагог — часовий слот», яка визначає розміщення кожної групи у просторі та часі.

Необхідно переконатися, що в будь-якому часовому слоті здобувач освіти не повинен відвідувати два заняття одночасно.

Слід перевірити, щоб жоден педагог не мав одночасно двох занять у різних групах.

Розклад перевіряється на відповідність гігієнічним правилам складання розкладу навчальних занять та допустимій сумарній кількості годин (навчальних занять) тижневого навантаження учнів, наведеним у [Санітарному регламенті](#).

Важливою частиною практичної реалізації розкладу є проведення так званого «пробного тижня» на початку навчального року. Протягом цього тижня здійснюється апробація розкладу в реальних умовах, виявляються практичні проблеми та логістичні труднощі, які не були враховані на етапі планування. За результатами пробного тижня розклад коригується та уточнюється з метою забезпечення його оптимальності та практичної придатності для повноцінної реалізації в наступні тижні навчального року.

Загальний перелік кроків узагальнено у формі чекліста (Додаток 2). Приклади розкладу наведено у Додатку 6.

Кадрове забезпечення

Запровадження профільної середньої освіти вимагає перегляду та розширення функціоналу працівників закладу освіти. Стратегічним принципом є ефективне використання наявних посад, передбачених [Типовими штатними нормативами закладів загальної середньої освіти, затвердженими наказом МОН від 06.12.2010 № 1205](#), із розширенням їхнього функціоналу та запровадженням чіткої внутрішньої структури управління освітнім процесом.

Управління ліцеєм базується на принципах колегіальності. *Директор* закладу освіти діє як лідер трансформацій: замість одноосібного розроблення стратегічних документів керівництво організовує колегіальний процес розроблення стратегії розвитку ліцею за участю педагогічної ради, піклувальної ради, батьківської спільноти, учнівського самоврядування та представників громади. Керівництво забезпечує відповідність діяльності ліцею [Державному стандарту профільної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 № 851](#), управляє фінансово-господарською діяльністю, створює умови для професійного зростання колективу та здійснює загальний розподіл обов'язків між членами управлінської команди.

Заступники директора здійснюють операційне управління за основними напрямками. Заступник з навчальної роботи відповідає за розроблення розкладу занять для змінних груп із використанням цифрових інструментів, адміністрування формування трьох кошиків предметів, моніторинг якості викладання, академічної успішності та координацію внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Заступник з виховної роботи координує виховне середовище, роботу психологічної служби, соціальний захист вразливих категорій здобувачів освіти, розвиток учнівського самоврядування та співпрацю з батьківською спільнотою громади й ліцею.

Для забезпечення ефективної профілізації в організаційну структуру закладу впроваджуються нові функціональні ролі. *Посаду або функцію кар'єрного освітнього радника* до її офіційного затвердження може виконувати практичний психолог, соціальний педагог або фахівець, який пройшов відповідну підготовку. Кар'єрний освітній радник здійснює професійну діагностику здобувачів освіти, викладає курс «Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування», організовує професійні проби, візити на підприємства та супроводжує формування освітньої траєкторії й портфоліо для вступу до ЗВО. Крім того, з-поміж провідних учителів-методистів призначаються координатори освітніх кластерів (STEM, мовно-літературного, суспільно-гуманітарного). Вони забезпечують міжпредметну інтеграцію, узгоджують зміст програм другого та третього кошиків, очолюють відповідні фахові спільноти та супроводжують роботу змінних груп.

Формування кадрового складу ліцею не повинно обмежуватися лише наявним внутрішнім ресурсом закладу. Головний принцип реформи полягає в тому, що ліцей визначає перелік вибіркового курсів виходячи з потреб профільного навчання та запитів здобувачів освіти, а не звужує навчальний план під існуючий штат. Якщо для критично важливого курсу в закладі немає фахівця, ліцей не відмовляється від дисципліни, а залучає зовнішніх фахівців.

Для ілюстрації цього підходу доцільно розглянути досвід академічного ліцею, який пропонує здобувачам освіти п'ять профілів навчання у межах трьох освітніх кластерів:

Історико-правовий профіль (соціально-гуманітарний кластер) – з поглибленим вивченням історії України, громадянської освіти та всесвітньої історії;

Філологічний профіль (мовно-літературний кластер) – з поглибленим вивченням української мови, а також другої іноземної мови (французької або німецької) на вибір;

Профіль «Природничі науки» (STEM-кластер) – з поглибленим вивченням хімії та біології;

ІТ-профіль (STEM-кластер) – з поглибленим вивченням інформатики, алгебри, геометрії та технологій;

Фізико-математичний профіль (STEM-кластер) – з поглибленим вивченням алгебри, геометрії та фізики.

Ключовою особливістю цього кейсу є те, що ліцей не обмежився лише наявним педагогічним штатом, а залучив до реалізації вибіркового курсів другого та третього кошиків зовнішніх фахівців-практиків і партнерські організації. Зокрема, викладачі ЗВО залучені до викладання курсів «ІТ англійською мовою», «Біотехнології», «Менеджмент» та «Кібербезпека». Водночас спеціалізовані курси «Права людини» англійською мовою та «Мій парламент» у закладі викладає діючий суддя.

Цей приклад наочно демонструє, як ліцей ефективно поєднує профільне навчання, розширену лінійку вибіркового курсів та системне партнерство із ЗВО й фахівцями-практиками для забезпечення високої якості освіти та глибини профілізації. Фахівців залучили на умовах цивільно-правового договору або сумісництва.

Таким чином, залучення зовнішніх ресурсів, мережева співпраця з ЗВО, бізнесом, закладами позашкілля та іншими закладами освіти громади дає змогу ліцею забезпечувати високу якість і глибину профілізації без обмеження освітніх можливостей здобувачів освіти.

Професійний розвиток

Важливим практичним інструментом реалізації державної політики у сфері професійного зростання є Національна платформа професійного розвитку педагогічних працівників «Вектор». Представленість закладу освіти та його

педагогічного колективу на цій платформі є обов'язковою. Вона виступає єдиним верифікованим простором, де ліцей може обирати суб'єктів підвищення кваліфікації, субвенційні та сертифіковані програми, зокрема спрямовані на методику викладання інтегрованих курсів та реалізацію реформи старшої профільної школи.

Крім того, кожному закладу освіти важливо максимально ефективно використовувати наявний фінансовий ресурс – цільову державну субвенцію на підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Державна політика передбачає пряме спрямування цих коштів на запити й потреби самих вчителів, що дає ліцею змогу офіційно проходити спеціалізовані курси конкретні потреби свого навчального плану

Викладання інтегрованих курсів вимагає від педагогів не лише глибоких знань своєї основної дисципліни, а й розуміння суміжних галузей знань та здатності встановлювати міждисциплінарні зв'язки. Коли в ліцеї відсутній фахівець, який володіє усіма дисциплінами інтегрованого курсу, існує кілька ефективних підходів до подолання цієї проблеми.

Міжпредметна співпраця передбачає організацію систематичних тренінгів, семінарів та воркшопів для педагогів з метою розвитку їхньої спроможності до міжпредметної взаємодії. Педагоги освоюють основи суміжних дисциплін, обмінюються методичними підходами та розробляють інтегровані матеріали спільно.

Використання цифрових платформ передбачає спільне планування уроків на спеціалізованих цифрових платформах, систематичне обговорення методик викладання, узгодження критеріїв оцінювання результатів навчання та аналіз результатів здобувачів освіти в реальному часі.

Проведення спільних уроків передбачає, що два або більше педагогів проводять урок разом: один педагог веде основну частину уроку, інший доповнює матеріал з позиції своєї дисципліни. Такий підхід формує у учнів цілісне розуміння теми та демонструє практичне застосування міждисциплінарних зв'язків.

Підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється поетапно в залежності від логіки впровадження профільного навчання та враховує специфічні потреби на кожному етапі трансформації закладу освіти.

На профільно-адаптаційному етапі, коли закладу освіти необхідно адаптуватися до нових вимог, пріоритетними напрямками підвищення кваліфікації є: діагностика та контроль навчальних результатів, методика викладання на основному та поглибленому рівнях, проєктування та оцінювання інтегрованих курсів, застосування освітнього дизайну при розробленні курсів та уроків, формування освітніх траєкторій здобувачів освіти та організація інклюзивного навчання.

На профільному етапі, коли система профільного навчання набирає системності та стійкості, пріоритетними напрямками підвищення кваліфікації є:

розвиток наскрізних умінь та компетентнісного потенціалу дисципліни, організація роботи зі змінними групами та застосування універсального дизайну навчання, встановлення зв'язку предметного змісту з майбутніми професіями, розроблення власних навчальних програм та курсів, застосування проектних та дослідницьких методів навчання та розвиток компетентностей у сфері оцінювання результатів навчання.

Наскрізними напрямками підвищення кваліфікації, які актуальні на всіх етапах, є: організація дослідницької діяльності вчителя, оволодіння сучасними цифровими інструментами та освітніми платформами, організація індивідуального педагогічного супроводу та роботи з портфоліо здобувачів освіти, а також забезпечення навчально-методичної підтримки педагогів.

Підвищення кваліфікації може реалізовуватися через різноманітні *формати*: формальні курси підвищення кваліфікації та сертифіковані програми, вебінари та онлайн-навчання, внутрішні тренінги в межах закладу освіти, взаємне відвідування та аналіз уроків педагогами, стажування у ЗВО, активну участь у професійних спільнотах та мережах, а також обмін досвідом та найкращими практиками з іншими ліцеями та закладами освіти.

Ефективна реалізація профільного навчання потребує чіткої *організаційної структури* та налагодженої *системи взаємодії* між різними рівнями персоналу.

Директор здійснює стратегічне управління закладом освіти та визначає загальний напрям розвитку. Йому підпорядковуються заступники директора, керівники гуртків та інші члени управлінської команди.

Заступник директора з навчально-виховної роботи координує реалізацію профільного навчання та безпосередньо керує педагогічною роботою. Йому підпорядковуються учителі-предметники та лаборанти кабінетів, які забезпечують матеріально-технічну складову навчального процесу.

Заступник директора з виховної роботи керує виховною та профорієнтаційною роботою. Йому підпорядковуються класні керівники, психолог та кар'єрний освітній радник, педагог-організатор та інші фахівці, які забезпечують розвиток здобувачів освіти.

Учителі-предметники безпосередньо підпорядковуються заступнику директора з навчально-виховної роботи, але одночасно взаємодіють з класними керівниками паралелі, психологом та іншими предметниками для реалізації міжпредметних проєктів та забезпечення цілісного розвитку здобувачів освіти.

Класний керівник підпорядковується заступнику директора з виховної роботи та взаємодіє з усіма учителями паралелі, психологом та батьками для забезпечення комплексної підтримки та розвитку здобувачів освіти.

Кар'єрний освітній радник та психолог підпорядковуються заступнику директора з виховної роботи та взаємодіють з класними керівниками, вчителями, батьками та зовнішніми партнерами для забезпечення соціально-психологічної підтримки та профорієнтації здобувачів освіти.

Така організаційна структура забезпечує координацію всіх аспектів профільного навчання, чіткий розподіл відповідальності та налаштованість на комплексний розвиток здобувачів освіти.

Загальний перелік кроків узагальнено у формі чекліста (Додаток 3).

Перелік типових помилок закладів освіти на шляху до профільного навчання та рекомендації щодо їх запобігання наведено в Додатку 4. Практичні приклади реалізації описаних рекомендацій наведено в Додатку 5.

Інфраструктура та матеріальне забезпечення

Загальні вимоги до простору. Перехід до профільного навчання змінює саму філософію організації освітнього простору. Замість традиційної моделі «один клас – один кабінет» ліцей потребує *гнучкого середовища*, яке об'єднує навчальні й функціональні приміщення, підтримує індивідуалізовані освітні траєкторії, роботу у змінних групах та міжпредметну інтеграцію.

Принципи організації простору. Особливості організації профільної середньої освіти визначають підходи до проектування та облаштування освітнього простору академічного ліцею. Такий простір має створювати умови для реалізації індивідуалізованих освітніх траєкторій, навчання у змінних групах та використання різних моделей організації освітнього процесу. Фундаментом для втілення цих принципів є *спільне проектування* – залучення педагогів до планування простору ще на етапі розроблення концепції. Оскільки саме вчителі є авторами освітнього процесу, їхнє бачення занять, методики викладання та траєкторії руху здобувачів освіти мають визначати наповнення, зонування та функціональність освітнього простору.

Кластерність. Навчальні приміщення, зокрема кабінети, лабораторії, майстерні та студії одного кластера, розміщуються в єдиному просторі на одному поверсі або в одному крилі будівлі. Це мінімізує хаотичне переміщення учнів між заняттями під час зміни груп, створює відчуття цілісного професійного середовища та сприяє міжпредметній взаємодії педагогічного колективу.

Гнучкість. Освітній простір має легко трансформуватися під різні формати роботи, включно з індивідуальною, парною та груповою діяльністю. Модульні меблі, мобільні перегородки та багатофункціональні аудиторії виступають ключовими інструментами забезпечення такої гнучкості.

Функціональне зонування. Кожне приміщення може мати чітко визначені зони з різним рівнем активності для теоретичної роботи, практичної діяльності, групових обговорень та індивідуального навчання. Зонування забезпечується раціональним розміщенням меблів, кольоровим маркуванням або використанням мобільних перегородок.

Безпечність та ергономіка. Усі приміщення закладу освіти мають суворо відповідати чинному санітарному законодавству, вимогам [Державних будівельних норм ДБН В.2.2-3:2018 «Будинки і споруди. Заклади освіти»](#) (зі змінами) (далі – Державні будівельні норми) та [Правилам пожежної безпеки для](#)

навчальних закладів та установ системи освіти України, затверджених наказом МОН від 15.08.2016 № 974.

Доступність та інклюзивність. Простір реалізує принципи *універсального дизайну* та Державних будівельних норм. Це передбачає наявність пандусів або ліфтів, відсутність порогів, облаштування адаптованих робочих місць у кожному кластері, належне тактильне маркування, адаптовану акустику та спеціально обладнані санвузли.

Відповідність освітній програмі. Облаштування та кількість навчальних приміщень визначаються з урахуванням обраних профілів ліцею, навчальних планів, кількості змінних груп, форм проведення занять та реальних потреб педагогічних працівників для забезпечення якісного освітнього процесу.

Універсальність. Приміщення закладу освіти мають використовуватися не для одного предмета чи єдиного сценарію уроку, а для кількох суміжних видів освітньої діяльності.

Акустичний і сенсорний комфорт. Організація простору передбачає контроль рівня шуму через використання звукопоглинальних матеріалів й акустичних панелей, а також мінімізацію візуального шуму, коли застарілий дидактичний пластик на стінах замінюється спокійним, нейтральним оформленням. Освітлення має бути рівномірним, немерехтливим, із можливістю регулювання природного світла за допомогою жалюзі чи ролет.

Зрозуміла навігація. Назви приміщень, кольорове кодування освітніх кластерів, піктограми й інформаційні таблички мають утворювати єдину, логічну та зрозумілу систему орієнтування у закладі освіти.

Раціональне використання ресурсів. Будь-яке оновлення інфраструктури починається з прицільного аналізу потреб, оцінки стану приміщень, наявного обладнання та спроможності педагогічного колективу ефективно інтегрувати його в освітній процес.

Концепція єдиного освітнього простору кластера

Перехід до єдиного освітнього простору. Одна з ключових відмінностей академічного ліцею полягає у переході від застарілої моделі розрізнених кабінетів до концепції єдиного освітнього простору кластера. Це передбачає, що всі навчальні та функціональні приміщення, які забезпечують конкретний кластер, розміщуються фізично поряд та утворюють цілісне, гармонійне середовище.

Логістична оптимізація. Кластерний підхід забезпечує мінімізацію часу на переміщення здобувачів освіти між кабінетами під час перерв. Це має критично важливе значення для чіткої організації освітнього процесу під час навчання у змінних групах.

Спільне використання ресурсів. Раціональне використання матеріальної бази гарантує високу економічну ефективність ліцею. Вартісне обладнання, цифрові вимірювальні комплекси, інтерактивні панелі чи спеціалізоване

програмне забезпечення не закріплюються за окремим учителем, а стають загальним ресурсом усього кластера, що виключає потребу дублювати однакові прилади в різних кабінетах.

Професійне занурення та профорієнтація. Створення атмосфери занурення у профільну галузь перетворює спільні коридори та рекреації кластера на активні освітні осередки. Облаштування тематичних зон, виставок учнівських проєктів, інтерактивних стендів та елементів профільної навігації дозволяє простору працювати як ефективний *пасивний освітній інструмент*.

Міжпредметна інтеграція педагогічного колективу. Фізична близькість приміщень стимулює неформальну взаємодію вчителів одного кластера. Створення спільних відкритих робочих просторів замість однієї загальної вчительської дає змогу педагогам суміжних дисциплін зручно планувати інтегровані уроки та міждисциплінарні проєкти.

Багатофункціональність рекреацій. Можливість облаштування спільних просторів для спільної роботи безпосередньо всередині кластера створює комфортні умови для самостійної роботи здобувачів освіти. У таких зонах під час вільних вікон у розкладі або після завершення занять здобувачі освіти можуть працювати над індивідуальними дослідженнями.

Аудит технічного плану та логістики. Трансформація закладу освіти не вимагає негайної масштабної перебудови та може реалізовуватися покроково. На першому етапі здійснюється аналіз технічного плану будівлі ліцею для визначення груп приміщень, які найпростіше об'єднати просторовою логікою без знесення несучих стін чи капітального ремонту.

Просторове переформатування. Зміна призначення та локації наявних навчальних приміщень дозволяє швидко сформувати профільні осередки. Перенесення кабінету біології ближче до хімії та фізики формує цілісний простір STEM-кластера, а розміщення кабінету історії поруч із мовними кабінетами створює суспільно-гуманітарний осередок. Під час перепланування першочергово аналізується можливість облаштування природничих лабораторій із підведенням комунікацій, оскільки перемістити теоретичні кабінети значно простіше, ніж лабораторії, майстерні чи студії.

Активізація спільної рекреації. Об'єднання ізольованих навчальних приміщень відбувається через трансформацію спільного коридору між ними. Заміна старих глухих дверей на прозорі з безпечним склом відкриває простір та забезпечує доступ природного світла в рекреацію. Облаштування коридору мобільними меблями, м'якими пуфами та пересувними фліпчартами перетворює звичайний прохід на сучасний простір для спільної роботи, де учні можуть вільно збиратися, працювати в змінних групах, обговорювати проєкти та спілкуватися.

Ефективне використання матеріальної бази. Створення єдиної відкритої лаборантської чи сервісної зони кластера супроводжується впровадженням цифрового графіка бронювання обладнання через платформи спільного

планування, що забезпечує рівний доступ кожного педагога до ресурсів. У разі можливості почергового використання обладнання кількома вчителями закладу недоцільно закуповувати однакові прилади в кожен кабінет, адже це призводить до простою засобів навчання, натомість краще придбати ширшу номенклатуру обладнання для збагачення освітнього процесу.

Практична порада щодо просторової трансформації

Синхронізація ремонтних робіт з колективом. Найпоширенішою помилкою під час оновлення закладу освіти є початок ремонтних робіт без попередньої узгодженості та синхронізації з педагогічним колективом. У процесі створення єдиного середовища освітнього кластера першими туди мають переїхати саме вчителі. Доки педагоги суміжних дисциплін, як-от фізики та хімії, не почнуть щодня комунікувати й співпрацювати у спільному просторі, фізичне об'єднання кабінетів залишатиметься лише якісним ремонтом без глибинної зміни змісту та якості освіти.

Функціональні простори ліцею

Загальні засади формування міжпрофільних просторів. Окрім спеціалізованих кластерних просторів, архітектура академічного ліцею передбачає наявність розвиненої мережі загальних просторів. Ці локації є міжпрофільними й доступними для всіх здобувачів освіти. Вони працюють на забезпечення індивідуалізованих освітніх траєкторій, розвиток м'яких навичок та якісну соціалізацію ліцеїстів.

Трансформація бібліотеки в сучасну медіатеку. Бібліотека закладу освіти перетворюється зі звичайного сховища книжок у головний багатофункціональний інформаційний простір. У межах медіатеки облаштовується зона зосередження та індивідуальної роботи для усамітненого читання, вивчення матеріалів, самопідготовки й опрацювання літератури. Зона позашкільної роботи використовується для проведення засідань учнівського самоврядування, дебатів, діяльності факультативів, гуртків, наукових клубів за інтересами та майстер-класів. Цифрова зона забезпечує роботу з електронними каталогами, доступ до цифрових освітніх платформ, міжнародних наукових баз даних та мережі інтернет. Зона видачі літератури та інформаційної навігації призначена для обслуговування читачів, отримання консультацій від медіафахівця чи бібліотекаря та швидкого пошуку книг. Зберігання й систематизацію книжкового фонду забезпечує книгосховище із зоною відкритого доступу, а зона відпочинку та неформального читання створює умови для короткочасного розвантаження між заняттями й перегляду періодичних видань у затишній атмосфері.

Багатофункціональні залу та загальні рекреації. Актовий або конференц-зал діє як гнучкий простір-трансформер для проведення публічних подій, лекторіїв, хакатонів та захисту учнівських проєктів. Центральні рекреації, холи

й окремі зали перетворюються на відкриті простори для командної роботи, стартап-ініціатив та міжпрофільних проєктів, а також слугують зонами відновлення, неформального спілкування та релаксації.

Адміністративні приміщення та спільноти педагогів. Учительська та інші адміністративні локації функціонують як робочий і рекреаційний простір для адміністрації, вчителів. Зона індивідуальної та групової роботи забезпечує комфортні умови для підготовки до занять, перевірки робіт, зосередженої аналітичної діяльності, проведення нарад, засідань методичних об'єднань та розроблення спільних освітніх проєктів. Зона неформального спілкування та відпочинку сприяє психоемоційному розвантаженню педагогічного колективу протягом робочого дня, відновленню сил та обміну досвідом у затишній обстановці. Інформаційно-навігаційна зона слугує для оперативного інформування колективу про розклад, заміни, оголошення керівництва, а також для візуального планування стека поточних завдань.

Медичний блок та безпекова зона. Для забезпечення фізичного здоров'я, медичного супроводу та оперативного реагування у закладі функціонує медичний пункт (медичний блок). Він охоплює кабінет лікаря (медичний кабінет) та процедурний кабінет, які повністю укомплектовані відповідно до [Примірного переліку медичних виробів, лікарських засобів та інших матеріалів, які повинні бути у складі медичної укладки для надання медичної допомоги у медичному пункті закладу освіти, затвердженого наказом МОЗ від 06.04.2021 № 637](#), а також вимог [Санітарного регламенту](#).

Організація електронного бронювання приміщень. Для перетворення функціональних приміщень на справді доступні й відкриті локації закладу освіти доцільно впровадити онлайн-інструменти управління простором. Організація бронювання зон через електронні календарі спільного планування дозволяє учнівському самоврядуванню, гурткам та профільним групам самостійно резервувати потрібний простір і обладнання для проведення власних заходів.

Територія академічного ліцею

Загальні вимоги до прилеглої території. Територія академічного ліцею є невід'ємною складовою функціонального освітнього простору та має створювати умови для навчання, фізичної активності, відпочинку, неформального спілкування та проведення позаурочних заходів. Під час її облаштування доцільно передбачати функціональне зонування, яке забезпечує безпечне, доступне та комфортне перебування всіх учасників та учасниць освітнього процесу. На території ліцею рекомендується передбачати спортивне ядро з універсальними спортивними майданчиками, стадіоном, біговими доріжками та воркаут-зонами для занять фізичною культурою. Відкриті навчальні простори призначені для проведення занять, дослідницької та проєктної діяльності, командної роботи й освітніх заходів. Рекреаційні зони забезпечують відпочинок, неформальне спілкування та психологічне

розвантаження здобувачів освіти й педагогічних працівників. Безпеку та зручність гарантують пішохідні маршрути, безбар'єрні підходи до будівель, велопарковки та місця короткочасного перебування, а елементи озеленення й благоустрою сприяють формуванню комфортного, екологічного та здорового освітнього середовища.

Освітній потенціал території закладу. Територія академічного ліцею має розглядатися не лише як прилегла земельна ділянка, а як безпосереднє продовження внутрішнього освітнього простору, що розширює можливості для навчання, взаємодії, фізичного розвитку та відновлення сил всієї освітньої спільноти.

Вимоги до інфраструктури за кластерами

Загальні засади формування інфраструктури кластерів. Кожен із трьох кластерів Типової освітньої програми для 10–12 класів академічного спрямування має специфічні вимоги до освітнього простору. Вони зумовлені характером профільних предметів і курсів, формами освітньої діяльності та потребами у спеціалізованому обладнанні.

Інфраструктурні особливості STEM-кластера. STEM-кластер охоплює профілі з поглибленим вивченням математики, фізики, хімії, біології, інформатики та технологій. Це найбільш вимогливий до інфраструктури кластер, оскільки потребує спеціалізованих лабораторій та обладнання для практичної діяльності. Головна інфраструктурна зміна полягає у відмові від ізольованих предметних кабінетів на користь розподілу простору за функціональним призначенням на універсальні класи для теоретичної та проєктної роботи та високотехнологічні лабораторії й експериментальні зони.

Лабораторний блок STEM-кластера. Обов'язковим елементом STEM-кластера є лабораторний блок, який забезпечує реалізацію практико-орієнтованого, експериментального та дослідницького навчання відповідно до вимог Державного стандарту профільної середньої освіти. Його наявність є необхідною умовою забезпечення практичної складової навчання за STEM-профілями. Лабораторний блок повинен включати лабораторії фізики, хімії та біології, а також може передбачати окрему STEM-лабораторію для реалізації міждисциплінарних дослідницьких і проєктних завдань. Вони забезпечують проведення демонстраційних дослідів, лабораторних і практичних робіт, виконання навчальних досліджень та проєктної діяльності.

Кабінет теоретичного навчання. Гнучкий лекторій та проєктний простір слугує навчальним приміщенням для проходження інструктажів, безпекових занять і вивчення фундаментальних теорій. Завдяки мобільним меблям простір швидко трансформується для командної роботи та спільного пошуку рішень. Стіни-дошки з магнітно-маркерними та перфорованими панелями утворюють суцільне робоче поле для моделювання схем і розв'язання задач кількома групами одночасно. Окрема цифрова зона призначена для створення віртуальних

симуляцій та 3D-моделей перед переходом учнів до практичної роботи в міжгалузевих лабораторіях і майстернях.

Комбіновані лабораторії. За умови обмеженості площ або особливостей планувальних рішень допускається створення комбінованих лабораторій, зокрема хімії та біології чи фізики та STEM. Такі лабораторії мають забезпечувати можливість виконання навчальних програм з відповідних предметів, відповідати вимогам безпеки та бути оснащеними необхідним обладнанням. У їхньому складі може передбачатися теоретична навчальна зона для проведення інструктажів, пояснення нового матеріалу й аналізу результатів досліджень.

Міжгалузева лабораторія та майстерня. Цей простір функціонує як інтегрована експериментально-виробнича платформа STEM-кластера для практичного втілення учнівських проєктів та ідей. Сформовані команди переходять сюди з теоретичного кабінету для реалізації своїх рішень. Залежно від завдань міждисциплінарної сесії учні працюють у лабораторній зоні з хімічними реагентами, біологічними матеріалами й розчинами або збирають і тестують фізичні прототипи в інженерній майстерні робототехніки. Планування простору забезпечує високу технологічну гнучкість, надійний захист під час роботи з комунікаціями та швидке переналаштування під паралельні дослідницькі процеси різних груп.

Централізований сервісний простір. Лаборантська виступає єдиним логістичним й адміністративним ядром та ключовим вузлом координації матеріальних потоків усередині STEM-кластера. Вона об'єднує підготовчі процеси для кабінетів теоретичного навчання із систематизацією наочності й роздавальних матеріалів, а також практичних зон із безпечним дозуванням і подачею реактивів, підготовкою матеріалів для лабораторій і майстерень. Планування приміщення забезпечує безпечне зберігання ресурсів обмеженого доступу, оперативну підготовку демонстрацій та безперешкодний транзит мобільних систем зберігання між зонами кластера.

Ключові вимоги до простору STEM-кластера

Просторова інтеграція та єдине середовище. Усі приміщення кластера локалізуються в одному крилі або на одному поверсі будівлі. Така конфігурація забезпечує наскрізну логістику навчання й дозволяє викладачу та викладачці безперешкодно інтегрувати теорію з практикою в межах одного заняття.

Безпека освітнього середовища. Обов'язковою є наявність витяжної вентиляції у хімічній лабораторії, належна електробезпека, засоби пожежогасіння, чітке маркування зон зберігання небезпечних речовин та швидкий доступ до аптечок.

Технічне оснащення приміщень. У кожному кабінеті передбачається достатня кількість електричних розеток, мережевих точок доступу, а також сучасне мультимедійне та інтерактивне обладнання.

Трансформація простору. Конфігурація приміщень має забезпечувати можливість швидко трансформувати простір під потреби групової роботи будь-якого формату та чисельності.

Забезпечення домедичної допомоги. Через роботу з нагрівальними приладами, склом, струмом та реактивами у навчальних приміщеннях мають міститися аптечки домедичної допомоги. Комплектація аптек та алгоритми дій персоналу регулюються спільними нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України.

Мовно-літературний кластер

Загальні засади формування мовного простору. Мовно-літературний кластер охоплює профілі з поглибленим вивченням української мови та літератури, зарубіжної літератури, а також іноземних мов, зокрема англійської, німецької чи французької. Інфраструктурне рішення для кластера полягає у створенні цілісного мовного простору. Замість традиційних кабінетів із рядами парт простір структурується за видами мовленнєвої та комунікативної діяльності, де кабінети мов інтегруються зі спільними медіа- та дискусійними зонами.

Кабінети теоретичного навчання. Це навчальні приміщення, де учні опановують теоретичний складник профільних дисциплін, вивчають базові теорії, проходять інструктажі та безпекові заняття. Простір призначений для спільної роботи, а також швидкого поділу на команди для написання есе, критичного аналізу текстів і підготовки до мовних дискусій.

Студія звукозапису як спільний цифровий простір. Цей багатофункціональний простір слугує майданчиком для розробки учнівських мультимедійних проєктів, таких як аудіоподкасти, відеоблоги та цифрові медіа. Діяльність студії спрямована на формування критичного мислення, медіаграмотності й навичок цифрової комунікації.

Імерсивне середовище. Дизайн простору має *пасивно навчати* та створювати ефект повного занурення. Навігація в межах усього кластера виконується двома або трьома мовами. Стіни та мобільні перегородки використовуються для розміщення інфографіки, крилатих виразів мовою оригіналу, інтерактивних мап країн, мова яких вивчається, а також виставок учнівських медіапроєктів.

Акустичний та сенсорний комфорт. Оскільки вивчення мов передбачає постійне активне мовлення під час одночасної роботи кількох мінігруп, аудіювання та дебатів, приміщення мовного простору вимагають високого рівня звукоізоляції. Стіни можуть бути оздоблені акустичними панелями, а на підлозі рекомендовано використовувати зносостійке шумопоглинальне покриття. Для роботи з друкованими та електронними текстами застосовується рівномірне, немерехтливе світлодіодне освітлення з можливістю регулювання яскравості, а на вікнах встановлюються сонцезахисні ролети чи жалюзі.

Мобільна логістика змінних груп. Організація навчання вимагає відмови від масивних парт на користь ультралегких та мобільних меблів. Це дозволяє вчителю чи учням за пару хвилин змінити конфігурацію приміщення від індивідуального тестування до формату *круглого столу* для дебатів чи *амфітеатру* для рольової гри.

Безпека та евакуація. Мобільні меблі в жодному разі не повинні перекривати шляхи евакуації, а ширина проходів між групами столів має суворо відповідати вимогам [Державних будівельних норм](#) (зі змінами). Усі кабелі та дроти від мультимедійної техніки, мікрофонів чи комп'ютерів мають бути заховані в ізоляційні кабельні канали або підлогові люки для запобігання травмуванню.

Соціально-гуманітарний кластер

Загальні засади формування суспільно-гуманітарного простору. Соціально-гуманітарний кластер об'єднує профілі з поглибленим вивченням історії, правознавства, громадянської освіти, соціології, філософії та мистецтва. Інфраструктурне оновлення напряду базується на створенні відкритого суспільно-гуманітарного простору, який замість ізольованих кабінетів стимулює аналітичну роботу, публічні дискусії, симуляційне моделювання суспільних процесів та творчу самореалізацію ліцеїстів.

Кабінети теоретичного навчання. Навчальні приміщення слугують для проведення теоретичних і практичних занять на поглибленому рівні. Простір призначений для критичного аналізу історичних джерел і нормативно-правових актів, дослідження історичних процесів, а також індивідуальної та групової роботи з великими масивами даних.

Дискусійний хаб. Простір призначений для проведення дебатів за міжнародними форматами, модельних засідань у форматі Моделі ООН, Парламенту чи Судового засідання, а також для захисту учнівських дослідницьких проєктів у системі Малої академії наук.

Мистецькі студії. Локація забезпечує проведення практичних занять з різних видів мистецтва, дизайн-проектування, архітектурного моделювання, фото-, відео- та театральної майстерності, а також роботу над візуальним оформленням проєктів.

Галерейно-виставковий простір. Це постійно діюча жива експозиція учнівських проєктів, результатів соціологічних досліджень, інфографік, історичних реконструкцій та художніх робіт.

Дискусійна архітектура та трансформація. Простір кабінетів відмовляється від концепції розташування вчительського столу навпроти рядів учнівських парт. Усі меблі дозволяють за кілька хвилин змінити формат приміщення під один із дискусійних сценаріїв, як-от *круглий стіл* для досягнення консенсусу, *U-подібна форма* для презентацій із виступом спікера чи *акваріум*

для інтенсивних дебатів, де внутрішнє коло дискутує, а зовнішнє аналізує аргументи.

Сучасна профільна стилізація. Замість статичних портретів на стінах простір облаштовується динамічними інтерактивними зонами. Хронологічні таблиці та лінії часу створюються інтерактивними за допомогою магнітних чи маркерних стін, де учні самостійно вибудовують зв'язки між подіями. Візуальний простір залишається чистим від застарілого дидактичного пластику з фокусом на актуальні учнівські роботи.

Акустичне структурування. Оскільки дискусійні формати передбачають підвищену мовленнєву активність, зали для дебатів та кабінети суспільних наук вимагають використання звукопоглинальних матеріалів, таких як акустичні штори чи спеціальні настінні панелі, що запобігає луни та забезпечує чіткість сприйняття мови без напруження голосових зв'язок.

Ергономіка та евакуація. Постійні трансформації меблів у дискусійних залах не повинні створювати перешкод, тому навіть за максимального розгортання конструкцій евакуаційні проходи до виходів мають залишатися абсолютно вільними відповідно до вимог будівельних норм. У виставкових зонах та артмодулях усі стенди, мольберти й рамки надійно фіксуються для запобігання травмуванню під час переміщення змінних груп.

Цифрова інфраструктура

Базова IT-інфраструктура. Цифрова інфраструктура є наскрізним складником, що забезпечує функціонування всіх кластерів та підтримку індивідуалізованих освітніх траєкторій. Без надійної цифрової основи неможливо організувати ефективне навчання у змінних групах, вести електронні журнали та індивідуалізовані навчальні плани.

Інтернет-з'єднання та мережа Wi-Fi. Заклад освіти потребує швидкісного стабільного доступу до мережі інтернет у всіх навчальних приміщеннях із пропускнуою спроможністю, що забезпечує одночасну роботу всіх користувачів і користувачок. Покриття Wi-Fi має охоплювати всю територію закладу із забезпеченням стабільного сигналу у кожному кабінеті, бібліотеці та рекреаціях, а також передбачати можливість розмежування доступу на навчальну та адміністративну мережі.

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Для організації освітнього процесу передбачається достатня кількість комп'ютерів, ноутбуків або планшетів, а також облаштування кожного навчального приміщення мультимедійним обладнанням, зокрема проєкторами чи інтерактивними панелями.

Програмне забезпечення та хмарні сервіси. Навчальний процес забезпечується ліцензованими операційними системами, офісними пакетами та спеціалізованим програмним забезпеченням для кожного кластера, включно з мовами програмування, мовними платформами та графічними редакторами.

Використання хмарних платформ дозволяє надійно зберігати навчальні матеріали, забезпечувати спільну роботу педагогічного колективу та здобувачів освіти й вести електронну документацію.

Цифрові платформи для управління освітнім процесом. Профільне навчання в академічному ліцеї створює додаткові вимоги до цифрових систем управління. Електронний журнал має підтримувати облік успішності учнів, які навчаються у змінних групах різного складу, а не лише у фіксованих класах. Для фіксації, відстеження та коригування індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача освіти застосовується спеціальний цифровий інструмент управління навчальними планами. Формування гнучкого індивідуалізованого розкладу з урахуванням змінних груп та профільності здійснюється через спеціалізоване програмне забезпечення. Координація діяльності вчителів одного кластера відбувається за допомогою онлайн-платформ для спільного планування уроків, обміну методичними матеріалами й узгодження критеріїв оцінювання, а оперативна комунікація між адміністрацією, педагогами, здобувачами освіти та батьківською спільнотою забезпечується єдиною цифровою системою зв'язку.

Кібербезпека, доступність та нормативна відповідність. Будь-яке цифрове рішення, що впроваджується в академічному ліцеї, має суворо відповідати вимогам законодавства України щодо захисту персональних даних та володіти високим рівнем доступності. Це забезпечує можливість здобувачам освіти з порушеннями зору чи слуху повноцінно користуватися електронним журналом, навчальними платформами й іншими цифровими ресурсами закладу. Доступ до всіх управлінських систем та адміністративних облікових записів обов'язково захищається двофакторною автентифікацією.

Кадрове забезпечення цифрової інфраструктури. Для належного обслуговування, підтримки та постійного розвитку цифрового середовища ліцей потребує відповідного кадрового ресурсу. У штатному розписі рекомендується передбачити посаду інженера-електроніка або ІТ-адміністратора, який відповідає за технічну підтримку обладнання, налаштування та безперебійну роботу мережевої інфраструктури. Окрім цього, у закладі забезпечується виконання функції координатора цифровізації, що може покладатися на заступника директора або окремого залученого фахівця. Ця роль передбачає системне впровадження цифрових рішень, підбір освітніх платформ та організацію навчання для педагогічного колективу.

Готовність функціональних приміщень закладу

Оцінка готовності будівлі передбачає детальний аналіз технічного плану закладу та визначення можливостей для створення кластерних середовищ. Чітко зафіксовано принципи функціонального зонування та кластерного розміщення кабінетів, забезпечено повністю безбар'єрний доступ та дотримання норм інклюзивності для всіх учасників та учасниць освітнього процесу. У ліцеї створено або заплановано необхідні функціональні приміщення, а рекреаційні

зони повністю облаштовано для здійснення освітньої діяльності та комфортного відпочинку.

Готовність інфраструктури STEM-кластера. У закладі освіти наявні або заплановані до відкриття спеціалізовані лабораторії фізичного, хімічного та біологічного спрямування. Усі лабораторії, майстерні й кабінети теоретичного навчання розміщено в єдиному просторовому кластері. Наявне необхідне комп'ютерне обладнання для якісної реалізації ІТ-профілю, а також облаштовано окрему лаборантську чи кафедру кластера для безпечного зберігання та обслуговування матеріально-технічної бази.

Готовність інфраструктури мовно-літературного кластера. У межах мовного простору створено спеціальні зони для читання, рольових ігор, проєктної діяльності та постійної спільної мовної практики. Для здобувачів освіти й педагогів забезпечено безперешкодний доступ до електронних бібліотек та онлайн-ресурсів для вивчення іноземних мов, а також встановлено відповідне ліцензоване програмне забезпечення.

Готовність інфраструктури соціально-гуманітарного кластера. У закладі облаштовано сучасні простори для проведення дискусій та презентацій із можливістю швидкої трансформації меблів під різні освітні сценарії. Навчальні кабінети естетично стилізовано відповідно до профілю, передбачено простір для проведення театралізованих виступів, конференцій та зустрічей, а також створено постійно діючий виставковий простір для експозиції учнівських робіт і дослідницьких проєктів.

Готовність цифрової інфраструктури закладу. У ліцеї забезпечено високошвидкісний доступ до мережі інтернет та якісне покриття Wi-Fi на всій території закладу. Усі кабінети оснащено достатньою кількістю комп'ютерного та мультимедійного обладнання, впроваджено електронний журнал із підтримкою обліку успішності у змінних групах, а також закуплено ліцензоване програмне забезпечення для кожного кластера. Для обслуговування системи задіяно належне кадрове забезпечення в особі інженера-електроніка та координатора цифровізації.

Міжкластерна функціональність та багатовекторність просторів. При плануванні та облаштуванні приміщень важливо враховувати, що простори одного освітнього кластера можуть успішно слугувати майданчиками для потреб іншого. Для прикладу, зона для рольових ігор та проєктної діяльності мовно-літературного кластера може одночасно виконувати функції аудиторії для публічних дискусій і презентацій суспільно-гуманітарного напрямку, за умови грамотного добору гнучких багатofункціональних меблів.

Підтримка розвитку та навчання здобувачів освіти

Адаптація до профільного навчання. Перехід до академічного ліцею є поворотним і відповідальним моментом у житті здобувача освіти. Здобувачі освіти потрапляють в нове освітнє середовище зі специфічною організацією процесів, де замість одного сталого класу діють змінні групи, а замість

однакового розкладу для всіх формується *індивідуалізована освітня траєкторія*. Без системної та чуйної підтримки навіть найбільш мотивовані діти можуть відчувати тривогу, розгубленість чи дезорієнтацію.

Значущість адаптаційного періоду. Адаптація визначає, наскільки комфортно, впевнено та ефективно здобувач освіти навчатиметься протягом усього періоду перебування в ліцеї. Успішне входження в нове середовище безпосередньо впливає на академічну успішність, психоемоційний стан, внутрішню мотивацію до навчання та здатність будувати довірливі стосунки в новому колективі. Натомість неналежно організована адаптація загрожує зниженням мотивації, появою академічних труднощів, емоційним вигоранням і навіть розчаруванням у зробленому виборі профілю.

Підготовчий етап адаптації. Процес адаптації організовується як системний триетапний шлях. Перший, підготовчий етап триває з травня по серпень до моменту офіційного вступу. Його змістом є первинне ознайомлення з ліцеєм, обраними профілями та внутрішніми правилами закладу. У цей період організовуються літні школи чи табори, а також перші зустрічі з майбутніми класними керівниками, кураторами паралелі, кар'єрними освітніми радниками, практичними психологами та педагогічним колективом. За реалізацію цього етапу відповідають адміністрація, класні керівники, куратор паралелі, кар'єрний освітній радник та практичний психолог.

Етап активної адаптації. Другий етап охоплює перші чотири-шість тижнів навчання на початку вересня. У цей час проводиться орієнтаційний тиждень, відбувається детальне ознайомлення з розкладом занять та індивідуальною освітньою траєкторією, проводяться тренінги на командоутворення й надаються індивідуальні консультації. До супроводу активної адаптації, окрім класного керівництва, кураторів, психологічної служби та кар'єрного радника, активно долучаються вчителі-предметники.

Етап моніторингу та підтримки. Третій етап триває до завершення першого семестру та передбачає безперервне відстеження емоційного стану й академічних результатів здобувачів освіти. Фахівці закладу проводять індивідуальні бесіди, групові рефлексії та за потреби здійснюють точкове коригування індивідуальної освітньої траєкторії. Відповідальними за цей етап виступають класні керівники, куратор паралелі, кар'єрний освітній радник, практичний психолог та заступник директора.

Орієнтаційний тиждень. Одним із найефективніших інструментів є організація спеціального адаптаційного тижня на початку навчального року, під час якого здобувачі освіти мають змогу опанувати всі аспекти ліцейного життя ще до старту інтенсивного освітнього процесу. У межах орієнтаційного тижня проводяться оглядові екскурсії закладом для ознайомлення з кластерними середовищами, лабораторіями, бібліотекою, простором для спільної роботи та функціональними зонами. Відбувається презентація цінностей, традицій, внутрішніх правил та щоденних рутин ліцею. Здобувачі освіти вивчають

особливості розкладу, принцип поділу на змінні групи, ліцейну систему оцінювання й функціонал електронного щоденника. Програму доповнюють зустрічі з педагогами, тренінги на командоутворення для згуртування міжкласних груп, індивідуальні консультації з кар'єрним освітнім радником для остаточного шліфування навчального плану та менторські зустрічі зі старшокласниками, які діляться власним досвідом успішного подолання адаптації.

Маркери адаптаційних труднощів. Педагогічному колективу, класним керівникам, а також куратору паралелі важливо вчасно розпізнавати ознаки того, що здобувач освіти має складнощі з входженням у нове освітнє середовище. До ключових сигналів належать різке зниження академічної успішності порівняно з попереднім навчальним роком, систематичні пропуски занять без поважних причин, ізолюваність від однолітків й небажання брати участь у групових активностях, підвищена тривожність та дратівливість, а також скарги на нерозуміння організації освітнього процесу, розкладу й ліцейних вимог.

Реагування на тривожні сигнали. Виявлення цих ознак є беззаперечним приводом для посиленої уваги, чуйності та надання індивідуальної підтримки фахівцями закладу. У більшості випадків труднощі адаптаційного періоду успішно долаються за умови своєчасної, фахової та доброзичливої допомоги.

Значення профорієнтації в академічному ліцеї. Професійна орієнтація та кар'єрне консультування у закладі освіти відіграють роль компаса, який допомагає учнівству зорієнтуватися у світі сучасних професій та свідомо сформувати власний освітній і кар'єрний шлях. Учні старших класів вже мають певні захоплення й уподобання, але часто не усвідомлюють, як вони перетинаються із реальними запитами ринку праці. Завдяки системній підтримці, що пролягає від психологічного тестування до практичних зустрічей із фахівцями, кожен підліток отримує шанс зрозуміти власні сильні сторони та віднайти своє покликання.

Учасники та учасниці профорієнтаційної роботи. Ефективна профорієнтація і кар'єрне консультування потребують координованої взаємодії ключових освітян, де кожен виконує свою роль. Головним фахівцем виступає кар'єрний освітній радник, які здійснюють діагностику інтересів і здібностей, проводять індивідуальні й групові консультації, організовують професійні проби, екскурсії до ЗВО та компаній-роботодавців, а також аналізують ринок праці й допомагають у формуванні підсумкового портфоліо.

Психологічний супровід та класне керівництво. Практичний психолог забезпечують психологічний супровід процесу вибору, допомагаючи подолати тривогу, невпевненість чи батьківський тиск через індивідуальні консультації, тренінги із саморегуляції та сесії для батьківської спільноти. Класні керівники здійснюють повсякденний супровід, оскільки добре знають сильні сторони кожного здобувача освіти, проводять індивідуальні бесіди, координують

реалізацію індивідуальних освітніх траєкторій та підтримують постійний зв'язок із родинами.

Адміністративна координація та педагогічна підтримка. Куратор кластера відповідають за узгодженість профорієнтаційного плану на рівні напряму, організовують спільні заходи та взаємодіють із кар'єрним радником. Учителі-предметники розкривають зв'язок навчального матеріалу з реальними професіями через зміст своїх дисциплін, залучають практиків, керують дослідницькими проєктами й готують здобувачів освіти до олімпіад та конкурсів. Загальну координацію профорієнтаційної діяльності, проведення Днів кар'єри та налагодження зовнішнього партнерства із бізнесом і ЗВО здійснює заступник директора, а батьківська спільнота виступає рівноправним партнером у мотивуванні та підтримці старшокласників.

Діагностичні та інформаційні методи роботи. Професійна орієнтація має бути системною та різноманітною. На початку десятого класу, повторно в одинадцятому та напередодні вибору подальшого шляху у дванадцятому класі проводиться стандартизована діагностика за перевіреними методиками для визначення професійних інтересів і типу особистості. Інформаційна робота охоплює проведення Днів кар'єри, ярмарків професій, професійних проб у формі практичних занять, відвідування підприємств і ЗВО, зустрічей із випускниками та випускницями минулих років, а також коротких зустрічей із фахівцями-практиками у форматі *запитання — відповідь* для перевірки власних кар'єрних гіпотез.

Форми індивідуальної, групової та практичної взаємодії. Індивідуальна та групова робота передбачає регулярні консультації з кар'єрним радником чи психологом, опанування курсу *Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування*, тренінги з розвитку гнучких навичок, таких як комунікабельність, критичне мислення та самопрезентація, а також виконання міждисциплінарних проєктів. Формування практичного досвіду реалізується через партнерство з місцевим бізнесом, організацію коротких стажувань, залучення здобувачів освіти до волонтерських ініціатив та проходження сертифікованих онлайн-курсів.

Календарний маршрут профорієнтаційних подій. Профорієнтаційна діяльність ліцею розгортається за чітким річним графіком. У вересні проводиться стартова діагностика професійних інтересів десятикласників та ознайомчі зустрічі з кар'єрним радником. У жовтні організовується *Тиждень профорієнтації* з екскурсіями та професійними пробами для всієї школи. У листопаді відбуваються батьківські семінари щодо підтримки підлітків та підсумкові консультації за першу чверть.

Завершення річного профорієнтаційного циклу. У грудні проводиться перший *День кар'єри* з панельними дискусіями, а протягом січня та лютого відбуваються повторна діагностика, тренінги з м'яких навичок та проєктна робота для здобувачів освіти десятих і одинадцятих класів. У січні - березні проходить *Тиждень ЗВО та бізнесу* з днями відкритих дверей. Наприкінці

навчального року, у квітні й травні, організовується підсумковий *День кар'єри*, де здобувач освіти презентує свої проєкти, упорядковує підсумкове портфоліо та проходить фінальну консультацію для планування наступного року.

Робота з батьківською спільнотою. Батьки є ключовими партнерами у процесі професійного самовизначення та кар'єрного вибору дитини. Належна підтримка з їхнього боку або, навпаки, надмірний тиск можуть істотно вплинути на якість прийнятих рішень. Ліцей системно співпрацює з батьками через інформування на семінарах про результати діагностики й можливості профілів, залучення їх як спікерів на Дні кар'єри, проведення спільних чи індивідуальних консультацій з кар'єрним радником та надання практичних порад щодо того, як будувати довірливий діалог про вибір майбутньої професії без нав'язування власних амбіцій.

Маркери незрілого вибору. Батьківській спільноті та педагогам варто звертати особливу увагу на ситуації, які сигналізують про відсутність свідомого мотиву під час обрання освітнього шляху. Тривожними сигналами є випадки, коли старшокласник обирає профіль *як усі* або *як легше* без особистої зацікавленості, коли рішення повністю суперечить реальним здібностям й інтересам дитини, ухвалюється винятково під тиском родини чи однолітків або коли здобувач освіти взагалі не може пояснити причин свого вибору. У таких ситуаціях рекомендовано провести додаткову консультацію з кар'єрним освітнім радником та пройти повторну діагностику.

Загальні засади психологічної підтримки. Психологічний супровід в академічному ліцеї є системною діяльністю, спрямованою на створення умов для гармонійного розвитку здобувачів освіти, підтримку їхнього емоційного благополуччя та сприяння успішному навчанню. В умовах профільної школи психологічна підтримка набуває особливого значення через підвищену інтенсивність освітнього процесу та необхідність ухвалення відповідальних рішень щодо майбутньої кар'єри.

Напрями та форми психологічної роботи. Психологічна служба працює за кількома взаємопов'язаними векторами. Діагностичний напрям передбачає вивчення індивідуальних особливостей, інтересів, здібностей та емоційного стану здобувачів освіти через тестування, спостереження, анкетування й індивідуальні бесіди. Консультативний напрям надає допомогу в розв'язанні особистісних, навчальних чи міжособистісних труднощів шляхом проведення індивідуальних і групових зустрічей для учнів, батьків та педагогів.

Профілактика, розвиток та супровід вибору. Профілактична діяльність спрямована на запобігання емоційному вигоранню, булінгу, тривожності та залежностям через тренінги, інформаційні кампанії й формування навичок стресостійкості. Розвивальний напрям фокусується на плеканні емоційного інтелекту, комунікативності, критичного мислення та саморегуляції під час воркшопів і групових занять з *м'яких навичок*. Окремим вектором є психологічний супровід вибору профілю та коригування індивідуальної

освітньої траєкторії, що передбачає подолання тривоги, невпевненості та батьківського тиску під час індивідуальних сесій і спільних зустрічей із кар'єрним радником.

Сутність та організація менторського руху. Менторство виступає ефективною формою підтримки, в якій досвідченіші старшокласники одинадцятих-дванадцятих класів допомагають новачкам адаптуватися, зорієнтуватися у навчальному процесі та зробити свідомий вибір. Система «рівний — рівному» є дієвим доповненням до роботи педагогічного колективу й психологічної служби.

Алгоритм упровадження та переваги. Відбір менторів здійснюється серед вмотивованого здобувачів освіти старших класів із розвинутою емпатією, відповідальністю та комунікабельністю після проходження ними підготовчих тренінгів з активного слухання. Ментор закріплюється за групою з трьох-п'яти новачків для проведення регулярних неформальних зустрічей і спільних активностей, а координацію програми здійснюють класні керівники, куратор паралелі, кар'єрний радник або психолог. Менторська діяльність офіційно фіксується у підсумковому портфоліо здобувача та відзначається на рівні закладу. Такий підхід гарантує швидку адаптацію новачків, розвиває лідерство старшокласників та зміцнює загальношкільну спільноту.

Цифрове портфоліо учня

За наявності ресурсів адміністрація ліцею організовує ведення цифрового портфоліо, яке слугує потужним інструментом супроводу здобувача освіти протягом усіх років навчання. Воно фіксує навчальні досягнення, результати діагностик, участь у проєктах і волонтерстві, а також містить особисту рефлексію щодо власного розвитку.

Рекомендована структура портфоліо охоплює розділи про обраний профіль та навчальний план, результати тестувань і рекомендації кар'єрного радника, грамоти й сертифікати, описи дослідницьких та артпроєктів, опис практичного досвіду, стажувань та онлайн-курсів, а також регулярні записи-рефлексії про зміну інтересів та подальші плани. Для ведення цифрового портфоліо використовуються сучасні вебсервіси, як-от Google Sites чи Mahara. Портфоліо стає наочною візитівкою компетентностей під час вступу до ЗВО та робочим матеріалом на кар'єрних консультаціях.

Перевірка готовності адаптаційних механізмів.

Система підтримки передбачає наявність розробленої програми адаптаційного періоду для десятого класу, запланованого орієнтаційного тижня на початку навчального року та чітко визначених індикаторів успішності чи труднощів адаптації. У закладі зафіксовано відповідальних за супровід з-поміж класних керівників, кураторів паралелі, кар'єрних радників та психологів, а також упроваджено функціонування менторської мережі *рівний — рівному*.

Готовність профорієнтації та психологічного супроводу. У ліцеї затверджено річний календар профорієнтаційних подій, визначено роль кожного учасника освітнього процесу, організовано стартову діагностику для десятикласників, налагоджено співпрацю з місцевими підприємствами та ЗВО, а також підготовлено програму Дня кар'єри. Запроваджено систему індивідуального кар'єрного консультування у ключових точках десятого, одинадцятого й дванадцятого класів, розмежовано функції психолога та кар'єрного радника, розроблено інформаційні пам'ятки для батьків. Психологічна служба має затверджений план супроводу на кожен рік навчання, визначені форми роботи, функціонуючий моніторинг емоційного стану здобувачів освіти, запроваджені цифрові портфоліо та планові тренінги з розвитку гнучких навичок і стресостійкості.

Комунікація

Значення комунікаційної діяльності. Одна з головних заporук успіху впровадження профільного навчання — високий рівень поінформованості. Здобувачі освіти, батьківська спільнота, педагогічний колектив та громада мають чітко розуміти метаморфози освітнього процесу, суть профілізації та її позитивний вплив на освітній шлях кожної дитини. Без системної комунікації навіть найефективніше сплановані зміни ризикують зіткнутися з хвилею нерозуміння, застереженнями та супротивом.

Комунікаційна стратегія ліцею спрямована на забезпечення прозорості змін, формування позитивного ставлення до профільного навчання та залучення всіх учасників та учасниць освітнього процесу до свідомої співпраці. Ключовими завданнями виступають інформування через надання вичерпних даних про нову модель, мотивування здобувачів освіти й батьків до розкриття переваг профілізації, залучення громади та партнерів до життя ліцею, підтримка постійного двостороннього діалогу через канали зворотного зв'язку та розбудова репутації закладу як сучасного освітнього хабу.

Взаємодія розгортається з урахуванням специфіки кожної аудиторії. Учні сьомих-дев'ятих класів та потенційні вступники громади потребують розуміння можливостей вибору й перспектив, що реалізується через Дні відкритих дверей, події в соціальних мережах, профорієнтаційні відео та залучення молодіжних лідерів і лідерок думок. Теперішні здобувачі освіти ліцею залучається через внутрішні освітні платформи, учнівський парламент і проєктну роботу, виступаючи амбасадорами закладу. Батьківська спільнота отримує роз'яснення процедур зарахування та змісту реформи під час зборів, семінарів, публічних зустрічей та через тематичні пам'ятки.

Педагогічний колектив отримує методичну підтримку й роз'яснення нових ролей під час педагогічних рад, нарад та особистих зустрічей. Співпраця із ЗВО та роботодавцями регіону будується на меморандумах, спільних вебінарах, ярмарках професій, екскурсіях на підприємства та дуальних освітніх елементах. Міжнародні партнери долучаються через грантові проєкти, офіційні звернення

та презентації англійською мовою, а громада та місцеві ЗМІ отримують інформацію про досягнення ліцею через офіційний сайт, соціальні мережі, пресрелізи й публічні річні звіти.

Ключові повідомлення комунікаційної кампанії. Зміст усіх матеріалів фокусується на простих і переконливих тезах, які пояснюють суть змін. Головні акценти робляться на тому, що замість поверхового вивчення всього навчальний процес спрямовується на глибоке опанування обраного напрямку, а вибір предметів є можливістю дослідити свої таланти, а не обов'язком уже знати майбутнє місце роботи. Пояснюється, що ліцей готує до практичного життя, а не лише до тестів, і кожен здобувач освіти має право на зміну профілю, оскільки нова система гарантує можливість коригувати свій освітній маршрут.

Річний план комунікаційних активностей. Комунікаційна діяльність планується системно на весь навчальний рік. У квітні та травні проводиться кампанія для вступників із днями відкритих дверей і презентаціями в гімназіях. Протягом червня – серпня організовуються індивідуальні консультації щодо вибору профілю та готуються матеріали. У вересні відбуваються адаптаційний тиждень, батьківські збори й інформування педколективу. У жовтні й листопаді проводяться батьківські семінари та збір зворотного зв'язку, у грудні — День кар'єри та підбиття підсумків семестру, у січні – березні — *Тиждень ЗВО* та партнерські заходи, а наприкінці року здійснюється публічна презентація учнівських проєктів та підсумковий звіт закладу.

Інформаційні матеріали

Інформаційні матеріали мають бути простими, візуально привабливими, читабельними, актуальними та практично орієнтованими. Вони регулярно оновлюються із вилученням канцеляризмів і формалізму. Під час підготовки можна спиратися на розроблені національні ресурси про реформу профільної середньої освіти, зокрема візуальну айдентику, шаблони презентацій для батьків, концептуальні засади, онлайн-лендинг, відеоексплейнери та тематичні інформаційні картки.

Для кожного доступного напрямку розробляється окремий буклет профілю, який містить титульну сторінку зі слоганом, стислий опис філософії напрямку, інфографіку обов'язкових і вибіркових компонентів, перелік сумісних спеціальностей у ЗВО, портрет випускника й випускниці та практичні контакти. Для батьківських зборів готуються лаконічні презентації на 10–15 слайдів, що розкривають контекст реформи, структуру навчального плану, гнучкість вибору, функціонування змінних груп та системи підтримки здобувачів освіти.

Пам'ятки для здобувачів освіти та батьківської спільноти. Створюються короткі практичні інструкції. Пам'ятка для учнів *Як вибрати профіль навчання* розкриває кроки від самоаналізу власних інтересів і дослідження напрямів до консультацій із психологом та ухвалення підсумкового рішення. Пам'ятка для батьків *Як підтримати дитину у виборі* акцентує увагу на ролі слухача й

порадника, важливості обговорення сильних сторін дитини, реалістичності планів та психологічному прийнятті можливості зміни профілю.

Оформлення матеріалів здійснюється у корпоративних кольорах ліцею або айдентики реформи із чіткою типографікою, інфографікою й реальними фотографіями навчального процесу. Розповсюдження відбувається через друковану продукцію, розсилки електронною поштою, месенджери, окрему сторінку *Профільне навчання* на сайті ліцею, публікації у соціальних мережах, короткі відеоролики та під час очних подій. Усі матеріали перед поширенням проходять контроль фактологічної точності, мовної коректності, відповідності законодавству та візуальної якості.

Робота з батьківською спільнотою

Взаємодія з батьками будується на системності й довірі. Основними форматами виступають батьківські зустрічі на початку й наприкінці семестру, тематичні семінари з питань підготовки до вступу та підтримки підлітків, індивідуальні консультації щодо індивідуальної освітньої траєкторії, Дні відкритих дверей, оперативні електронні розсилки та залучення батьків як спікерів на профорієнтаційних заходах.

Ліцей надає чіткі відповіді на типові страхи батьків. У разі побоювань щодо помилкового вибору роз'яснюється, що десятий клас є адаптаційним і профіль можна змінити протягом року без втрат, а спільний базовий блок створює надійну основу. На страх погіршення підготовки до НМТ наводяться факти: кількість обов'язкових предметів у старших школах зменшується, а до 58% часу виділяється саме на профільні та вибіркові дисципліни. Різниця зі старими класами з нахилом пояснюється суттєвим скороченням обов'язкового блоку й перерозподілом годин на користь вибору дитини. На запити щодо адаптації та уваги наголошується на м'якому переході у десятому класі, роботі у менших змінних групах та персональному супроводі з боку тьюторів і кураторів.

Зовнішня комунікація

Зовнішній вектор охоплює співпрацю із ЗВО через меморандуми, гостьові лекції, *Тиждень ЗВО* та спільні дослідницькі проекти. Партнерство з бізнесом передбачає екскурсії на підприємства, залучення практиків, проведення стажувань та спонсорську підтримку. Комунікація з громадою та медіа реалізується через сайт, соціальні мережі, пресрелізи, публікацію успіхів здобувачів освіти, авторські колонки педагогів у ЗМІ та щорічний публічний звіт. Також підтримується активний обмін досвідом з іншими ліцеями та амбасадорськими закладами.

Оцінка результативності комунікації здійснюється через моніторинг кількості консультаційних звернень, рівень поінформованості за результатами опитувань, чисельність відвідувачів на відкритих подіях, охоплення в соціальних мережах та кількість укладених партнерських угод.

Чекліст комунікаційної готовності

Готовність стратегії та матеріалів. У ліцеї визначено комунікаційну команду, сформовано чіткі цілі, затверджено комунікаційну стратегію та річний план заходів. Розроблено та перевірено на якість буклети всіх профілів, презентацію для батьківських зборів, пам'ятки для здобувачів освіти та батьків щодо вибору профілю, а також підготовлено необхідні зразки документів.

Взаємодія з зовнішнім та внутрішнім колом батьків. Для батьків майбутніх вступників громади організовуються загальногромадські зустрічі, розповсюджуються дорожні карти, функціонують онлайн-канали первинної комунікації та виїзні презентації у гімназіях. Для батьків ліцеїстів проводяться семестрові збори, діють стабільні месенджер-канали, підготовлено роз'яснення щодо змінних груп й оцінювання, а також організовано психопросвітницькі семінари.

Зовнішні канали та медіа присутність. На офіційному сайті ліцею функціонує розділ *Профільне навчання*, оновлено сторінки закладу в соціальних мережах, зафіксовано партнерські зв'язки із ЗВО та підприємствами регіону, а також детально сплановано проведення Днів відкритих дверей.

Як директору академічного ліцею запровадити систему професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування

Розділ містить організаційно-методичні рекомендації для керівника закладу освіти щодо запровадження системи професійної орієнтації й кар'єрного освітнього консультування – від управлінських рішень і розподілу відповідальності до партнерств, річного циклу роботи та аналізу результативності.

Нормативно-концептуальна рамка. Діяльність кар'єрного освітнього радника ґрунтується на сучасній державній політиці у сфері професійної орієнтації та кар'єрного консультування, що визначає перехід від епізодичних заходів до системної роботи з формування в здобувачів освіти компетентностей управління кар'єрою. Ключовим стратегічним документом є [Концепція професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025–2030 роки, затверджена наказом МОН від 24.11.2025 № 1541](#), яка визначає мету, принципи та напрями розвитку професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування. Концепція передбачає створення цілісної системи кар'єрного супроводу здобувачів освіти, розвиток компетентностей управління кар'єрою, підготовку кар'єрних освітніх радників і розбудову партнерств між закладами освіти, роботодавцями й громадами. Практичні кроки реалізації Концепції визначено Планом заходів з реалізації Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2030 роки на 2025–2030 роки, яким передбачено запровадження посади кар'єрного освітнього радника, розроблення професійного стандарту, програм підвищення кваліфікації, методичних рекомендацій, сучасних інструментів кар'єрного консультування, навчальних курсів і цифрових ресурсів для закладів освіти.

Роль директора та внутрішні документи. Директор відіграє ключову роль у створенні та забезпеченні сталої роботи системи професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування. Завдання керівника полягає у визначенні стратегічних пріоритетів, створенні необхідних організаційних умов, координації роботи команди та забезпеченні використання результатів для подальшого розвитку системи. Управлінська роль охоплює шість основних функцій: стратегічне рішення щодо винесення питання на педагогічну раду та інтеграції в освітню програму, нормативне закріплення через видання наказів та затвердження положень, кадрове й ресурсне забезпечення з визначенням посадових обов'язків та умов конфіденційності, координацію взаємодії учасників та проведення нарад, розбудову партнерств із ЗВО та роботодавцями, а також моніторинг результативності й створення умов для професійного розвитку команди. Керівництво закладу має забезпечити оформлення мінімального пакета внутрішніх документів: наказу про запровадження системи, положення про порядок її організації, посадової інструкції фахівця, річного плану роботи як складника загального плану закладу та порядку обробки й захисту персональних даних.

Кадрова модель і організація роботи. В академічному ліцеї функції кар'єрного освітнього радника може виконувати соціальний педагог, практичний психолог або інший педагогічний працівник після відповідної підготовки. Залежно від визначеної моделі вводиться додаткова посада або функції покладаються на вже працюючого співробітника із визначенням обсягу роботи й умов оплати. Рішення оформлюється наказом керівника, у якому зазначаються межі відповідальності, графік, порядок звітування та взаємодії з усіма учасниками системи. Працівник забезпечує індивідуальний і груповий супровід здобувачів освіти, координує профорієнтаційні заходи, надає методичну підтримку колегам, взаємодіє з батьківською спільнотою та партнерами й бере участь у моніторингу. Виконання цих функцій не скасовує основних обов'язків практичного психолога чи соціального педагога, тому адміністрація має розмежувати напрями, не допускаючи дублювання та перевантаження. Керівництво закладу забезпечує належні умови: робоче місце для конфіденційних розмов, доступ до інтернету, цифрових ресурсів, методичних та діагностичних інструментів. Запровадження системи відбувається циклічно: стартовий аудит (Додаток 7), визначення кадрової моделі, планування й ресурсне забезпечення, запуск і координація, моніторинг та підсумкове вдосконалення.

Команда і розподіл ролей. Результативність системи залежить від того, наскільки чітко кожен учасник освітнього процесу розуміє свої функції, межі відповідальності, порядок взаємодії та звітування. Розподіл функцій закріплюється наказом керівника, посадовими інструкціями та відображається в річному плані закладу. Орієнтовний розподіл функцій наведено у Додатку 11. Директор визначає стратегічні пріоритети, затверджує документи й аналізує

результативність, взаємодіючи із засновником, педагогічною радою та заступником. Заступник директора відповідає за інтеграцію напряду в освітню програму й поточну координацію, звітуючи керівнику та спрямовуючи роботу радника, класних керівників й учителів. Куратор паралелі координує заходи на своєму рівні, забезпечує узгодженість дій класних керівників та взаємодіє з кар'єрним радником. Працівник, які виконують функції радника, здійснюють діагностику, індивідуальні й групові консультації, координують проби, підтримують портфоліо та взаємодіють із батьками й партнерами. Практичний психолог проводить психологічну діагностику, надає підтримку у подоланні тривоги й батьківського тиску, дотримуючись правил конфіденційності. Класні керівники виявляють запити здобувачів освіти, організовують рефлексію та скеровують на консультації, а вчителі-предметники розкривають профорієнтаційний потенціал навчальних дисциплін та залучають дітей до проєктної діяльності. Зовнішні партнери проводять погоджені проби, екскурсії й майстер-класи. Для поточної координації визначається регулярність коротких щомісячних нарад команди, де обговорюється стан виконання плану, а наприкінці семестру проводиться розширений аналіз моніторингових даних.

Управлінська координація річного циклу роботи. Навчальний цикл охоплює п'ять ключових точок. Перша точка припадає на період навчання у дев'ятому класі до вступу в ліцей, коли заклад презентує профілі, проводить консультації для вступників і батьків та вивчає їхні запити. Друга точка — початок десятого класу, що охоплює адаптацію, стартову діагностику та формування індивідуальної освітньої траєкторії. Третя точка — завершення першого семестру, де аналізується навчальний поступ та коригується траєкторія. Четверта та п'ята точки припадають на одинадцятий та дванадцятий класи для уточнення освітньо-професійного шляху, підготовки до вступу та переходу на наступний етап. Управлінський цикл керівника охоплює підготовку до року із затвердженням плану, старт року з інформуванням учасників, реалізацію через координаційні зустрічі, роботу після ключових подій зі збором зворотного зв'язку та завершення року з підсумковим аналізом на педагогічній нараді. Під час документування циклу використовуються форми аудиту, шаблони планів, реєстри партнерств (Додаток 9) і консультацій (Додаток 10) та карти заходів (Додаток 12), що дають змогу бачити цілісну картину й аналізувати рівний доступ здобувачів освіти, якість рефлексії та необхідність внесення змін.

Індивідуальне кар'єрне освітнє консультування. Індивідуальне консультування проводиться добровільно за запитом учнів, їхніх законних представників, у визначених точках вибору або за рекомендацією педагогів, яка не замінює вільної згоди дитини. У внутрішніх документах визначаються відповідальний фахівець, порядок звернення, графік, формати, правила взаємодії з психологічною службою та кураторами й вимоги до конфіденційності. Адміністрація забезпечує зв'язок результатів консультування з вибором профілю та вибіркових курсів, але не втручається у зміст конфіденційної бесіди. Для

управлінського обліку ведеться реєстр консультацій, де фіксуються лише організаційні відомості: дата, клас, формат, загальна тематика й потреба в повторній зустрічі. Детальний зміст розмови, особисті обставини та результати діагностики не включаються до управлінської звітності, а робочі записи ведуться відповідним фахівцем згідно з вимогами законодавства.

Управління партнерствами та практичним досвідом. Партнерство є окремим управлінським процесом, який починається з визначення освітньої потреби здобувачів освіти та завершується використанням отриманого досвіду в рефлексії й консультуванні. Алгоритм управління передбачає визначення освітньої потреби, її зіставлення з профілями ліцейного навчання, вибір партнера та формату від екскурсії до професійної проби, зафіксування домовленостей у меморандумі чи угоді та призначення відповідального працівника. Керівництво закладу готує здобувачів освіти до заходу, забезпечує супровід дорослих, безпечний маршрут, згоду батьків та доступність для дітей з особливими освітніми потребами. Захід вважається завершеним лише після опрацювання його результатів в індивідуальному супроводі. Прикладом такої співпраці є досвід Тернопільського академічного ліцею з проектами «Один день в університеті» та «Наука у партнерстві», де учнівські команди залучаються до реальних досліджень під керівництвом науковців із подальшим захистом результатів на пітчінгах, що підкріплюється навчальним курсом «Теорія і методика наукових досліджень».

Рівний доступ та моніторинг. Рівний доступ і недискримінація є наскрізними вимогами до організації консультування. Керівництво закладу забезпечує фізичну доступність приміщень і маршрутів, доступність цифрових ресурсів, можливість очної чи дистанційної участі, додатковий супровід для переміщених осіб і дітей з особливими освітніми потребами, а також недопущення гендерних і соціальних стереотипів. Відповідні норми закріплюються у внутрішніх документах закладу. Моніторинг результативності охоплює охоплення здобувачів освіти діагностикою й пробами, доступність для різних груп, кількість осіб, які потребують додаткового супроводу, активність партнерств та якісні зміни в розумінні учнями власних інтересів. Результати моніторингу розглядаються командою у визначені строки для коригування графіків, ресурсів та мережі партнерів, а для працівників організовується підвищення кваліфікації з питань інклюзії та захисту персональних даних.

Чекліст і типові помилки. Перед початком навчального року та під час підсумкового аналізу використовується перелік контрольних питань для перевірки виконання всіх етапів: від проведення стартового аудиту й розгляду питання педагогічною радою до видання наказів, затвердження планів, забезпечення конфіденційності, налагодження партнерств та визначення показників моніторингу. Серед типових помилок, яких слід уникати в управлінській практиці, виділяються проведення разових заходів замість системної роботи без подальшої рефлексії, формальне визначення

відповідального працівника без виділення часу й ресурсів, нечітке розмежування функцій між членами команди, проведення консультацій, результати яких не використовуються для коригування навчальних траєкторій, укладання формальних меморандумів без практичного змісту, моніторинг лише кількісних показників замість аналізу якісних змін, надмірне документування із внесенням конфіденційних даних до загальних реєстрів та недостатня увага до забезпечення рівного доступу для всіх груп здобувачів освіти.

Чекліст готовності закладу освіти

Стратегічне планування. Для успішної трансформації керівництво закладу забезпечує чітке цілепокладання та орієнтири розвитку.

Сформульовано візію та місію закладу освіти як академічного ліцею.

Розроблено портрет випускника та випускниці.

Створено дорожню карту переходу із зазначенням конкретних термінів та відповідальних осіб.

Презентовано візію педагогічному колективу, батьківській спільноті, учням.

Зібрано зворотний зв'язок та враховано конструктивні пропозиції всіх учасників та учасниць освітнього процесу.

Аналіз ресурсів та інвентаризація. Комплексна оцінка внутрішнього потенціалу закладу передбачає проведення прицільного аналізу наявної бази.

Проведено аудит кадрової спроможності педагогічного колективу.

Проведено інвентаризацію матеріально-технічної бази.

Оцінено організаційні можливості щодо складання гнучкого розкладу, ведення журналів і обліку індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

Підготовлено зведений звіт за результатами аналізу ресурсів.

Визначено наявні прогалини та складено план їх усунення.

Визначено джерела фінансування оновлення інфраструктури й навчального середовища.

Команда впровадження та розподіл відповідальності. Організаційне забезпечення процесів трансформації починається з формування координаційного ядра.

Сформовано робочу групу впровадження на підставі наказу директора.

Призначено керівника робочої групи.

Розподілено функції та завдання між усіма учасниками та учасницями.

Складено план роботи групи на підготовчий період.

Визначено регламент засідань та робочі інструменти комунікації.

Організація освітнього процесу. Управлінська підготовка охоплює розроблення навчально-методичного підґрунтя для запуску профілів.

Опрацьовано нормативно-правову базу, зокрема закони України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту», Положення про ліцей,

Державний стандарт профільної середньої освіти, Типову освітню програму для 10–12 класів Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти (академічні ліцеї).

Проведено анкетування серед учнів щодо їхніх інтересів, освітніх побажань і подальших планів.

Визначено профілі навчання відповідно до кластерів Типової освітньої програми для 10–12 класів.

Підготовлено необхідний пакет документів за чеклістом.

Розроблено навчальні плани до кожного з обраних профілів.

Створено цілісну освітню програму ліцею.

Чекліст організації освітнього процесу

Освітня програма та навчальний план. Розроблення та затвердження нормативного підґрунтя для реалізації профільного навчання.

Розроблено драфт освітньої програми з переліком та описом профілів.

Сформовано навчальний план для кожного профілю із розподілом годин.

Визначено обов'язкові компоненти базового рівня для всіх профілів.

Визначено профільні компоненти поглибленого рівня для кожного профілю.

Сформовано перелік вибіркових курсів у межах профілю та поза ним.

Розроблено навчальні програми для вибіркових компонентів.

Освітню програму схвалено педагогічною радою та затверджено наказом директора.

Змінні групи. Організація навчального процесу на основі індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти.

На основі індивідуалізованих освітніх траєкторій визначено кількість та склад груп для кожного предмета й курсу.

Забезпечено достатню кількість кабінетів для одночасної роботи змінних груп.

Розподілено педагогів за групами й предметами.

Визначено формат організації обов'язкових предметів для всіх учасників та учасниць освітнього процесу.

Освітній простір адаптовано під різні формати групової роботи.

Розклад занять. Формування гнучкого розкладу для забезпечення безперервного навчання у змінних групах.

Складено розклад занять для всіх груп паралелі.

Перевірено відсутність накладання занять для здобувачів освіти, а також для педагогічного колективу.

Передбачено достатні перерви для зручних переходів між кабінетами та кластерами.

Розклад суворо відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти.

Розклад доведено до відома всіх учасників та учасниць освітнього процесу.

Передбачено дієвий механізм коригування розкладу протягом семестру.

Чекліст кадрового забезпечення

Функціональні обов'язки. Упорядкування ролей та посадових завдань у контексті впровадження профільного навчання.

Визначено функціональні обов'язки для кожної посади з урахуванням специфіки профільного навчання.

Розроблено та оновлено посадові інструкції працівників закладу.

Визначено педагогічного працівника, які виконуватимуть функції кар'єрного освітнього радника.

Розподілено педагогічне навантаження з урахуванням нових ролей та напрямів діяльності.

Професійний розвиток. Системна підтримка та підвищення кваліфікації педагогічного колективу.

Визначено потреби вчителів та вчительок у підвищенні кваліфікації.

Складено план підвищення кваліфікації педагогів на навчальний рік.

Забезпечено фахову підготовку педагогічного колективу для викладання інтегрованих курсів.

Організовано міжпредметну співпрацю через діяльність професійних спільнот і проведення тренінгів.

Передбачено можливість стажування та обміну практичним досвідом з іншими ліцеями.

Модель взаємодії. Налагодження ефективного внутрішнього управління та координації.

Визначено оновлену організаційну структуру закладу освіти.

Налагоджено стабільні канали комунікації між освітніми підрозділами та кластерами.

Запроваджено регулярні координаційні зустрічі для адміністрації, педагогів.

Забезпечено цифрові інструменти для спільного планування, зокрема онлайн-платформи та робочі месенджери.

Типові помилки та як їх уникнути

Типова помилка	Як уникнути
Копіювання готових рішень з інших закладів освіти без урахування власної специфіки	Аналізуйте досвід інших, але завжди адаптуйте до власних умов: контингенту, кадрів, бази, потреб громади
Визначення профілів без дослідження потреб здобувачів освіти	Обов'язково проведіть анкетування 7–9 класів, консультації з батьками та аналіз ринку праці до прийняття рішення
Нереалістичні плани без ресурсного забезпечення	Прив'яжіть кожен пункт дорожньої карти до конкретних ресурсів. Якщо ресурсів бракує — визначте шляхи їх залучення або скоригуйте план
Створення візії «на папері» без реального впровадження	Візія має бути живим документом. Регулярно звертайтеся до неї для прийняття рішень. Візуалізуйте її у просторі закладу освіти
Ігнорування думки ключових учасників (педагоги, батьки, учні)	Залучайте всіх зацікавлених до стратегічної сесії. Збирайте зворотний зв'язок на кожному етапі. Реагуйте на пропозиції
Формальна робоча група, що збирається «для протоколу»	Забезпечте реальні повноваження та ресурси для групи. Мотивуйте учасників. Регулярний моніторинг прогресу — запорука ефективності
Формальна варіативність: перелік вибіркового курсів на папері, реально — 1–2 варіанти	Забезпечте реальний вибір: мінімум 3–5 вибіркового курсів. Щорічно оновлюйте перелік на основі зворотного зв'язку від здобувачів освіти
Навчальний план копіює традиційну модель із мінімальними змінами	Починайте з визначення профілів та їхнього ядра, потім будуйте план. Використовуйте типову освітню

	програму як орієнтир, а не жорстку рамку
Розклад складається вручну, що призводить до накладання занять та помилок	Використовуйте електронні інструменти. Призначте окрему відповідальну особу. Тестуйте розклад до початку навчання
Змінні групи формуються хаотично, без урахування індивідуальної освітньої траєкторії	Формуйте групи винятково на основі зведеної відомості індивідуальної освітньої траєкторії. Автоматизуйте процес
Здобувачі освіти та батьки не розуміють логіку нового розкладу	Проведіть роз'яснювальну роботу. Підготуйте пам'ятку «Як читати свій розклад». Забезпечте онлайн-доступ
Немає механізму корекції розкладу протягом семестру	Визначте процедуру зміни вибірових курсів. Проведіть «пробний тиждень» із можливістю оперативної корекції
Нові ролі (кар'єрний освітній радник) існують лише на папері, без реального наповнення	Розробіть чіткі посадові інструкції на основі рекомендованих. Забезпечте час та ресурси для виконання функцій. Мотивуйте працівників
Педагоги не готові до викладання на поглибленому рівні або інтегрованих курсів	Проведіть аудит готовності до початку навчання. Забезпечте підвищення кваліфікації. Використовуйте командне викладання як перехідний формат
Перевантаження працівників через додаткові функції без компенсації	Перерозподіліть навантаження. Автоматизуйте рутинні процеси (електронні журнали, платформи)
Відсутність координації між підрозділами	Запровадьте регулярні координаційні зустрічі. Створіть спільний інформаційний простір. Визначте «точки перетину» між ролями
Опір педколективу змінам: «ми завжди так працювали»	Залучайте педагогів до планування змін. Демонструйте переваги. Забезпечте підтримку та

	поступовість. Цінуюте і визнавайте внесок кожного
Кабінети одного кластера віддалені один від одного та розташовані на різних поверхах, через що учень витрачає забагато часу на переміщення між заняттями.	Перед початком навчального року проаналізуйте план будівлі та максимально зосередьте кабінети одного кластера в єдиному просторі. Навіть часткове наближення покращує ситуацію.
Закупується дороговартісне обладнання без аналізу реальних потреб профілів та кваліфікації педагогів, які мають з ним працювати.	Спочатку проведіть аналіз потреб та визначте пріоритети. Забезпечте навчання педагогів перед закупівлею обладнання.
Планування простору без залучення вчителя, що призводить до невідповідності меблів та обладнання реальним потребам освітнього процесу.	Залучайте вчителів-предметників до формування технічного завдання на проєктування простору. Адже вони найкраще знають методику викладання свого предмета, траєкторію руху здобувачів освіти під час практичних робіт та специфіку зберігання навчальних засобів.
Цифрова інфраструктура розвивається фрагментарно: різні платформи не інтегровані між собою, дані зберігаються в різних місцях.	Розробіть єдину стратегію цифровізації. Обирайте платформи, які можна інтегрувати. Призначте відповідального за координацію цифрових рішень.
Ігнорування потреб інклюзії: простір не адаптований для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.	При плануванні будь-яких змін у просторі враховуйте вимоги безбар'єрності та інклюзивності як обов'язковий компонент.
Відсутність зон для неформального навчання: учень не має де працювати самостійно чи в малих групах поза уроками.	Використовуйте рекреаційні зони, коридори, бібліотеку як додатковий навчальний простір: м'які меблі, столики, Wi-Fi, інформаційні стенди.
Адаптаційний період формальний або його немає: учень одразу занурюється	Передбачте орієнтаційний тиждень та системну адаптаційну програму

у повноцінний освітній процес без підготовки	
Профорієнтація зводиться до одноразового заходу (один День кар'єри на рік) замість системної роботи	Розробіть річний календар подій. Профорієнтація — це безперервний процес, інтегрований у повсякденну освітню діяльність
Батьки не залучені до процесу професійного самовизначення або, навпаки, нав'язують свій вибір учнівству	Проводьте регулярні батьківські семінари, надайте пам'ятки з рекомендаціями. Допоможіть батькам стати партнерами, а не «режисерами»
Психологічний супровід обмежується кризовим втручанням: психолог працює лише з «проблемними» учнями	Забезпечте системний превентивний супровід для всіх: діагностика, тренінги, групові заняття. Психолог — не «пожежник», а партнер у розвитку
Результати діагностики та рефлексії не фіксують і не використовують для коригування підтримки	Запровадьте цифрове портфоліо та регулярний аналіз даних. Використовуйте результати для індивідуалізації супроводу
Кар'єрне консультування підміняють профорієнтаційними заходами: учні отримують інформацію про професії, але не мають індивідуального супроводу у прийнятті рішення	Розмежуйте профорієнтацію та кар'єрне консультування. Забезпечте кожному учню індивідуальні консультації у ключових точках вибору — особливо на початку 10 класу та перед вступом
Комунікація починається занадто пізно: батьки та учень дізнаються про зміни в останній момент	Починайте комунікаційну кампанію мінімум за 6 місяців до вступної кампанії. Чим раніше — тим краще
Одностороння комунікація: ліцей інформує, але не слухає	Забезпечте канали зворотного зв'язку: анкетування, «скринька запитань», відкриті форуми, онлайн-форми
Матеріали написані канцелярською мовою, перевантажені термінами	Пишіть просто і зрозуміло. Тестуйте матеріали на представниках цільової аудиторії перед розповсюдженням

Відсутність єдиного стилю: різні матеріали виглядають так, наче створені різними закладами	Розробіть базовий брендбук ліцею або хоча б узгодьте кольорову схему, шрифти та стиль оформлення
Матеріали не оновлюються: буклети містять застарілу неактуальну інформацію	Введіть правило щорічного оновлення всіх матеріалів. Фіксуйте дату створення / оновлення на кожному документі
Ігнорування цифрових каналів: вся комунікація зводиться до батьківських зборів	Сучасні батьки та учні очікують інформацію онлайн. Сайт, соціальні мережі, месенджери — обов'язкові канали

Кейси від ліцеїв-амбасадорів

КЕЙС 1. Стратегічна сесія: від хаосу до узгодженої візії

Заклад освіти: Буковинський ліцей успішної молоді (Чернівецька обл.)

1. Було – Стало

Було: Заклад приймав рішення щодо профілів виважено, але рішення ухвалювалися без єдиної системи. Відчувалася розбіжність думок між батьківською спільнотою, адміністрацією та учнями щодо майбутнього закладу.

Стало: Створено робочу групу з пілотування, яка збиралася щодвятижні у форматі діалогу. Сформовано чітку візію, визначено перелік профілів та забезпечено прозорість ухвалення рішень для всієї громади.

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Склад робочої групи: Долучено адміністрацію, педагогів, учнів 9–11 класів, а також їхніх батьків і матерів.

Методики роботи на зустрічах:

SWOT-аналіз наявних ресурсів закладу;

Анкетування та визначення освітніх запитів здобувачів освіти;

Мозковий штурм щодо можливих профілів;

Ранжування та пріоритезація ідей;

Презентація напрацювань у малих групах за професійними спільнотами.

3. Конкретні результати

Сформовано 4 профілі навчання: «Природничі науки та медицина», «Інженерія та комп'ютерні технології», «Гуманітарні науки та медіакомунікація», «Економіка, міжнародні відносини та мови».

План дій: Створено основу для подальшого планування освітньої діяльності та розроблено концепцію профільної школи на перші 3 місяці.

4. Порада іншим закладам

Найкраще спрацює поєднання аналітики та живого діалогу з усіма учасниками освітнього процесу. Важливо не лише зібрати

думки, а й показати, що вони реально впливають на рішення. Уникайте перевантаження сесії інформацією та залишайте простір для обговорення і рефлексії.

КЕЙС 2. Комплексний аудит ресурсів через Google-форми

Заклад освіти: Хустський ліцей № 1 Хустської міської ради (Закарпатська обл.)

1. Було – Стало

Було: Зміна управлінської команди (новий директор і заступник). Відсутність цілісного бачення власних ресурсних можливостей, кадрового потенціалу та матеріальної бази за рік до передпілоту.

Стало: Затверджено офіційний наказ та положення про аудит, розроблено Google-форми для всіх категорій спільноти, проведено самооцінювання педагогів та сформовано матрицю «зон росту».

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Нормативне забезпечення: Створено наказ та розроблено [Положення про проведення моніторингу й аудиту](#).

Інструменти збору даних:

Google-форми для опитування вчителів, учнів та батьків щодо потреб та інтересів;

Аудит кабінетів, обладнання та STEM-ресурсів;

Самооцінювання професійних компетентностей педагогів;

Робота фокус-груп (адміністрація + активні вчителі).

3. Конкретні результати

Розподіл відповідальності: Відповідальним за аналіз та моніторинг призначено одного заступника директора з навчально-виховної роботи, який готував анкети та аналізував базу.

База для рішень: Виявлено запити здобувачів освіти, що стало основою для подальшого формування навчальних планів і курсів за вибором.

4. Порада іншим закладам

Якщо у вашому закладі освіти є два заступники з навчально-виховної роботи, важливо покласти відповідальність за моніторинг

строго на одного з них. Для аналізу використовуйте максимально прості інструменти (форми, таблиці), постійно презентуйте напрацювання колективу та залучайте вчителів, щоб сформувати відчуття спільної відповідальності.

КЕЙС 3. Формування 6 профілів та унікальних вибіркокових курсів

Заклад освіти: Криворізький Покровський ліцей (Дніпропетровська обл.)

1. Було – Стало

Було: Традиційна робота лише з 2 напрямками (фізико-математичним та хіміко-біологічним).

Стало: Затверджено 6 розширених профілів, де суміжні запити здобувачів освіти, які не сформували окремого класу, задовольняються через варіативну складову (курси за вибором другого та третього кошиків).

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Процес ухвалення рішень: Аналіз анкетування 9-класників, оцінка кадрового потенціалу, консультації з батьками та компромісні рішення (наприклад, ІТ інтегровано в математичний профіль, а суспільно-гуманітарні запити реалізовано через спецкурси).

3. Конкретні результати (Перелік профілів та курсів)

Затверджено **6 профілів** із деталізованими курсами:

1. Фізико-математичний:

Профільні: фізика, алгебра, геометрія.

Курси у межах профілю: «Теорія ймовірностей та математична статистика», «Математична логіка», «SMART-математика: задачі, які працюють».

Курси поза профілем: «Нонфікшн: що таке нехудожня література», «Психологія спілкування», «З іноземними мовами у світ подорожей», «Підприємництво і фінансова грамотність».

2. Медичний:

Профільні: хімія, біологія.

Курси у межах профілю: «Генетичний поліморфізм у популяції людини», «Магія речовин», «Біологічні основи ландшафтного дизайну».

Курси поза профілем: «Мова в просторі навколо нас», «Механіка: зрозумій фізику відчуттями», «Дипломатія слова та культури», «Мій фінансовий план».

3. Філологія та журналістика:

Профільні: українська мова й література, англійська мова.

Курси у межах профілю: «Літературний текст і його інтерпретація», «Пишемо есе», «Риторика як мистецтво комунікації», «Ділове спілкування іноземною мовою», «Орієнтування в іншомовному інформаційному просторі».

Курси поза профілем: «Хімія для здоров'я людини», «Штучний інтелект і суспільство», «Мої фінансові цілі», «Простір і людина».

4. Інформаційні технології:

Профільні: інформатика, алгебра, геометрія.

Курси у межах профілю: «Штучний інтелект і суспільство», «Розумні плати: крок у світ електроніки та програмування», «STEM-проект: від ідеї до втілення».

Курси поза профілем: «Мій бізнес-план», «Філософія», «Психологія спілкування».

5. Міжнародна економіка:

Профільні: географія, англійська мова.

Курси у межах профілю: «Математика в економіці», «Туристична географія», «Географія і суспільство», «Підприємництво і фінансова грамотність».

Курси поза профілем: «Магія речовин», «Критичний аналіз тексту», «Соціологія», «Культура рівності та взаємоповаги».

6. Міжнародні відносини:

Профільні: історія України, всесвітня історія, громадянська освіта.

Курси у межах профілю: «Політологія», «Соціологія», «Права та обов'язки учнівської молоді», «Лідер нового покоління», «Міжкультурна компетентність», «Дипломатія слова та культури».

Курси поза профілем: «Туристична географія», «Психологія спілкування», «Риторика», «Простір і людина».

4. Порада іншим закладам

Чесно комунікуйте обмеження ресурсів, шукайте інтеграційні рішення між профілями та активно використовуйте варіативну складову навчального плану. Поєднання діалогу, аналітики та компромісу допомагає ухвалити рішення, яке буде прийнятним для більшості й реалістичним для закладу.

КЕЙС 4. Модель «Ви запитуєте — ми моделюємо» на 180 вступників

Заклад освіти: Ліцей імені Олександра Цинкаловського Володимирської міської ради (Волинська обл.)

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Виклик щодо прийняття рекордної кількості — 180 нових здобувачів освіти. Ризик використання застарілої моделі «ми пропонуємо 2–3 класи — ви обираєте з того, що є».

Стало: Перехід до моделі «ви запитуєте — ми моделюємо». Кожен учень подав заяву з 1–2 пріоритетними предметами, на основі чого сформовано 8 специфікованих профілів.

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Кластеризація заяв: Отримано та опрацьовано 180 індивідуальних заяв. Проведено аудит кабінетної системи та кадрового складу для забезпечення кожного напрямку матеріальною базою.

Формування класів:

- 10-А — профіль англійської філології;
- 10-І — профіль історії;
- 10-К — профіль географії та англійської мови;
- 10-М — профіль математики;
- 10-П — профіль англійської та польської філології;
- 10-Т — профіль інформатики та англійської мови;
- 10-У — профіль української та англійської філології;
- 10-Х — профіль хімії.

3. Конкретні результати

Унікальний хаб: Залучено 180 нових учнів. Кожна дитина отримала навчальний план, сформований на основі власної заяви.

4. Порада іншим закладам

Відійдіть від моделі «ми пропонуємо — ви обираєте» до моделі «ви запитуєте — ми моделюємо». Велика кількість профілів (наприклад, 8) — це не хаос, а найкраща форма організації. Головне — мати чіткий алгоритм обробки заяв та не боятися нестандартних поєднань предметів.

КЕЙС 5. Перші 100 днів робочої групи «Амбасадор»

Заклад освіти: Хустський ліцей № 1 Хустської міської ради (Закарпатська обл.)

1. Було – Стало

Було: Потреба організації ефективної роботи командного ядра з адміністрації та вчителів без чіткого алгоритму дій.

Стало: Затверджено наказ і положення про робочу групу «Амбасадор», зафіксовано щотижневий графік засідань, внесено зміни до стратегії закладу та досягнуто перших вимірювальних результатів (quick wins).

2. Що конкретно зроблено (Кроки та напрями)

Організація діяльності: Засідання щочетверга о 14:30. Усі важливі рішення ухвалюються протокольно із зафіксованим розподілом обов'язків.

6 напрямів роботи за 100 днів:

1. *Кадрове оновлення:* Залучено вмотивованих молодих фахівців. Як результат — учениця 10 класу вперше виборола III місце на обласному етапі Всеукраїнської олімпіади з біології.
2. *Профорієнтація:* Два педагоги з групи взяли на себе функції кар'єрних радників та організували серію виїзних зустрічей із фахівцями галузей.
3. *Освітній простір:* Проведено естетичну та технологічну трансформацію навчальних кабінетів.
4. *Управлінський розвиток:* Члени групи пройшли навчання з сучасного шкільного менеджменту.
5. *Партнерство:* У співпраці з ГО «Простір ЙО» проведено тренінги зі штучного інтелекту (ШІ) для 7–11 класів.
6. *Фандрейзинг:* Розроблено та подано перші грантові заявки для залучення інвестицій у матеріальну базу.

3. Конкретні результати

Мотивація: Активна участь учителів у робочій групі дала змогу директору преміювати учасників за підсумками роботи. Внесено зміни до стратегії закладу (додано портрети вступника та випускника).

4. Порада іншим закладам

Забезпечте чітку організацію діяльності робочої групи, протокольне ухвалення рішень та розподіл обов'язків. Активна участь педагогів у змінах має підкріплюватися можливістю преміювання та морального визнання від керівництва.

КЕЙС 6. Автоматизований розклад для змінних груп та міжкласних потоків

Заклад освіти: Вараський ліцей № 1 (Рівненська область)

1. Було – Стало

Було: Традиційне складання розкладу вручну, яке не дозволяло формувати змінні групи для 7 профілів та 150 здобувачів освіти без накладок.

Стало: Впроваджено державну освітню екосистему «Мрія», розклад курсів за вибором винесено на спільні часові блоки (6–7 уроки) для всієї паралелі.

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Спільні вікна: Курси за вибором виставляються в розклад одночасно для всієї паралелі (наприклад, на 6–7 уроках). Це дає змогу учням з різних класів і профілів відвідувати обраний предмет.

Оперативна корекція: Якщо окремі вибіркові курси не набрали мінімальної кількості заяв, години оперативно перерозподіляються на затребувані курси зі створенням додаткових груп.

Цифровий інструмент: Екосистема «Мрія» підсвічує накладки вчителів та показує кожному учню його персональний розклад у мобільному додатку.

3. Конкретні результати

Швидкість: Складання розкладу для **7 профілів та 150 учнів** зайняло 1,5–2 тижні без жодної накладки у кабінетах чи навантаженні вчителів.

4. Порада іншим закладам

Для курсів за вибором виділяйте конкретні дні або конкретні години (наприклад, останні уроки) одночасно для всієї паралелі. Використовуйте сучасні цифрові екосистеми, де учень бачить свій власний розклад, а не розклад класу, що виключає плутанину.

КЕЙС 7. Організація змінних груп за рівнем мови та мультипрофільний клас

Заклад освіти: Вараський ліцей № 1 (Рівненська область)

1. Було – Стало

Було: Поділ за списком журналу або оцінками, що створювало розрив між учнями з різним рівнем підготовки. Неможливість відкрити класи для малих груп.

Стало: Формування змінних груп з англійської мови за рівнем володіння та створення мультипрофільного класу з кількома напрямками.

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Рівневе тестування: На першому занятті оцінюється реальний рівень володіння іноземною мовою, після чого учні об'єднуються в групи відповідного рівня.

Мультипрофільний клас: Оскільки кількість охочих вивчати географію/економіку та хімію/біологію не дозволяла утворити 2 окремі класи, сформовано 1 клас із двома змінними групами. На загальних предметах вони навчаються разом, а на профільних — розходяться по своїх групах.

3. Конкретні результати

Рівний доступ: Учні розвивають навички у комфортному темпі без стресу. Учні з інших класів, які вивчають хімію на базовому рівні, долучені до відповідних змінних груп.

4. Порада іншим закладам

Правильно комунікуйте з батьками: ми не ділимо учнів за оцінками, ми об'єднуємо за рівнем володіння мовою, щоб дати можливість кожному розвинути вміння, яких бракує. Не відмовляйтеся від малих груп — об'єднуйте їх у мультипрофільні класи.

КЕЙС 8. Блоковий розклад: від 45-хвилинних уроків до сдвоєних пар

Заклад освіти: Ліцей імені Олександра Цинкаловського Володимирської міської ради (Волинська обл.)

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Звичний розклад із 7–8 різними предметами щодня, який розпорошував увагу та вимагав підготовки 7–8 домашніх завдань на наступний день.

Стало: Парні уроки (45 хв – перерва – 45 хв) за схемою «лекція + практичне/лабораторне заняття», що імітує навчання у ЗВО.

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Схема блоку: Дисципліни з навантаженням від 2 годин на тиждень виставляються парами. Для предметів із 1 годиною на тиждень та фізичної культури збережено поодинокі уроки для дотримання санітарного законодавства.

Кластерний простір: Проведено ремонт і групування кабінетів за профілями на поверхах для мінімізації часів на переходи.

3. Конкретні результати

Зменшення втоми: Замість 7–8 домашніх завдань учень готує лише **3-4 предмети на день**. Учителю має змогу проводити повноцінні лабораторні та проєктні роботи без переривання логіки заняття.

4. Порада іншим закладам

Пояснюйте батькам та учням, що пара — це не подвійне навантаження, а подвійна можливість виконати практичну роботу прямо на уроці та зменшити обсяг домашніх завдань увечері.

КЕЙС 9. Розробка та затвердження 15 авторських курсів

Заклад освіти: Тернопільський академічний ліцей «Українська гімназія» ім. І. Франка

1. Було – Стало

Було: Відсутність досвіду розроблення авторських програм у педагогічного колективу.

Стало: Розроблено, схвалено на педраді та затверджено методичною радою управління освіти і науки 15 авторських програм для 2-го та 3-го кошиків.

2. Що конкретно зроблено (Інструменти та кроки)

Покроковий алгоритм:

Опитування учнів щодо цікавих напрямів.

Опрацювання модельних навчальних програм, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Розробка педагогами власного контенту (на 17, 35 та 70 годин).

Схвалення на засіданні педагогічної ради з ухваленням рішення про оцінювання результатів.

Затвердження методичною радою управління освіти і науки Тернопільської міської ради.

Курси, що увійшли до переліку: *«Теорія і методика наукових досліджень»*, *«Мистецтво публічних виступів»*, курси з робототехніки та екології.

3. Конкретні результати

15 затверджених програм: Створено змішані групи для курсів загального розвитку. Результати аналізу за 1 семестр засвідчили високий рівень зацікавленості учнів спільною роботою з учителями.

4. Порада іншим закладам

Пропонуйте вчителям розробляти авторські програми курсів різного спрямування. Це збільшує педагогічне навантаження вчителя, показує його майстерність та слугує підставою для фінансового заохочення і преміювання.

КЕЙС 10. Куратор паралелі замість класичного класного керівника

Заклад освіти: Ліцей № 12 міста Житомира імені С. Ковальчука

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Модель «один клас – один класний керівник», яка перестала працювати, коли учні розійшлися по змінних профільних групах та міжкласних курсах.

Стало: Впроваджено модель **Куратора паралелі 10-х класів**, який відповідає за стратегічну координацію всієї паралелі, а інші педагоги стали тьюторами навчальних груп.

2. Що конкретно зроблено (Функціонал куратора)

Обов'язки куратора паралелі:

Координація виховної роботи всіх класів паралелі;

Організація спільних подій, проєктів та волонтерських ініціатив;

Взаємодія з учителями-предметниками, психологічною службою та адміністрацією;

Забезпечення системної комунікації з батьками через паралельні зустрічі;

Підтримка учнівського самоврядування на рівні всієї паралелі.

3. Конкретні результати

Єдність паралелі: Підвищено узгодженість виховної роботи, розвинено горизонтальні зв'язки між учнями різних профілів та оптимізовано педагогічне навантаження.

4. Порада іншим закладам

Підготовка куратора паралелі — це не одноразове призначення, а процес розбудови нової ролі. Системна методична підтримка, чіткі функції та командна взаємодія допомагають зробити цю модель ефективною для всієї шкільної спільноти.

КЕЙС 11. Створення єдиного STEM-середовища

Заклад освіти: Буковинський ліцей успішної молоді

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Кабінети фізики, хімії, біології та інформатики були розташовані на різних поверхах, що ускладнювало міжпредметну взаємодію та логістику всередині закладу освіти.

Стало: Проведено реорганізацію простору за кластерним принципом: сформовано окремі профільні локації для напрямів «Інженерія та комп'ютерні технології» і «Природничі науки та медицина» із тематичним оформленням рекреаційних зон.

2. Що конкретно зроблено (Функціонал та кроки)

Об'єднано кабінети інформатики, математики та робототехніки в єдину локацію для створення кластера «Інженерія та комп'ютерні технології»; Облаштовано спільну рекреаційну зону, яка візуалізує та доповнює спрямування інженерного кластера;

Згруповано на окремому поверсі кабінети хімії, біології, фізики та хіміко-біологічну лабораторію для профілю «Природничі науки та медицина»; Забезпечено логічне та функціональне зонування приміщень відповідно до змісту навчання й напрямів підготовки.

3. Конкретні результати

Логістична та освітня оптимізація: З'явилася можливість проводити інтегровані заняття, практичні роботи й дослідницьку діяльність без втрати часу на переміщення учнів, педагогів. Створено комфортне, безпечне й цілісне освітнє середовище.

4. Порада іншим закладам

Організуйте освітній простір за кластерним принципом, об'єднуючи кабінети відповідно до профілів навчання. Це не лише оптимізує внутрішню логістику в закладі освіти, а й значно посилює практичну складову навчання, сприяє міжпредметній інтеграції та формує в учнів комплексне сприйняття обраного напрямку.

КЕЙС 12. Упровадження цифрової платформи для адміністрування змінних груп

Заклад освіти: Вараський ліцей № 1

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Використання приватної електронної платформи, функціоналу якої вистачало лише для базових потреб і яка не давала змоги повноцінно обліковувати заняття змінних профільних груп та осередку з предмета «Захист України».

Стало: Здійснено перехід на державну освітню екосистему «Мрія», що дозволило автоматизувати облік змінних міжкласних груп, оптимізувати розклад і забезпечити високий рівень захисту даних.

2. Що конкретно зроблено (Технічні та організаційні кроки)

Впроваджено державну освітню екосистему «Мрія» з вересня 2025 року;

Налаштовано гнучке формування розкладу занять та автоматичне створення змінних профільних груп;
 Забезпечено автоматичне формування єдиного класного журналу для учнів, незалежно від їхнього складу у міжкласних групах;
 Налагоджено системний облік гурткової роботи, заміненіх уроків та занять в осередку з предмета «Захист України» без організаційних конфліктів.

3. Конкретні результати

Адміністративна ефективність та безпека: Отримано надійний інструмент для автоматичного обліку успішності здобувачів освіти у змінних групах, спрощено адміністрування освітнього процесу та забезпечено верифікований захист персональних даних усіх учасників та учасниць.

4. Порада іншим закладам

Під час вибору платформи для ведення електронних журналів та щоденників звертайте увагу на спроможність системи відповідати специфічним потребам старшої профільної школи: гнучкості розкладу, обліку занять у змінних групах та міжкласних об'єднаннях. Обирайте державні верифіковані системи, які гарантують надійність обробки та захисту персональних даних.

КЕЙС 13. Трансформація бібліотеки в медіатеку

Заклад освіти: Тернопільський академічний ліцей «Українська гімназія» ім.

I. Франка Тернопільської міської ради

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Традиційна шкільна бібліотека із застарілим книжковим фондом та радянською естетикою інтер'єру, що використовувалася переважно для видачі підручників і не мала умов для сучасної командної чи цифрової роботи.

Стало: За донорські кошти створено багатофункціональний науково-дослідницький бібліотечно-інформаційний центр із сучасним зонуванням, мультимедійним обладнанням та електронною базою даних.

2. Що конкретно зроблено (Кроки та функціонал)

Розроблено дизайнерську концепцію та проведено ремонт приміщення;
 Здійснено функціональне зонування простору та встановлено мобільні меблі для індивідуальної й групової діяльності;

Облаштовано інтерактивну зону з мультимедійною (інтерактивною) дошкою, закуплено ноутбуки та планшети для учнів, педагогів;

Забезпечено доступ до електронних підручників, художньої літератури та сформовано електронну базу науково-дослідницьких робіт здобувачів освіти — членів МАН України;

Створено умови для проведення інтегрованих занять з мов, мистецтва публічних виступів, курсу «Теорія та методика наукових досліджень», семінарів та міжпредметних проектів.

3. Конкретні результати

Зростання залученості та якості робіт: Відвідуваність простору зросла на 40%, суттєво підвищилася якість учнівських дослідницьких проектів та підготовки до наукових конкурсів завдяки сучасному цифровому оснащенню.

4. Порада іншим закладам

Трансформація бібліотеки — це не просто оновлення інтер'єру чи книжкового фонду, а створення нового інтелектуального центру закладу освіти. Навіть точкові інвестиції в мобільні меблі, цифрові пристрої та електронні ресурси здатності перетворити застарілий простір на осередок дослідницького навчання, цифрової грамотності й проектної діяльності усієї шкільної спільноти.

КЕЙС 14. Орієнтаційний тиждень: як ми допомогли 10-класникам «влитися» у ліцей

Заклад освіти: Буковинський ліцей успішної молоді

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Вступ десятикласників і десятикласниць із різних шкіл із різним рівнем підготовки, висока тривожність у нових міжкласних колективах та брак фахового супроводу під час адаптації й остаточного обрання профілю.

Стало: Впроваджено наскрізну систему адаптаційно-профорієнтаційних заходів — від Днів відкритих дверей до орієнтаційного тижня, тренінгів на командування та цифрового моніторингу занурення в освітнє середовище.

2. Що конкретно зроблено (Кроки та інструменти)

Проведено Дні відкритих дверей із презентацією профілів, лабораторій та навчального проекту закладу для майбутніх ліцеїстів і батьківської спільноти;

Організовано орієнтаційний тиждень із комунікативними тренінгами на згуртування нових змінних груп та зустрічами з педагогічним колективом;

Запроваджено онлайн-анкетування десятикласників і десятикласниць щодо вивчення рівня адаптації до вимог профільної школи;

Застосовано цифрові профорієнтаційні опитувальники для діагностики й підтвердження свідомого вибору освітньої траєкторії.

3. Конкретні результати

Зниження тривожності та якісна адаптація: Учні суттєво швидше інтегруються в нові колективи, підвищилася свідомість вибору профілю, а адміністрація та психологічна служба отримали оперативний зворотний зв'язок для точкової підтримки здобувачів освіти.

4. Порада іншим закладам

Будуйте системну адаптаційну програму, яка починається ще до вступної кампанії й триває в перші місяці навчання. Поєднуйте інформаційні заходи з інтерактивними форматами (тренінгами, командними активностями) та обов'язково використовуйте цифрові інструменти анкетування. Це допоможе краще зрозуміти запити підлітків і своєчасно реагувати на їхні потреби.

КЕЙС 15. День кар'єри: від ідеї до системного заходу

Заклад освіти: Тернопільський академічний ліцей «Українська гімназія» ім.

І. Франка Тернопільської міської ради

1. Було → Стало (Наочні зміни)

Було: Пасивне слухання здобувачами освіти коротких інформаційних виступів викладачів і викладачок про факультети та спеціальності під час поодиноких зустрічей із представниками ЗВО.

Стало: Упроваджено практико-орієнтовану програму «Один день в університеті», де старшокласники повноцінно занурюються в освітнє й наукове середовище ЗВО.

2. Що конкретно зроблено (Кроки та організаційна модель)

Укладено партнерські угоди з чотирма ЗВО міста Тернополя;

Завчасно узгоджено з викладачами ЗВО теми занять під профілі та інтереси ліцеїстів;

Забезпечено участь старшокласників у лекціях, семінарах, лабораторних дослідках, воркшопах і практичних кейсах разом зі студентами й студентками;

Налагоджено системну реалізацію проєкту за графіком: І семестр — для одинадцятих класів, ІІ семестр — для десятих класів.

3. Конкретні результати

Усвідомлений вибір та наукове менторство: Учні отримують реальний практичний досвід університетського навчання, а викладачі, науковці ЗВО стають консультантами й консультантками учнівських досліджень у Малій академії наук України.

4. Порада іншим закладам

Налагоджуйте пряме та зафіксоване угодами партнерство із ЗВО. Навіть один день повного занурення в університетське середовище формує в учнів значно глибше розуміння майбутнього професійного шляху, ніж традиційні

профорієнтаційні лекції, створюючи дієвий зв'язок між школою, наукою та практикою.

КЕЙС 16. Комунікаційна кампанія перед першим набором

Заклад освіти: Буковинський ліцей успішної молоді

1. Було – Стало

Було: Недостатня обізнаність громади щодо концепції профільного навчання. Обмежене розуміння батьків, матерів, учнів щодо переваг профілізації та можливостей нової моделі старшої школи.

Стало: Запущено комплексну комунікаційну кампанію задовго до вступної кампанії. Створено та розповсюджено друковані й цифрові буклети про профілі, відзнято відеопрезентації освітніх просторів, відкрито [електронну анкету із деталізацією майбутніх профілів](#) та налагоджено співпрацю з керівниками гімназій міста.

2. Що конкретно зроблено

Канали: Соціальні мережі, офіційний сайт закладу, особисті зустрічі, репортажі на телеканалах регіону та країни, співпраця з гімназіями міста.

Матеріали: Силами педагогів сформовано рекламний текст і дизайн буклетів про профілі навчання. Поширення відбувалося в цифровому форматі та у вигляді друкованої продукції на очних зустрічах. Опубліковано дописи в соцмережах із відеопрезентаціями освітніх просторів закладу.

Заходи: Дні відкритих дверей, презентації для дев'ятикласників і дев'ятикласниць, зустрічі з батьками й матерями, консультації щодо вибору профілю та менторські зустрічі.

Інструмент: Запущено електронну анкету для зручності вступників.

3. Конкретні результати

Джерела інформування: За результатами опитування вступників, більшість із них дізналися про ліцей саме із соціальних мереж.

Усвідомленість вибору: Майбутні ліцейські здійснювали більш усвідомлений вибір профілю навчання завдяки попередньому знайомству з пропозиціями закладу та заповненню електронної анкети.

Поінформованість: Сформовано чітке розуміння профілів навчання серед батьків, матерів та здобувачів освіти, підвищився рівень зацікавленості й довіри до закладу ще до початку вступної кампанії.

4. Порада іншим закладам

Найкраще працює синергія «живої» комунікації та якісного візуального контенту. Інвестуйте час і ресурси в Дні відкритих дверей та особисті зустрічі — саме вони формують первинну довіру. Водночас важливо системно працювати в соціальних мережах, пояснюючи складні реформи простою мовою та показуючи реальне життя закладу освіти. Уникайте типової помилки — говорити лише про сам заклад. Натомість фокусуйтеся на конкретних можливостях та траєкторіях розвитку, які цей заклад здатен відкрити для кожної дитини.

КЕЙС 17. Соціальні мережі ліцею як інструмент залучення

Заклад освіти: Хустський ліцей № 1 Хустської міської ради

1. Було – Стало

Було: Мінімальна активність на офіційних сторінках у соцмережах два роки тому, формальний контент, який не відображав реального повсякденного життя закладу освіти.

Стало: Розділено комунікацію на два напрями (Facebook — для батьківської спільноти та громадськості; Instagram — для здобувачів освіти). Ведення Instagram повністю довірено одинадцятикласникам. Впроваджено нові формати контенту та креативний інструмент рекрутингу «Квиток на навчання».

2. Що конкретно зроблено

Нові формати: Розроблено тематичні рубрики про освітні галузі, підготовлено динамічні відео- та фотозвіти, впроваджено живий та емоційний стиль дописів.

Масштабний флешмоб: У 2025 році до дня народження Ліни Костенко запущено поетичний марафон, де 38 педагогів читали вірші поетеси на відео із власним візуальним оформленням.

Учнівське самоврядування: Одинадцятикласники протягом дня створювали короткі динамічні сюжети (сторіз) в Instagram про життя ліцею очима підлітків.

Креативний рекрутинг: Організовано конкурс «Квиток на навчання». Потенційні учні знімали й публікували відеоролики на тему «Чому я маю навчатися в Хустському ліцеї № 1» із позначкою закладу.

3. Конкретні результати

Зростання охоплення: На 40% зросло охоплення аудиторії та рівень взаємодії з дописами.

Перегляди флешмобу: Поетичний марафон отримав резонанс на рівні області, а окремі відеоролики набрали понад 70 тисяч переглядів.

Результат конкурсу: Конкурсна комісія обрала 5 найкращих робіт з-поміж опублікованих відео, і після фінальної співбесіди 3 авторок відеороликів було зараховано до закладу без додаткових іспитів (сьогодні ці десятикласниці є одними з найкреативніших та найініціативніших ліцейсток).

4. Порада іншим закладам

Найкраще працює живий контент про людей та події: реальні історії здобувачів освіти, щирі емоції, фотографії з уроків і розповіді про унікальні можливості, які відкриває ліцей. Соціальні мережі варто вести командно: відповідальний педагог, або представники адміністрації визначають загальну стратегію, а учні, вчителі допомагають наповнювати сторінки справжнім, яскравим життям закладу освіти.

КЕЙС 18. Буклети профілів: від ідеї до друку

Заклад освіти: КЗ «Ліцей «Європейська освіта» Кропивницької міської ради»

1. Було – Стало

Було: Відсутність достатнього розуміння нової моделі трирічного профільного навчання серед батьків, матерів, здобувачів освіти та керівництва гімназій під час першого набору. Потреба надати інформацію, до якої аудиторія зможе повернутися згодом.

Стало: Розроблено інформаційні буклети із подвійним форматом поширення (друковані матеріали на зустрічах та електронна версія на сайті й у соцмережах) та чіткою структурою викладу через «три кошики вибору».

2. Що конкретно зроблено

Логіка подачі інформації в буклеті:

Загальне пояснення суті профільного навчання.

Детальний опис кожного профілю.

Структура навчання через розподіл предметів і курсів за трьома кошиками вибору.

Ключові акценти матеріалу:

Взаємозв'язок між предметами та курсами, їх практичне застосування.

Орієнтація на продовження навчання у ЗВО за обраним напрямом та зв'язок профілю з майбутньою професією.

Виділення 3 переваг: побудова індивідуальної освітньої траєкторії, поглиблене вивчення профільних предметів, якісна підготовка до вступу у ЗВО.

3. Конкретні результати

Зручність опрацювання: Батьки, матері, здобувачі освіти та керівництво закладу отримали можливість працювати з інформацією у зручний час і в комфортному форматі (як очно, так і онлайн).

Оптимізація роботи: Зменшилася потреба в додаткових індивідуальних роз'ясненнях під час вступної кампанії, що оптимізувало роботу приймальної комісії.

4. Порада іншим закладам

Не обмежуйтеся лише усною презентацією — обов'язково залишайте аудиторії інформаційні матеріали, до яких можна повернутися для повторного ознайомлення. Дотримуйтесь чіткої структури викладу: від загального контексту реформи до конкретного профілю. Показуйте в інформаційних матеріалах не лише те, «що саме вивчають», а й детально пояснюйте, «для чого це потрібно дитині». Уникайте текстового перевантаження: орієнтуйтеся на принцип «менше розлогого тексту — більше змісту, інфографіки та логіки». Завжди наочно підкреслюйте

лінійний зв'язок: «профіль навчання – конкретні предмети – майбутня професія – відповідний ЗВО».

КЕЙС 19. Робота з батьківськими занепокоєннями

Заклад освіти: Смілянська ЗОШ І–ІІІ ступенів № 11 Смілянської міської ради Черкаської області

1. Було – Стало

Було: Помірний спротив з боку частини батьків і матерів, зумовлений недостатнім розумінням суті та логіки майбутніх освітніх змін.

Стало: Налагоджено мережу індивідуальних та групових зустрічей, організовано відкриті діалогові майданчики з екскурсіями, запроваджено системну цифрову комунікацію, а активну частину батьківства залучено як амбасадорів змін.

2. Що конкретно зроблено

Формати роботи:

Серія індивідуальних бесід із батьками й матерями, які мали виражені сумніви.

Класні та загальношкільні збори у своєму закладі, а також у закладах територіальної громади та сусідніх громад.

Діалогові майданчики: Відкриті зустрічі для дітей та батьків з інших шкіл із проведенням екскурсій сучасним освітнім середовищем старшої школи та роз'ясненням мети реформи.

Наочність у мережі: Публікація на сайті та у Facebook інформації про хід змін у школі, місті та Україні під час пілотування. Залучення здобувачів освіти, педагогів до демонстрації практичних результатів і нових підходів.

3. Конкретні результати

Зниження спротиву: Знизився рівень спротиву серед батьківської спільноти як своєї школи, так і інших закладів освіти громади.

Залучення амбасадорів: Частина активних батьків і матерів стала амбасадорами та посередниками в комунікації між адміністрацією та іншими родинами.

Атмосфера: Сформувалася атмосфера співпраці та довіри, яка дала змогу впроваджувати зміни без напруги та конфліктів.

4. Порада іншим закладам

Умійте слухати й визнавати право батьків на занепокоєння. Пояснюйте всі процеси реформування спокійно й простими словами, уникаючи складної професійної термінології. Демонструйте позитивні приклади з життя вашої школи та інших закладів, де вже є проміжні результати пілотування старшої профільної школи. Залучайте учнів та батьківську спільноту до процесу змін, надаючи їм можливість брати участь в ухваленні рішень. Будуйте комунікацію регулярно: краще частіше давати невеликі роз'яснення, ніж чекати великих зборів. Не тисніть, а створюйте простір для відкритого діалогу.

КЕЙС 20. Розвиток цифрових ресурсів та айдентики як інструмент залучення

Заклад освіти: Смілянська ЗОШ I–III ступенів № 11 Смілянської міської ради Черкаської області

1. Було – Стало (Наочні зміни)

Було: Хаотичне використання соціальних мереж за кількома неузгодженими напрямками без чіткої стратегії. Відсутність єдиної візуальної системи під час старту розробки нової айдентики та веб-ресурсу.

Стало: Розроблено айдентика майбутнього академічного ліцею за гайдлайнами МОН України, запущено оновлення сайту із розділами про профільну освіту, розроблено фірмові шаблони матеріалів та запроваджено єдиний контент-план у Facebook.

2. Що конкретно зроблено

Створення айдентики: Розроблено логотип (кольорова та монохромна версії) та мікро-брендбук із фірмовими кольорами, шрифтами й правилами використання.

Уніфікація матеріалів: Створено фірмові шаблони для презентацій, грамот, подяк, офіційних листів, кабінетних табличок, стендів, банерів і буклетів.

Модернізація сайту: Запущено оновлення контенту з розділами про профільну освіту, новини реформи, профілі та курси за вибором. Інтегровано посилання на сайт МОН та тематичні хештеги.

Контент-стратегія: Запроваджено контент-план у Facebook (новини, фотозвіти, історії успіху учнів, відеофрагменти уроків) за координації адміністрації та участі здобувачів освіти, педагогів.

3. Конкретні результати

Професійна комунікація: Завдяки єдиній айдентиці, оновленню сайту та супутніх матеріалів комунікація стала цілісною, професійною та впізнаваною.

Інструмент просування: Соціальні мережі перетворилися на дієвий інструмент просування реформи профільної школи, підтримки рекрутингу та формування іміджу.

Статус у регіоні: Підвищився рівень довіри з боку громади, а заклад освіти став помітним медійним лідером у регіоні.

4. Порада іншим закладам

Суворо дотримуйтеся єдиного візуального стилю — обов'язково використовуйте логотип, фірмові кольори та шаблони з брендбуку, щоб кожен ваш допис працював на цілісний образ ліцею. Регулярність і різноманітність контенту — це головний ключ до успіху: краще частіше ділитися невеликими живими новинами, ніж рідко публікувати величезні текстові звіти. Використовуйте офіційний сайт як надійну «базу знань», а соціальні мережі — як яскраву «вітрину», що привертає увагу та веде користувачів до детальнішої інформації.

Додаток 6

Приклади розкладу

Кластер: Соціально-гуманітарний. Профіль з поглибленим вивченням історії і громадянської освіти

Вибіркові в межах профілю і поза профілем.

10 клас. I семестр.

Захист України (з розрахунку 2 год тижневого навантаження) — в осередку, раз на місяць. Разом у плані 34 уроків на тиждень, з них 3 — фізична культура.

№	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Вибіркові поза профілем: Психологія спілкування	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
2	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Іноземна мова	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
3	Математика	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс природничої освітньої галузі	Інтегрований курс природничої освітньої галузі
4	Вибіркові поза профілем: Пишемо есе	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі

5	Вибіркові в межах профілю: Медіаграмотність	Мистецтво	Вибіркові в межах профілю: Політологія	Інформатика	Вибіркові поза профілем: Культура споживання
6	Вибіркові в межах профілю: Медіаграмотність	Вибіркові поза профілем: Клімат та історія	Фізична культура	Технології	Вибіркові в межах профілю: Історія світової художньої культури
7	Фізична культура	Вибіркові в межах профілю: Права і обов'язки учнівської молоді	Вибіркові поза профілем: Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування	Фізична культура	

10 клас. II семестр.

Захист України (з розрахунку 2 год тижневого навантаження) — в осередку, раз на місяць. Разом у плані 34 уроків на тиждень, з них 3 — фізична культура.

№	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Вибіркові в межах профілю: Особистісний розвиток і кар'єрне орієнтування	Вибіркові в межах профілю: Політологія	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
2	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Іноземна мова	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі

3	Математика	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Громадянська освіта	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі
4	Вибіркові в межах профілю: Пишемо есе	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Громадянська освіта	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі
5	Вибіркові в межах профілю: Медіаграмотність	Мистецтво	Інтегрований курс соціальної та здоров'язберезувальної освітньої галузі	Інформатика	Вибіркові в межах профілю: Культура споживання
6	Вибіркові в межах профілю: Медіаграмотність	Вибіркові в межах профілю: Клімат та історія	Вибіркові в межах профілю: Політологія	Технології	Вибіркові в межах профілю: Історія світової художньої культури
7	Фізична культура	Вибіркові в межах профілю: Права і обов'язки учнівської молоді	Фізична культура	Фізична культура	

11 клас

Захист України (з розрахунку 2 год тижневого навантаження) — в осередку, раз на місяць. Разом у плані 34 уроків на тиждень, з них 3 — фізична культура.

№	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Вибіркові поза профілем: Туристична географія	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
2	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Іноземна мова	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
3	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Громадянська освіта	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі
4	Інтегрований курс природничої галузі освітньої галузі	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Громадянська освіта	Вибіркові поза профілем: Мої фінансові цілі
5	Вибіркові поза профілем: Штучний інтелект і суспільство	Вибіркові в межах профілю: Філософія	Вибіркові в межах профілю: Соціологія	Вибіркові в межах профілю: Проектна робота	Вибіркові в межах профілю: Політологія
6	Вибіркові поза профілем: Штучний інтелект і суспільство	Вибіркові в межах профілю: Філософія	Вибіркові в межах профілю: Соціологія	Вибіркові поза профілем: Хорове мистецтво	Вибіркові в межах профілю: Політологія
7	Фізична культура	Вибіркові поза профілем:	Фізична культура	Фізична культура	

		Нонфікшн: що таке нехудожня література?			

12 клас

Разом у плані 36 уроків на тиждень, з них 3 — фізична культура.

№	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
1	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Вибіркові поза профілем: Риторика як мистецтво комунікації	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
2	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі	Іноземна мова	Іноземна мова	Математика	Інтегрований курс мовно-літературної освітньої галузі
3	Вибіркові поза профілем: Критичний аналіз тексту	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Громадянська освіта	Вибіркові поза профілем: Мій фінансовий план
4	Вибіркові поза профілем: Простір і людина	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Історія України	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Всесвітня історія	Інтегрований курс історії і громадської освіти / Громадянська освіта	Вибіркові поза профілем: Стартап-покоління: від ідеї до успіху
5	Вибіркові в межах профілю: Проектна робота	Вибіркові в межах профілю: Політологія	Вибіркові в межах профілю: Філософія	Вибіркові в межах профілю: Соціологія	Вибіркові в межах профілю: Правознавство

6	Вибіркові в межах профілю: Проектна робота	Вибіркові в межах профілю: Політологія	Вибіркові в межах профілю: Філософія	Вибіркові в межах профілю: Соціологія	Вибіркові в межах профілю: Правознавство
7	Фізична культура	Вибіркові поза профілем: Креативне мислення: мистецтво промовляє	Фізична культура	Фізична культура	Вибіркові поза профілем: Інтегрований курс: Географія та суспільство
8			Вибіркові поза профілем: Глобальне мислення: розумію, обираю, впливаю		

**Стартовий аудит роботи з професійної орієнтації
та кар'єрного освітнього консультування**

Заповнюється директором із заступником та фахівцем, який виконує функції кар'єрного освітнього радника, перед плануванням першого року роботи, орієнтовно у травні-серпні. Мета – будувати систему на тому, що вже працює, а не з чистого аркуша.

Напрямок	Що вже робиться в закладі (хто, як часто)	Залишаємо / змінюємо / припиняємо	Чого бракує до цілісного циклу
Діагностика професійних інтересів і освітніх запитів			
Індивідуальні консультації			
Групові заходи (Дні кар'єри, зустрічі з фахівцями)			
Професійні проби, екскурсії, практичний досвід			
Співпраця із ЗВО, роботодавцями, громадою			
Робота з батьками			
Портфоліо та рефлексія здобувачів освіти			
Фіксація результатів і моніторинг			

Доступність заходів і консультацій та наявні бар'єри			
Порядок документування і захисту персональних даних			
Потреби команди у професійному розвитку			

Підсумкові питання	Відповідь
Хто нині фактично координує цю роботу?	
Які документи закладу вже згадують профорієнтацію (освітня програма, річний план, накази)?	
Які ресурси доступні (приміщення, цифрові інструменти, партнери)?	
Три пріоритети	

**Шаблон річного плану роботи з професійної орієнтації та
кар'єрного освітнього консультування**

Заповнюється на навчальний рік, затверджується як блок річного плану роботи ліцею. Рядки з прикладами – орієнтовні, адаптуйте до умов закладу.

У таблиці термін «радник» означає працівника, який виконує функції кар'єрного освітнього радника.

Період	Захід / дія	Цільова група	Відповідальні	Ключова точка	Фіксація результату	Наступний крок
Травень–серпень	Презентація профілів та освітніх можливостей ліцею; консультаційні зустрічі; попереднє вивчення освітніх запитів	Учні 9-х класів та їхні батьки	Адміністрація; радник	Вибір ліцею і профілю	Узагальнені запити вступників; зворотний зв'язок	Врахування запитів під час планування роботи з 10 класом

Вересень	Початкове вивчення та самооцінювання професійних інтересів і освітніх запитів здобувачів освіти; ознайомчі зустрічі з фахівцем, який виконує функції кар'єрного освітнього радника	Уся паралель 10 класів	Радник; куратор паралелі	Початок 10 класу	Зведення результатів діагностики; графік перших консультацій	Формування графіка індивідуальних консультацій
Жовтень	Індивідуальні консультації за результатами діагностики, насамперед для учнів, які сумніваються у виборі профілю або потребують його уточнення	10 клас (за графіком)	Радник	Початок 10 класу	Картки консультацій	Виконання погоджених дій та, за потреби, повторна консультація
Листопад	Партнерський захід за профілями (день у ЗВО / професійна проба)	10 клас за профілями	Заступник директора; куратор паралелі; класні керівники	—	Управлінська карта події; рефлексія здобувачів освіти	Рефлексія, оновлення портфоліо, консультації для зацікавлених учнів;

Грудень–січень	Консультації за підсумками першого семестру; рішення про коригування індивідуальної освітньої траєкторії і вибіркового курсів	10 клас (за графіком)	Радник; куратор паралелі; заступник директора	Завершення першого семестру	Картки консультацій; фіксація погоджених змін в індивідуальній освітній траєкторії відповідно до встановленого в закладі порядку	Реалізація погоджених змін
Лютий–квітень	Партнерські заходи, професійні проби, проектна діяльність за профілями	10 клас за профілями	Куратор паралелі; Відповідальні за реєстром партнерств	—	Карти подій; оновлення портфоліо	Аналіз досвіду під час групових або індивідуальних консультацій
Травень	Підсумкові консультації року; аналіз результатів на нараді; підготовка рішень для переходу до 11 класу	10 клас; управлінська команда	Директор; кар'єрний освітній радник; куратор паралелі	Підсумок року → перехід до 11 класу	Підсумковий аналіз; скоригований план на наступний рік	

У наступні навчальні роки до плану додаються рядки для точок вибору 11 класу (уточнення освітньо-професійної траєкторії) та 12 класу (підготовка до вступу / подальшої освіти).

Додаток 9

Реєстр партнерств

Реєстр веде визначена директором відповідальна особа. Періодичність його перегляду встановлюється річним планом роботи закладу.

Партнер і контакти	Потреба здобувачів освіти	Профіль / курс	Формат і періодичність	Документ	Відповідальний	Отриманий досвід/ продукт	Зворотний зв'язок та оцінка	Наступний крок/ статус

Орієнтовна форма реєстру індивідуальних кар'єрних освітніх консультацій

Реєстр призначений для обліку проведених консультацій та планування навантаження працівника, який виконує функції кар'єрного освітнього радника. Реєстр не є психологічною документацією і не має містити детального опису особистих обставин учня, результатів психодіагностики або інших конфіденційних відомостей. Доступ до реєстру визначається внутрішніми документами закладу освіти.

№	Дата	Прізвище, ім'я учня	Клас	Формат консультації	Загальна тематика	Повторна консультація (так/ні)
1.						
2.						
3.						
4.						

Пояснення до заповнення

- У графі «Формат консультації» зазначається: очна, дистанційна або інший погоджений формат.
- У графі «Загальна тематика» використовується коротке нейтральне формулювання, наприклад: вибір або уточнення профілю; вибір предметів чи курсів; коригування індивідуальної освітньої траєкторії; планування подальшої освіти; аналіз досвіду професійної проби; інше.
- До реєстру не вносяться детальний запит, особисті обставини учня, зміст домовленостей і рекомендації. За потреби ці відомості стисло фіксуються в окремій конфіденційній картці консультації.

Форма має рекомендаційний характер і може бути адаптована відповідно до організації роботи закладу освіти. Під час її використання необхідно дотримуватися вимог конфіденційності, захисту персональних даних і принципу збирання лише інформації, необхідної для визначеної мети.

Орієнтовна матриця розподілу функцій і відповідальності

Позначки: В – виконує; К – координує; З – затверджує / ухвалює рішення; І – інформується.

Функція	Директор	Заступник	Куратор паралелі	Кар'єрний освітній радник	Психолог	Класні керівники
Річний план роботи з професійної орієнтації та кар'єрного освітнього консультування	З	К	К	В	І	І
Діагностика професійних інтересів і освітніх запитів у межах професійної компетентності	І	І	К	В	К	І
Індивідуальні консультації	І	К	І	В	І	І
Заходи з професійної орієнтації, дні кар'єри	З	К	К	В	І	В
Професійні проби, екскурсії	З	К	К	В	І	В
Портфоліо і рефлексія	І	К	К	К	І	В
Коригування індивідуальної освітньої траєкторії і вибіркових курсів	З	В	К	К	І	І
Ведення реєстру партнерств та оформлення домовленостей	З	К	І	В	І	І
Захист персональних даних	З	К	І	В	В	І
Моніторинг результативності	З	К	В	В	І	І

Матриця має рекомендаційний характер і адаптується до кадрової моделі закладу. Якщо одна особа поєднує кілька ролей, директор має окремо визначити межі відповідних функцій

Орієнтовна управлінська карта заходу

Для планування та подальшого аналізу окремого заходу – зокрема партнерського – використовуйте управлінську карту. Для заходів поза територією ліцею карта містить окремий блок безпеки: за потреби та відповідно до законодавства і внутрішніх документів закладу – згода батьків або інших законних представників, супровід дорослих, безпечний маршрут і доступність укриття за місцем проведення.

Питання	Що зафіксувати
Яка мета заходу?	Ознайомлення з професіями, уточнення профілю, досвід ЗВО, професійна проба тощо
Для кого захід?	Клас / паралель / профіль / група учнів
Хто відповідальний?	Заступник директора, кар'єрний освітній радник, психолог, класний керівник, партнер
Які ресурси потрібні?	Час, приміщення, транспорт, цифрові інструменти, супровід дорослих
Які ризики врахувати?	Безпека, доступність, перевантаження учнів, формальність участі
Як зібрати зворотний зв'язок?	Анкета, рефлексивна форма, групове обговорення, консультація
Як використати результати?	Портфоліо, консультація, коригування індивідуальної освітньої траєкторії, оновлення плану

**Орієнтовна форма моніторингу результативності системи кар'єрного
освітнього консультування**

Показник	Одиниця	I семестр	II семестр	Рік / коментар	Джерело даних (реєстр консультацій, опитування, річний план, реєстр партнерств)
Охоплення діагностикою професійних інтересів і освітніх запитів	% учнів				
Індивідуальні консультації (загальна кількість проведених зустрічей)	кількість				
Учні, які пройшли консультації у ключових точках (частка відповідної цільової групи)	%				
Групові консультації та заходи	кількість				
Участь у професійних пробах	% учнів				
Оновлені портфоліо	% учнів				
Активні партнери / заходи з ними	кількість				

Залученість батьків (участь у заходах, консультаціях)	кількість				
Задоволеність здобувачів освіти (опитування)	середній бал				
Зміни профілю / вибіркового курсів / індивідуальної освітньої траєкторії за підсумками консультацій	кількість				
Унікальні учні, які отримали індивідуальну консультацію (кількість або частка різних учнів без повторного підрахунку)	%				
Повторні консультації	кількість				
Учні, які потребують додаткового супроводу	кількість				
Учні, які після участі краще розуміють власні інтереси та освітні можливості	% за результатами опитування				
Виявлені бар'єри та вжиті заходи для їх усунення	короткий опис				
Задоволеність батьків	середній бал / частка				

консультаційною та інформаційною підтримкою	позитивних відповідей				

Примітка

Показники аналізуються сукупно, у динаміці та з урахуванням контексту закладу. Збільшення або зменшення окремого показника саме по собі не свідчить про підвищення чи зниження результативності системи.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування: концептуальні, нормативні та методичні засади

Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування (далі – ліцей), розроблені Міністерством освіти і науки України для керівництва та педагогічних працівників ліцеїв з метою систематизації сучасного досвіду та визначення конкретних, перевірених практикою підходів до трьох ключових аспектів: концептуальних і нормативних засад профільного навчання, формування індивідуальних освітніх траєкторій та правових і управлінських процедур трансформації мережі закладів освіти.

В основу покладено досвід ліцеїв-амбасадорів, які першими апробують нову модель, а також кращі міжнародні практики країн-членів ОЕСР, де індивідуалізація та гнучкість освітнього процесу вже довели свою ефективність.

Документ охоплює **три напрями**: концептуальні засади та нормативно-правову базу профільної середньої освіти; формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачів освіти 10–12 класів; правові процедури створення, реорганізації та зміни типу закладу освіти.

Матеріали адресовані широкому колу учасників освітнього процесу.

Директори ліцеїв отримають стратегічне бачення реформи, нормативну базу, дорожню карту трансформації закладу та управлінські інструменти.

Заступники директорів – конкретні підходи до організації індивідуальних освітніх траєкторій, ліцензійні процедури та кадрові гарантії.

Вчителі-предметники – розуміння концептуальних засад профільного навчання, нових ролей педагога та підходів до роботи з індивідуальними траєкторіями.

Психологи та кар'єрні освітні радники – систему підтримки здобувачів освіти у виборі профілю та побудові індивідуальної траєкторії.

Методисти – системне бачення реформи, нормативну базу, шаблони документів і чеклісти для підтримки закладів.

Концептуальні та нормативні засади

Глобалізація, технологічні зрушення, цифрова трансформація та нові вимоги ринку праці визначають нові цілі для системи освіти. Традиційна модель навчання, за якої всі здобувачі освіти вивчають однаковий набір предметів на однаковому рівні, більше не відповідає цим реаліям. Впровадження профільної освіти є інституційною відповіддю на зазначені виклики.

Переорієнтація з механічного запам'ятовування на розвиток компетентностей. Здобувачі освіти потребують здатності до адаптації, вміння критично мислити, працювати з інформацією та ухвалювати рішення, а не лише відтворювати факти.

Демографічні виклики. Прогнози свідчать, що контингент здобувачів освіти в закладах загальної середньої освіти поступово зменшуватиметься починаючи з 2030 року, що вимагає оптимізації ресурсів та ефективного планування освітньої мережі.

Нерівномірна наповнюваність закладів. У деяких регіонах, зокрема в сільській місцевості, фактична наповнюваність значно нижча від проектної потужності, що призводить до неефективного використання інфраструктури.

Розрив між освітою та ринком праці. Спроможність закладів забезпечувати якісну освіту безпосередньо залежить від їхньої здатності адаптуватися до змін попиту на освіту та вимог сучасного ринку.

Профільне навчання передбачає якісно інший підхід до організації освітнього процесу порівняно з традиційною моделлю. За традиційною моделлю всі здобувачі освіти вивчають однаковий набір предметів здебільшого на однаковому рівні, навчаються в єдиному класі протягом усього навчання, мають стандартний розклад та обмежені можливості вибору, а освітній процес орієнтований переважно на засвоєння знань.

За **профільною моделлю** здобувачі освіти обирають профіль і вивчають профільні предмети поглиблено, а решту – на базовому рівні. Навчання відбувається у **змінних групах**, склад яких змінюється залежно від обраних предметів і курсів. Розклад є **індивідуалізованим** і побудований на основі індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача. Здобувачі освіти самостійно обирають профільні предмети, курси за вибором та вибіркові компоненти поза профілем. Освітній процес орієнтований на формування компетентностей, практичних умінь та підготовку до подальшої освіти чи професійної діяльності.

Запровадження профільного навчання забезпечує низку **переваг**.

Поглиблене вивчення обраних дисциплін. Замість вивчення всіх навчальних предметів на однаковому рівні здобувачі освіти зосереджуються на тих, що відповідають їхнім інтересам та освітнім планам.

Індивідуалізація навчання. Побудова індивідуалізованої освітньої траєкторії здійснюється через вибіркові компоненти відповідно до потреб та здібностей кожного здобувача освіти.

Профільно-адаптаційний період у 10 класі. Перший семестр 10 класу є періодом адаптації, протягом якого здобувач освіти поступово переходить до поглибленого вивчення профільних предметів, має можливість переконатися у правильності обраного профілю або за потреби змінити його.

Плавний перехід до вищої освіти. Інтеграція профільних та загальноосвітніх компонентів створює підґрунтя для усвідомленого вступу до закладу вищої освіти.

Кар'єрне консультування та профорієнтація. Системна підтримка здобувачів освіти у визначенні подальшого освітнього та професійного шляху.

Розвиток гнучких навичок. Робота в різних групах, проектна діяльність та публічні презентації формують навички, затребувані на ринку праці.

Профільна освіта орієнтована на створення умов для розвитку індивідуальних здібностей, адаптації до вимог сучасного ринку праці та

підготовки здобувачів освіти до навчання і професійної діяльності в умовах динамічного розвитку суспільства.

Нормативно-правову основу для реформування та організації освітнього процесу в ліцєях становить низка чинних законодавчих і підзаконних актів.

[Закон України «Про освіту»](#) – визначає засади державної освітньої політики, права учасників освітнього процесу та загальну структуру системи освіти в Україні.

[Закон України «Про повну загальну середню освіту»](#) – регулює організацію, зміст і функціонування закладів загальної середньої освіти, права та обов'язки здобувачів освіти, батьків і педагогічних працівників.

[Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р](#) – окреслює напрями реформування української школи: компетентнісний підхід, нова роль учителя, партнерська взаємодія та сучасне освітнє середовище.

[Державний стандарт профільної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 року № 851](#) – встановлює обов'язкові результати навчання та вимоги до освіти здобувачів освіти 10–12 класів.

[Концептуальні засади реформування профільної середньої освіти \(академічні ліцєї\), затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2025 року № 1451](#) – визначає принципи та підходи до створення ліцєїв для здобуття профільної середньої освіти.

[Типова освітня програма для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 26 травня 2025 року № 765 \(зі змінами\)](#) – визначає перелік навчальних предметів, кількість годин та організацію освітнього процесу в ліцєях, зокрема структуру навчального плану за кластерами (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний) та розподіл годин.

[Положення про ліцєй, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2021 року № 1062 \(зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 2026 року № 498\)](#) – регулює порядок створення, діяльності та управління ліцєями, містить положення щодо організації профільного навчання, складання навчальних планів, формування груп та ведення журналів.

[Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2015 року № 1187 \(зі змінами\)](#) – встановлюють вимоги, яким повинні відповідати заклади освіти для отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності.

[Порядок поділу класів на групи під час вивчення окремих навчальних предметів \(інтегрованих курсів\) у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року № 128, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517 \(зі змінами\)](#) – визначає умови та критерії

наповнюваності, за яких класи можуть ділитися на групи під час вивчення окремих предметів.

Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016 (зі змінами) – регулює процедури зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти між закладами загальної середньої освіти.

Порядок проживання та утримання учнів у пансіонах закладів освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2021 року № 1131 (зі змінами) – визначає умови та порядок проживання й утримання здобувачів освіти у пансіонах при закладах освіти.

У цьому документі вживаються такі **терміни**.

Ліцей – заклад загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти (10–12 класи) академічного спрямування. Навчання спрямоване на поглиблене вивчення обраних освітніх предметів і курсів та підготовку до навчання у закладі вищої освіти.

Профіль навчання – напрям навчання, освітня траєкторія, яку обирає здобувач освіти. За обраним профілем одні предмети та курси вивчаються поглиблено, а інші — на основному рівні. Профіль формується навколо однієї освітньої галузі або кількох споріднених галузей.

Кластер – група споріднених профілів, об'єднаних за освітніми галузями. Типова освітня програма передбачає три кластери: STEM (поглиблене вивчення математики, фізики, хімії, біології, інформатики, технологій), мовно-літературний (поглиблене вивчення української мови, літератур, іноземних мов, мов та літератур корінних народів або національних меншин) та соціально-гуманітарний (поглиблене вивчення історії, громадянської освіти, географії, іноземної мови, мистецтва).

Індивідуалізована освітня траєкторія – персоналізований шлях здобуття знань, умінь і компетентностей, що формується з урахуванням здібностей, інтересів, потреб і мотивації конкретного здобувача освіти. Охоплює вибір профілю, вибіркового предметів і курсів у межах профілю та поза ним.

Змінна група – навчальна група, склад якої формується для вивчення конкретного предмета або курсу. Здобувачі освіти з різних або одного класу, які обрали однаковий предмет чи курс, навчаються разом. Склад групи може змінюватися залежно від предмета або курсу.

Курс за вибором (вибірковий компонент) – навчальний курс, який здобувач освіти обирає самостійно з переліку, запропонованого ліцеєм. Може бути як у межах профілю (поглиблений рівень), так і поза ним (основний рівень).

Освітня програма закладу – документ, що визначає перелік та опис профілів, навчальні плани для кожного профілю з розподілом годин, переліки модельних навчальних та навчальних програм для всіх освітніх компонентів.

Навчальний план – документ, що визначає перелік навчальних предметів і курсів, зокрема інтегрованих, та обсяг годин на їх вивчення для кожного

профілю. Містить обов'язкові компоненти основного та поглибленого рівнів, а також вибіркові освітні компоненти в межах профілю та поза ним.

Інтегрований курс – навчальний курс, який цілісно охоплює зміст та результати навчання однієї освітньої галузі (моногалузовий інтегрований курс) або кількох освітніх галузей (міжгалузовий інтегрований курс).

Портфоліо здобувача – збірка робіт та досягнень здобувача освіти: проекти, дослідження, рефлексії, сертифікати. Відображає динаміку розвитку компетентностей та є інструментом самооцінки й планування.

Профільно-адаптаційний період – період, що охоплює, як правило, перший семестр 10 класу, протягом якого здобувач освіти адаптується до нового формату навчання, ознайомлюється з обраним профілем і має можливість змінити його за результатами адаптації.

Індивідуалізовані освітні траєкторії

Здобувачі освіти мають різний рівень підготовки, різні інтереси та потреби. **Індивідуалізована освітня траєкторія** дозволяє визначити **оптимальний шлях** для кожного здобувача з урахуванням його індивідуальних особливостей.

[Закон України «Про освіту»](#) гарантує право кожного здобувача освіти на формування індивідуальної освітньої траєкторії. Індивідуалізована освітня траєкторія є одним із механізмів реалізації цього права.

В умовах дистанційного або змішаного навчання індивідуалізована освітня траєкторія забезпечує **гнучкість і безперервність** освітнього процесу.

Здобувач освіти бере безпосередню участь у формуванні власного навчального плану відповідно до своїх цілей, потреб та очікувань, що сприяє формуванню відповідальності за власний освітній вибір та розвитку самостійності й критичного мислення.

Принципи побудови індивідуалізованої освітньої траєкторії.

Індивідуалізація. Індивідуалізована освітня траєкторія будується на основі здібностей, інтересів, мотивації та освітніх планів конкретного здобувача освіти.

Усвідомленість вибору. Вибір профілю та освітніх компонентів має бути результатом діагностики, консультацій та рефлексії, а не випадковим або здійсненим під зовнішнім тиском.

Гнучкість. Індивідуалізована освітня траєкторія може коригуватися впродовж навчання. Зміна профілю є доцільною протягом 10 класу. Вибіркові компоненти можуть змінюватися щосеместру.

Партнерство. Індивідуалізована освітня траєкторія формується спільно: здобувач освіти, батьки або інші законні представники, куратор, психолог, кар'єрний освітній радник та педагогічні працівники діють як єдина команда.

Відповідність стандартам. Індивідуалізована освітня траєкторія будується в межах освітньої програми закладу. Обов'язкові освітні компоненти залишаються сталими, що гарантує виконання Державного стандарту профільної середньої освіти.

Наступність. Індивідуалізована освітня траєкторія має логічний зв'язок між 10, 11 та 12 класами, а також орієнтацію на подальшу освіту та професійну діяльність здобувача освіти.

Індивідуалізована освітня траєкторія **формується в чотири кроки:**

вибір **профілю** навчання, який визначає ядро поглиблених предметів та курсів;

визначення **обов'язкових компонентів** основного рівня, тобто предметів та інтегрованих курсів, які вивчають усі здобувачі освіти незалежно від обраного профілю;

вибір **вибіркових компонентів у межах профілю**, що поглиблюють профільну галузь;

вибір **вибіркових компонентів поза профілем**, тобто курсів з освітніх галузей, які не входять до ядра профілю.

Формальний підхід до формування індивідуалізованої освітньої траєкторії, за якого здобувачі освіти обирають з двох-трьох заздалегідь визначених варіантів без реального вибору, суперечить меті профільного навчання. **Заклад освіти має забезпечити** справжню варіативність через різноманітні вибіркові курси та можливість їх комбінування. Вибір профілю під тиском батьків без урахування інтересів і здібностей здобувача освіти також є порушенням принципу усвідомленості. Для запобігання цьому рекомендується проводити **окремі консультації** зі здобувачами освіти та батьками із залученням результатів діагностики як об'єктивної основи для прийняття рішення.

Формування індивідуалізованої освітньої траєкторії є командним процесом, у якому кожен учасник має визначену роль та сферу відповідальності.

Здобувач освіти є головним суб'єктом процесу: визначає власні інтереси та цілі, обирає профіль і вибіркові освітні компоненти, проходить діагностику, бере участь у консультаціях та веде портфоліо.

Батьки або інші законні представники виступають партнерами: підтримують здобувача освіти, беруть участь в обговоренні вибору, відвідують консультації та підписують відповідні документи.

Психолог і кар'єрний освітній радник виконують консультативну функцію: проводять діагностику здібностей, інтересів і професійних нахилів, організовують індивідуальні та групові консультації, надають підтримку у складних випадках вибору.

Вчителі-предметники є експертами: оцінюють готовність здобувача освіти до поглибленого вивчення предметів, надають інформацію про зміст навчальних програм з профільних та позапрофільних предметів і курсів, беруть участь у консультуванні щодо вибору профілю за запитом.

Адміністрація закладу освіти виконує організаційну функцію: формує навчальний план, організовує змінні групи, розподіляє навантаження, надає інформацію про наповнення профілю – перелік предметів, курсів та кількість годин.

Відсутність діагностики або її формальне проведення без використання результатів у консультаційному процесі знижує якість вибору профілю. До процесу формування індивідуалізованої освітньої траєкторії обов'язково залучаються психолог і кар'єрний освітній радник. Індивідуалізована освітня траєкторія, сформована одноразово без подальшого перегляду, не відповідає принципу гнучкості. Заклад освіти має запровадити **регулярний моніторинг** –

не рідше одного разу на семестр – у форматі бесіди між здобувачем освіти та куратором з аналізом результатів навчання та корекцією траєкторії за потреби.

Процес формування індивідуалізованої освітньої траєкторії складається з **послідовних етапів**, кожен з яких має визначену мету, відповідальних осіб і очікуваний результат.

Етап 1. Інформування.

У квітні–травні адміністрація закладу спільно з кураторами проводить інформування здобувачів освіти дев'ятих класів та їхніх батьків або інших законних представників щодо концепції профільного навчання, переліку профілів, структури навчального плану та можливостей вибору освітніх компонентів.

Етап 2. Діагностика.

У квітні–червні психолог і кар'єрний освітній радник проводять діагностику інтересів, здібностей і професійних нахилів здобувачів освіти та аналізують її результати як основу для подальшого консультування.

Етап 3. Консультування.

У травні–червні куратор, психолог і батьки проводять індивідуальні консультації: обговорюють результати діагностики, роз'яснюють можливості вибору та надають підтримку у прийнятті рішення щодо профілю.

Етап 4. Вибір профілю.

У червні здобувач освіти обирає профіль навчання. Вибір фіксується заявою, яку підписують здобувач освіти та батьки або на законні представники.

Етап 5. Формування індивідуалізованої освітньої траєкторії.

У червні–серпні здобувач освіти спільно з куратором та адміністрацією обирає вибіркові компоненти в межах профілю та поза ним, після чого формується індивідуальний навчальний план.

Етап 6. Реалізація.

Упродовж навчального року здобувач освіти навчається відповідно до індивідуалізованої освітньої траєкторії та затвердженого розкладу.

Етап 7. Моніторинг та корекція.

На постійній основі куратор спільно зі здобувачем освіти та адміністрацією здійснює регулярний перегляд індивідуалізованої освітньої траєкторії. Зміна профілю можлива впродовж 10 класу, зміна вибірових курсів — на початку кожного семестру.

Відповідно до підпункту 4 пункту 11 Положення про ліцей за бажанням здобувача освіти та одного з батьків або інших законних представників зміна профілю можлива впродовж усього періоду навчання в 10–12 класах. Умови та правила зарахування попередніх результатів навчання визначає педагогічна рада ліцею. Заклад освіти зобов'язаний повідомити здобувача освіти та батьків або інших законних представників про ці правила, умови та процедури.

Оскільки перший семестр 10 класу є максимально універсальним для всіх профілів, а відмінність між профілями зростає з кожним роком навчання, зміна профілю є найменш складною саме в цей період. У подальшому обсяг освітніх компонентів, які потребуватимуть додаткового опанування для переходу на інший профіль, суттєво збільшується. У будь-якому разі рішення про зміну

профілю приймає здобувач освіти разом із батьками або іншими законними представниками. Завдання закладу освіти — надати вичерпну консультацію щодо умов, ризиків і можливостей такого переходу, а також забезпечити прозорі та зрозумілі правила переходу з профілю на профіль.

Зміна профілю є нормальною частиною процесу самовизначення здобувача освіти і не свідчить про недоліки в роботі закладу. Навпаки, вона є ознакою того, що система діагностики та адаптації функціонує належним чином. Заклад освіти має бути готовий до того, що частина здобувачів освіти змінить профіль у 10 класі, та забезпечити комфортний перехід із збереженням якості освітніх результатів.

Зміна вибіркового курсів здійснюється на початку кожного семестру на підставі заяви здобувача освіти, узгодженої з куратором, із подальшою корекцією розкладу за потреби.

Кожна індивідуалізована освітня траєкторія підлягає **документальному оформленню**, що забезпечує прозорість процесу та відповідальність усіх його учасників.

Основним документом індивідуалізованої освітньої траєкторії є **індивідуальний навчальний план** здобувача освіти, який фіксує обраний профіль і конкретний перелік освітніх компонентів. Індивідуальний навчальний план містить такі відомості: прізвище, ім'я та по батькові здобувача освіти, клас і навчальний рік; назву обраного профілю та кластер; перелік обов'язкових компонентів основного рівня із зазначенням кількості годин; перелік обов'язкових компонентів поглибленого рівня із зазначенням кількості годин; вибіркові компоненти в межах профілю; вибіркові компоненти поза профілем; загальне тижневе навантаження. Індивідуальний навчальний план підписують здобувач освіти, один із батьків або інший законний представник, куратор та заступник директора з навчально-виховної роботи.

Заява на вибір профілю заповнюється здобувачем освіти і підписується батьками або іншими законними представниками. Вона фіксує первинний вибір профілю навчання.

Заява на зміну профілю або курсу подається за потреби з обґрунтуванням та рекомендацією куратора або психолога.

Портфоліо здобувача освіти є збіркою робіт, досягнень і рефлексій, що відображає динаміку розвитку компетентностей та слугує інструментом самооцінки й планування.

Зведена відомість індивідуалізованих освітніх траєкторій паралелі містить перелік усіх здобувачів освіти та їхніх індивідуалізованих освітніх траєкторій і використовується для формування змінних груп і розкладу.

Для самоперевірки готовності закладу до формування індивідуалізованих освітніх траєкторій та ознайомлення з практичним досвідом ліцеїв-амбасадорів до цього розділу додаються чекліст формування індивідуалізованої освітньої траєкторії (Додаток 1) та приклади з практики (Додаток 2).

Звертаємо увагу, що індивідуальний навчальний план, оформлений одноразово без подальшого перегляду, не відповідає принципу гнучкості індивідуалізованої освітньої траєкторії. Заклад освіти має забезпечити механізм

регулярного перегляду та своєчасного внесення змін до документів у разі зміни профілю або вибіркового курсів.

Створення, реорганізація, зміна типу закладу

З 1 вересня 2027 року набирають чинності положення [абзаців п'ятого і шостого частини першої статті 35 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) щодо функціонування ліцеїв переважно як окремих юридичних осіб. До цієї дати засновники зобов'язані привести мережу у відповідність до нових вимог.

Цей розділ охоплює: правові основи трансформації мережі; порядок зміни типу закладу; ліцензійні процедури та ризики; організацію прийому здобувачів освіти; кадрові питання; практичний алгоритм дій керівника. До розділу додається чекліст дій засновника та керівника закладу освіти (Додаток 3).

Ліцей – заклад загальної середньої освіти III ступеня, що забезпечує здобуття профільної середньої освіти. За рішенням засновника ліцей може забезпечувати здобуття базової середньої освіти та, як виняток, початкової. Якщо заклад забезпечує кілька рівнів освіти, його тип визначається за найвищим рівнем відповідно до законодавства.

За комунальним ліцеєм, що надає виключно профільну освіту, територія обслуговування не закріплюється. Якщо в структурі закладу є підрозділи початкової чи базової освіти, для ліцейної ланки територія обслуговування також **не закріплюється**.

Відповідно до [частини першої статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) **засновник** має право ухвалювати рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію, перепрофілювання (зміну типу) закладу освіти.

Перепрофілювання (зміна типу) та реорганізація є різними правовими процедурами і мають різні юридичні наслідки. Якщо заклад освіти продовжує діяльність як та сама юридична особа, але змінює тип або рівні освіти, які забезпечує, йдеться про перепрофілювання (зміну типу), а не про реорганізацію. Прикладами перепрофілювання є такі випадки: ліцей або заклад загальної середньої освіти I–III ступенів стає гімназією; заклад загальної середньої освіти I–III ступенів стає ліцеєм; гімназія стає початковою школою.

У разі **перепрофілювання** юридична особа не припиняється, код ЄДРПОУ закладу зберігається, вносяться зміни до статуту та найменування закладу, а за потреби – до ліцензійних документів.

Реорганізація застосовується у випадках злиття закладів освіти, приєднання одного закладу до іншого, поділу закладу або перетворення юридичної особи. У разі реорганізації виникає правонаступництво, а також можуть створюватися нові юридичні особи або припинятися чинні. Прикладами реорганізації є такі випадки: один заклад поділяється на окремі початкову школу, гімназію та ліцей; кілька закладів освіти зливаються в один ліцей; заклад освіти стає філією іншого закладу освіти.

Якщо засновник не створює нову юридичну особу та не припиняє чинну, використання терміна «реорганізація» у рішеннях і документах є некоректним.

У багатьох випадках **трансформація мережі** закладів загальної середньої освіти в межах реформи профільної середньої освіти здійснюється шляхом перепрофілювання (зміни типу) без припинення юридичної особи.

Засновник ліцею має забезпечити виконання таких **умов**.

Різноманітність навчання. Щонайменше два класи однієї паралелі за трьома різними профілями (10–12 клас) за кожною формою навчання, щоб здобувачі освіти мали реальний вибір освітнього напрямку.

Свобода вибору. Здобувачі освіти мають можливість обирати предмети та курси відповідно до профілю і поза його межами в рамках Типової освітньої програми для 10–12 класів.

Безпечний і доступний простір. Заклад має бути безпечним, інклюзивним та цифровим.

Підвезення або проживання. Якщо відстань до ліцею перевищує 30 км, організовується безкоштовне підвезення здобувачів освіти і педагогічних працівників. Якщо час у дорозі перевищує одну годину в один бік, а також якщо здобувач освіти зареєстрований в іншому населеному пункті, забезпечується пансіон при ліцеї.

Доступ до мережі Інтернет. Якісний бездротовий доступ має бути забезпечений у всіх приміщеннях закладу та пансіоні.

Нижче наведено типові **сценарії трансформації мережі** закладів загальної середньої освіти із зазначенням правової форми та ключових дій.

Заклад загальної середньої освіти реорганізується шляхом поділу на окремі юридичні особи – початкову школу, гімназію та ліцей. Правова форма: реорганізація шляхом поділу, нові ліцензії для кожної юридичної особи. Ключові дії: затвердити статuti, закріпити майно, переукласти трудові договори, здійснити переведення здобувачів освіти.

Ліцей, що забезпечує освіту I–III ступенів, перетворюється на ліцей лише з профільним рівнем. Правова форма: зміна типу зі звуженням діяльності, звуження ліцензії до профільного рівня. Ключові дії: визначити заклад для переведення здобувачів освіти початкової та базової освіти, переглянути штатний розпис, внести зміни до статуту.

Гімназія та ліцей, що функціонують як одна юридична особа, розділяються на два окремі заклади. Правова форма: реорганізація шляхом поділу, нові ліцензії для кожної юридичної особи. Ключові дії: за спільної будівлі – укласти договори оренди або спільного користування, забезпечити окремі рахунки, статuti та органи управління.

Заклад загальної середньої освіти будь-якого типу перетворюється на ліцей з виключно профільною освітою. Правова форма: зміна типу зі звуженням діяльності, звуження ліцензії до профільного рівня. Ключові дії: внести зміни до статуту та найменування, перевірити відповідність матеріально-технічної бази вимогам ліцею.

Кілька закладів загальної середньої освіти зливаються в один заклад. Правова форма: реорганізація шляхом злиття, нова ліцензія. Ключові дії: затвердити єдиний статут, єдине керівництво, консолідувати майно та фінансування.

Заклад загальної середньої освіти стає філією іншого закладу. Правова форма: ліквідація юридичної особи з одночасним створенням філії, переоформлення ліцензії головного закладу. Ключові дії: філія діє на підставі положення, відповідальність за освітній процес несе головний заклад.

Заклад загальної середньої освіти I–III ступенів перетворюється на ліцей із збереженням підрозділів базової та початкової освіти як одна юридична особа. Правова форма: зміна типу, переоформлення ліцензії. Ключові дії: затвердити і зареєструвати новий статут та найменування, за потреби – звузити ліцензію.

У разі **трансформації заклад** або **новостворена юридична особа** подає документи до органу ліцензування. Залежно від характеру змін застосовується одна з трьох процедур.

Нова ліцензія необхідна у разі створення нової юридичної особи, яка провадитиме освітню діяльність, зокрема у разі поділу закладу освіти, створення нового ліцею або утворення нового закладу внаслідок злиття. До органу ліцензування подаються: заява за формою згідно з додатками 43–49 до Ліцензійних умов залежно від рівня освіти; концепція освітньої діяльності; відомості про кадрове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення; письмове зобов'язання щодо доступності для осіб з інвалідністю; документи щодо права власності або користування майном; документи щодо кваліфікації керівника; опис документів у двох примірниках. Строк розгляду – до 15 робочих днів за відсутності зауважень до документів.

Звуження ліцензії застосовується у разі припинення освітньої діяльності на певному рівні освіти, зокрема якщо ліцей припиняє набір на рівні початкової або базової середньої освіти чи якщо заклад після зміни типу більше не забезпечує певний рівень освіти. Законодавство не встановлює окремого строку для подання заяви про звуження після перепрофілювання. Водночас засновнику та закладу освіти рекомендується подати відповідну заяву після ухвалення рішення про зміну типу та внесення змін до установчих документів, не допускаючи невідповідності між ліцензією, статутом і фактичною структурою закладу освіти. Документи подаються до обласної державної або військової адміністрації чи Київської міської державної адміністрації відповідно до розподілу повноважень у сфері ліцензування. До органу ліцензування подаються: заява за відповідним додатком до Ліцензійних умов; рішення засновника про зміну типу закладу освіти або припинення освітньої діяльності на відповідному рівні. Строк розгляду – до 15 робочих днів.

Переоформлення ліцензії застосовується лише у разі зміни найменування або реорганізації шляхом злиття чи приєднання і здійснюється шляхом внесення відповідних змін до відомостей про ліцензію в порядку, визначеному законодавством.

Заклад освіти має право провадити освітню діяльність лише в межах **чинної ліцензії**. Недотримання вимог щодо своєчасного отримання нової ліцензії, звуження або переоформлення може бути підставою для визнання провадження освітньої діяльності таким, що не відповідає вимогам законодавства; проведення заходів державного нагляду (контролю); виникнення проблем із внесенням та

підтвердженням даних у державних освітніх реєстрах; ризиків щодо документів про освіту та фінансування закладу освіти.

Рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію або перепрофілювання закладу ухвалює засновник відповідно до [статті 32 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#). Перед ухваленням рішення засновник має визначити перспективну мережу закладів: які функціонуватимуть як початкові школи, які – як гімназії, а які – як ліцеї.

Таке рішення не зводиться до зміни найменування закладу. Йдеться про нову логіку функціонування шкільної мережі, у якій кожен тип закладу має чітко визначену роль: початкова школа забезпечує початкову освіту, гімназія – базову середню, ліцей – профільну середню освіту.

Перед ухваленням остаточного рішення засновник проводить **громадське обговорення**. У сільській місцевості це є законодавчою вимогою: проект рішення має бути оприлюднений не менше ніж за один рік до його ухвалення, якщо йдеться про реорганізацію, зміну типу або ліквідацію закладу.

На етапі громадського обговорення засновник має забезпечити **доведення до відома громади** таких положень: зміна типу закладу не означає втрату права здобувачів освіти на здобуття освіти; перепрофілювання не є припиненням діяльності закладу; метою є впорядкування мережі відповідно до нової моделі профільної середньої освіти.

Зарахування, переведення та відрахування здобувачів освіти державних і комунальних ліцеїв здійснюються відповідно до [Порядоку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 16 квітня 2018 року № 367, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05 травня 2018 року за № 564/32016 \(зі змінами\)](#) (далі – Порядок). Порядок зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти приватних і корпоративних ліцеїв визначається їх засновником або засновниками відповідно до законодавства.

Зарахування до державного або комунального ліцею може здійснюватися без проведення конкурсу або на конкурсній основі у разі, якщо кількість поданих заяв перевищує кількість вільних місць. **Конкурс** може проводитися до ліцею загалом або до окремих профілів навчання, якщо це визначено у положенні закладу освіти про конкурсний відбір.

Положення про **конкурсний відбір** схвалюється педагогічною радою та затверджується керівником закладу освіти. Воно має визначати: порядок подання заяв; строки проведення конкурсу; форми конкурсного відбору; порядок визначення та оприлюднення результатів; порядок подання та розгляду апеляцій за наявності; особливості проведення конкурсного відбору за окремими профілями навчання. Конкурсний відбір може передбачати конкурсні випробування, співбесіди, оцінювання результатів навчання та інші форми відповідно до законодавства.

Якщо кількість поданих заяв не перевищує кількості вільних місць, конкурсний відбір не проводиться, а всі особи, які подали заяви, зараховуються до закладу освіти.

Положення про конкурсний відбір, освітня програма ліцею із зазначенням профілів навчання та навчальні плани **оприлюднюються на веб-сайті** закладу освіти, а за відсутності власного веб-сайту – на веб-сайті засновника або органу управління у сфері освіти не пізніше ніж за три місяці до початку прийому заяв.

Якщо ліцей забезпечує здобуття **базової середньої освіти**, здобувачі освіти 9-х класів цього самого закладу можуть бути зараховані до 10 класу відповідно до порядку, визначеного законодавством та правилами прийому до закладу освіти. Відрахування та переведення здійснюються на підставах і в порядку, визначених законодавством. Не допускається відрахування здобувачів освіти з підстав, що мають дискримінаційний характер.

На вільні місця в 10 класі заяви подаються у строки, визначені Порядком. Рішення про проведення конкурсу оприлюднюється не пізніше наступного робочого дня після його ухвалення. **Конкурсний відбір** триває не більше **двох тижнів**, після чого результати оприлюднюються і керівник видає наказ про зарахування. Адміністрація може проводити **співбесіди** з метою визначення навчальних уподобань здобувачів освіти та надання рекомендацій щодо вибору профілю.

Якщо заклад **змінює тип** із ліцею на гімназію, він надалі не забезпечуватиме здобуття профільної середньої освіти. Засновник зобов'язаний заздалегідь визначити: у якому ліцеї здобувачі освіти зможуть продовжити навчання після 9 класу; яким чином буде організовано доступ до цього закладу; чи потрібне підвезення і яким чином воно буде забезпечене.

Зміна типу в такому разі означає перехід до нової моделі: профільна середня освіта зосереджується в ліцеї, а гімназія забезпечує базову середню освіту, допрофільну підготовку та профорієнтацію.

Зміна типу закладу або реорганізація не є підставою для звільнення працівників. Відповідно до [статті 36 Кодексу законів про працю України](#) трудовий договір **зберігає чинність** при зміні власника або реорганізації закладу. Звільнення можливе лише у разі скорочення штатів або посад. У разі **скорочення** роботодавець зобов'язаний запропонувати наявні вакантні посади в межах закладу або мережі освіти громади, попередити працівників за два місяці та надати передбачені законом компенсації.

Реорганізація або зміна типу закладу не надає права звільнити працівників без скорочення посад. [Стаття 40 Кодексу законів про працю України](#) дозволяє **розірвати трудовий договір** у разі змін в організації роботи лише за умови, що неможливо перевести працівника на іншу роботу.

Типові штатні нормативи визначають максимальну кількість посад для всіх типів закладів і враховують кількість класів, режим роботи та контингент здобувачів освіти. Керівники закладів можуть змінювати штати окремих структурних підрозділів або вводити нові посади, крім керівних, у межах фонду оплати праці. Заміна посад допускається лише в межах однієї категорії персоналу.

Кількість ставок розраховується на основі навчального плану та **18-годинного навантаження** на ставку. До штатного розпису ліцею включаються

також посади працівників пансіону: вихователів, помічників вихователів, медичних працівників, кухарів за потреби – **відповідно до типових нормативів**.

Відповідно до [статті 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) керівника державного чи комунального закладу загальної середньої освіти призначають виключно за результатами конкурсу. Винятки встановлюються лише законом.

Проведення конкурсу є обов'язковим, якщо внаслідок реорганізації утворюється нова юридична особа — у разі поділу або злиття закладів. У такому разі засновник зобов'язаний ухвалити рішення про оголошення конкурсу одночасно з рішенням про утворення нового закладу відповідно до [абзацу 2 частини 2 статті 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#). Обидва рішення готуються єдиним пакетом і виносяться на одне засідання відповідного органу.

Проведення конкурсу не є обов'язковим, якщо відбувається лише зміна типу закладу без припинення юридичної особи. У такому разі юридична особа зберігається, тому чинний строковий трудовий договір з керівником продовжує діяти до завершення його строку. Новий конкурс оголошується засновником не менш ніж за два місяці до закінчення договору.

Під час воєнного стану засновник має право призначити керівника закладу освіти без конкурсу на підставі [частини 5 статті 10 Закону України «Про правовий режим воєнного стану»](#). Граничний строк перебування особи на такій посаді становить **12 місяців** з дня припинення чи скасування воєнного стану. Відповідно до [пункту 2¹ Розділу X Закону України «Про повну загальну середню освіту»](#) засновник також має право продовжити без конкурсу строк дії чинного договору з керівником, але не більше ніж на 6 місяців після скасування воєнного стану. Ця норма стосується **виключно продовження договору** з уже призначеним керівником.

Після ухвалення рішення про зміну типу закладу керівник разом із засновником приводять **установчі документи у відповідність**. Оскільки зміна типу завжди тягне за собою зміну найменування закладу, необхідно: внести зміни до статуту із зазначенням типу закладу, рівнів освіти та порядку роботи органів управління; зареєструвати зміни у державного реєстратора; отримати оновлені реєстраційні дані; внести зміни до ліцензійних документів.

Паралельно з реєстраційними змінами вирішуються організаційні питання: виготовлення нової печатки, оновлення реквізитів, найменувань у кадрових та бухгалтерських документах.

Чекліст формування індивідуальної освітньої траєкторії

Підготовчий етап

Проведено інформаційну кампанію для здобувачів і батьків (профілі, навчальний план, можливості).

Проведено діагностику інтересів, здібностей і професійних нахилів.

Проведено індивідуальні та групові консультації.

Забезпечено доступ до інформації про кожен профіль (буклети, презентації, сайт).

Формування ІОТ

Здобувач ознайомлений з переліком обов'язкових та вибіркових компонентів.

Здобувач обрав профіль навчання.

Здобувач обрав вибіркові курси (у межах профілю та поза ним).

Проведено консультацію з батьками, отримано їхню згоду.

Заповнено форму індивідуального навчального плану

Затвердження та реалізація

ІОТ узгоджено та підписано (здобувач, батьки, куратор, адміністрація).

Сформовано зведену відомість ІОТ паралелі.

На основі ІОТ сформовано змінні групи та розклад.

Передбачено механізм моніторингу та корекції ІОТ.

Здобувачів проінформовано про можливість зміни профілю / курсів.

Кейси від ліцеїв-амбасадорів

КЕЙС 1. Організація кампанії з вибору профілю

Ліцей: Тернопільський академічний ліцей «Українська гімназія» ім. І. Франка
Тернопільської міської ради

Вихідна ситуація: Перший набір характеризувався недостатньою обізнаністю учнів 9-х класів щодо вибору профілю навчання та відсутністю досвіду усвідомленого планування освітньої траєкторії. Учні не мали чіткого розуміння структури та змісту профільних курсів, навчального навантаження, перспектив продовження навчання в закладах вищої чи передвищої освіти. Ця ситуація створювала ризик неусвідомленого освітнього вибору, що міг би вплинути на ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти в профільній школі.

Що було зроблено: Профорієнтаційна діагностика та оцінка здібностей.

Анкетування «Мої навчальні інтереси», психологічні тести та бесіди для визначення схильностей і потенційних освітніх траєкторій. За даними анкетування, із 139 дев'ятикласників та дев'ятикласниць виявили інтерес до поглибленого вивчення математики 39%, інформатики – 18%, історії – 10%, української мови та літератури – 9%, природничих наук – 8%, 16% остаточно не визначились.

Використання методики Д. Голланда та тесту «Структури інтересів» для формування профільних рекомендацій (дані діагностики використовувалися під час індивідуальних і групових консультацій, що забезпечувало усвідомлений та обґрунтований вибір профілю).

Залучення онлайн-ресурсів та блогу психолога для забезпечення доступу до інтерактивних профорієнтаційних матеріалів і тестів, що дозволяло учням самостійно аналізувати свої інтереси та здібності.

Профорієнтаційні та навчально-виховні заходи.

Тематичні тренінги: «Свідомий вибір професії», «Професійні орієнтири старшої школи» для розвитку самопізнання, рефлексії освітніх пріоритетів та формування професійної ідентичності.

Зустрічі з представниками різних професій, зокрема “батьківські дні”, коли до класу приходять батьки та розповідають дітям про тонкощі своїх професій. Учні мали зустрічі з юристами, лікарями, фахівцями ІТ сфери, викладачами, представниками бізнесу.

Викладачі та студенти закладів вищої (Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя., Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського, Західноукраїнський національний університет) та передвищої освіти (Галицький коледж, Тернопільське вище професійне училище № 4 імені Михайла Паращука) міста Тернополя проводять профорієнтаційну роботу на регулярній основі, залучаючи ліцеїстів до активностей, які проводяться у їхніх закладах.

Екскурсії в Тернопільський обласний центр зайнятості, заклади вищої та передвищої освіти Тернополя та Львова для ознайомлення з професійними стандартами та умовами навчання.

Інформаційно-комунікаційна підтримка учнів і батьків.

Інформування учнів про тематичні кластери та профільні напрями (української мови та літератури, історичний, природничий, математичний, інформаційно-технологічний), особливості поглибленого вивчення предметів та перспективи подальшого навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти.

Проведення батьківських зборів, зустрічей та індивідуальних консультацій для батьків з метою обговорення особливостей профілів, ознайомлення з кадровим складом та кількістю годин профільних і позапрофільних предметів тощо.

Активне використання зовнішньої та внутрішньої реклами, соцмереж для роз'яснювальної роботи.

Результат: Учні в основному здійснили усвідомлений вибір профілю, орієнтуючись на власні здібності та інтереси, поради батьків і перспективу продовження навчання в закладах вищої освіти та вибір майбутньої професії. Зокрема, після закінчення 9-го класу 116 здобувачів освіти продовжили навчання в ліцеї, обравши профілі: математичний – 54 учні, інформаційно-технологічний – 28, історичний – 14, української мови та літератури – 11, природничий – 9; після закінчення I семестру змінив профіль 1 учень (з інформаційно-технологічного на математичний).

Порада: Використовувати системний підхід до профорієнтації, який включає інформаційно-комунікаційні та навчально-виховні заходи, діагностику, тренінги та індивідуальні консультації.

Активно залучати батьків у процес вибору профілю, надаючи можливість обговорення та отримання рекомендацій.

Забезпечити поетапну профорієнтаційну підтримку, включно з онлайн-ресурсами, інтерактивними тестами та практичними заходами (екскурсії, зустрічі з представниками професій).

Звертати особливу увагу здобувачів освіти та їхніх батьків на співвідношення годин профільних і базових предметів, спеціальні курси та компетентнісний розвиток учнів для формування усвідомленого та обґрунтованого вибору профілю.

КЕЙС 2. Організація кампанії з вибору профілю

Ліцей: **Бурштинський ліцей імені Ольги Басараб**

Вихідна ситуація: Перший набір до ліцею, здобувачі 9 класів не мали досвіду вибору профілю.

Що було зроблено: Проведено 5 зустрічей. З них у I семестрі — 2 роз'яснювальні зустрічі (учні та батьки), у II семестрі — 2 предметні зустрічі з дев'ятикласниками та 1 загальношкільні збори у квітні. Проведено також понад 30 персональних консультацій для учнів та батьків за запитом. Інформаційна кампанія тривала більше 6 місяців (з листопада по травень) Протягом цього періоду здійснено 2 інтерв'ю у засобах масової інформації та понад 20 публікацій і 1 презентація у соціальних мережах.

Паралельно вивчали питання кадрового потенціалу закладу та мотивації вчителів до роботи в профільній школі. Для цього провели аудит кадрового потенціалу- 1 внутрішнє дослідження серед педагогів щодо моніторингу їхньої готовності та мотивації до роботи в профільних класах.

На основі цього було сформовано майбутні профілі.

В квітні проведено загальношкільні батьківські збори за участю учнів, на яких представлено ці майбутні профілі та професії, які можна отримати за цими профілями. Адміністрація поширила розроблені закладом презентаційні матеріали у вигляді брошур, флаєрів. Інформаційні матеріали були чітко адаптовані під окремі цільові аудиторії - для учнів акцент робився на виборі предметів та професій, для батьків - на нормативній базі та кадровому забезпеченні.

Допомогло ще те, що з 2020 року у 8 і 9 класах в закладі викладається курс “Допрофільна підготовка”, на якому учні здійснюють перші кроки у свідомому виборі окремих предметів.

Результат: Завдяки плідній співпраці всього педколективу, поширювальній інформації та проведеним зустрічами з учнівством та їх батьками, з 81 учня, який пішов в 10 клас, 13 скористалися можливістю змінити профіль. Зміна профілю – природний процес самопізнання, і кожен з них отримав необхідну підтримку.

Порада: Спрацювала інформаційна кампанія та систематичні роз'яснення. Не боятися комунікації! Це запорука успіху!

КЕЙС 3. Організація кампанії з вибору профілю

Ліцей: Буковинський ліцей успішної молоді

Вихідна ситуація: У ліцеї вже 12 років працює система профільного навчання. Тому вибір профілів для учнів 10-х класів не було чимось новим, адже профілі навчання вони обирали з 7 класу. Під час передпілоту виникло розуміння важливості зв'язку профілів навчання з майбутнім вибором учнями спеціальності у ЗВО. Тому назви попередніх профілів було змінено з урахуванням декількох чинників: запити учнівства, потреби ринку праці в регіоні, зв'язок з відповідними спеціальностями у ЗВО.

Що було зроблено: Проведена низка бесід з учнями та батьками, профорієнтаційні зустрічі з представниками бізнес-структур, підприємств регіону, викладачами ЗВО України, проведено відповідні опитування серед учнівства, вивчено ринок праці, за результатами яких сформовано нові профілі. До зміну закладі функціонували такі профілі: інформаційно-технологічний, природничий, філологічний, суспільно-гуманітарний, спортивний. Зі змінами з'явилися профілі, що відповідають запитам учнівства: Комп'ютерні технології та інженерія (23 учні) ; Природничо-науковий (23 учн); Мова, культура, суспільство (наразі учні не обрали); Географія світу та міжнародне спілкування (29 учнів).

Результат: Завдяки системній роботі з роз'яснення значущості особистого вибору профілю навчання учні продемонстрували свідоме ставлення до власного освітнього маршруту та орієнтацію на майбутній фах. При цьому сформувалися нові учнівські колективи: розподіл за профілями не відбувався за попередніми класами, а супроводжувався повним «перемішуванням» складу класів.

Порада: Безумовно, систематично проведена роз'яснювальна робота визначила такі результати. Як застереження, в жодному разі НЕ нав'язувати профілі - йдіть за потребами учнівства, за їхніми уподобаннями та інтересами. Так збережеться контингент охочих навчатися у профільній.

КЕЙС 4. Зміна профілю: як ми це організували

Ліцей: Бурштинський ліцей імені Ольги Басараб

Вихідна ситуація: Частина здобувачів 10 класу зрозуміли, що обраний профіль не відповідає їхнім інтересам. На третьому тижні навчання учні почали підходити з проханням переходу на інший профіль навчання. Протягом вересня - жовтня з профілю "Громадянська освіта і соціальна взаємодія" на профіль "Біотехнології" перейшло 7 учнів. Аналогічно з профілю "Біотехнології" на профіль "Громадянська освіта і соціальна взаємодія" перейшло 4 ліцеїстів. Ще двоє учнів з профілю "Мови і міжкультурне спілкування" перейшли на профіль "Громадянська освіта і соціальна взаємодія".

Що було зроблено: Профілі було організовано відповідно до запитів учнів та їх батьків. Перед остаточним підписом заяви здобувачів було попереджено про те, що на протязі трьох місяців вони зможуть змінити свій профіль, якщо у них будуть труднощі при

вивченні посиленних предметів. Для цього вони повинні повідомити класному керівнику про своє рішення. З такими учнями проведена співбесіда з практичним психологом щодо причин та з кар'єрним радником щодо правильності вибору іншого профілю. Наступним кроком був перехід за заявою ліцеїста в інший профіль, отримання інформації від учня щодо правильності переходу, підтримка психолога та кар'єрного радника.

Результат: У листопаді остаточно сформовано групи профілів “ІТ”(19 учнів), “Біотехнології”(17 учнів) “Мови і міжкультурне спілкування”(12 учнів) і “Громадянська освіта і соціальна взаємодія”(33 учні). Своєчасне залучення психолога та кар'єрного радника допомогло зняти первинну напругу у дітей під час адаптації на нових профілях. Грамотна інтервенція фахівців повністю нівелювала коливання учнів та розмови щодо доцільності вибору між ліцеєм і коледжем, повернувши підліткам віру у правильність їхнього початкового рішення навчатися в ліцеї.

Практичні рекомендації

Повага до права вибору:

-Підтримуйте право учня на помилку та свідому зміну траєкторії — як профілю, так і типу закладу (профільна школа чи профтех). Вибір профілю — це перш за все інструмент самопізнання.

-Командна взаємодія: Ефективне вирішення криз адаптації можливе лише за умови синергії тріади: класний керівник — практичний психолог — кар'єрний радник.

-Відкрита комунікація: Головний інструмент ліцею — постійний діалог із дітьми та готовність оперативно реагувати на їхні запити.

При здійсненні набору важливо підтримувати учнів у їхньому праві на свідомий вибір — як профілю, так і типу освітнього закладу. Якщо учень усвідомив, що його шлях веде до професійного спрямування, це рішення варто підтримати. Вибір профілю — це перший крок до пізнання самого себе, і нічого страшного в цьому немає. Потрібно більше комунікувати з дітьми, завжди залишатися відкритими до їх проблем.

КЕЙС 5. Зміна профілю: як ми це організували

Ліцей: Буковинський ліцей успішної молоді

Вихідна ситуація: Виникла потреба змінити профілі навчання на 2026-2027 н.р., пов'язана з моніторингом запитів учнів 9-х класів 2025-2026 н.р. Під час чергового проведення анкетування серед учнів 9-х класів було зафіксовано, що профілі навчання, які нині функціонують для учнів 10-х класів у передпілоті не відповідають запитам учнів, що пілотуватимуть реформу у наступному році.

Що було зроблено: За результатами проведеного дослідження прийнято рішення змінити назви профілів, зробивши їх суголосними потребам учнів та спеціальностям ЗВО, на які учні планують вступати у 2029 році. Зі змінами у 2025-2026 н.р. з'явилися профілі, що відповідають запитам учнівства: Комп'ютерні технології та інженерія (23 учні); Природничо-науковий (23 учні); Мова, культура, суспільство (наразі учні не обрали); Географія світу та міжнародне спілкування (29 учнів). З 2026-2027 н.р. учням запропоновано дещо змінити назви профілів, що відповідають запитам нинішніх дев'ятикласників: Інженерія та комп'ютерні технології; Природничі науки та медицина; Гуманітарні науки та медіакомунікація; Економіка, міжнародні відносини та мови.

Результат: Таке рішення зміцнило мотивацію учнів у навчанні в старшій профільній, дало їм розуміння, що їхній голос і вибір важливий, що заклад працює для них, їхніх потреб та уподобань.

Порада: На нашу думку, такі рішення важливі та необхідні, а подібні моніторинги слід проводити систематично.

КЕЙС 6. Від заяви до розкладу: алгоритм формування ІОТ

Ліцей: Вараський ліцей 1

Вихідна ситуація: Потрібно було перетворити 150 індивідуальних виборів у робочий розклад.

Що було зроблено:

Збір інформації про готовність педагогічних працівників викладати той чи інший курс, щоб мати перелік курсів для учнів та знайти можливість внести ці курси в навчальний план. Найважче, що потрібно було зробити – це пояснити учням, які навчалися за стандартним переліком предметів, що тепер вони самі будуть обирати профіль та набір предметів серед вибірково-обов’язкових та курсів вільного вибору. Для цього використовувалися спільні зустрічі, були поширені схеми навчальних предметів та курсів. Далі – збір інформації про вибір через опитувальники. Формування міжкласних груп засобами електронних журналів та щоденників (ми використовували державну освітню екосистему “Мрія”).

Результат: Кожен учень має власний набір вибірково-обов’язкових предметів в межах профілю та курсів вільного вибору поза межами профілю

Порада: Починати варто саме з опитування вчителів щодо їх готовності викладати той чи інший курс. Розподілити курси в навчальному плані спільно для всіх класів, щоб знати, чи є у закладу години та той чи інший перелік курсів. Визначити скільки годин мінімально/максимально може взяти учень в межах санітарних норм, наприклад, на кожного учня по 2 години на тиждень протягом року (це може бути один двогодинний курс чи 2 курси по 1 годині або ж один одногодинний курс і 2 курси по 0,5 годин на тиждень). І тільки після цього можна давати учням для вибору предмети/курси. З отриманих анкет варто утворити групи учнів і тут важливо відійти від класів, в яких навчаються учні, утворюючи нові групи спираючись виключно на вибір учня.

Що робити якщо курс обирає 2-5 учнів? Пояснити учням перед анкетуванням, що курс читатиметься, якщо кількість учнів для курсу буде не меншою ніж 8, і одразу проговоріть, що у такому випадку курс треба буде переобрати. Важлива порада: будьте з учнями максимально відвертими та проговорюйте з ними усі ризики, це допоможе вирішити ситуації з вибором курсів та формуванням розкладу.

Варто зауважити, що при укладанні такого розкладу в учнів можуть виникати “вікна” - вільні уроки, тому варто продумувати де і чим діти можуть займатися у цей час.

Чекліст – покрокова інструкція щодо дій засновника та керівника закладу освіти

1. Визначити правову процедуру.

Засновник має визначити, що саме відбувається: створення нового закладу, реорганізація, ліквідація чи перепрофілювання / зміна типу закладу освіти. Якщо юридична особа не припиняється і нова не створюється, йдеться про перепрофілювання / зміну типу, а не про реорганізацію.

2. Підготувати рішення засновника.

У рішенні потрібно чітко зазначити правову дію, тип закладу після змін, рівні освіти, які він забезпечуватиме, дату набрання чинності відповідними змінами, а також доручення щодо оновлення установчих документів, ліцензійних питань, кадрових процедур та забезпечення прав учнів.

3. Провести громадське обговорення, якщо воно є обов'язковим.

У випадках, передбачених законодавством, засновник забезпечує громадське обговорення проєкту рішення. Для закладів освіти в сільській місцевості проєкт рішення про реорганізацію, зміну типу або ліквідацію закладу оприлюднюється не менш як за один рік до ухвалення відповідного рішення.

4. Оновити установчі документи.

Після ухвалення рішення засновника необхідно внести зміни до статуту закладу освіти або затвердити новий статут. У статуті мають бути відображені тип закладу, рівні освіти, структура закладу, органи управління та інші положення відповідно до законодавства.

5. Зареєструвати зміни.

Зміни до установчих документів та найменування юридичної особи підлягають державній реєстрації у встановленому законодавством порядку. Після державної реєстрації заклад оновлює реквізити, внутрішні документи, кадрову та бухгалтерську документацію.

6. Визначити необхідну ліцензійну дію.

Залежно від характеру змін потрібно визначити, чи необхідно отримати нову ліцензію, звужити провадження освітньої діяльності або актуалізувати відомості про ліцензію. Заклад освіти має право провадити освітню діяльність лише в межах чинної ліцензії. Ліцензування освітньої діяльності регулюється Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності», Законом України «Про повну загальну середню освіту» та Ліцензійними умовами, затвердженими постановою КМУ № 1187.

7. Подати документи до органу ліцензування.

Документи подаються до відповідного органу ліцензування у порядку, визначеному законодавством та самим органом ліцензування. У разі припинення освітньої діяльності на певному рівні освіти доцільно подати заяву про звуження провадження освітньої діяльності після ухвалення рішення засновника та внесення змін до установчих документів, не допускаючи невідповідності між статутом, фактичною структурою закладу та ліцензією.

8. Забезпечити права учнів.

Засновник і заклад освіти мають заздалегідь визначити, де учні продовжуватимуть здобуття освіти у разі зміни типу закладу або припинення освітньої діяльності на певному рівні. Зарахування, переведення та відрахування учнів державних і комунальних закладів освіти здійснюються відповідно до Порядку, затвердженого наказом МОН від 16.04.2018 № 367.

9. Організувати прийом до 10 класу.

Якщо зарахування до ліцею здійснюється на конкурсній основі, конкурс проводиться відповідно до положення про конкурсний відбір, яке схвалює педагогічна рада та затверджує керівник закладу освіти. Положення про конкурсний відбір, освітня програма ліцею із зазначенням профілів навчання та навчальні плани мають бути оприлюднені на вебсайті закладу або засновника у строки, визначені законодавством. Конкурс може проводитися до ліцею загалом або на окремі профілі навчання.

10. Врегулювати кадрові питання.

Зміна типу або реорганізація закладу самі по собі не означають автоматичного звільнення працівників. У разі зміни істотних умов праці, скорочення чисельності або штату працівників роботодавець діє відповідно до законодавства про працю: попереджає працівників, пропонує наявні вакансії та забезпечує передбачені законом гарантії.

11. Визначити питання керівника закладу.

Якщо внаслідок реорганізації утворюється нова юридична особа, питання призначення керівника вирішується відповідно до статті 39 Закону України «Про повну загальну середню освіту». Якщо відбувається лише зміна типу закладу без припинення юридичної особи, чинний строковий трудовий договір із керівником продовжує діяти до завершення строку, якщо інше не передбачено законодавством.

12. Оновити штатний розпис і внутрішні документи.

Керівник закладу готує пропозиції щодо штатного розпису відповідно до типу закладу, освітньої програми, кількості класів, режиму роботи та наявності структурних підрозділів. Також оновлюються посадові інструкції, правила внутрішнього розпорядку, положення про структурні підрозділи та інші локальні акти.

13. Забезпечити комунікацію з учнями, батьками та громадою.

Засновник і заклад освіти мають своєчасно повідомляти учнів, батьків, працівників і громаду про ухвалені рішення, строки змін, порядок продовження навчання, умови вступу до ліцею, кадрові та організаційні рішення.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОН

проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21
E-mail: mon@mon.gov.ua, сайт: www.mon.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38621185

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Департаменти (управління) освіти
і науки обласних, Київської міської
державних адміністрацій

Про рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування

З метою належної підготовки закладів загальної середньої освіти до впровадження трирічної профільної освіти, надсилаємо Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування, що додаються.

Просимо довести ці рекомендації до відома місцевих органів управління у сфері освіти, керівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюють або планують здійснювати освітню діяльність на рівні профільної середньої освіти за академічним спрямуванням, та забезпечити їх практичне застосування.

Додаток: на 95 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Надія КУЗЬМИЧОВА

Іщенко Вероніка 0444813201

МОН № 1/16172-26 від 28.07.2026

Підписав: Кузьмичова Надія Юріївна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000620F3A00C726DA00
Дійсний: з 14.10.2024 13:35:30 по 14.10.2026 13:35:30

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр-кт Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти
і науки обласних, Київської міської
державних адміністрацій

Про рекомендації щодо організації освітнього процесу

З метою належної підготовки закладів освіти до впровадження трирічної профільної освіти, надсилаємо Рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування: концептуальні, нормативні та методичні засади, що додаються.

Просимо довести ці рекомендації до відома місцевих органів управління освітою, керівників закладів загальної середньої освіти, які здійснюють або планують здійснювати освітню діяльність на рівні профільної середньої освіти за академічним спрямуванням, та забезпечити їх практичне застосування.

Додаток: на 22 арк. в 1 прим.

Заступник Міністра

Надія КУЗЬМИЧОВА

Іщенко Вероніка 0444813201

МОН № 1/11707-26 від 01.06.2026

Підписав: Кузьмичова Надія Юріївна
Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000620F3A00C726DA00
Дійсний: з 14.10.2024 13:35:30 по 14.10.2026 13:35:30

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

МОН

проспект Берестейський, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21
E-mail: mon@mon.gov.ua, сайт: www.mon.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38621185

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Керівникам департаментів (управлінь)
освіти і науки обласних, Київської
міської державних адміністрацій

Про Дорожню карту профільної середньої освіти

Шановні колеги!

Міністерство освіти і науки України надсилає для практичного використання Дорожню карту підготовки закладів освіти до впровадження профільної середньої освіти академічного спрямування на 2026/2027 н. р. (далі – Дорожня карта).

Дорожня карта визначає послідовність кроків, орієнтовні строки їх виконання та відповідальних на рівні закладу освіти за тематичними напрямками підготовки: мережа, тип закладу та ліцензування; опрацювання посібника, вебінари, методичний супровід; стратегічне планування закладу; дослідження освітніх потреб громади; освітні програми та навчальні плани; кадрове забезпечення та підвищення кваліфікації; підручники та навчально-методичні матеріали; індивідуалізовані освітні траєкторії; змінні групи та розклад; інфраструктура та цифрові інструменти; вступна кампанія до 10 класу; комунікація з громадою, батьками та партнерами; моніторинг, готовність і запуск (додатки 1–13). Графік вебінарів для закладів освіти з посиланнями на записи та приєднання додається окремо (додаток 14).

Просимо довести цей лист з додатками до відома керівників закладів загальної середньої освіти, що забезпечують або забезпечуватимуть здобуття профільної середньої освіти академічного спрямування та рекомендувати використовувати Дорожню карту під час підготовки до впровадження профільної середньої освіти академічного спрямування.

Додатки: 14 арк. в 1 прим.

З повагою

Заступник Міністра

Анастасія СОФІЄНКО

Можарівська Олена 044 481 32 07

МОН № 1/16891-26 від 06.08.2026

Підписав: Софієнко Анастасія Петрівна

Сертифікат: 3FAA9288358EC00304000000D010280051CED700

Дійсний: з 14.08.2024 11:22:10 по 14.08.2026 11:22:10

МЕРЕЖА, ТИП ЗАКЛАДУ ТА ЛІЦЕНЗУВАННЯ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Серпень 2026	Визначити тип/назву закладу; ухвалити рішення проперейменування, перепрофілювання чи реорганізацію	Засновник, директор	Аналіз статусу закладу; підготовка матеріалів для рішення
Вересень 2026 – лютий 2027	Оформити зміни статуту, реєстрацію та ліцензію	Директор, засновник	Зміни до статуту; подання на нову/звужену/переоформлену ліцензію; повідомлення про зміну назви (30 днів)
До 1 вересня 2027	Завершити приведення мережі у відповідність	Засновник, директор	Фактичне функціонування як ліцею з коректними документами

ОПРАЦЮВАННЯ ПОСІБНИКА, ВЕБІНАРИ, МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Вересень – грудень 2026	Опрацювати архівні вебінари серії «Як працює старша профільна» (записи вебінарів № 1–9 ліцеїв-амбасадорів) частинами протягом I семестру	Робоча група впровадження	Переглянути записи вебінарів №1–9 частинами (орієнтовно по 2–3 вебінари на місяць, вересень–грудень); законспектувати практичні рішення ліцеїв-амбасадорів; обговорити на нараді робочої групи
Вересень 2026 – травень 2027	Взяти участь у серії з 9 національних щомісячних вебінарів (наживо), присвячених розділам посібника	Директор, заступники, робоча група	Забезпечити участь відповідальних осіб у вебінарі відповідного місяця (за темою розділу); опрацювати запитання до спікерів заздалегідь
Вересень – грудень 2026	Долучитися до зустрічей з представниками МОН і Офісу впровадження НУШ (очна настановча зустріч + серія онлайн-зустрічей за областями)	Директор, заступник з НВР	Взяти участь в очній зустрічі хабу (жовтень–листопад) та онлайн-зустрічі своєї області; поставити уточнювальні запитання щодо специфіки регіону
Вересень 2026 – травень 2027	Активно опрацювати посібник «Організація освітнього процесу в академічному ліцеї» як практичний інструмент (усі розділи та додатки)	Робоча група впровадження	Розподілити розділи між членами робочої групи; використовувати чеклисти наприкінці кожного розділу для самоаудиту; адаптувати шаблони додатків (анкети, дорожня карта, ІОТ, розклад, буклети, посадові інструкції) під заклад
Квітень 2027	Взяти участь у підсумковому національному вебінарі та сесії питань-відповідей від пілотів	Директор, робоча група	Провести самооцінку готовності за чеклистом (Додаток 7) до вебінару; підготувати запитання

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ЗАКЛАДУ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Вересень – жовтень 2026	Сформувати робочу групу впровадження профільного навчання (наказ директора)	Директор	Видати наказ про склад робочої групи (заст. з НВР — керівник групи, 3–5 вчителів-предметників від кожного кластера, психолог/кар’єрний радник, представник батьків); визначити режим засідань (1 раз на 2 тижні)
Жовтень – грудень 2026	Провести стратегічну сесію: сформулювати/оновити візію, місію, цінності закладу як академічного ліцею; розробити портрет випускника	Директор, робоча група, педрада	Провести стратегічну сесію (SWOT, мозковий штурм, «Світове кафе»); залучити педагогів, батьків, учнівське самоврядування; схвалити візію та портрет випускника педрадою
Вересень 2026 – жовтень 2026	Провести аналіз ресурсів закладу: кадрова спроможність, матеріально-технічна база, організаційні можливості	Директор, заступник з НВР, заступник з АГР	Проаналізувати кадровий потенціал закладу (хто може викладати на поглибленому рівні, потреби в ПК); провести інвентаризацію кабінетів/обладнання; оцінити можливості розкладу й електронного журналу; підготувати зведений звіт з визначенням прогалів і пріоритетів
Грудень 2026 – лютий 2027	Розробити дорожню карту переходу закладу до профільного навчання (внутрішній документ)	Директор, робоча група	Заповнити шаблон дорожньої карти (Додаток 6): аналіз стану → профілі → освітня програма → кадри → інформкампанія → дослідження потреб → ІОТ → розклад → запуск → моніторинг, із термінами й відповідальними; презентувати педколективу, батькам, учням
Березень – квітень 2027	Оновити Стратегію розвитку закладу (особливо за зміни назви/юридичної особи)	Директор, засновник	Підготувати проєкт оновленої Стратегії розвитку з урахуванням нового типу закладу й профілів

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ ГРОМАДИ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Вересень 2026	Провести опитування серед 9-класників громади щодо освітніх потреб і запитів (за орієнтовними опитувальниками)	Очільник управління освіти, директори, класні керівники, психологи	Провести анкетування учнів 9 класів (та за потреби — батьків громади) щодо освітніх потреб, інтересів, планів за орієнтовним опитувальником (Додаток 1); узагальнити результати
Вересень – жовтень 2026	Провести аналіз ринку праці регіону, мережі закладів освіти та даних про вступ випускників до ЗВО	Робоча група, заступник з НВР	Проаналізувати дані про вступ випускників минулих років, дані від Департаменту, Управління, врахувати результати аналітики під час формування профілів
Жовтень – грудень 2026	Провести батьківські збори та індивідуальні консультації з учнівством і батьками щодо вибору профілю, діагностику інтересів і професійних нахилів	Психолог, кар’єрний освітній радник, класні керівники	Провести індивідуальні та групові консультації; використати методики визначення професійних схильностей; довести результати до відома учнів і батьків
Січень – лютий 2027	Провести повторне (уточнювальне) опитування учнів 9-х класів щодо остаточних вподобань до профілю	Класні керівники, психолог	Провести уточнювальне анкетування; звірити з результатами вересневого опитування; підготувати попередній розподіл за профілями

ОСВІТНІ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПЛАНИ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Жовтень 2026	Визначити перелік профілів навчання закладу (мінімум 3, у межах 1–3 кластерів ТОП)	Заступник з НВР, педрада	На основі результатів опитувань і аналізу ресурсів сформувавши перелік профілів (мінімум 3 профілі, група поглибленого вивчення — не менше 8 осіб); перевірити, щоб у межах громади було охоплено всі 3 кластери ТОП (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний)
Листопад-грудень 2026	Сформувавши перелік вибіркового курсів у межах і поза профілем	Заступник з НВР, вчителі, педрада	Розробити/дібрати навчальні програми вибіркового компонентів у межах і поза профілем; схвалити педрадою
До 15 березня 2027	Розробити, схвалити на оприлюднити освітню програму, положення про конкурсний відбір і навчальні плани на сайті закладу/засновника (не пізніше ніж за 3 місяці до прийому заяв)	Директор	Розмістити на сайті закладу (за відсутності сайту — на сайті засновника) освітню програму із зазначенням профілів, положення про конкурсний відбір, навчальні плани
Кінець серпня	Розроблення власних навчальних програм, схвалення їх педагогічною радою закладів	Заступник з НВР, вчителі	Розробити навчальні програми для позапрофільних вибіркового предметів і курсів основного рівня, схвалити педагогічною радою закладу освіти

КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Вересень-грудень 2026	Сформувати/оновити штатний розпис відповідно до Типових штатних нормативів; розрахувати педнавантаження і тарифікацію	Директор, бухгалтер	Сформувати штатний розпис під новий тип закладу й освітню програму (включно з посадами психолога, соц. педагога, асистентів, ІТ-координатора, працівників пансіону — за потреби); розрахувати педнавантаження з урахуванням поділу на групи; провести тарифікацію
Січень – лютий 2027	Визначити відповідального за функції кар’єрного освітнього радника (КОР) та оновити посадові інструкції	Директор	Визначити, хто виконуватиме функції КОР; розробити/оновити посадові інструкції (КОР, ІТ-координатор)
Березень 2027 – початок	Пройти онлайн-курс з підготовки до впровадження профільного навчання шкільними командами	Директор, заступник з НВР, вчителі, психолог/кар’єрний радник	Забезпечити проходження онлайн-курсу шкільною командою (адміністрація, вчителі-предметники, психолог/кар’єрний радник); підтвердити проходження
Березень 2027 – початок	Пройти навчання за обраними програмами підвищення кваліфікації на платформі «Вектор» (сертифіковані тренери)	Вчителі-предметники, заступник з НВР	Обрати релевантні програми підвищення кваліфікації на платформі «Вектор» відповідно до обраних профілів; забезпечити проходження навчання в сертифікованих тренерів

ПІДРУЧНИКИ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Листопад 2026	Подати УІРО попередню (орієнтовну) інформацію про майбутні профілі та орієнтовну кількість учнів для збору потреби в підручниках (1-й збір)	Директор, заступник з НВР	Надати попередні дані: орієнтовний перелік профілів і орієнтовна кількість учнів 10 класу 2027/2028 н.р. (на основі вересневого опитування)
Січень 2027	Уточнити потребу в підручниках (2-й збір) на основі остаточнішого визначення профілів	Директор, заступник з НВР	Оновити дані про профілі й кількість учнів за результатами січневого уточнювального опитування; подати уточнену заявку
Березень 2027	Взяти участь у конкурсі підручників для 10 класу	Директор	Ознайомитися з переліком підручників; обрати назви підручників відповідно до обраних профілів
Липень-вересень 2027	Отримати та підготувати до видачі учням підручники для 10 класу	Директор, бібліотекар	Отримати поставлені підручники; звірити кількість з фактичним набором 10 класу; підготувати видачу учням до/на початку навчального року

ІНДИВІДУАЛІЗОВАНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ (ІОТ), ЗМІННІ ГРУПИ ТА РОЗКЛАД

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Квітень – Серпень 2027	Провести індивідуальні консультації з учнями і батьками щодо ІОТ; підписати заяви на вибір профілю	Директор, заступник, КОР, психолог, класний керівник	Провести консультації; отримати підписані заяви на вибір профілю й вибіркового курсів від учнів і батьків
Червень – серпень 2027	Сформувати зведену інформацію щодо змінних груп для вивчення предметів і курсів поглибленого рівня, класів – для вивчення предметів і курсів основного рівня	Заступник з НВР, куратори	Звести зведену відомість ІОТ паралелі
Серпень 2027	На основі зведеної інформації сформувати змінні групи, здійснити розподіл та тарифікацію педагогічного навантаження	Заступник з НВР	Визначити кількість і склад груп для кожного предмета/курсу (мінімум 8 осіб у групі); розподілити педагогів; вирішити питання кадрового забезпечення паралельних груп
Серпень 2027	Скласти розклад занять для паралелі 10 класу	Заступник з НВР	Скласти матрицю «група – кабінет – педагог – часовий слот»; перевірити відсутність накладок для учнів і педагогів; перевірити відповідність санітарним нормам; сформувати індивідуальний розклад кожного здобувача
Серпень 2027	Довести розклад до відома учасників освітнього процесу	Заступник з НВР	Протестувати розклад до початку навчання; довести розклад до учнів, батьків, педагогів; підготувати пам'ятку «Як читати свій розклад»

ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Серпень – вересень 2026	Проаналізувати технічний план будівлі та визначити можливості кластерного розміщення кабінетів	Заступник з АГР	Проаналізувати план будівлі; визначити зонування під кластери (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний); оцінити потреби в оновленні
Жовтень – липень 2027	Провести ремонти та закупівлю обладнання за кластерами (STEM, мовно-літературний, соціально-гуманітарний)	Директор, заступник з АГР	Підготувати заявки на обладнання за кодами класифікатора; забезпечити ремонтні роботи; прийняти й розмістити обладнання
Січень – серпень 2027	Забезпечити цифрову інфраструктуру: інтернет/Wi-Fi, обладнання, електронний журнал із підтримкою змінних груп	ІТ-координатор, заступник з АГР	Забезпечити швидкісний інтернет і Wi-Fi у всіх приміщеннях; обрати/налаштувати електронний журнал
До 31 серпня 2027	Перевірити дотримання вимог безбар'єрності, підвезення учнів і роботи пансіону (за потреби)	Директор, засновник	Перевірити безбар'єрний доступ; за потреби — розробити Положення про пансіон; зібрати інформацію про маршрути шкільних автобусів

ВСТУПНА КАМПАНІЯ ДО 10 КЛАСУ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Не пізніше ніж за 3 місяці до прийому заяв (орієнтовно лютий–березень 2027)	Оприлюднити інформацію про вільні місця та порядок вступу до 10 класу 2027/2028 н.р.	Директор	Оприлюднити на сайті положення про конкурсний відбір, освітню програму з профілями, навчальні плани, кількість вільних місць
До 1 березня 2027	Видати накази про створення конкурсної комісії та порядок вступних випробувань (за потреби конкурсу)	Директор	Видати накази «Про створення конкурсної комісії», «Про вступні випробування», «Про затвердження порядку вступу»; розробити/оновити положення про конкурсний відбір (схвалене педрадою)
До 15 червня 2027	Прийняти заяви на вступ до 10 класу	Директор, приймальна комісія	Організувати прийом заяв від майбутніх десятикласників; за потреби — оприлюднити рішення про проведення конкурсу не пізніше наступного робочого дня після його ухвалення
Червень 2027 (до 2 тижнів)	Провести конкурсний відбір (якщо кількість заяв перевищує кількість вільних місць) і зарахувати учнів	Директор, конкурсна комісія	Провести конкурсні випробування/співбесіди відповідно до положення про конкурсний відбір; оприлюднити результати; видати наказ про зарахування до 10 класу та про мережу профільних класів
Липень – серпень 2027	За потреби — провести донабір/перерозподіл на профілі, якщо профіль не набрав мінімальної кількості учнів	Директор, заступник з НВР	Провести консультації з учнями щодо вибору іншого профілю; за потреби — укласти угоду про мережеву взаємодію з іншим закладом громади для збереження профілю

КОМУНІКАЦІЯ З ГРОМАДОЮ, БАТЬКАМИ ТА ПАРТНЕРАМИ

Період	Крок	Відповідальний	Завдання
Вересень – жовтень 2026	Розробити комунікаційну стратегію та річний комунікаційний план закладу	Директор, відповідальний за комунікацію	Визначити цільові аудиторії, канали, ключові повідомлення; скласти річний комунікаційний план; визначити відповідальних
Листопад 2026 – квітень 2027	Підготувати інформаційні матеріали: буклети профілів, пам'ятки для учнів і батьків, оновити сайт і соцмережі	Робоча група, відповідальний за PR	Розробити буклет для кожного профілю (Додаток 8); пам'ятку «Як обрати профіль навчання» (Додаток 9) і пам'ятку для батьків (Додаток 10); оновити сайт (сторінка «Профільне навчання»)
Упродовж навчального року	Провести батьківські збори, дні відкритих дверей, зустрічі з громадою щодо трансформації закладу	Директор, заступник з ВР	Провести батьківські збори на початку кожного семестру; організувати дні відкритих дверей; підготувати відповіді на типові занепокоєння батьків щодо зміни типу/назви закладу
Серпень 2027	Провести настановчі збори/орієнтаційний тиждень для учнів і батьків 10 класу	Куратори, психолог, заступник з ВР	Провести настановчі збори для учнів 10 класів; запланувати орієнтаційний тиждень (перший тиждень вересня): екскурсія, зустрічі з кураторами, тренінги командоутворення

ГРАФІК ВЕБІНАРІВ ДЛЯ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ (ВЕРЕСЕНЬ 2026 — ТРАВЕНЬ 2027)

Частина 1. Архів вебінарів серії «Як працює старша профільна» за участю ліцеїв-амбасадорів — призначені для перегляду в записі (рекомендований графік перегляду: вересень–грудень 2026 року, частинами).

№	Рекомендовано до перегляду	Назва вебінару	Посилання на запис
1	Вересень 2026	Вебінар 1: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про вибір профілів для академічного спрямування	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/0RVCx4JYXO4BZ8FKpGKOMlfeGDn0nM2Le pPFpXLEq2lry5MjA2MOOh9JmwkYcVwz.yZ7BCsxtBpGumxtp Пароль: E3VD!PD&
2	Вересень 2026	Вебінар 2: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про освітню програму та навчальний план	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/wyrG0c0EpKsvMaxo6PswgqIp5y6R1MxEuXRz j0icW7IzJuM2UOqlbcabl7nCgy8S.jGNxtl70aXE2UTxW Пароль: Fyy4WC^4
3	Жовтень 2026	Вебінар 3: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про індивідуальні освітні траєкторії	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/VfXRiIvB8m19d5S7wk1eu9rQHRpPINjrhI8SrF gAU9kbwlYyGoXhbKbBk-pQ4fRP.zB9YGeanIPT7zo04 Пароль: me6R%C#B
4	Жовтень 2026	Вебінар 4: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про взаємодію з різними суб'єктами освітнього процесу	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/eTbk8xbh7I9LwArqOI-bmXnz_S5mG6xxhuNWzpxK9CiUWnPku3PmjGP9cEkhjjYs.KVJR Nj5Nqmxq3p2F Пароль: LjFc4p&6
5	Листопад 2026	Вебінар 5: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про співпрацю із закладами вищої освіти	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/COmRQfOrTWHitSjMqHjfQ3EHBQp8KHgQu 6MScNPM89NPAxZUAY50e1rSI9ZZhAnt.MzivG01LgqGaA7hB Пароль: &WT9k&Z!
6	Листопад 2026	Вебінар 6: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про вибір модельних навчальних програм для обов'язкових та	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/UMiw44VL_Lt59KdBoVXKGJC1kilujI7NS8Nf BnALpbiUPCNh0xD5MyXdqahY8bCl.JWCGfnZdY-np88G8

		вибіркових освітніх компонентів за обраним профілем	Пароль: &U@MP0qP
7	Грудень 2026	Вебінар 7: Говоримо з ліцеями-амбасадорами про створення та пілотування авторських навчальних програм для вибіркових освітніх компонентів	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/KAHT4u7YeXptB2VQQKhUkpsMRHm176HH4Vucc12o5MjJVvZ3GZlZlrss2UnoDopH.27R0jSIqjsdcZWQe?pwd=DNdx36JF8BIMRZNAgAAAIAAAAMmQLta7czP3KxLfSgcZ8N0qgWDmC2QZa1G25VXWwXBo_1p9W7SDTtoKhv37tj4nTAwMDAwNA
8	Грудень 2026	Вебінар №8: «Організація освітнього процесу в академічному ліцеї» — практичні кейси трансформації старшої школи від ліцеїв-амбасадорів, презентація структури посібника	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/oQfs81hIbAD_1EFpFOWTwMr6x56J0ZVBOe95VE9xod9nh1tQ1RzDXX8O-YNIilVh.JAf0P_Y4AeB4JOi4?pwd=DFP7c5vfr3psormrqQAAIAAADqAseP41JQzN2qCmKFoYvXmgZz-x2RwQ3NZkPZKVg6jQdo9lzECM-PCs86Wlm1-pjAwMDAwNA
9	Грудень 2026	Вебінар №9: «Останній дзвоник передпілотного року „Профільної“: як це було та що далі?» — підсумки передпілоту, сесія «ліцеї запитують ліцеї»	ПЕРЕГЛЯНУТИ В ЗАПИСІ https://mon-gov-ua.zoom.us/rec/share/MbYjESSi-laR4Da_dWKAw925zbSQgogY1XcMpt4bmzBB1cWCE1VJEh_F-yDBdJ2X.wzu-6Kak7qDCGUlp

Частина 2. Національні щомісячні вебінари до розділів посібника — призначені для участі онлайн у режимі реального часу (запис публікується після ефіру).

№	Дата й час	Приєднання (Zoom)
1	16 вересня 2026, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
2	21 жовтня 2026, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
3	18 листопада 2026, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН

		Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
4	16 грудня 2026, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
5	20 січня 2027, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
6	17 лютого 2027, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
7	17 березня 2027, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
8	21 квітня 2027, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312
9	19 травня 2027, 15:00	ПРИЄДНАТИСЯ ОНЛАЙН Join Zoom Meeting https://mon-gov-ua.zoom.us/j/81820991761?pwd=upfM9lqnebcpiyiQ3NYxxSmBXbWaBb.1 Meeting ID: 818 2099 1761 Passcode: 101312

Примітка: додатково у жовтні–грудні 2026 працюють 5 регіональних хабів (очні зустрічі + серія онлайн-зустрічей за областями) — детальний перелік дат і областей див. у файлі «Grafik_posibnik_2026_2027_v5.xlsx», аркуш «5 Регіональних хабів».